

**'N VERGELYKENDE PENOLOGIESE ONDERSOEK RAKENDE
KORREKTIEWEBELEID EN WETGEWING**

deur

ELIZABETH ANN DE VILLIERS

voorgelê luidens die vereistes
vir die graad

DOCTOR LITTERARUM ET PHILOSOPHIAE

in die vak

PENOLOGIE

aan die

UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA

PROMOTOR: PROF C H CILLIERS

JUNIE 2002

**A COMPARATIVE PENOLOGICAL INVESTIGATION REGARDING
CORRECTIONAL POLICY AND LEGISLATION**

by

ELIZABETH ANN DE VILLIERS

submitted in accordance with the requirements
for the degree of

DOCTOR OF LITTERARUM ET PHILOSOPHIAE

in the subject

PENOLOGY

at the

UNIVERSITY OF SOUTH AFRICA

PROMOTER: PROF C H CILLIERS

JUNE 2002

BEDANKING

Hierdie studie is voltooi deur die Genade van God wat aan my die insig, wilskrag, vermoë en toegewydheid verleen het om 'n beskeie bydrae te lewer tot die penologie as vakwetenskap. Geen dankbetuiging sal ooit volledig wees sonder om die volgende persone te bedank en wil ek my opregte dank langs hierdie weg betuig aan:

- my promotor Professor C H Cilliers vir sy bekwame leiding, aanmoediging en ondersteuning deur die jare
- die Universiteit van Suid-Afrika vir die studieverlof wat aan my toegestaan is
- alle biblioteekpersoneel vir hulle behulpsaamheid en vriendelikeheid
- personeel van die Suid-Afrikaanse Korrektiewe Dienste vir hulle dinamiese bereidwilligheid tot inligting
- familie en vriende vir hulle aanmoediging en onderskraging
- die eksaminatore
- Me ACM Du Toit vir haar netjiese tikwerk
- vir die Universiteit van Suid-Afrika vir die beurs wat aan my toegeken is
- my Skepper bo alles van almal vir die verstandelike vermoë, liefde en seën wat ek van Hom ontvang het.

OPSOMMING

Hierdie proefskrif is 'n poging om 'n teoretiese-prinsipiële uiteensetting te gee oor 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* ten einde die doelwit van hierdie navorsing te bereik.

'n Literatuurstudie oor die historiese ontwikkeling van die gevangenis as strafinrigting is ingestel en is gefokus op die gevangenisstelsels in Suid-Afrika, Engeland en Nederland. Benewens hierdie historiese agtergrond is die doel om die ontwikkeling van die strafbeleid en wetgewing in oorsese lande en in Suid-Afrika te identifiseer ten einde die verandering binne die gevangenisstelsels te verstaan. Hierdie gebeurtenisse van vroeër en hedendaags het die grondslag gevorm vir 'n verbeterde gevangenisstelsel.

Belangrike kernbegrippe van beleid en die toepassing van wetlike voorskrifte is nagegaan en die verskillende vlakke van beleid wat betrekking het op die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel is omskryf. Wetgewing is as die hoogste vlak van beleid beskryf en gevolglik word beleid en wetgewing voortdurend aangepas na gelang van veranderde behoeftes en omstandighede op maatskaplike-, ekonomiese- en politieke terreine.

In hierdie penologiese ondersoek is aangedui dat geen strafinstelling normaal en doeltreffend kan funksioneer sonder 'n deurdagte beleid en wetgewing nie. Daar is aangedui dat die formulering en implemetering van die beleid en voorskrifte deel is van die beplanningsproses van die korrektiewe stelsel.

Die rasionaal van korrektiewebeleid en wetgewing is hoofsaaklik in Suid-Afrika ondersoek en is onderskeie beleidsrigting en wetlike voorskrifte in oënskou geneem. Dit is gedoen teen die agtergrond van die instandhouding en beskerming van 'n regverdige, vreedsame en veilige samelewing wat deur die Wet voorgeskryf is om alle gevangenes in veilige bewaring aan te hou terwyl hul menswaardigheid verseker word. Dienooreenkomstig is daar uitvoering gegee aan die Grondwet van die Republiek van

Suid-Afrika, No 108 van 1996 en bevorder hierdie Wet die maatskaplike verantwoordelikheid en die menslike ontwikkeling van alle gevangenes en persone onderworpe aan gemeenskapskorreksies.

Die implemetering van korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte is menigmale beklemtoon tot voordeel of nadeel van die gevangene en die gevangenisstelsel. Terselfdertyd is daar in hierdie vergelykende penologiese navorsing erkenning gegee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede en is dit terselfdetyd in penologiese perspektief geplaas.

SUMMARY

This thesis is an attempt to give a penological evaluation relating to *A comparative penological investigation regarding Correctional Policy and Legislation*, which is the aim of this research.

This penological literature study will focus on an historic overview of the prison as an institution for punishment. Besides the historical background of the South African prison system it is also thereby placed on the policy and legislation of countries such as the Netherland's and England's prison institutions. After the implementing of policy and legislation in the prison systems the basis for an improved prison system was formed.

Important core understandings of policy and the application of lawful prescriptions were checked and the different levels of the policy were included in the South African correctional system. Features of the policy and legislation were continually adapted after the changing needs and circumstances on social, economic and political environments. Consequently indicating in this comparative penological investigation it has come to the conclusion that no penalty institution can function normally and efficiently without a well-considered policy and legislation. It has been found that the formulation and implementation of the policy and prescriptions are an important part of the planning process of the correctional system.

Rational for the search for correctional policy and legislation are mainly examined in South Africa and consequently it was to identify the respective policy and lawful prescriptions. It was contracted against the background of the maintenance and protection of a just, peaceful and safe society as the Law enforces verdicts of courts to imposed, charge like all captive sentence safe conservation to while their human dignity is assured and same time around the Constitution of the Republic of South Africa, No

108 of 1996. This Act was also promoting the social responsibility and human development of all prisoners and persons subject to community corrections.

The implementation of policy and lawful prescriptions were orderly emphasised to the advantage or disadvantage of the captive and the prison system. This comparative investigation gave recognisance to international principles over corrective events and is included in a penological perspective at the same time.

INHOUD

HOOFSTUK 1 : INLEIDING

1.1	INLEIDING TOT DIE NAVORSING	1
1.2	DOEL VAN DIE WETENSKAPLIKE NAVORSING	2
1.3	KEUSE VAN DIE ONDERWERP	4
1.4	NOODSAAKLIKHEID EN WENSLIKHEID VAN DIE ONDERSOEK	5
1.5	DOEL VAN DIE ONDERSOEK	6
1.6	INDELING VAN HOOFSTUKKE	7
1.7	DOELSTELLINGS	10
1.8	DIE NAVORSINGSBENADERING	11
1.9	DIE WAARDE VAN DIE NAVORSING	13
1.9.1	BEGRENSING	13
1.9.2	TYDSBEGRENSING VAN DIE ONDERSOEK	14
1.9.3	GEOGRAFIESE- EN TYDRUIMTELIKE BEGRENSING	14
1.10	BEGRIPSOMSKRYWINGS	14
1.11	DIE NAVORSINGSMETODES	17
1.12	DIE NAVORSINGSPROSES	25
1.13	GELDIGHEID EN BETROUBAARHEID	27
1.14	VERWYSINGSTEGNIEKE, OPSKRIFTE EN BRONNE	28
1.14.1	VERWYSINGSTEGNIEKE	28
1.14.2	OPSKRIFTE VAN HOOFSTUKKE	29
1.14.3	BIBLIOGRAFIE/BRONNELYS	30
1.15	SLOT	30

HOOFSTUK 2 : DIE GEVANGENIS AS STRAFINRIGTING IN HISTORIESE PERSPEKTIEF

2.1	INLEIDING	31
2.2	ALGEMEEN	31
2.3	DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE GEVANGENIS AS STRAFINRIGTING	32
2.3.1	AMERIKAANSE STRAFINRIGTINGS VOOR 1820	34
2.3.2	DIE PENNSILVANIASTESEL	36
2.3.3	DIE AUBURNSTESEL	37
2.4	HISTORIESE ONTWIKKELING VAN STRAFMOTIEWE	38
2.5	DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN NEDERLAND EN ENGELAND SE GEVANGENISSTELSLS	41
2.5.1	DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE GEVANGENIS- STELSEL IN NEDERLAND	41
2.5.2	DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE GEVANGENIS- STELSEL IN ENGELAND	44
2.5.3	DIE AANVANG VAN DIE HERVORMINGSTYDPERK (± 1770)	47
2.5.4	GEKONTROLEERDE GEVANGENISADMINISTRASIE DEUR DIE STAAT	48
2.6	HISTORIESE AGTERGROND VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISSTELSEL	51
2.6.1	DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN GEVANGENISSE IN SUID-AFRIKA	51
2.7	HISTORIESE INVLOEDE IN DIE ONTWIKKELING VAN DIE SUID-AFRIKAANSE STRAFREG	54
2.8	HISTORIESE WETGEWENDE ONTWIKKELING IN DIE STRAF- REGSPLEGINGSTELSEL	57
2.8.1	INLEIDING	57
2.8.2	STRAFPROSESWETTE	59
2.9	KOMMISSIES VAN ONDERSOEK NA DIE STRAFSTELSEL	64
2.10	SAMEVATTING	70

HOOFSTUK 3 : RASIONAAL VIR DIE SOEKE NA KORREKTIEWE- BELEID EN WETGEWING

3.1	INLEIDING	72
3.2	DIE TOTSTANDKOMING VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISDIENS	72
3.3	FUNKSIES EN BELEID VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISDIENS IN 1910 EN DAARNA	74
3.4	INTERNASIONALE GEBEURTENISSE	76
3.4.1	DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	77
3.4.2	DIE BEIJING-REËLS	78
3.5	NOODSAAKLIKE BELEIDSVERANDERING	80
3.6	VERANDERING VAN WETGEWING EN BELEID IN DIE GEVANGENISDIENS	82
3.7	PRINSIPIËLE OORWEGING VIR DIE INSTELLING VAN WETSWYSIGING	83
3.8	WYSIGINGSWET OP AANGELEENTHEDE RAKENDE KOR- REKTIEWE DIENSTE EN TOESIG, WET NO 122 VAN 1991	86
3.9	WET OP AANGELEENTHEDE RAKENDE KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	87
3.10	BELEIDFORMULERING	88
3.10.1	OMSKRYWING VAN BELEID	88
3.10.2	VLAKKE VAN BELEID	90
3.11	FAKTORE WAT BELEIDFORMULERING NOODSAAK	92
3.11.1	VERANDERENDE OMSTANDIGHEDE	92
3.11.2	OPENBARE BEHOEFTE EN DRUK VAN BELANGEGROEPE	92
3.11.3	BELEIDSRIGTING VAN POLITIEKE PARTYE	93
3.11.4	PERSOONLIKE OPVATTINGS VAN POLITIEKE AMPSBE- KLEDERS	93
3.11.5	NAVORSINGSRESULTATE	93

3.12	VEREISTES VIR BELEIDFORMULERING	93
3.12.1	VOORDELE VAN BELEID	94
3.12.2	DIE BELEIDFORMULERINGSPROSES	94
3.13	FILOSOFIE VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENIS- OWERHEID	96
3.13.1	DIE DOEL VAN DIE KORREKTIEWE STELSEL	97
3.13.2	OOGMERK VAN DIE KORREKTIEWE STELSEL	100
3.14	DIE NASIONALE RAAD VIR KORREKTIEWE DIENSTE	100
3.14.1	WERKSAAMHEDE EN PLIGTE VAN DIE NASIONALE RAAD	101
3.15	DIE REGTERLIKE INSPEKTORAAD	102
3.15.1	INSTELLING VAN DIE REGTERLIKE INSPEKTORAAD	102
3.16	SAMEVATTING	103

HOOFSTUK 4 : WETLIKE VOORSKRIFTE EN KORREKTIEWEBELEID RAKENDE DIE AANHOUDINGSADMINISTRASIE

4.1	INLEIDING	105
4.2	IMPLEMENTERING VAN BELEID IN DIE KORREKTIEWE STELSEL	105
4.3	BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE	106
4.3.1	APPÉLLE – INGEVOLGE ARTIKEL 309 VAN DIE STRAF- PROSESWET, WET NO 51 VAN 1977	105
4.3.2	REGTERSERTIFIKAAT – INGEVOLGE ARTIKEL 305 VAN DIE STRAFPROSESWET, WET NO 51 VAN 1977	107
4.4	ONGEVONNISTE GEVANGENES – INGEVOLGE ARTIKEL 6 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	111
4.4.1	INLEIDING TOT ONGEVONNISTE GEVANGENES KRAGTENS DIE STANDAARD MINIMUM REËLS 84	111
4.4.2	AANGEHOUE GETUIES – INGEVOLGE DIE BEPALINGS VAN DIE STRAFPROSESWET, WET NO 51 VAN 1977	112
4.5	VREEMDELINGE/VERBODE PERSONE IN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA	115
4.5.1	INLEIDING TOT VREEMDELINGE/VERBODE PERSONE IN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA	115
4.5.2	IDENTIFIKASIE: IDENTIFISERING VAN VREEMDES	116
4.5.3	VERANTWOORDELIKHEID VIR DIE VERWYDERING VAN VREEMDELINGE/VERBODE PERSONE	121
4.6	DISSIPLINÊRE STELSEL	123
4.6.1	INLEIDING TOT DIE DISSIPLINÊRE STELSEL	123
4.6.2	AANMELDING VAN BEWEERDE OORTREDINGS DEUR GEVANGENES GEPLEEG	124
4.6.3	FORMELE PROSEDURE – INGEVOLGE ARTKEL 23(1)(b), (c), (e), (g), (h), (l), (m), (n), (o), (p), (r), (s) en (t) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 11 VAN 1998	127

4.6.4	ALGEMENE BEPALINGS: DISSIPLINêRE SITTING DEUR DIE DISSIPLINêRE BEAMPTE - INGEVOLGE ARTIKEL 24 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	130
4.6.5	ALLEENOPSLUITING	134
4.7	TOEKENNING VAN AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS - INGEVOLGE ARTIKEL 80 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	139
4.7.1	INLEIDING TOT AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS	139
4.7.2	SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS WAT AS VERDIENSTELIK BESKOU WORD. ONDERSOEK NA VERDIENSTEKLIKE OPTREDE EN BEVOEGDHEID VIR TOEKENNING - INGE- VOLGE ARTIKEL 80 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	140
4.7.3	AMNESTIE EN SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS	142
4.8	BOETES EN BORG	145
4.8.1	INLEIDING TOT BOETES EN BORG	145
4.8.2	DIE HOF KAN BETALING VAN 'N BOETE AFDWING - INGEVOLGE ARTIKEL 297(6)(A) EN (B) VAN DIE STRAF- PROSESWET, WET NO 51 VAN 1977	146
4.8.3	OMRUIL VAN VONNISSE VIR DIE BETALING VAN BOETES - INGEVOLGE ARTIKEL 39 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO VAN 1998	147
4.8.4	BETALING VAN BOETES EN BORG WAT NIE ONMIDDELLIKE VRYLATING MEEBRING NIE	149
4.8.5	BETALING VAN BOETES: GEPAROLEERDES/KORREK- TIEWE TOESIG GEVALLE	151
4.9	SAMEVATTING	153

HOOFSTUK 5 : WETGEWING EN KORREKTIEWEBELEID RAKENDE VEILIGHEID EN SEKURITEIT

5.1	INLEIDING	155
5.2	VEILIGE BEWAKING VAN GEVANGENES – ARTIKEL 26 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 15 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	155
5.2.1	BELEIDSTELLING	155
5.2.2	BASIESE RIGLYNE	156
5.2.2.1	INSKERPING VAN VOORSORGMAATREËLS	156
5.2.2.2	BEVORDERING EN INSTANDHOUDING VAN VEILIGHEIDS- BEWUSTHEID	156
5.3	AKKOMMODASIE EN SKEIDING VAN GEVANGENES – ARTIKEL 7 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIES 8 EN 9 VAN DIE STANDAARDMINIMUM REËLS	159
5.3.1	INLEIDING TOT DIE AKKOMMODASIE EN SKEIDING VAN GEVANGENES	159
5.3.1.1	BELEIDSTELLING	160
5.3.2	AKKOMMODASIE VAN GEVANGENES	160
5.3.3	BEPALING VAN BESKIKBARE AKKOMMODASIE PER GEVANGENIS – PROSEDURE: VORM VAN GEREKENA- RISEERDE HANDLEIDING/GEVANGENISAKKOMMODA- SIESTELSE	161
5.3.4	BENUTTING VAN SELAKKOMMODASIE	162
5.3.5	INSPEKSIE VAN SELAKKOMMODASIE	165
5.3.6	VOORSIENING VAN BEDDENS – KRAGTENS DIE STAN- DAARD MINIMUM REËLS 19	166

5.3.7	SKEIDING VAN GEVANGENES – KRAGTENS REGULASIES 4(2)(G)(I) EN (8) VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS EN ARTIKEL 7(2) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	166
5.4	TOEGANGSBEHEER	170
5.4.1	TOEGANGSBEHEER: GEVANGENISTERREIN	170
5.4.2	TOEGANGSBEHEER: NA DIE GEVANGENIS	173
5.4.3	IDENTIFISERING VAN BESOEKERS	174
5.4.4	KONTROLE VAN AMPTELIKE BESOEKERS	175
5.4.5	BESOEKERSBOEK-G366	177
5.4.6	VUURWAPENS EN ANDER WAARDEVOLLE/VERBODE ARTIKELS	177
5.5	GELEIDE: NA GEVANGENISSE, HOWE EN HOSPITALE OF KLINIEKE.	180
5.5.1	OORPLASING PER TREINVERVOER.	183
5.6	VIENTERING – INGEVOLGE ARTIKEL 27 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 16 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	185
5.6.1	BELEIDSVERKLARING: VIENTERINGS, GEVANGENES, HUL BESITTINGS EN SELLE	185
5.6.2	FISIESE VIENTERING VAN DIE GEVANGENE	186
5.6.3	VIENTERINGS DEUR MEDIESE BEAMPTES UITGEVOER – INGEVOLGE ARTIKEL 27(2)(A)-(C) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 16(7) VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	189
5.6.4	VIENTERING VAN SELLE EN BINNEPLASE	194
5.6.5	VIENTERING VAN KORREKTIEWE BEAMPTES – INGEVOLGE ARTIKEL 101(2) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 70 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	195
5.7	SAMEVATTING	196

HOOFSTUK 6 : BELEID RAKENDE GEMEENSKAPS- KORREKSIES EN WETLIKE VOORSKRIFTE

6.1	INLEIDING	198
6.2	BELEID RAKENDE GEMEENSKAPSKORREKSIES - INGEVOLGE ARTIKEL 54(1) VAN DIE WET OP KORREK- TIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	199
6.2.1	DAGPAROOL	199
6.2.2	STATUS VAN 'N DAGPAROLEE - INGEVOLGE ARTIKELS 2 EN 44(2)(A) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	199
6.2.3	DOEL EN OOGMERKE VAN BEHEER EN TOESIG OOR DAGPAROLEES	200
6.2.4	VERANTWOORDELIKEHID VIR TOESIG EN BEHEER	200
6.2.5	KATEGORIEË VAN GEVANGENES VIR OORWEGING OP DAGPAROOL	201
6.2.6	PLASINGSADMINISTRASIE	203
6.2.7	AKSIES NA GOEDKEURING VAN DAGPAROOL	204
6.2.8	FISIESE VERSORGING	205
6.2.9	INKOMSTE VAN DAGPAROLEES	211
6.3	BEWEGINGSKONTROLE - INGEVOLGE ARTIKEL 54(3) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	212
6.3.1	TYDELIKE VERLOF - INGEVOLGE 44 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	215
6.3.2	VOORLEGGING VAN VORDERINGSVERSLAE	218
6.3.3	OPSKORTING VAN DAGPAROOL	220
6.3.4	MAATSKAPLIKE WERKDIENTE	221
6.3.5	STATISTIESE OPGAWES	222

6.4	VOORBEREIDING VIR VRYLATING EN HERINSKAKELING IN DIE GEMEENSKAP - INGEVOLGE ARTIKEL 45(1) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET no 111 van 1998	223
6.4.1	INLEIDING	223
6.4.2	DEFINISIE VAN GEMEENSKAPSHERINSKAKELING	224
6.4.3	ASSESSERING EN SESSIES VAN DIE GEVALLEBESTUURSKOMITEE - INGEVOLGE ARTIKEL 13 EN ARTIKEL 44 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	225
6.5	VOORBEREIDING VIR ONTSLAG EN HERINSKAKELING IN DIE GEMEENSKAP	231
6.5.1	FINALE ONDERHOUD MET 'N GEVANGENE	241
6.6	SAMEVATTING	242

HOOFSTUK 7 : TOEPASLIKE WETGEWING EN KORREKTIEWE- BELEID OOR BEHANDELINGSPROGRAMME

7.1	INLEIDING	243
7.2	KORREKTIEWEBELEID OOR BEHANDELINGSPROGRAMME	243
7.2.1	SELKUNDIGE DIENSTE	243
7.2.1.1	BELEIDSVERKLARING: SELKUNDIGE DIENSTE - INGE- VOLGE ARTIKEL 1(A), (B) EN (C) VAN DIE WET OP KORREK- TIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	243
7.3	RASONAAL - INGEVOLGE ARTIKEL 41(1), (3) EN (4) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	244
7.3.1	BEHANDELING, ONTWIKKELING EN ONDERSTEUNINGS- DIENSTE	244
7.4	KATEGORIEË VAN SELKUNDIGES, PROFESSIONELE PERSONE WAT DIENSTE LEWER BY DIE DEPARTEMENT VAN KORREKTIEWE DIENSTE - INGEVOLGE DIE WET OP GENEESHERE, TANDARTSE EN AANVULLENDE GESOND- HEIDSBEROEPE (WET 56 VAN 1974)	245
7.4.1	DIE SELKUNDIGE	246
7.4.2	DIE PSIGOMETRIS (BERADER) - KRAGTENS REGULA- SIES R1042 EN R1043 GEDATEER 26/05/1978	247
7.5	PROSEDURES	248
7.5.1	VERWYSINGSPROSES	248
7.5.2	FUNKSIONERING/ADMINISTRASIE	249
7.6	LEWERING VAN SELKUNDIGE DIENSTE: BESTUUR EN BEHANDELING	250
7.6.1	BEHANDELING DEUR 'N SELKUNDIGE	250
7.6.2	BEHANDELINGSPROGRAM DEUR 'N PSIGOMETRIS (BERADER)	251

7.6.3	ALLEENOPSLUITING – INGEVOLGE ARTIKEL 25 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	254
7.7	GEVANGENES OF PERSONE ONDER KORREKTIEWE TOESIG – INGEVOLGE ARTIKEL 52(1), (F) EN (G) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	255
7.7.1	BEHANDELINGSPROGRAMME – INGEVOLGE ARTIKEL 64 EN ARTIKEL 52(1), (F) EN (G) VAN DIE WET OP KOR- REKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	255
7.7.2	VOORWAARDES VIR KINDERS – INGEVOLGE ARTIKEL 69(2) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	255
7.8	VERHOORAFWAGTENDE OORTREDERS (ONGEVONNISTE OORTREDERS)	256
7.9	SKAKELING MET DIE GEVALLEBESTUURSKOMITEE – INGEVOLGE DIE GEESTESGESONDHEIDSWET, WET NO 18 VAN 1973	256
7.10	PROFESSIONELE LÊERS: OM VERTROULIKHEID TE VERSEKER	259
7.10.1	GETOUENISAFLEGGING IN DIE HOF	260
7.10.2	BELEIDSASPEKTE	261
7.10.3	NAVORSING	261
7.10.4	BEGROTING/FUNKSIES	261
7.10.5	PLIGSTATE	262
7.10.6	ALGEMEEN	262
7.11	ONDERWYSPROGRAMME	263
7.11.1	INLEIDING – INGEVOLGE ARTIKEL 41 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	263
7.11.2	INSKRYWING VAN GEVANGENES – INGEVOLGE REGU- LASIE 109(1)(ii) VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	263

7.12	VOORWAARDES VAN INSKRYWING VIR ONDERWYSPRO- GRAMME – KRAGTENS REGULASIE 109(5) VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS	264
7.12.1	ALGEMENE VOORWAARDES – VAN TOEPASSING OP ALLE GEVANGENES	264
7.12.2	VOORWAARDES VIR TERSIËRE ONDERWYSVLAKKE	267
7.13	BASIESE VOLWASSE ONDERWYS EN OPLEIDING (ABET)	273
7.13.1	VOORNEMENDE STUDENTE/GEVANGENES – INGEVOLGE ARTIKEL 41(2) - (6) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	273
7.14	REKREASIE: OPVOEDKUNDIGE PROGRAMME	275
7.14.1	BOEKHOUDINGSTELSEL: REKREASIEFONDSE	275
7.15	BESTUUR VAN GEVANGENESKORE	276
7.16	MAATSKAPLIKE WERKDIENTE – INGEVOLGE DIE WET OP MAATSKAPLIKE WERK, WET NO 110 VAN 1978 EN ARTIKEL 41 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998	280
7.16.1	INLEIDING	280
7.16.2	PROSEDURE: HANDLEIDING AAN EKSTERNE MAAT- SKAPLIKE WERKERS OM 'N GEVANGENIS TE BESOEK VIR DIE LEWERING VAN MAATSKAPLIKE WERKDIENTE	281
7.16.3	MAATSKAPLIKE WERK: HULPVERLENING	282
7.17	VOORBEREIDING VIR VRYLATING, PLASING ONDER KORREKTIEWE TOESIG OF PAROOL	285
7.17.1	MAATSKAPLIKE WERKPERSONEEL LEWER MAATSKAP- LIKE WERKDIENTE TYDENS DIE VOORVRYLATINGSFASE	285
7.17.2	SKAKELING MET DIE GEVALLEBESTUURSKOMITEE/ TOESIGKOMITEE EN PAROOLRAAD	286
7.18	ORPLASING VAN KLIËNTE NA BEHANDELINGS- TRUMS (WET OP VOORKOMING EN BEHANDELING VAN DWELMAFHANKLIKHEID, WET 20 VAN 1992	287
7.19	SAMEVATTING	288

HOOFSTUK 8 : SLOTBESKOUIING

8.1	INLEIDING	290
8.2	OORSIG VAN DIE NAVORSING	290
8.3	BEVINDINGE	292
8.4	AANBEVELINGS VIR VERDERE NAVORSING	295
8.5	WAARDE VAN DIE STUDIE	296
8.6	SLOTBESKOUIING	298
BIBLIOGRAFIE		300-
		306

LYS VAN BYLAES

**BYLAE A: STANDAARD MINIMUM REËLS / STANDARD MINIMUM
RULES FOR THE TREATMENT OF PRISONERS AND
RELATED RECOMMENDATIONS**

**BYLAE B: BEIJING REËLS / THE BEIJING RULES: UNITED NATIONS
STANDARD MINIMUM RULES FOR THE ADMINISTRATION OF
JUVENILE JUSTICE**

**BYLAE C: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE:
APPËLLE**

**BYLAE D: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE:
ONGEVONNISTE GEVANGENES**

**BYLAE E: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE:
DISSIPLINêRE STELSEL**

**BYLAE F: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE:
TOEKENNING VAN AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN
VONNIS**

Hoofstuk 1

INLEIDING

1.1 INLEIDING TOT DIE NAVORSING

Hierdie proefskrif is 'n poging om perspektief te gee ten opsigte van 'n *Vergelykende ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* en om die nuutste denkbare inligting oor die onderwerp beskikbaar te stel. Langs hierdie weg word die ondersoek vanuit 'n moderne penologiese gesigspunt benader.

Die Suid-Afrikaanse Gevangenisdiens het sy ontstaan in 1910 gehad toe die Gevangenisadministrasies van die destydse vier kolonies, naamlik die Kaapkolonie, Natal, Oranje Vrystaat en die Zuid-Afrikaanse Republiek (Transvaal), saamgevoeg is. Sedertdien het die organisatoriese struktuur sowel as die beleid van die gevangenisowerheid op wetgewende terrein dinamies verander en verbeter om aan te pas by die eise van die tyd. Om tred te hou met hierdie dinamiese wetgewing- en beleidsaanpassing is die organisatoriese struktuur van die Gevangenisowerheid onder meer voortdurend aangepas (Brynard 1982:(i)). Te midde van hierdie beginsels word die huidige korrektiewebeleid, en die toepassing van die jongste wetlike voorskrifte, waar moontlik, in hierdie proefskrif ontleed.

Die Suid-Afrikaanse penologiese stelsel bevind hom midde-in 'n vernuwingsproses. Radikale grondwetlike veranderinge (soos die impak van 'n oop en demokratiese samelewing, die toekenning van regte aan aangehoudenes en die bekragtiging van die *audi alteram partem-reël* in besluitnemingsprosesse) het 'n wesenlike impak op personeel en oortreders (Bruyns 1999:3). Die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, No 108 van 1996, is ook deel van die Internasionale regstelsel deurdat volkereg, wat internasionale verdrae insluit, by die uitleg van die handves van regte toegepas word (Cornelissen, Rapport, 2002:19).

Weens die stygende misdaadsyfer kom die korrektiewedienste-veld regoor die wêreld te staan voor 'n ontwakende openbare belangstelling in korrektiewe sake en voor intense eise om te presteer. Navorsing en die literatuur weerspieël 'n voortgesette soeke na innoverende maniere om misdadigers te hanteer en oorvol gevangenis se te beheer. Korrektiewe Dienste in Suid-Afrika is onlangs beskryf as 'n oplewende bedryf en gaan na verwagting aanhou groei tot diep in hierdie eeu. *Daarenteen is die doel die veiligheid van die mense van die land.* Die voorspelling is dat hierdie afdeling van die strafregspieginstelsel 'n vinnige groei in die toekoms gaan toon (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:(i)).

Die rasionaal van korrektiewebeleid en wetgewing word penologies, teoreties, filosofies en wetenskaplik ondersoek. Gevolglik kan die ondersoeker nie korrektiewebeleid en wetgewing in totaliteit navors en ontleed nie. Derhalwe om 'n prakties uitvoerbare penologiese ondersoek oor dié navorsingsgebied uit te voer kon die navorser daarom slegs bepaalde fasette afbaken vir doeleindes vir hierdie navorsing.

1.2 DOEL VAN DIE WETENSKAPLIKE NAVORSING

In sy boek oor *Maatskaplike Navorsing* verwys Cilliers (1973:17-19) daarna dat daar breedweg twee wyses is waarvolgens die mens se kennis uitgebrei kan word. So kan nuwe kennis verkry word of deur toevallige ontdekkings of as gevolg van 'n doelbewuste gesoek na antwoorde op vrae wat in die menslike bewussyn ontstaan.

Wanneer vrae wat beantwoord moet word nuwe vrae is, dit wil sê handel oor onderwerpe ten opsigte waarvan daar nie bevredigende geformuleerde antwoorde bestaan nie, moet pogings aangewend word om self antwoorde te vind *deur ondersoek of navorsing.*

Navorsing is niks anders nie as 'n doelbewuste, noukeurige en sistematiese soektog na nuwe kennis of die herinterpretasie van reeds bestaande kennis. Die doel van die beoefening van die wetenskap is dus in die eerste instansie om geldige en betroubare kennis te verkry. Wesenlik behels hierdie metode van ondersoek, die wetenskaplike

metode, logiese stappe wat deur die navorser uitgevoer word wat uit definisies, waarneming, verifikasie, analise en interpretasie bestaan. Karl Pearson formuleer die doel van wetenskapbeoefening soos volg *The classification of facts, the recognition of their sequence and relative significance is the function of science* (Cilliers 1973:18).

Wetenskaplike navorsing het ten doel om beginsels of stellings te formuleer wat met die grootste noukeurigheid die verskynsels, wat binne 'n bepaalde aspek van die empiriese werklikheid bestaan, te omskryf en te interpreteer. Dit is belangrik om te onthou dat kennis nie absoluut en finaal is nie, en dat dit nie onveranderlik is nie. Kennis, selfs die wetenskap, is nie die volle waarheid nie; daarom is daar steeds ruimte vir uitbreiding en vordering op die gebied van die wetenskap. Die waarheid kan slegs by benadering gestel word deur die wetenskap.

Wetenskap is die sistematiese insameling van kennis en dit terwyl wetenskaplike kennis kan bydra dat die mens sy leefwêreld ken en verstaan. 'n Basis van die moderne wetenskap is om die verband in te sien en te verstaan tussen die ingewikkelde teorieë en feite (De Smidt 1998:1) en (Goode & Hatt 1952:7).

Alhoewel teorie verwar word met spekulasie, is teorieë wel spekulatief totdat dit met feite gestaaf is. As 'n teorie bewys is, word dit 'n feit wat selfverduidelikend en empiries waarneembaar is. Deur van bestaande teorieë gebruik te maak, word daar na feite gesoek deur middel van 'n wetenskaplike ondersoek, wat ook 'n literatuurstudie behels (Goode & Hatt 1952:7).

In die lig hiervan kan wetenskaplike navorsing beskou word as die doelbewuste en noukeurige soektog na nuwe kennis of na die herinterpretasie van reeds bestaande kennis wat op so 'n wyse uitgevoer word dat die resultate wat opgelewer word, geldig sal wees en verklarend aangewend kan word (Cilliers 1973: 22 & 25).

Vervolgens is die doel van hierdie navorsing om al die bekombare wetenskaplike bruikbare gegewens te versamel waardeur kennis en insig verkry kan word oor 'n

Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing. Slegs die analitiese verwerking van die materiaal met die gepaardgaande gevolgtrekkings kan tot die verdieping van kennis en insig lei. Dit is daarom te begrype dat nie alle versamelde gegewens in hierdie penologiese ondersoek getipeer kan word nie, maar slegs die belangrikste en noodsaaklikste gegewens ten einde die onderskeie en verkreeë doelstelling te bereik.

1.3 KEUSE VAN DIE ONDERWERP

Die keuse van die navorsingsontwerp is nie alleen die eerste stap in die verloop van enige navorsingsproses nie, maar sekerlik een van dié belangrikste fasette.

Aangesien wetgewing as die hoogste vlak van beleid vir 'n owerheidinstelling beskryf word, het dit die ondersoeker se belangstelling geprikkel. Omdat korrektiewebeleid en wetgewing 'n besondere afdeling van die penologie as vakwetenskap verteenwoordig en ook vanweë die feit dat daar op die gebied van die kriminologie in die algemeen, en in die besonder op penologiese terrein, weinig Suid-Afrikaanse werke die lig gesien het, was dit 'n beweegrede vir die keuse van die onderwerp.

Die leser sal opmerk dat die navorsingsvraagstuk wyd omskryf is naamlik 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing*. Daarbenewens is 'n uiteensetting en beoordeling van die wetgewing en korrektiewebeleid in Suid-Afrika betreklik wyd en is dit vir 'n enkele ondersoeker onmoontlik om dit volledig tot in die fynste besonderhede te bestudeer. Daarom is feitlik elke hoofstuk wat oor die wetlike voorskrifte en korrektiewebeleid handel opsigself 'n terrein van 'n aparte navorsing.

Sedert 1936 het die Suid-Afrikaanse Gevangeniswetgewing en Beleid geweldige veranderings ondergaan. Volgens navorsing op hierdie gebied was daar in Januarie 1956 lig gewerp op hierdie gebied maar soos die navorser Steyn (1958:2) dit stel *dit was slegs tot 'n spesifieke onderdeel van die groter vraagstuk beperk*.

Omdat in die meeste gevalle die benadering van 'n vraagstuk *van die algemene na die besondere is, met ander woorde die breë gebied waarin 'n vraagstuk lê, moet eers verken word sodat die bevindinge as agtergrond kan dien vir verdere ondersoek wat slegs 'n besondere deel van die groot vraagstuk vir bestudering afsonder* (Venter 1952:2). Die keuse vir die penologiese ondersoek was daarom 'n belangrike oorweging. Met ander woorde, deur middel van hierdie navorsing wil die ondersoeker tendense aantoon, 'n geheelbeeld gee, die plek daarvan in die penologiese werklikheid aandui, sodat dit as prikkel vir verdere navorsing kan dien. Die gevaar is nie denkbeeldig dat 'n ondersoeker by die bestudering van 'n onderdeel, van die groter geheel, die verband met laasgenoemde uit die oog kan verloor nie. Pauw in die ondersoek van Steyn (1958:2) waarsku teen hierdie gevaar wanneer hy onder meer verwys na *Die sosioloog/kriminoloog/penoloog mag sy verskynsel nie as aparte losstaande eenhede probeer bestudeer óf ontleed nie. Elke verskynsel moet van buite sowel as van binne benader word; elke verskynsel moet gesien word in samehang met die hele ingewikkelde maatskaplike werklikheid waaruit dit voorgekom het, en waarin dit bly voortbestaan.*

Uit die voorafgaande moet die leser nie tot die gevolgtrekking kom dat die ondersoeker onverskillig en belangeloos teenoor haar onderwerp staan nie. Intendeel, vanuit 'n hervormingsoogpunt beskou, is dit besonder waardevol vir die ondersoeker sowel vir die vakgebied penologie. In werklikheid, die waardebeplanning van die onderwerp was van deurslaggewende betekenis by die keuse daarvan.

1.4 NOODSAAKLIKHEID EN WENSLIKHEID VAN DIE ONDERSOEK

By die oorweging van die onderwerp en die navorsing daarvoor het die navorser die volgende vrae aan haarself gestel:

- gaan die ondersoek 'n betekenisvolle bydrae tot die vakgebied penologie kan lewer?
- is die ondersoekveld aktueel en kan daar nuwe lig gewerp word op die onderwerp? en

- óf die navorsing enige waarde vir die beleidmakers, beleiduitvoerders en of wetgewers kan inhou?

Die navorser het besin oor óf 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* wel 'n prinsipiële grondslag het waaraan aandag geskenk kan word. Daar bestaan egter geen twyfel oor die werklikheid van die onderwerp asook die funksionele toepassing van die beleid en wetlike voorskrifte nie. Die vraag of die ondersoek noodsaaklik is, al dan nie, is daarin gesetel om antwoorde op die volgende vrae te vind:

- kan die ondersoek tot die verbreding van die wetenskaplike kennis van penologie bydra?
- kan toekomstige navorsers en penoloë by die ondersoek baatvind? en
- kan beleidmakers, beleiduitvoerders en wetgewers moontlik die kennisbasis benut vir toekomstige planne?

By die navorser is daar geen twyfel oor die leemte wat bestaan op die terrein van beleidformulering binne 'n Suid-Afrikaanse konteks rakende die toepassing daarvan nie, *maar dat daar heelwat ruimte tot verbetering bestaan is egter nie te betwyfel nie aangesien beleid en wetgewing voortdurend aangepas en gewysig word na gelang van verandering wat op die ekonomiese-, sosiale-, politieke- en maatskaplike terreine plaasvind of gaan plaasvind.*

1.5 DOEL VAN DIE ONDERSOEK

Die primêre doelstellings wat met hierdie navorsing beoog word is drieledig. Die *blote versameling* van materiaal veronderstel nie altyd kennis nie en kennis bring nie altyd insig nie, slegs die geestelike of innerlike verwerking van die materiaal met die daarmee gepaardgaande gevolgtrekkings en verklarings kan tot verdieping van kennis en insig lei (Steyn 1958:3). *Insig is nie slegs die hoogste kennis nie maar dit is die wysheid van noukeurige oorweging, van logiese denke en van rype oordeel* (Venter (1952:8).

In die breër bestaan daar twee wyses waarvolgens die mens se kennis uitgebrei kan word. Nuwe kennis kan verkry word òf deur toevallige ontdekkings òf as gevolg van 'n doelbewuste gesoek na antwoorde op vrae wat in die menslike bewussyn ontstaan (Cilliers 1973:17). Navorsing is dus niks anders nie as 'n doelbewuste, noukeurige en sistematiese soektog na nuwe kennis of na die herinterpretasie van reeds bestaande kennis. Dit is verstaan dat alle versamelde gegewens nie in 'n verslag of ondersoek ingepak kan word nie, *maar alleenlik die noodsaaklikste en belangrikste ten einde die onderskeie doelstellings te bereik.*

Ten laaste is die doel van hierdie penologiese ondersoek om die leser veral die student en die penoloog in penologie 'n geheelbeeld van die onderwerp te gee asook die nuutste denkbare inligting oor die onderwerp. Ten einde daarin te slaag is die proefskrif soos volg ingedeel:

1.6 INDELING VAN HOOFSTUKKE

Hierdie ondersoek is in agt hoofstukke ingedeel in 'n poging om bepaalde fasette van *'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* aan te spreek aangesien die ondersoek terrein duidelik afgebaken moet word.

Hoofstuk 1: Inleiding

In hierdie hoofstuk word 'n uiteensetting gegee van die doel, noodsaaklikheid en wenslikheid van die ondersoek. Hierbenewens word die navorsingsprosedure, begripsomskrywings, navorsingsmetodes en verwysingstegnike wat tydens die ondersoek aangewend is, bespreek.

Hoofstuk 2: Die gevangenis as strafinrigting in historiese perspektief

Hierdie navorsing is gedeeltelik ook histories van aard. Die beskrywing en verklaring van 'n onderwerp is betreklik onvolledig indien die historiese gedeelte agterweë gelaat word. Die historiese ontwikkeling van die gevangenis as strafinrigting is krities betrag. Daar is aangedui dat reeds in die vroegste jare die gevangenisstelsels in staat was om beleidformulering en wetlike voorskrifte te implementeer, te verbeter en aan te pas ten

uitbouing van die penologie. Daarom is daar gefokus op die invloed van wetgewing en beleid in strafinrigtings in Suid-Afrika en is kortliks 'n historiese oorsig van onder meer Nederland en Engeland se gevangenisstelsels en die ontwikkeling daarvan, bespreek.

Hoofstuk 3: Rasionaal vir die soeke na Korrektiewebeleid en Wetgewing

In hierdie hoofstuk is die rasionaal vir die soeke na korrektiewebeleid en wetgewing getipeer. Derhalwe is deurgaans gepoog om, waar moontlik, die doeltreffendheid van die onderskeie beleidsrigting en wetlike voorskrifte te identifiseer. Terselfdertyd is erkenning gegee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede.

Hoofstuk 4: Wetlike voorskrifte en korrektiewebeleid rakende die Aanhoudings-administrasie Korrektiewebeleid en wetgewing in die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem wat uit verdere drie hoofstukke bestaan maak die wese van hierdie penologiese ondersoek uit. In elkeen van hierdie hoofstukke word 'n breedvoerige bespreking van die onderskeie wetgewing en beleidsrigtings aangedui. Hierdie beleid en wetlike voorskrifte word hoofsaaklik toegespits op Appelle; Ongevonnisse Gevangenes; Vreemdeling/Verbode persone in die Republiek van Suid-Afrika; Toekenning van Amnestie/Spesiale afslag van vonnis en Boetes en Borg, wat op die gevangene betrekking het en hoé dit in wetgewing getipeer word.

Hoofstuk 5: Wetgewing en korrektiewebeleid rakende Veiligheid en Sekuriteit

Hierdie bespreking is hoofsaaklik toegespits op die veilige bewaking van gevangenes in die korrektiewe sisteem van Suid-Afrika. Verskeie veiligheidsmaatreëls wat verband hou met die veiligheid en sekuriteit van gevangenes word onder die vergrootglas geplaas en bespreek.

Hoofstuk 6: Korrektiewebeleid rakende Gemeenskapskorreksies en wetlike voorskrifte

Die verskillende vorme van vonnisse en toesig waarmee binne die gemeenskap in die korrektiewe sisteem gehandel word, is in perspektief geplaas en terselfdertyd is die betrokke wetgewing in Suid-Afrika ontleed. Die bespreking is volledig aangesien die voorbereiding vir vrylating en herinskakeling van gevonnisse gevangenes in die

gemeenskap as 'n belangrike deel van die hervorming van die gevangene beskou kan word.

Hoofstuk 7: Toepaslike wetgewing en korrektiewebeleid oor Behandelingsprogramme

Hierdie bespreking word hoofsaaklik toegespits op die behandelingsprogramme en aktiwiteite wat toegang verleen om aan die opvoedkundige en opleidingsbehoefte van gevonniste gevangenes, in die korrektiewe sisteem van Suid-Afrika, te voldoen. Hierdie penologiese ondersoek het dit ten doel gestel om na te gaan wat die beleid en wetgewing van die Departement Korrektiewe Dienste is om gevonniste gevangenes te ontwikkel en te ondersteun deur die bevordering van hul maatskaplike aanpasbaarheid en geestesgesondheid.

Hoofstuk 8: Slotbeskouing

Eerstens is die ontwikkeling van beleid en wetgewing in die gevangeniswese en veral in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel, in hierdie hoofstuk en in die ander genoemde hoofstukke, in perspektief geplaas ten einde enige probleemareas te identifiseer, uit die weg te ruim asook enige riglyne vir die toekoms daar te stel. Enige aanbevelings of tekortkominge moet gesien word binne die konteks van die navorsingsterrein en die penologiese ondersoek wat nagevors is. ***Enige bevindinge, aanbevelings of kritiek waartoe die navorser kom is onafhanklik gedoen en is nie noodwendig die mening van die Departement Korrektiewe Dienste nie.***

Tweedens is dit die doel van hierdie proefskrif om verkreeë kennis tot die beskikking van die student in die vakgebied penologie, die penoloog en die leser daar te stel en terselfterdyd om 'n bydrae tot die Afrikaanse vakliteratuur te lewer.

Vervolgens is die doel van hierdie ondersoek om 'n bydrae te lewer tot die penologie as vakwetenskap wat terselfdertyd ook in die praktyk toegepas kan word. Terselfdertyd is 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* ontleed ten einde die beleidsformulering en verandering op wetgewende terrein te identifiseer. Wetsaanpassings en wetlike voorskrifte vanaf die vroegste tye is

geïdentifiseer en is erkenning gegee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede. Ten einde uitvoering te gee aan die doel van die proefskrif word die volgende doelstellings vir die navorsing gestel.

1.7 DOELSTELLINGS

Doelstelling 1: 'n Historiese oorsig oor die gevangenis as strafinrigting te beskryf met verwysing na die rol wat wetgewing en beleid in die verlede gespeel het asook die implementering, ontwikkeling en verbetering daarvan deur die eeue heen.

Doelstelling 2: Rasionaal die soeke na korrektiewebeleid en wetgewing vanaf die vroegste jare en soos dit vandag daaruit sien. Die Wet word wel, onder meer, van tyd tot tyd deur Wetsontwerp, Gevangenisregulasies en Gevangenisorders aangevul en gewysig maar dit word vertrou dat 'n verduideliking van die belangrikste aspekte in hierdie proefskrif tot nut sal wees, nie net vir beamptes van die Korrektiewe Dienste nie, maar ook vir die leser.

Doelstelling 3: Die rol, doel, voordele en/of nadele van beleid en wetlike voorskrifte te identifiseer soos dit hedendaags in die korrektiewe stelsel daaruit sien en toegepas of nie toegepas word nie.

Doelstelling 4: Te identifiseer of die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel sy strategiese doelwit bereik het deur middel van korrektiewebeleid en wetgewing daar te stel ten einde die bekamping van misdaad en soos André Pruis dit stel in sy Artikel in die Rapport van 13 Januarie 2002: *Waarom kla die ouens tog so? - maar die een uitstaande ding is dat Suid-Afrika se mense moet kan voel, en sê, dat hulle veilig is.*

Derhalwe blyk dit dat die hoofdoel van die penologiese ondersoek in die eerste plek gerig is op die uitbreiding en verdieping van die penologiese kennissistiem betreffende die doel van korrektiewebeleid en wetgewing en die toepassing daarvan wat tot die hoogste vlak in die gevangenisstelsel strek. Tweedens is dit die wesenlike bedoeling met die navorsing om deur middel van kennis en insig wat verkry is, 'n penologiese en

'n insiggewende bydrae te lewer met die oog op die identifisering en die implementering van wetgewing en beleid, soos dit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel daaruit sien. Langs hierdie weg is wetenskaplike navorsing aangehaal om standpunte te bevestig. Dordens is die doel van die navorsing om erkenning te gee aan inter-nasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede.

Die primêre ideaal en oogmerk van hierdie navorsing is derhalwe daarin geleë om leemtes in die korrektiewe sisteem te identifiseer wat korrektiewebeleid en wetgewing aanbetref en bepaalde afleidings en gevolgtrekkings daaroor te kan maak. Daarbene-wens is gepoog om nuwe perspektief te genereer ten einde die komplekse sisteem te verstaan.

1.8 DIE NAVORSINGSBENADERING

Die keuse van die tipe navorsing wat uitgevoer is, hang van drie faktore af, naamlik die navorsingsonderwerp, die oogmerk van die navorsing en die aard van die inligting wat ingesamel word (Bless en Higson-Smit, 1995:42).

Kwalitatiewe (basiese of fundamentele) navorsing het ten doel die generering van meer kennis in 'n bepaalde studieterrein, in teenstelling met toegepaste navorsing wat daarop gerig is om oplossings te vind vir 'n spesifieke probleem (Sakaran 1992:6). Die fokus van kwalitatiewe navorsing is om 'n beter begrip te ontwikkel van die verskynsel van probleme wat in die gemeenskap, organisasie of werkplek voorkom (Sakaran 1992:6). Beskrywende en verkennende studies word as vorme van kwalitatiewe navorsing geklassifiseer. Volgens King (1994:31) word absolute objektiwiteit of die distansiëring van deelnemers kwalitatiewe navorsing nie vereis nie.

In 'n beskrywende studie val die klem op 'n diepgaande beskrywing van 'n spesifieke individu, groep of organisasie en is die doelstellings om dit *wat is* op die een of ander wyse akkuraat en noukeurig te beskryf (Mouton & Marais 1989:44). Die navorser versamel inligting oor die verskynsel, en beskryf dan die situasie of gebeurtenis (Babbie 1998:91). 'n Verkennende studie het, soos die begrip aandui, ten doel om 'n verkenning

van 'n relatief onbekende terrein te maak (Mouton & Marais 1989:43) en word uitgevoer om die aard van 'n spesifieke verskynsel of probleem beter te verstaan (Sakaran 1992:95) ten einde insig te verkry in die situasie of gebeurtenis (Bless & Higson-Smit 1995:42).

Omdat daar nie 'n behoefte aan meting in hierdie penologiese ondersoek bestaan nie, is daar besluit op 'n kwalitatiewe navorsingsbenadering waar die klem op die wetenskaplike proses en betekenisvolheid in die penologiese terrein val.

McKinney verwys dat in 'n wetenskaplike navorsing daar gebruik gemaak kan word van verskeie algemene navorsingsprosedures. Soos die navorsingsproses self, is die prosedures wat omskryf word as algemene vorms of sisteme waarvolgens daar in die uitvoering van navorsingswerk te werk gegaan word; dit is generies van aard in die sin dat hulle van toepassing gemaak kan word op alle klasse van verskynsels wat wetenskaplik ondersoek word. Hierdie prosedure word in die een of ander vorm in alle vakwetenskappe aangetref en vorm deel van die algemene metodologiese toerusting van die vakwetenskap (Cilliers 1973:57).

Benewens verwys McKinney ook dat die meeste skrywers onderskei die volgende prosedures as algemene of generiese prosedure vir wetenskaplike navorsing naamlik:

- die gevalle studie
- die historiese prosedure
- die tipologiese prosedure
- die eksperimentele prosedure, en
- die statistiese prosedure

Hierdie skrywer toon egter ook aan dat daar vry algemeen van hierdie prosedures as metodes gepraat kan word. Cilliers (1973:58) skaar hom egter ook by die siening van McKinney omdat daar 'n neiging by skrywers bestaan om die term *metode* in 'n betreklike losse sin te gebruik. Skrywers of navorsers is veral geneig om navorsingstoerusting en hulpmiddels soos vraelyste, ensovoorts te verwys as metodes wat op sigself geen

metode is nie. Daarom is dit belangrik om 'n duidelike onderskeid te tref tussen navorsingsmetodes en navorsingstegnieke.

Die aard van hierdie navorsing is gedeeltelik histories, gedeeltelik 'n literatuurstudie, gedeeltelik 'n opname-prosedure en gedeeltelik beskrywend omdat gepoog is om persepsies, verwagtinge en die wyse waarop die staat, die gemeenskap en persone op die penologiese terrein die wêreld om hulle beleef, te identifiseer en te beskryf. Korrektiewebeleid en wetgewing in die gevangenisstelsels, veral in Suid-Afrika, is nie 'n nuwe verskynsel nie, veral nie op die penologiese terrein nie, *maar meer inligting oor die onderwerp is nodig.*

1.9 DIE WAARDE VAN DIE NAVORSING

Die navorsing fokus op 'n tema wat van spesifieke belang is en waarde vir die penologiese terrein inhou, gesien in die lig van die erns waarmee misdaad wêreldwyd en meer spesifiek in Suid-Afrika bejeën word. Navorsing op hierdie terrein sal die penologiese stelsel tot voordeel strek in terme van:

- menswaardige aanhouding en behandeling van oortreders ten uitvoering te gee aan die Handves van Mense Regte in die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, No 108 van 1996
- die beste opleiding en ontwikkeling van oortreders, en
- hervestiging van oortreders in die gemeenskap en die verlaging van resividisme

1.9.1 Begrensing

Hierdie ondersoek word beperk tot die onderwerp naamlik '*n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en wetgewing.* Die begrensing van die ondersoek vind plaas rondom die volgende begrippe:

- gevangeniswetgewing wat wetgewende ontwikkeling en wetlike voorskrifte insluit, en
- korrektiewebeleid dit wil sê die identifisering, bekendstelling, implementering en wysiging van beleid en onder meer die toepassing daarvan in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel

1.9.2 Tydsbegrensing van die ondersoek

Uit die aard van die ondersoek vind die tydsbegrensing plaas binne die huidige tydsgewrig en die relevante situasie wat hier ter plaatse en elders in die wêreld bestaan. Die ontwikkeling van wetgewing en beleid, vanaf die vroegste tye, is nagevors. Die huidige stand van omstandighede is belangrik en is aanpassings en wetsveranderinge oor bepaalde tydperke ondersoek. Tot en met die huidige oomblik is die situasie nagespeur om verbeteringe wat oor 'n tydperk ingetree het, te ontleed.

Hiervolgens het begrensing in tyd en ruimte plaasgevind.

1.9.3 Geografiese- of tydruimtelike begrensing

Die Suid-Afrikaanse opset is van nader ondersoek, maar geen duidelike geografiese grense word gestel nie. Vir doeleindes van hierdie studie word slegs op ander lande onder meer Engeland- en Nederland se gevangenisstelsel gefokus, en op die ontwikkeling van wetgewing en beleid in die verlede. Die rasionaal vir die bespreking van hierdie lande is daarin geleë dat inligting makliker bekombaar was betreffende die ontwikkeling op hierdie gebied as in ander lande, dóg die ondersoek beoog om nie grensloos en sonder perke te wees nie.

Van der Westhuizen (1977:40) verwys in sy navorsing dat wanneer 'n kriminologiese/penologiese navorsingsprojek onderneem word, is die navorser veronderstel om een of meer terreine te betree. Daarom moet die direkte of indirekte verband met die sentrale studie-objek gestel word en gevolglik kan 'n ondersoekgebied ook tydruimtelike begrens word.

1.10 BEGRIPSOMSKRYWINGS

Daar is gewoonlik twee soorte begrippe wat omskryf word, naamlik nuwe begrippe wat betreklik onbekend is en bekende begrippe maar wat vir doeleindes van die ondersoek 'n bepaalde betekenis het of sal hê. Aansluitend hierby is daar ook begrippe wat die kern van die ondersoek vorm en terwille van duidelikheid weer omskryf word (Cilliers (1980:10).

Sover moontlik gaan geen nuwe begrippe in hierdie ondersoek geskep word nie, omdat die meeste konsepte wat gebruik word, reeds in die vakliteratuur bestaan. Vir wetenskaplike presiesheid gaan egter slegs enkele begrippe omskryf word. Die doel hiervan is:

- om verwarring uit die weg te ruim, en
- om duidelikheid daarvan weer te gee

'n Wetenskaplike ondersoek is noodsaaklik om begrippe wat gebruik word en moontlike verwarring kan veroorsaak af te baken en te omskryf (Van der Walt (1964:14). Dit dien as waarborg dat daar by sowel die navorser as die leser duidelikheid sal bestaan oor wat met die verskillende begrippe bedoel word. Die volgende begrippe word dikwels in hierdie penologiese ondersoek gebruik maar word nie duidelik afgebaken of omskryf nie en word onder meer soos volg toegelig:

- **Penologie**

Penologie is die wetenskap wat hom besig hou met die bestudering van die ontstaan, die ontwikkeling, die doelstelling, die wetenskaplike betekenis en die metodes van strafe en verbeteringsmaatreëls wat op misdadigers van toepassing is en word dit soos volg omskryf *Penology can broadly be defined as the study of the methods dealing with offenders*. Die benaming *Penologie* is in 1834 deur Lieber aan hierdie wetenskap gegee (Van der Walt 1977:48). In penologie word aandag gegee aan die verskillende strafteorieë en strafmotiewe wat daar in die loop van die tyd ontstaan het en toegepas is, onder meer die motief van wraak of vergelding, boetedoening, beskerming van die gemeenskap en hervorming of verbetering van die misdadiger. Deur die eeue heen en vandag nog hou ondersoekers hulle besig met die doel van straf. Dit is nie net van abstrak-filosofiese belang nie, maar ook van groot praktiese belang by die bestryding van die misdaadprobleem (Cilliers 1980:11-12).

- **Gevangene**

Gevangene beteken enige persoon, hetsy veroordeel al dan nie, wat in 'n gevangenis

in bewaring aangehou word of wat in bewaring oorgeplaas word óf in bewaring onderweg is van een gevangenis na 'n ander gevangenis.

- **Gevangenis**

'n Gevangenis beteken enige plek wat ingestel is kragtens die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 as plek vir die ontvangs, aanhouding, opsluiting, opleiding of behandeling van persone onderhewig aan aanhouding onder bewaking of aanhouding binne of plasing onder beskermende bewaking, en alle gronde, buitegeboue en persele aangrensend aan enige sodanige plek en gebruik met betrekking daartoe en alle grond, vertakkings, buitestasies, kampe, geboue, persele en plekke waarheen enige sodanige persone gestuur is vir die doel van gevangenisstraf, aanhouding, beskerming, arbeid, behandeling of andersins, en alle kwartiere van korrektiewe beamptes wat gebruik word in verband met enige sodanige gevangenis, en vir die doeleindes van Artikels 115 en 117 van vermelde Wet sluit dit elke plek in wat gebruik word as 'n polisieesel of opsluitplek.

- **Instelling van gevangenis**

Die Minister mag, deur kennisgewing in die *Staatskoerant*, gevangenis instel vir die aanhouding en behandeling ooreenkomstig die Wet op Korrektiewe Dienste, 1998, Wet No 111 van 1998, van persone wat regtens in 'n gevangenis aangehou mag word.

Enige gevangenis wat kragtens subartikels (1) van genoemde Wet ingestel is mag een of meer distrikte bedien soos omstandighede mag vereis en vir die doeleindes van enige wet wat betrekking het op landdroshowe, word enige gevangenis wat ingestel is om meer as een distrik te dien, geag die gevangenis te wees van elke distrik wat deur daardie gevangenis bedien word.

- **Grondwet**

Die Grondwet beteken die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (No 108 van 1996).

- **Beleid**

Beleid word beskryf as 'n skriftelike uiteensetting van die grondslag of beginsels waarvolgens opgetree moet word om doelwitte te bereik. Beleid verskaf dus 'n raamwerk vir besluitneming en dui aan deur wie en op watter vlak die besluit geneem mag word.

- **Wetgewing**

Die woord wetgewing het twee betekenisse. Eerstens dui wetgewing die *uitoefening* van die wetgewende funksie aan en tweedens word onder wetgewing verstaan die *maatreëls* (wette) wat as gevolg van die uitoefening van die wetgewende funksie ontstaan het. Austin in Kachelhoffer (1972:12-13) verklaar die volgende oor wetgewing *There can be no law without a legislative act*. Aan die woord *wetgewing* gee hy sy wydste moontlike betekenis naamlik, dat dié woord alle handelingne insluit waardeur *reg* geskep word. Wetgewende handelingne is dus volgens hierdie betekenis handelings waardeur nuwe reg geskep word. *Wetgewing* sluit al die bronne van die reg in en nie slegs een bron nie.

1.11 DIE NAVORSINGSMETODES

'n Navorsingsmetode is 'n gerigte werkwyse en kan beskou word as 'n uitgroei van die navorsingsontwerp (Du Toit 1975:62). In alle wetenskaplike navorsing is daar van een of meer navorsingsmetodes gebruik gemaak. Onder metodes van ondersoek word verstaan die maniere waarvolgens navorsingswerk op 'n bepaalde ondersoekgebied gedoen word (Van der Walt 1977:182). 'n Metode kan dus beskou word as die weg waarlangs die waarneembare algemene tot getoetste (verifieerbare) en gesistematiseerde teorieë omvorm word. By die besinning oor metodes is dit belangrik om in gedagte te hou dat wetenskaplike navorsing 'n proses is wat noodwendig sekere *fases* moet deurloop, sodat die versamelde kennis nie die stempel van bloot losstaande of toevallige feite dra nie. Hierdie *fases* is ingewef in die metode wat gevolg word. Dit is ook, afhangende van die uitgangspunt van die wetenskaplike, min of meer eenvormig.

Die fases bestaan daarin dat die *doelstelling* van die ondersoek geformuleer word. Dit beteken dat die navorser oor die doelpunt van die ondersoek sal nadink, die rede vir die bepaalde ondersoek sal verstrek en oor die omvang van die probleem sal besin. By die *versameling* van *gegewens*, maak die penoloog van bepaalde metodes en tegnieke gebruik. Hierdie versameling moet voldoen aan die vereistes van betroubaarheid en geldigheid (Van der Walt 1977:183).

Die aard van die onderwerp en die wyse waarop gegewens verkry is, bepaal hoofsaaklik die aard van metodes wat gebruik word. Uit hierdie navorsing blyk die aard van die metodes alreeds duidelik. Verdere toeligting is egter noodsaaklik, maar die ondersoeker wil haar met die sienswyse van S. Pauw in Steyn (1959:7) vereenselwig naamlik *die ondersoeker hou nie 'n spesiale voorliefde vir die een of ander metode daarop na nie. Die standpunt word gehuldig dat die metodes bepaal moet word deur die aard van die vraagstuk wat ondersoek word, en dat die ondersoeker haar nie moet laat bind deur die een of ander stereotipe prosedure van ondersoek nie.*

'n Geesteswetenskaplike ondersoek impliseer die aard van die ondersoek en die aard van metode wat aangewend word. Die sosiaal-historiese metode is aangewend wat histories van aard is en 'n dokumentêre of beskrywende navorsing is in sy wese 'n literatuurstudie. Die gegewens wat nagevors is bestaan uit gepubliseerde en ongepubliseerde literatuur asook persoonlike bronne wat onder meer die volgende insluit:

- publikasies en manuskripte deur akademici en ander navorsers
- bronne wat in die eie vak bestaan en wat in biblioteke beskikbaar is ten einde tot 'n beter insig en kennis te verkry
- verslae in wetenskaplike en vakkundige tydskrifte
- bronne wat in aanverwante vlakke bestaan en inligting bevat omtrent die onderwerp of verskynsel. Die ondersoeker kon gebruik maak van bronne onder meer in die Strafreg en die Verslag van die Kommissie op Straf- en Gevangenshervorming (Landsdownkommissie en die Viljoenkommissie)
- nuusblaaie en nuustydskrifte

Die groot massa van publikasies wat vandag beskikbaar is, maak dit feitlik onmoontlik vir die navorser om self op hoogte te wees van die verskillende bronne van inligting wat op 'n bepaalde gebied beskikbaar mag wees. Dit is om hierdie rede raadsaam om die hulp in te roep van biblioteke, veral die groter openbare en universiteitsbiblioteke, waar die navorser gewoonlik verwys kan word na indekse, katalogusse, bibliografieë, gidse ensovoort met behulp waarvan hy/sy op die spoor kan kom van gepubliseerde bronne van inligting (Cilliers 1973:43).

Die metode wat gevolg is, is gekoei op 'n hoë vereiste aan presiesheid. Die graad van presiesheid waarna elke wetenskap streef, hang grootliks af van sy tegnieke en die hulpmiddels wat tot die beskikking van die navorser is (Van der Walt 1977:183).

Die ondersoek berus op keuring van bronne, objektiwiteit van die navorser en metodes om die inhoud van bronne te toets. 'n Bepaalde wetenskaplike metode bring mee dat 'n versameling kennis wetenskap is en nie bloot 'n klompie alledaagse, losstaande, verbandlose leke-waarnemings nie (Neser 1980:12). Steinmetz in Van der Walt (1977:183) verklaar dat *al wat kennis van en insig in die gewone lewenservaring van wetenskap onderskei, die metode en die bewysvoering is*. Die waarde van wetenskap hang grootliks van sy metode af, *want daardeur en slegs daardeur word die sekerheid en die waarheidsgraad van resultate*

Die volgende navorsingsmetodes is in hierdie ondersoek gebruik:

- **Die sosiaal-historiese metode.** Die gevangenisstelsel in Suid-Afrika en dié van Engeland en Nederland soos dit op 'n bepaalde stadium in die wordingsproses was, is in hierdie navorsing aangedui. Hiervolgens is gevind dat die gevangenisstelsels in hierdie lande dinamies van aard was, en moet *dit wat is gesien word uit wat was*. As vakrigting het die sosiologie en die geskiedenis verskillende take. Aangesien alle gebeure in 'n sekere sin histories is, is daar in werklikheid geen verskil, tussen die materiaal waarmee die historikus werk en dié van enige ander wetenskappe nie. Die logiese verskil tussen die geskiedenis en ander wetenskappe is geleë in wat elkeen met

die gegewens doen. Die taak van sosiologiese navorsing byvoorbeeld is om ten opsigte van die maatskaplike te veralgemeen en te verklaar, terwyl die van die historikus is om te individualiseer of te ondersoek.

Volgens Louis Gottschalk bestaan die sosiaal-historiese prosedure uit die volgende:

- die versameling van waarskynlike bronne van inligting
- die ondersoeking van die bronne met die oog op die vasstelling van die egtheid daarvan, en
- die analise van die bronne wat as eg bevind is met die oog op die vasstelling van geloofwaardige besonderhede daarin vervat (Cilliers 1973:60)

Wanneer besonderhede verkry, saamgevat en aangebied word, vorm dit historiografie, dit wil sê geskiedskrywing.

Die belangrikste beperking van die historiese-prosedure lê in die noodsaaklike seleksie wat gedoen moet word ten opsigte van die feite wat gebruik is. Dit is onmoontlik om 'n volledige beskrywing te gee van alle gebeurtenisse of feite. Die seleksie van die materiaal wat in die penologiese ondersoek ingesluit is, berus by die diskresie van die ondersoeker, deur haar te laat lei, haar eie persepsie, primêre doelstelling met die ondersoek, die wyse waarop sy haar probleem geformuleer het en haar subjektiewe gesteldheid teenoor die onderwerp.

Die aard van die historiese-prosedure het eintlik betrekking op die dinamika van 'n verskynsel. Vir die penoloog is dit dus 'n metode wat aangewend word om die geskiedkundige ontwikkeling van wetgewing, beleid en straf en alles wat daarmee verband hou, te bestudeer. Dit impliseer dat die gegewens wat aan straf sy bepaalde voorkoms gee, geanaliseer en beskryf word. In dié opsig is die historiese-prosedure beskrywend van aard.

Daarbenewens is dit belangrik dat 'n mens nie die historiese-prosedure met die geskiedenis van die penologie moet verwar nie. In die geskiedenis van die penologie

is die objek van bestudering die geskiedkundige verloop en ontwikkeling van teorieë, gedagtestrome en metodes van die penologie as wetenskap. Die onderwerp en ondersoek van die historiese-prosedure is veel breër as dit, en behels dit die wetgewing en beleid of strafverskynsel in sy totaliteit. Terselfdertyd moet daar onderskei word tussen die historiese-prosedure en die penologie as selfstandige vakwetenskap. Die historikus stel hoofsaaklik in prosesse en strukture belang om 'n presiese verslag van die geskiedenis van wetgewing en beleid of straf saam te stel. Daarenteen het die penoloog te make met dit wat universeel is in die verskynsel.

Die historiese-prosedure kan beskou word as 'n indirekte navorsingsprosedure, aangesien die verskillende dokumente en bronne wat aangewend (kan) word, op die verlede betrekking het. Vanweë die probleem om voldoende gegewens te bekom, en om sodanige gegewens te kontroleer en te weeg, is dit belangrik dat die gewone versigtigheid by die vasstelling van die betroubaarheid van die gegewens aan die dag gelê word. Daar is egter sekere vasgestelde norme of kriteria waarvolgens dokumentêre inligting beoordeel kan word naamlik beoordeling op grond van uiterlike voorkoms en beoordeling op grond van die inhoudelike (Neser, Cilliers & Swart 1985:141).

Derhalwe is die historiese-prosedure by uitstek 'n metode wat die navorser kan aanwend om kennis van wetgewing en beleid of straf, en dit wat daarmee gepaard hou, te verwerf. Historiese gegewens kan ook die grondslag vir voorspelling vorm. Slegs wanneer die navorser oor die kennis beskik en insig het, kan hy/sy verklaar en voorspel. Om kennis van en insig in 'n verskynsel of aspek van 'n verskynsel te verkry, maak die navorser onder meer van hierdie historiese gegewens gebruik (Neser, Cilliers & Swart 1985:139-140).

Die studieobjek, *'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* wat deur die ondersoeker nagevors is, is nie bloot net 'n produk van heersende omstandighede en die werking van invloede wat as belangrik geag word nie, maar het ook betrekking op omstandighede en invloede van die verlede. *Die hede is*

immers die nalatenskap van die verlede. Wat is, vloei uit dit wat was. Om hierdie rede is dit te verstane dat kennis en insig aangaande wetgewing en korrektiewebeleid en dit wat daarmee verband hou, alleen verwerf kan word indien die historiese en geskiedkundige verloop en ontwikkeling daarvan nagespeur kan word.

Die grootste enkele beswaar wat teen die historiese-prosedure geopper kan word, het daarmee te make dat dit die elementêre metode is wat aangewend word om kennis van 'n besondere verskynsel of aspek daarvan, te verwerf.

Die grootste waarde van die historiese-prosedure is daarin geleë dat dit by uitstek 'n metode is wat 'n persoon of navorser kan aanwend om kennis van 'n bepaalde verskynsel of aspek daarvan kan verwerf. Die verwerwing van kennis vorm die hoeksteen van insig in 'n bepaalde verskynsel. Kennis en insig wat verwerf word uit historiese gegewens kan ook die grondslag vir voorspelling vorm (Neser, Cilliers & Swart 1985:142).

- **Die literatuurstudie metode.** In die lig van wisselwerking tussen teorie en navorsing in die ontwikkeling van die wetenskap dui daarop die voornemende navorser alleen kan hoop om betekenisvolle werk te doen indien hy/sy volledig op die hoogte is met bestaande wetenskaplike beskouinge ter sake vir die onderwerp vir hul navorsing. Hierbenewens is dit nodig dat die navorser alle beskikbare literatuur wat spesifiek betrekking het op die onderwerp van hul studie, sal nagaan.

Literatuurstudie is nie net noodsaaklik met die oog op die duidelike formulering van die probleem nie, maar is ook die aangewese bron van inligting oor hoé daar te werk gegaan moet word in die beplanning en uitvoering van die voorgestelde ondersoek. Die ondersoek na literatuurbronne is die oordeelkundige gebruik van biblioteke van besondere belang (Cilliers 1973:133).

In 'n sosiaal-wetenskaplike literatuurstudie word waardevolle insigte verkry uit nie-tegniese materiaal. Letterkundige werke, opstelle, historiese romans en ander fiksie

deur sensitiewe skrywers kan bydra om die navorser se insigte te verbreed en sy/haar aandag te vestig op aspekte van verskynsels wat in die voorgestelde navorsing in aanmerking geneem kan word (Cilliers 1973:134).

Aanvullend by hierdie navorsingsmetodes is dat daar sterk gesteun is op amptelike inligting oor korrektiewebeleid en wetgewing deur middel van Gevangensdiensorders en Korrektiewe Dienste Regulasies. Daarbenewens is onderhoude met amptenare van die Departemente Korrektiewe Dienste, oor die onderwerp gevoer. Deur middel hiervan is nuttige advies en inligting ingewin en het dit 'n betekenisvolle bydra gelewer tot 'n beter insig en kennis oor die onderwerp van die penologiese ondersoek.

Benewens genoemde navorsingsmetodes is van 'n minder algemene *maar* van 'n belangrike navorsingsmetode gebruik gemaak naamlik die *metode van waarneming*. Situasies wat nie gemeet of op 'n ander manier ondersoek kon word nie, is objektief deur die ondersoeker waargeneem.

Hierdie ondersoek behels hoofsaaklik 'n beskrywende navorsing deurdat kennis wat ingesamel is, in verband gebring word met reeds bestaande navorsing (Cilliers 1967:31). Verklarende navorsing is normaalweg 'n ondersoek wat met 'n probleem begin, wat nie noodwendig in hierdie ondersoek die geval is nie. Na verklarings gaan gesoek word en/of feite wat in die werklikheid bestaan wel deur *post factum* interpretasie verklaar kan word. Om verklarings te maak is van verskeie betroubare bronne gebruik gemaak.

Die inligting wat ingewin is, is in verband gestel met reeds bestaande feite. Verklarings gaan hiervolgens aangebied word om die verskynsel wat ondersoek is, te herwaardeer. Met die waardeskatting van inligting gaan rekening gehou word met reeds bestaande teorieë (De Smidt 1998:12). Teen hierdie agtergrond is die ondersoek nie net 'n beskrywende studie van 'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing nie, maar ook tot 'n mindere mate verklarend van aard.

- **Die opname-prosedure.** Benewens die genoemde navorsingsmetodes wat gebruik is, is gedeeltelik ook van die opname-prosedure gebruik gemaak. Die opname-prosedure is een van die oudste prosedures en een wat ook in penologiese navorsing met groot vrug gebruik kan word. Die term *opname* beskryf ook presies en duidelik wat daar met hierdie prosedure bedoel word. Vanuit 'n penologiese oogpunt gesien is die opname-prosedure niks anders nie as 'n wetenskaplike poging om vas te stel wat die voorkoms, omvang en verspreiding van 'n spesifieke sosiale verskynsel is. *Dit is die insameling en analise van gegewens oor die totale lewe van 'n gemeenskap of 'n spesifieke aspek daarvan.* John Howard se studie van gevangenoestande in die agtiende eeu is 'n voorbeeld van hierdie navorsingsmetode (Neser, Cilliers & Swart 1985:148).

Vanuit 'n penologiese oogpunt gesien, is die terrein van navorsing beperk tot 'n bepaalde aspek van die maatskaplike werklikheid, by name die strafverskynsel. Die opname beoog dus die versameling van kwantitatiewe gegewens ten opsigte van straf of die een of ander aspek daarvan, vir die doel van beskrywing en verklaring voorspelling. Kwantitatiewe gegewens word ingesamel sodat dit onderwerp kan word aan statistiese tegnieke vir beskrywing (verklaring) en analise.

Met die afbakening van die studieveld is daar met die opname-prosedure gepoog om veralgemenings te maak, op grond van gegewens wat kwantitatief vergelyk kan word, en is dit nodig dat probleme van 'n kwantitatiewe aard ondersoek word. Derhalwe is dit belangrik dat daar altyd 'n duidelike geformuleerde probleem sal wees, prakties en teoreties gesproke, wat die navorser wil oplos en waarvoor hy/sy die inligting wil versamel.

As navorsingsmetode, is gevind dat dit besonder geskik is vir die uitbouing van enige wetenskap. Die gegewens wat ingesamel word, vul dus die vakliteratuur van die vak waarop dit betrekking het aan en dui verdere navorsingsmoontlikhede aan (Neser, Cilliers & Swart 1985:149 & 153).

1.12 DIE NAVORSINGSPROSES

In die algemeen kan die mens se kennis alleen uitgebrei word deur toevallige ontdekkings of as gevolg van 'n doelbewuste soeke na nuwere insigte. Die geskiedenis van die wetenskap lewer dramatiese voorbeelde van belangrike nuwere insigte en toevoegings tot die mens se kennis as gevolg van sulke toevallige ontdekkings. Wetenskaplike navorsing kan dus beskou word as 'n proses waarin logiese denke en konkrete handeling ten nouste saamgeweef is. In breë trekke bestaan hierdie proses uit die bewuswording van die bestaan van 'n leemte in die kennis en/of insig van die navorser, die formulering daarvan as probleem, die soek na en versameling van inligting, die ordening van die inligting en ten einde die in verband bring van die verkreeë inligting met die probleem (Cilliers 1973:29-30).

In 'n beskrywende en verklarende navorsing kan probleme bestaan eerstens uit 'n blote gebrek aan inligting of kennis ten opsigte van die betrokke onderwerp en tweedens kan 'n probleem bestaan uit blote 'n gebrek aan insig. Dat kennis en insig hand aan hand saamgaan, is waar, dat kennis meestal insig meebring óf dat insig alleen kan volg op kennis, is ook waar (Cilliers 1973:30).

Probleme wat bestaan uit 'n leemte in of gebrek aan kennis of inligting word gewoonlik opgelos deur wat bestempel kan word as beskrywende navorsing, terwyl 'n gebrek aan insig gewoonlik opgelos word deur wat bestempel kan word as verklarende navorsing. Die verskil tussen hierdie twee soorte navorsing is daarin geleë dat die navorsingsopset in laasgenoemde geval so ingerig is dat die proses 'n stap verder gevoer kan word deurdat verkreeë kennis in verband gebring word met ander reeds bestaande kennis.

Beskrywende navorsing het dit ten doel om vas te stel hoe die werklikheid daar uitsien, om te bepaal wat *is*. *Is* die doel in die geval van verklarende navorsing om vas te stel of die verklaring vir die vraag of probleem wat vooraf geformuleer is, wel wetenskaplik aanvaarbaar is. Daarenteendeel beteken beskrywing dit wat waargeneem word in verbale of simbole teenoor beskrywende navorsing wat dit ten doel het om 'n geldige, objektiewe en betroubare beeld te verkry van dit wat ondersoek word (Cilliers 1973:31).

Sommige denkers wil 'n leemte aan kennis nie as problematies bestempel nie maar so 'n standpunt getuig van ongeduld om tot die verklaring van verskynsels te raak. So 'n houding kan ook maklik lei tot dwaling en 'n verspilling van energie in 'n poging om verklarings te vind vir verskynsels wat nie bestaan nie.

Met die eerste oogopslag, met die verloop van die navorsingsproses, kom dit voor asof dit maklik is om probleme te vind en te formuleer. Die ervare navorser kan getuig dat dit die teenoorgestelde is. Reeds vir eeue word egter algemeen ervaar dat vordering op wetenskaplike gebied in 'n baie groot mate afhanklik is van die mate waartoe die wetenskaplike in staat is om duidelik in te sien wat eintlik die probleem is wat ondersoek moet word. By die oorweging van enige navorsingsprojek sal die ondersoeker begin deur besondere aandag te wy aan die formulering van die probleem .

Met die afbakening van die veld van die navorsing is dit gewoonlik nodig om volgens verskillende kriteria af te baken byvoorbeeld in terme van geografiese grense. Presies hoe hierdie kriteria van afbakening aangewend gaan word, sal bepaal word deur die doel en aard van die navorsing (Cilliers 1997:33).

Nadat die probleem duidelik bepaal en afgebaken is, gaan die ondersoeker eers sekere praktiese oorwegings in aanmerking neem voordat sy kan oorgaan tot 'n daadwerklike uitvoering van die navorsing. In hierdie verband is daar die volgende oorwegings wat in aanmerking geneem moet word, naamlik:

- is die probleem die moeite werd om ondersoek te word? Kan die oplossing daarvan, met ander woorde, 'n betekenisvolle bydrae lewer? Die rasionaal waarna verwys is, verskaf lig op hierdie vrae. Histories verskaf die blote nuuskierigheid van die mens die regverdiging vir enige wetenskaplike onderneming
- kan die voorgenome navorsingswerk gedoen word? Of, kan die inligting wat nodig is om lig te werp op die probleem, wel verkry word?

- kan die ondersoeker die beoogde navorsing doen? Prakties gestel, het sy die tyd, die fondse, ervaring ensovoorts wat nodig is vir die bepaalde navorsingswerk?
- stel die ondersoeker genoeg belang? *Die veeleisendheid van wetenskaplike navorsing maak dit noodsaaklik dat daar by die navorser 'n mate van belangstelling in haar navorsing sal wees*

Beplanning van die navorsing en die opstel van 'n navorsingsprogram bly 'n noodsaaklike onderdeel van navorsingsproses. Geen omvattende en deeglike stuk navorsing kan deurgevoer word sonder so 'n volledige navorsingsprogram gebaseer op deeglike beplanning nie. Die aard en inhoud van die raamwerk wat opgestel word sal bepaal word deur die onderwerp wat ondersoek word (Cilliers 1973:38).

Vervolgens is dit duidelik dat voorafgaande slegs gedoen kan word indien die navorser haarself volledig georiënteer het ten opsigte van die onderwerp.

1.13 GELDIGHEID EN BETROUBAARHEID

Soos King (1994:31) en Bruyns (1999:10) dit in hulle navorsing stel is kwalitatiewe navorsing geldig as dit ondersoek wat dit veronderstel is om te ondersoek. Die insette van ander persone is noodsaaklik en kan nie uitgesluit word van die navorsing nie. Betroubaarheid en kwalitatiewe navorsing verwys na die mate waarin die studie herhaal kan word om steeds tot dieselfde slotsom te kom.

Die verwagting is dat die navorser

- vertrouwd moet wees met die verskynsel en omgewing wat ondersoek word
- oor konseptuele belange en goeie navorsingsvaardighede moet beskik, en
- 'n multidissiplinêre benadering behoort te volg

Die betroubaarheid van gegewens berus hoofsaaklik op gepubliseerde bronne en inligting. Die gepubliseerde bronne wat geraadpleeg is, is deur bekende weten-

skaplikes en skrywers geskryf. Wanneer die bronneverwysings bestudeer word, sal opgemerk word dat hierdie wetenskaplikes/skrywers wat geraadpleeg is, wetenskaplik van naam is. Hulle wetenskaplike arbeid, opvattinge en uitsprake kan as wetenskap betroubaar en gefundeer beskou word. *Die keuring van bronne volgens die wetenskaplike status van die skrywers; die objektiwiteit van die navorser en die metode om inhoud van bronne te vergelyk en deur middel van onderhoud te toets* (Neser 1980:12). Wanneer navorsers se wetenskaplike opvattinge en uitsprake as wetenskaplik beskou word, het die ondersoeker nie gehuiwer om dit as korrek te aanvaar nie. Die ondersoeker het haar andersyds verlaat op haar wetenskaplike en objektiewe houding.

Soos Van der Walt (1964:14) dit in sy literatuurstudie stel, het die ondersoeker vanuit die standpunt gegaan dat hierdie skrywers/wetenskaplikes se wetenskaplike arbeid, opvattinge en uitsprake as wetenskap betroubaar en gefundeerd beskou kan word. Daar is nie alleenlik daarna gestrewe om inligting uit bronne korrek af te neem en aan te teken nie, maar om dit objektief te beoordeel ooreenkomstig die tyd en gees waarin die verskeie wetenskaplikes/skrywers hulle bydraes gelewer het. 'n Verdere faktor wat 'n bydra lewer, is die plek of land waar die wetenskaplike arbeid wat gelewer is, ten boek te stel.

1.14 VERWYSINGSTEGNIEKE, OPSKRIFTE EN BRONNE

In hierdie paragraaf word kortliks aandag gegee aan sommige van die belangrikste hulpmiddels wat in hierdie navorsing gebruik word naamlik verwysingstegnieke wat aangewend word by die insameling van gegewens.

1.14.1 Verwysingstegnieke

In hierdie proefskrif word daar deurgaans van die Harvard-metode gebruik gemaak.

Voorbeeld: Soos met die Britse gevangeniswetgewing in die ander kroonkolonies ... (Venter 1959:95).

Verklaring

Venter	=	Outeur
1959	=	Jaartal waarin boek verskyn het
95	=	Bladsynommer waaruit verwysing verkry is

Bladsynommers is onder meer soos volg aangedui naamlik 95-105. Dit impliseer dat die verwysing vanuit bladsy 95 tot 105 verkry is. Soms gebeur dit dat die outeur se van deel uitmaak van die teks en word dit nie herhaal in die verwysing nie.

Voorbeeld: Marx (1980:10-15) beskou die . . . .

1.14.2 Opskrifte van Hoofstukke

Die volgende opskrifte is in hierdie proefskrif aangewend:

- **Hoofopskrifte van paragrawe**
- **Onderopskrifte van sub-paragrawe**

Waar 'n reeks feite onder een paragraaf voorkom of wanneer 'n samevatting of uiteensetting van 'n reeks aspekte gegee word, word dit soos volg uiteengesit:

- om aan die howe leiding te gee ten opsigte van vonnisoplegging, en
  - om gemeenskappe voor te berei om korrektiewe toesig te aanvaar
    - * elke gevangene is daarop geregtig, en
    - * die Gevangenishoof moet redelike stappe doen

Hoofstukke en paragrawe word in hierdie navorsing genommer byvoorbeeld -

1.1

1.2

1.2.1

Bylaes, waar van toepassing, word in volgorde na die bibliografie ingevoeg en word slegs na verwys in die ondersoek.

1.14.3 Bibliografie/Bronnelys

'n Lys van literatuurgidse en bronne word aan die einde van die penologiese ondersoek in die vorm van 'n bylae aangeheg. Hierdie literatuurgidse bestaan hoofsaaklik uit lyste van publikasies, gerangskik volgens onderwerpe, met enkele besonderhede in verband met die inhoud van elke publikasie. Elkeen van hierdie gidse is beperk in hul omvang en derhalwe het die navorser altyd gelet op die publikasieveld van die gids wat sy geraadpleeg het, en na aanleiding hiervan besluit of ander gidse ook geraadpleeg moet word.

Die beskikbaarheid van bronne vir hierdie ondersoek was beperk aangesien daar weinig vorige navorsing met betrekking tot die jongste gevangeniswetgewing en korrektiewebeleid, soos dit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel daaruit sien, gedoen is. Daar is so wyd as moontlik na bronne gesoek wat nie altyd beskikbaar was nie. Daarbenewens is daar van ander dokumentêre bronne gebruik gemaak soos reeds in hierdie hoofstuk getipeer is.

Publikasies van die Verenigde Volke was vir die ondersoeker besonder waardevol veral met betrekking tot die Standaard Minimum Reëls en Beijing-Reëls ten einde erkenning te gee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede. Die gegewens wat daarin vervat word is deurgaans 'n weerspieëling van die internasionale standaarde, terwyl dit ook as vergelykende materiaal beskou is.

1.15 SLOT

In hierdie hoofstuk is gefokus op die omvang van die studieobjek naamlik 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* dit is in oënskyn geneem en in penologiese perspektief geplaas. Die grootste waarde van hierdie navorsing is daarin geleë dat dit by uitstek 'n wetenskaplike navorsing is wat 'n persoon of navorser kan aanwend om kennis van 'n bepaalde verskynsel of aspek daarvan kan verkry. Die verwerwing van kennis vorm die hoeksteen van insig in 'n bepaalde verskynsel; kennis en insig wat uit historiese gegewens verwerf word kan 'n penologiese grondslag vir voorspelling vorm soos ook deur skrywers Neser, Cilliers & Swart (1985:142) gereken word.

Hoofstuk 2

DIE GEVANGENIS AS STRAFINRIGTING IN HISTORIESE PERSPEKTIEF

2.1 INLEIDING

In hierdie hoofstuk word daar hoofsaaklik gefokus op die historiese agtergrond van die gevangenis as strafinrigting sowel as op die historiese ontwikkeling van die strafmotiewe in die middeleeue. Teen hierdie agtergrond word die ontstaan en ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse Gevangenisstelsel en dié van die Nederlandse en Engelse Gevangenisstelsels in historiese perspektief geplaas. Die historiese invloed in die ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse Strafbereg word bespreek asook die destydse wetgewende ontwikkeling van die strafstelsel in Suid-Afrika.

Benewens dié historiese agtergrond is die doel om die ontwikkeling van die strafbeleid en wetgewing in oorsese lande en in Suid-Afrika te identifiseer ten einde die kragte van verandering binne die gevangenisstelsel te verstaan en die gevangenis as strafinrigting in penologiese perspektief te plaas. Bowenal is 'n beskrywing en verklaring van enige navorsing of ondersoek onvolledig indien die historiese gedeelte agterweë gelaat word.

2.2 ALGEMEEN

Dit sal vir die leser miskien vreemd voorkom dat die ontstaan en ontwikkelingsgeskiedenis van sekere Europese gevangenisstelsels by hierdie ondersoek oor die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel ingelees word. Dit is egter belangrik om in gedagte te hou dat die koloniste vir die volksplanting aan die suidpunt van Afrika aanvanklik uit Nederland en later uit Engeland afkomstig was en die vroeëre bestuur aan die Kaap heelwat verwissel het. Die H.O.I.K. het byvoorbeeld vanaf 1652 tot 1795 aan bewind gebly waarna (1795 - 1803) die eerste Britse besetting gevolg het. Vanaf 1803 - 1806

het die Bataafse Republiek sake in die Kaap hanteer totdat die tweede Britse bewind in 1806 oorgeneem en aan bewind gebly het tot en met unifikasie in 1910.

Die straf- en gevangenisstelsels wat destyds in Europa en veral in Nederland en Engeland in gebruik was, het onder verskillende besture aan die Kaap tot stand gekom. Om hierdie rede het die ondersoeker dit raadsaam gevind om kortliks die ontstaan en ontwikkeling van hierdie twee lande se gevangenisstelsels te verduidelik ten einde die agtergrond waaruit die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel mettertyd ontwikkel het te verklaar (Steyn 1959: 12).

2.3 DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN DIE GEVANGENIS AS STRAFINRIGTING

Die gevangenis as strafinrigting vir die aanhouding van misdadigers vir die duur van hul vonnis is ongeveer 250 jaar oud. As strafinrigting het dit weens die sameloop van verskillende omstandighede tot stand gekom. Die volgende voorbeelde is van toepassing:

- Plekke van aanhouding het reeds lank bestaan, maar dit het slegs gedien as huisvesting vir verhoorafwagtendes ten einde bekentnisse van die mens af te dwing; as strafinrigting vir politieke gevangenes; of swaar skuldnaars of persone wat deur die kerklike howe gestraf is en aangehou kon word. In sy navorsing oor *Penal Reform* verwys Max Grünhut (1972: 12) na die gevangenis as *a prison has been invented for custody, not for punishment*.
- Sommige ondersoekers beweer dat die gedagte aan 'n gevangenis ontstaan het uit die aanhoudingskaserne vir jeugdige oortreders wat in 1703 deur pous Clementius XI by San Michele naby Rome opgerig is. Verskillende faktore het die ontstaan van die gevangenis as strafinrigting bevorder naamlik:
  - Die suksesvolle behandeling van jeugdige oortreders in die inrigting by San Michele en die oprigting van tughuise op die vasteland van Europa en in Engeland ten einde rondlopers en bedelaars tot 'n arbeidsame lewenswyse te dissiplineer.

- Die industriële rewolusie en die toenemende verstedeling het grootskaalse verarming tot gevolg gehad. Terselfdertyd het die aantal misdadigers gestyg.
- Die mislukte stelsel van transporterings het meegebring dat die owerheid met groot getalle misdadigers opgeskeep gesit het.
- Die algemene handelsopbloei gedurende die sewentiende en agtiende eeu het die ekonomiese waarde van die menslike arbeid verhoog *and made life worth preserving even though it meant saving the lives of criminals.*
- Die grootste betekenis was die opkoms van die sosiale wetenskappe in die sewentiende en agtiende eeu. Onder invloed van die humanitêre geskrifte het navorsers soos Montesquieu, Rousseau, Beccaria, Jeremy Bentham en John Howard, skrywer van die bekende boek *The State of the Prisons*, 'n reaksie teen wrede strawwe van daardie eeue en veral teen die talryke gebruik van die doodstraf, ingetree (Venter 1959:5, Heijder 1963:44 en Nesor 1989:14-7).
- Sekere skrywers gaan nog verder terug en beweer dat pous Clementius die idee van 'n aanhoudingskaserne gekry het van 'n monnik, Flippo Franci, wat in 1677 'n toevlugsoord vir verwaarloosde rondlopers opgerig het. Hoofkenmerke van Franci se inrigting was eensame opsluiting met gereelde besoeke van 'n priester wat die geestelike bearbeiding moes behartig. Die seuns in San Michele is snags in aparte selle geplaas, maar het bedags in stilte saamgewerk. Hierdie werk was vermoeiend, want pous Clementius het harde werk beskou as 'n heilsame hervormingsmiddel. Die noodsaaklikheid van bepeinsing oor sondigheid van sekere handelswyses, boetedoening of berou en deur harde werk te beklemtoon, het die kerklike inrigtings 'n sterk invloed uitgeoefen op die uitendelike ontstaan en ontwikkeling van die gevangenis.

- Ander ondersoekers beweer dat die tughuise wat teen die einde van die 16de eeu in Engeland en Europa ontstaan het, die voorlopers van die gevangenis was (Caldwell 1956: 462). Rondlopers en bedelaars is gewoonlik na hierdie tughuise gestuur met die doel om, deur hulle te onderwerp aan harde en onaangename take, die besef tuis te bring van die nadele van 'n nuttelose en sorglose lewe.
- Die inrigting wat vir die penologiese ondersoek die belangrikste is, is die tughuis wat in 1773 deur Hyppolyte Villian by Gent in Vlaandere opgerig is (Barnes 1972: 122). Dit is belangrik omdat die stigter die noodsaaklikheid daarvan ingesien het dat die gevangene 'n beroep geleer moes word. Hy het ook die stelsel van klassifikasie volgens leeftyd en geslag ingevoer. Soos by San Michele het die gevangenes bedags saamgewerk, maar is snags in afsonderlike selle geplaas.
- Met die toenemende verstedeliking as gevolg van die nywerheidsomwenteling en die daarmee gepaardgaande toename in die aantal verarmde persone, het die aantal misdadigers ook vermeerder.

Die mislukte transportasie-ondernemings het die betrokke lande genoodsaak om 'n ander oplossing vir misdadigers te vind. Die gevangeniskepe en bestaande tronke was te klein vir hierdie doel. Ondervinding in tughuise het geleer dat gevangenes ekonomies produktief gemaak kon word en sodoende kon bydra tot die koste verbonde aan hul eie onderhoud. Gevolglik is wetgewing aangeneem ten einde voorsiening te maak vir die oprigting van gevangnisse, waarvan Milbank en Pentonville die eerstes was. Die Engelse gevangnisse is egter beïnvloed deur ontwikkelings in Noord-Amerika en word kortliks hierop gefokus (Neser, et al., 1984: 77-79).

2.3.1 Amerikaanse strafinrigtings voor 1820

In die begin het Noord-Amerika die Engelse strafstelsel nagevolg. Die doodstraf is vir die geringste misdaad opgelê, terwyl lyfstraf en foltering algemeen voorgekom het. Die

eerste terugslag op wrede strawwe kom in Pennsylvania voor waar William Penn in 1682 deur wetgewing die doodstraf op alle misdade behalwe moord afgeskaf het. Terselfdertyd het hy voorsiening gemaak vir tronkstraf met hardepad, maar hierdie vroegste tronke was wesenlik dieselfde as die ou bekende tughuise. Na die dood van Penn was daar 'n terugkeer tot die vroeëre strawwe, wat tot laat in die 18de eeu van toepassing gebly het (Caldwell 1956: 467).

Pennsylvania het weer die voortou geneem in die hervormingsbeweging. Weens voortdurende onrus tussen mense soos Benjamin Franklin en dr Benjamin Rush is die druk wat deur die *Philadelphia Prison Society* uitgeoefen is, is die doodstraf weer afgeskaf vir misdade soos moord, brandstigting, verkragting en hoogverraad. Huisvesting vir talle veroordeeldes het 'n probleem geskep. Die bestaande tronke was te klein en as alternatief is gepoog om misdadigers in strate te laat werk. Die geskel van gevangenes op verbygangers het die owerheid genoodsaak om 'n ander plan te maak. In 1773 is die bestaande gebou in Walnutstraat so verander dat dit nie meer nodig was om gevangenes buite die inrigting te laat werk nie.

Aanvanklik was die Walnutstraat tronk 'n groot sukses. Pogings is aangewend om gevangenes volgens die aard van hulle misdade te klassifiseer. Lyfstraf is afgeskaf en wagte is verbied om geweld te gebruik. Algehele stilte moes tydens werkure gehandhaaf word, maar snags kon hulle fluistergesprekke voer. Werkure was nie te lank nie, en gevangenes het geringe vergoeding vir hul arbeid ontvang. Die Walnutstraat tronk was die werklike begin van die gevangenisstelsel in Amerika en het as model gedien vir ander gevangenisse wat vir die volgende 40 jaar opgerig is.

Ten spyte van die aanvanklike geslaagdheid van die Walnutstraat tronk het toestande vinnig versleg, veral weens oorbevolking wat die handhawing van dissipline bemoeilik het. Korrupsie en onsedelikheid was aan die orde van die dag (Neser, et al, 1984:79-80).

2.3.2 Die Pennsilvaniastelsel

Met die mislukking van die Walnutstraat tronk het die owerheid besluit om 'n groot gevangenis met 'n afsonderlike sel vir elke gevangene te laat bou. Dié nuwe gebou, Cherry Hill, is in 1829 in gebruik geneem (Grünhut 1948: 46) en (Reid 1981:151). Die vernaamste eienskap was algehele afsondering bedags sowel as snags. Om die eentonigheid te verlig is gevangenes toegelaat om bedags in die sel arbeid te verrig. Hulle het niemand behalwe amptenare gesien nie. Gevangenes kon daaglik 'n uur lank ontspan, maar nie in mekaar se teenwoordigheid nie. Daar was 'n ommuurde stuk grond agter elke sel vir hierdie doel. Die doel van hierdie algehele afsondering was die volgende:

- alle kontak tussen gevangenes asook die nadelige gevolge daarvan uit te skakel
- die lewe, in algehele afsondering, moes die gevangene 'n geleentheid bied om die sondigheid van sy daade te besef en tot inkeer te kom. Om hierdie proses te bevorder, is die gevangene verbied om enige leesstof, behalwe die Bybel, in sy besit te hê, en
- deur selarbeid, die eensaamheid verlig is en het die gevangene iets tot sy eie onderhoud bygedra

Aangesien godsdiensoonderrig 'n belangrike plek in hierdie stelsel ingeneem het, was die leraar die enigste besoeker in die gevangenis. Selfs tydens godsdiensoefeninge moes die gevangene in sy sel bly - slegs die buitedeur van die sel is oopgesluit.

Voorstanders van die Pennsilvaniastelsel soos Benjamin Rush en Benjamin Franklin (Reid 1981:149) het die volgende voordele aan die stelsel toegeskryf:

- dit het beheer oor die gevangene vergemaklik
- dit beantwoord aan die behoefte van elke individuele gevangene
- dit het voorkom dat gevangenes mekaar nadeling beïnvloed
- dit het vir die gevangene die geleentheid geskep om na te dink en berou te hê oor sy oortredings, en
- die identiteit van die gevangene is geheim gehou

Die navolg van hierdie stelsel het veroorsaak dat gevangenes 'n geestelike 'dood' sterf en hulle gevolglik weens die eensaamheid en stilte verstandelik aangetas is. Gevolglik was hierdie stelsel 'n mislukking en het homself vernietig, aangesien die vinnig groeiende gevangenisbevolking algehele isolasie onmoontlik gemaak het en gevangenes is spoedig twee-twee in selle geplaas (Caldwell 1956: 474, Nesor, et al., 1984: 80-81 en Nesor 1989: 16).

2.3.3 Die Auburnstelsel

Gedurende 1816 het toestande in die Newgate-gevangenis in New York so verswak dat daar begin is met die bou van 'n nuwe gevangenis by Auburn. Hierdie gevangenis is gebou volgens die patroon van die vroeë Amerikaanse gevangenis met 'n paar enkelselle en 'n groot slaapsaal waarin die meerderheid gevangenes aangehou is. Caldwell (1956: 473) beskryf dié gevangenis soos volg *As originally designed the Auburn Prison had a square tower in the centre, in which was located the entrance to the institution, and two rectangular wings containing the interior cell blocks, which extended to the left and right of the tower. The first individual cells in the prison were ridiculously small, being only seven feet long, three feet six inches wide, and seven feet high.*

Aanvanklik het die klem ook geval op eensame opsluiting sonder werk, maar toe 'n hele paar gevangenes van hul verstand af begin raak, is die werklike Auburnstelsel in 1823 ingevoer. Die volgende prosedure is gevolg:

- gevangenes moet bedags in groepe in werkwinkels werk,
- snags is hulle in afsonderlike selle gehuisves, en
- doodse stilte moes in die selle en werkwinkels gehandhaaf word.

Verontagsaming van hierdie reëls het swaar strawwe tot gevolg gehad. Hierdie stelsel het geen voorsiening gemaak vir oefening of sport nie. Kerkbywoning was opsioneel en elementêre onderrig is verskaf in lees, skryf en rekeningkunde.

Voorstanders van die Auburnstelsel het hulle daarop beroep dat die stelsel goedkoper was om in te stel, dit meer geleentheid bied vir vakopleiding en meer geld vir die staat beteken (Caldwell 1956: 474, Nesor, et al., 1984: 81-82 en Nesor 1989:17).

Hierdie eerste gevangnisse was die modelle waarop voortgebou is en hoewel die Pennsilvaniastelsel meer ingang in Europa gevind het soos onder meer M. Rackman se beskrywing van gevangenistoestande wat in Holland bestaan het, is dit die Auburnstelsel wat meestal in Amerika nagevolg is (Venter 1959: 6).

2.4 HISTORIESE ONTWIKKELING VAN STRAFMOTIEWE

Strafmetodes van die verlede en hede verskil van mekaar. Verskillende aspekte van straf byvoorbeeld strafmotiewe, strafvorme, strafbeleid en straftoemeting kom in die historiese ontwikkeling van verskeie elemente van die strafverskynsel voor. Die geskiedenis dui daarop dat strafmotiewe van tyd tot tyd verander en in die lig hiervan word die historiese ontwikkeling van strafmotiewe bespreek.

Van die vroegste tyd af tot ongeveer die middel van die 18de eeu was die gemeenskap se reaksie op die oortreder gerig, op die welsyn van die slagoffer en die gemeenskap. Óf die klem op vergelding, afskrikking of die beskerming van die gemeenskap geval het, het geen verskil gemaak aan die houding teenoor die oortreder nie. Dié tydperk word gekenmerk deur die toediening van wrede en onmoontlike strawwe wat die lewe ontnem en fisiese lyding tot gevolg gehad het (Nesor, et al., 1984:2).

In die primitiewe stamlewe was die belangrikste oorweging by straf soos byvoorbeeld bloedwraak aangetref. In die Middeleeue en daarna kry die staat al hoe meer mag oor strafuitvoering, maar deur die invloed van kerklike dogmatisme en feodale tiranne was die ou regbanke geneig om besondere wrede strawwe op te lê. Tydens die eerste ontwikkelingsfase is die beginsel nie aanvaar dat straf in verhouding tot die dood moet wees nie. Die doelwit was afskrikking, daarom die onmenslike strawwe wat geheers het.

Rousseau van die Franse rasionaliste het teen die oordrewe strafmetodes beswaar gemaak. Hulle het die Klassieke skool tot stand gebring wat geleer het elke misdaad moes 'n vasgestelde objektiewe en menslike straf hê (Caldwell 1965: 160). Gedurende die tydperk het die gevangenis as strafmiddel opgang gemaak omdat die straf tydperk verleng of verkort kon word namate die erns van die oortreding. Hierdie beginsel het berus op die geloof dat elke mens 'n vrye wil besit wat hy só uitoefen dat hy 'n balans tussen pyn en plesier handhaaf om daardeur die meeste plesier te geniet. Hierdeur kon 'n bepaalde straf aan 'n bepaalde daad verbind word en is aan mense die geleentheid gegee om die voor- en nadele van 'n misdaad teen mekaar op te weeg om te kan bepaal of dit tot hul nadeel of voordeel sou wees om die misdaad te pleeg (Neser, et al., 1982: 54).

Rusche en Kirchheimer (1968:24) dui in hulle boek oor *Punishment and social structure* aan dit was veral sosiaal-ekonomiese faktore wat tot die veranderde strafpraktyke aanleiding gegee het. Benewens die oorgang van wrede, onmenslike strawwe na gevangenisstraf, meen hulle *these changes were not the result of humanitarian considerations, but of certain economic developments which revealed the potential value of a mass of human material completely at the disposal of the administration*. Thorsten Sellin beskou die saak in 'n wyer perspektief en skryf hieroor die volgende *To the freeman imprisonment was presumably the most severe of punishment, and therefore the most deterrent. To an industrial society it seemed eminently suitable as a means of combining punishment of criminals with profit to the state resulting from penal labour, to the humanitarian it appeared as a great advance over the cruelty of older laws as an opportunity of human salvage* (Korn & McCorkle 1959: 581 en Neser, et al., 1982: 54).

Alhoewel die veranderde ideologiese opvattinge van die Klassieke skool 'n verbetering op die ou stelsel was, is net die daad, en nie ook die dader, in ag geneem. Straf is gesien as 'n soort boetedoening om die gemeenskap se gekwete regsgevoel te herstel of om die sosiale kontrakbreuk weer goed te maak. Die tweede ontwikkelingsfase van die strafmotiewe word gekenmerk deur die beginsel dat die erns van die straf verband

hou met die erns van die misdaad (Gillin 1945: 228). Dit was ook die tydvak toe die leerstuk van vergelding die strafbeleid oorheers het, en die idee was om die misdade en ook die strawwe daarvolgens te rangskik. Die vernaamste onderstelling berus daarop dat, volgens die staat elke mens as individu sekere fundamentele regte besit en hy nie al hierdie regte moes verloor as gevolg van 'n misstap nie. Daar is ook verwys na die gevare wat gespruit het uit die afskrikingsbeleid van die vorige fase naamlik die té wye diskressie van die regbank en die té groot vryheid van die uitvoerders van die strawwe.

Die ontwikkeling van die tweede fase dui op die besef van die eerste tydperk se gebreke, maar is bevind dat misdaad nie deur die ontwikkeling verminder het nie. In die tweede helfte van die 19de eeu is besef daar skort iets met die strafstelsel. In alle vertakkinge van die wetenskap het die begeerte ontstaan om die oorsake van die verskynsel op te spoor. Hierdeur is onder meer die denkers beïnvloed oor misdaad. Ondersoeke, hoofsaaklik deur skrywers van die Italiaanse skool, na sosiale en biologiese oorsake van misdaad, het twyfel laat ontstaan oor die bestaan van dié strafbeleid.

Weens die ontevredenheid met die bestaande strafsisteem is besef die Staat is iets meer as net 'n instelling wat belas is met die versekering van individuele regte. Die Staat het al meer belang gestel in die sosiale aktiwiteite van sy burgers en hierdie nuwe houding is mettertyd in die strafbeleid geïmplementeer. Straf is nie meer beskou as 'n meganiese toepassing van 'n paar idees nie, maar as 'n maatskaplike verskynsel waarvoor 'n konstruktiewe strafbeleid nodig was waarin voorkoming en rehabilitasie, naas afskrikking en vergelding, die motiewe vir straf was.

Die aanvang van die derde ontwikkelingsfase word gekenmerk deur *the assumption that the main purpose of penal policy is to assist security by reducing the volume of crime, and therefore that the value of any punishment is to be appraised by its effectiveness in promoting this purpose* (Radzinowicz 1945:43). Daar moes met ander woorde meer aandag geskenk word aan die persoonlikheid en geestesgesteldheid van

die dader as aan slegs die daad. Die Positivistiese skool het 'n belangrike rol gespeel by die bevordering van hierdie idee (Barnes & Teeters 1959: 124 en Naser, et al., 1984: 55-56).

Mettertyd is daar by regsondersoeke, veral by straftoemeting en strafvoltrekking, meer klem gelê op die misdadiger, sy persoonlikheid en sy agtergrond, en nie meer net op die vorm van die daad nie. Die idee om af te skrik, deur bepaalde dade te straf, het nog 'n groot betekenis. Derhalwe is straf tans in 'n groter mate as in die verlede gerig op die dader self, sy verbetering en sy toekoms.

2.5 DIE ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN NEDERLAND EN ENGELAND SE GEVANGENISSTELSLS

Nadat die tweede Britse bewind in 1806 in Suid-Afrika, in die Kaap, oorgeneem het en aan bewind gebly het tot 1910 het sekere gebruike, sedes, norme en gewoontes op elke terrein van die maatskaplike lewe en ook op die gebied van misdaad sy verskyning gemaak wat afkomstig was van koloniste uit Europa. In die lig hiervan het die ondersoeker dit raadsaam gevind om ook die ontstaan en ontwikkeling van hierdie twee lande se gevangenisstelsels te ontleed ten einde 'n beeld te vorm van die agtergrond waaruit die gevangenisstelsels, wetgewing en beleid ontstaan het.

2.5.1 Die ontstaan en ontwikkeling van die gevangenisstelsel in Nederland

- ***Die middel- en sewentiende eeuse gevangenis en gevangenisstoestande***
Die gevangenis as strafinrigtings vir die aanhouding van misdadigers was gedurende die 15de eeu in Nederland onbekend. Die enigste aanhoudingsplekke was in ou kastele, vestingtorings, kloosters en ander fortagtige geboue wat gedurende die Middeleeue bestaan het. Hierdie aanhoudingsplekke staan bekend as die *Vleeschhuizen* waarin verdagte persone, verhoorafwagtendes, siviele gyselaars en kettters aangehou is.

Aanvanklik was veroordeelde misdadigers nie in strafinrigtings aangehou nie maar was onderworpe aan 'n proses van eliminasië wat bestaan het uit *vernietiging*,

onschadelijkmaking, verminking en verbanning. Hiervolgens blyk dit dat straf simbolies van misdaad gemaak is.

Ten spyte van die teenkating teen die barbaarse strafmetodes is misdadigers gaandeweg teen die einde van die 15de en 16de eeu in gevangenis aangehou. Twee soorte inrigtings het ontstaan naamlik die kasteel- en poort gevangenis. Die toenemende propaganda vir *straf door arbeid* en die *toepassing der vrijheidsstraffen* het die Nederlandse owerhede verplig om misdadigers in inrigtings aan te hou eerder as om hulle om die lewe te bring óf te vermink. Spesiale inrigtings is vir hierdie doel opgerig. Hierdie fase kan die begin van die Nederlandse gevangenisstelsel beskou word (Steyn 1958:13).

In die jare 1595 en 1596 was die eerste *tuchthuis* in Amsterdam gebou. Die waarde van arbeid, enersyds as middel tot verbetering van die gevangene en andersyds om ekonomiese redes word besef en daarom kan die eerste *tughuise* as 'n bedryfsinrigting óf fabriek eerder as 'n gevangenis beskou word. Aanvanklik was slegs diegene wat in die *vleeschhuizen*, kasteel- en poortgevangenis aangehou is, in die tughuise opgeneem maar het *na het jaar 1625 maakten, dieven, oplichters, inbrekers en ander misdadigers het voornaamste contingent deur tuchthuisbevolking uit*. Tughuise en ook ander strafinrigtings soos die *spin- of werkhuis* is opgerig van die 19de eeu sy verskyning gemaak (Steyn 1958:13-14 & 22-23 en Hallema 1936:13-18).

Met die aanhouding van misdadigers in strafinrigtings moes voorsiening gemaak word om dissipline toe te pas. Die algemeenste metode in hierdie tyd om dissiplinêre strawwe toe te pas, was die *waterkelder* waarvan die Amsterdamse tughuis die bekendste was. Hierdie metode van straf het mettertyd in onbruik geraak as gevolg van noodlottige gevolge (Steyn 1958:15 & 22-25).

- ***Gevangenistoestande gedurende die 18de en 19de eeu***

Volgens vroeëre publikasies van John Howard en besoeke aan tronke in Nederland en volgens die skrywer A. Hallema se ondersoek gedurende die 18de en 19de eeu het die volgende strafinrigtings in Holland ontstaan:

- Die gevangenis was bestem vir *crimineele gevangenzetting* waarin gewelddadige manlike misdadigers opgeneem is. Gevangenes is in enkelselle apart gehou en in kleiner getalle aangehou in teenstelling in die geval van tug- en spinhuise. Teen die einde van die 18de eeu is bevind dat minder teregstellings plaasgevind het, selde meer as vier tot ses per jaar. Redes hiervoor was dat teregstellings en foltering van misdadigers in die openbaar plaasgevind het. Dit het die uitwerking gehad om ander potensiële misdadigers af te skrik en om hulle van misdaad te weerhou. Hierdie gevangenis was in verskillende provinsies van Holland en groot stede soos Rotterdam, Middelburg en Amsterdam geleë.
- Tug- en spinhuise van die vorige eeue word veral gedurende die 18de eeu aangetref en werktoestande was soos vroeër. Mettertyd is hierdie tughuise afgeskaf terwyl spin- of werkhuisse in onbruik geraak het.
- 'n Derde tipe strafinrigting wat veral in die 18de eeu bestaan het was die werkhuis vir minder ernstige oortreders. Bedelaars en rondlopers, dronkaards en diegene wat skuldig bevind is weens diefstal is in hierdie strafinrigtings opgeneem.

In die begin van die 18de eeu was die beheer en administrasie van strafinrigtings in die hande van regente (inspekteurs) wat deur burgermeesters aangestel is. Sipiërs en matrones asook ondergeskikte beamptes is aangestel wat elke tweede week by inrigtings vergader het om aangeleenthede rakende die besondere inrigting te bespreek.

Gedurende die 18de eeu was daar dus verskillende soorte inrigtings vir die aanhouding van misdadigers en ander ongewenste elemente. In 1821 is die *strafbepaling* só gewysig dat slegs twee soorte gevangenisstrawwe oorgebly het naamlik *crimineele gevangenzetting* en *correctioneel gevangenisstraf*. Volgens hierdie bepaling is sekere soorte strafinrigtings geleidelik afgeskaf totdat slegs die strafgevangenis oorgebly het.

Gedurende die 19de eeu is die beheer en administrasie van die strafinrigtings finaal aan 'n sentrale liggaam, Die Departement van Gevangenis, met 'n hoof en ondergeskikte personeel oorgedra (Steyn 1958:16-17 en Hallema 1936:121-123).

2.5.2 Die ontstaan en ontwikkeling van die gevangenisstelsel in Engeland

Die voorgeskiedenis van die Engelse gevangenisstelsel kan in twee fases verdeel word naamlik 'n tydperk van ongekontroleerde administrasie deur plaaslike owerhede wat voortgeduur het tot ± 1835 en vanaf 1877 toe 'n georganiseerde gevangenisadministrasie na vore getree het.

- ***Ongekontroleerde gevangenisadministrasie deur Plaaslike Owerhede (± 1550 - ± 1770)***

Gedurende die sestiende en sewentiende eeu is daar twee soorte strafinrigtings in Engeland aangetref naamlik die gewone of private tronk, *Common Goal* en die verbeteringshuis *House of Corrections* wat ook bekend gestaan het as *the Bridewells* (Hinde 1773-1950:15-16).

- ***Die Private Tronk / Common Gaol***

Wanneer 'n beskuldigde gearresteer en voor die *Justice of the Peace* gebring is, is hy óf ontslaan óf *committed to some lawful place of detention*. Hierdie *lawful places* van aanhouding was private tronke wat vir siviele gyselaars bestem was en waarvan daar gedurende die 16de, 17de en 18de eeue honderde was. Hierdie tronke is opgerig, besit en bestuur deur verskillende private individue en liggame. Terwyl die private tronk die bestemming van die siviele gyselaar was waar hy 'n onbepaalde tyd moes deurbring totdat 'n naasbestaande of vriend die verskuldigde bedrag kon betaal, was die doodstraf die lot van die meeste misdadigers. Vir geringe oortredings is gebruik gemaak van die pynbank, boete of lyfstraf (Webb 1963:2-4).

Wanorde en planloosheid was besondere kenmerke van hierdie tronke. Volwassenes, jeugdige en kinders van beide geslagte is in een vertrek saamgehoek met geen slaap-,

was- en sanitêre geriewe nie. Algemene- sowel as die higiëniese toestande was walglik. Wantoestande soos die volgende het geheers:

- Private tronke was 'n winsgewende sakeonderneming vir hul eienaars. Siviele gyselaars wat opgeneem is en tot met hul ontslag moes gedurig fooie betaal. Hulle moes byvoorbeeld ook vir hul opname, bed, etes, besoeke en ander geriewe betaal. Daar was geen vasgestelde tariewe nie. Dit het van tronk tot tronk en van eenaar tot eenaar gewissel.

- Tifuskoors was alomteenwoordig en was ook bekend as *goal-fever*. Swak konstruksie van tronke, onhigiëniese toestande, ontoereikende voedsel en die afwesigheid van mediese dienste het 'n bydrae gelewer tot hierdie siekte toestande. Toestande waaronder gevangenes in hierdie tronke aangehou was, was ver benede die menslike lewenspeil. In 1767 verwys Webb (1963:19-20) na hierdie toestande soos volg *the felons ..... lie worse than dogs or swine, and are kept much more uncleanly than those animals are in kennels or sties. The stench and mastiness are so nauseous that no person enters there without the risk of his health and life.* Uit hierdie vuilheid en besmetting het *goal-fever* ontstaan wat meer gevangenes laat sterf het as wat ooit opgehang of getransporteer is.

- In 1751 is gepoog om die verkoop van alkoholiese drank uit die *tap-room* in tronke deur middel van wetgewing te beheer. Hierdie praktyk het voortgegaan totdat dit in 1784 verbied is. Tot dan was dit onmoonlik om dronkenskap, lawaai, rusies, opstande en allerlei onaangenaamhede te voorkom. Wanneer in aanmerking geneem word dat op een stadium nie minder as 30 drankwinkels in die Kings Bench-gevangenis was en 120 gellings gin wekliks verkoop was, kan die omvang van dié wanpraktyk begryp word (Hinde 1773-1950:13-14).

- Onsedelikheid het in tronke sowel as in verbeteringshuise geheers. As gevolg van die onvermydelike samesyn van mans en vrouens in tronke, het seksuele wanpraktyke hoogty gevier. Prostitusie was aan die orde van die dag.

- Die gebruik van kettings was 'n verdere kenmerk. Omdat die besit van 'n tronk vir die eienaar winsgewend was, wou hy nie nog uitgawes met betrekking tot die huur van wagte aangaan nie. Die gevolg was dat hy die gevangenes in kettings geplaas het ten einde ontsnapping te voorkom. Ten spyte van besware van die publiek en van sekere individue, het hierdie wrede foltering lank bly voortbestaan (Hinde 1773-1950:15).

- **Die Verbeteringshuis / House of Correction or Bridewell**

Die magtiging vir die oprigting van verbeteringshuise het reeds in 1553 plaasgevind. Hierdie inrigtings was oorspronklik bedoel *for the thriftless poor, the rioter, the idle person, as dissolute women and others*. Aangehoudenenes moes in die verbeteringshuis gedwonge arbeid verrig, want die mening was dat langs hierdie weg hulle 'n arbeidsame lewenswyse sou aanleer.

Basies was daar weinig verskil tussen dié tronk of dié verbeteringshuis. Eersgenoemde was 'n private onderneming, terwyl laasgenoemde onder die direkte beheer en administrasie van die *Justices of the Peace* gestaan het. In eersgenoemde is aanvanklik net siviele gyselaars opgeneem, terwyl leeglêers en rondlopers tot laasgenoemde toegelaat is.

Die gevolgtrekking was dat in die begin van die 18de eeu *most countries, difficult to discover any practical distinction between the House of Correction and the common gaol, whether in administration, discipline or the character of the inmates*. Gevolglik was verbeteringshuise gekenmerk deur wantoestande soortgelyk aan dié wat in die tronke geheers het. Dit blyk nie net dat die aanhouding van gevangenes in hierdie tipe strafinrigtings gedurende die 16de, 17de en 18de eeue, die geskiedenis van Engeland tot oneer gestrek het nie, maar het Engelse historici en gevangenishervormers hulle soos volg hieroor uitgelaat: *A prison is a place fitter to make a rogue than reform him* terwyl beweer is *there is nothing more scandalous in the history of England in the eighteenth century than the neglect by legislators and statesmen of these abuses* (Webb 1963:16-17 & 25, Steyn 1958:19-21 & 31-36).

2.5.3 Die aanvang van die Hervormingstydperk (± 1770)

- **John Howard en sy tydgenote (± 1770 - ± 1790)**

In 1773 het Howard balju van Bedfordshire geword. Sy pligte was onder andere om tronke te besoek en hofsittings by te woon. Tydens besoeke aan strafinrigtings het hy nie alleenlik tot die besef gekom van die swak toestande in tronke nie, maar ook dat die behandeling van misdadigers en siviele gyselaars onmenslik was. Hy het nie net alle strafinrigtings in die Verenigde Koninkryk besoek nie, maar het oor 'n tydperk van sestien jaar reise deur die hele Europa onderneem om strafinrigtings te besoek. In 1777 verskyn sy boek *The State of the Prisons* waarin voorstelle gemaak word vir die verbeterde behandeling van die gevangene (Webb 1963:35).

Howard het as gevangenisshervormer nie alleen in die stryd gestaan nie. In 1773 het Alexander Popham van Taunton twee wette ingedien wat betrekking gehad het op die afskaffing van foie wat gevangenes moes betaal sowel as die voorkoming van *tronkkoors*. Tesame met Howard se aktiwiteite het ene Jonas Hanway hom beywer vir die totstandkoming van 'n nuwe en behoorlik gestruktureerde gevangenis met enkelselle terwyl William Eden gepleit het vir mensliker behandeling asook die behoorlike klassifikasie van gevangenes.

In 1779 word Howard parlamentslid en dien hy wetgewing in *to explain the law relating to transportation imprisonment and other punishment of other offenders*. Jeremy Bentham publiseer in sy boek *View of the Hard Labour Bill* die gedagte van die grootste genot en die minste pyn. In 1790 het Sir George Paul reëls en regulasies opgestel vir die bestuur en beheer van gevangnisse.

Met die afsterwe van Howard in 1790 het die eerste fase van gevangenisshervorming in Engeland geëindig. Ten spyte van Howard en sy tydgenote om gevangenistoestande te verbeter het dit vir jare onveranderd gebly. In 1813 is 'n komitee aangestel om die toestande in tronke te ondersoek en was oorbevolking van tronke, korrupsie en wantoestande aan die orde van die dag. By wyse van wetgewing is in 1817 tronkfoie afgeskaf en sipiers vaste salarisse betaal.

- **Elizabeth Fry en haar Tydgenote (± 1812 – ± 1835)**

Waar Howard met sy opheffingswerk geëindig het, het Elizabeth Fry begin. Dit was die tweede fase in die gevangenshervorming van Engeland. Fry het in haar opheffingswerk hoofsaaklik klem op godsdiensoonderrig laat val, tesame met akademiese onderrig (lees en skryf) sowel as handarbeid. Deur middel van haar opheffingswerk het sy die welsyn van vroulike gevangenes verbeter. Sir Thomas Howell Buxton het haar bygestaan en hom beywer vir verbeterde gevangenistoestande en mensliker behandeling. Die *ideale* gevangenistoestande waarvoor Howard beywer het, het tydens Buxton se besoeke voort bestaan. Hy was oortuig dat die enigste manier om misdaad te verminder, die hervorming van die misdadiger was.

Gedurende 1819 word Buxton 'n parlamentslid. Hy sien sy weg oop om die lot van gevangenes te verbeter en beywer hy hom vir die afskaffing van die doodstraf. Wetgewing word ingedien om alle vorige aanbevelings ten opsigte van gevangenis-aangeleenthede te verenig sowel as om die strafmaatreël (*penal treatment*) te standaardiseer. Hy slaag daarin om die barbaarse strafmetodes af te skaf, 'n klassifikasie volgens geslagte daar te stel en spreek hom sterk uit teenoor bykomende strafmaatreëls en gevangesetting.

Toestande het bly voortbestaan tot 1835 toe die Engelse gevangeniswese 'n verandering ondergaan het. Doeltreffender staatsbeheerde strafinrigtings is op die been gebring en wetgewing is goedgekeur vir groter eenvormigheid ten opsigte van werkverrigtinge in die verskillende strafinrigtings in Engeland en Wallis (Steyn 1958:39-44 en Hinde 1773-1950:33-35; 39-44; 50-53).

2.5.4 Gekontroleerde gevangenisadministrasie deur die Staat

- **Die gevangenisadministrasie vanaf 1835-1877**

Die jaar 1835 kan as 'n keerpunt in die geskiedenis van gevangenisadministrasie in Engeland beskou word. Gedurende dié jaar is *an Act for effecting greater uniformity of practice in the government of the several prisons in England and Wales and, for*

appointing Inspectors of Prisons in Great Britain aangeneem. Die tydperk van onbeheerde plaaslike bestuur oor strafinrigtings was verby en 'n tydperk van gedeeltelike toesig deur inspekteurs, aangestel deur die staat, het begin.

Verskeie geskille het ontstaan óf die gevangenes heeldag óf slegs gedurende die nag in selle opgesluit moes word. Daarbenewens was daar verskillende stelsels wat van tyd tot tyd op die proef gestel is. Die vernaamste hiervan was die volgende:

- Die *congregate system* waarvolgens gevangenes dag en nag in mekaar se teenwoordigheid moet wees. Hierdie stelsel is aanvanklik in 'n paar strafinrigtings aanvaar, maar dit het nie lank bestaan nie.

- In teenstelling met die voorgaande stelsel is tot die ander uiterste oorgegaan in die vorm van die *solitary system* wat deur J. Hanway gepropageer is. Volgens hierdie stelsel is gevangenes vir die duur van hul vonnisse geheel en al in afsondering aangehou en is hulle ontsê van arbeid, leesstof en enige oefening.

- Die *separate system* was 'n wysiging van die vorige stelsel en die doel daarvan was om nie so streng te wees nie. Selarbeid, leesstof, 'n bietjie oefening en geselskap met die bestuur, besoeke van predikante en bewaarders was kenmerke van dié stelsel.

- Die *silent system* (Auburn-stelsel) het later ontstaan waarvolgens gevangenes bedags in gemeenskaplike werklokale arbeid verrig het onder absolute stilte. Saans is hulle weer in aparte selle toegesluit.

In 1839 het 'n nuwe gevangeniswet ontstaan wat aandui dat die wetgewer die *separate system* goedgesind was. Die Wet bepaal dat elke gevangene vir die duur van sy straftermyn afsonderlik in 'n sel aangehou sou word, terwyl 'n elementêre klassifikasiestelsel wat hoofsaaklik op die aard van die oortreding en vonnis gebaseer was, in gebruik gekom het. Vrouegevangenes moes ook apart aangehou word.

Sedert 1865 het gevangenisstoestand onveranderd gebly tot in 1877 met die ontwikkeling van nuwe wetgewing (Steyn 1958:44-47; 28-30 en Hinde 1773-1950:110-121).

- **Die gevangenisadministrasie sedert 1877**

Sedert 1877 staan die gevangenisadministrasie onder toesig en beheer van die sentrale regering. Aandag is gegee aan die hervorming van die gevangene en die verbetering van gevangenisstoestand.

Verskeie wette is goedgekeur met die gevolg dat gevangenisstoestand deurgaans verbeter het. Die Gevangeniswet van 1877 maak voorsiening vir die aanstelling van nie meer as vyf Kommissarisse nie. Hulle was verantwoordelik vir die toesig en beheer van die strafinrigtings en moes jaarliks aan die Staatsekretaris (Home Secretary) verslag doen. Sekere doelstelling is gestel en is daar beywer vir die daarstelling van wat bekend gestaan het as die *Progressive Stage System*. Onder dié stelsel kon 'n gevangene geleidelik van die een na die volgende stadium bevorder word afhangende van die aantal punte wat hy deur ywer, vlyt en goeie gedrag ensomeer verdien het. Mettertyd, met die gevangene se vordering, het sy voorregte vermeerder.

Nieteenstaande kritiek was hierdie stelsel vir die volgende twintig jaar van krag totdat nuwe wysigings deur die Gevangeniswet van 1898 aangebring is. Gedurende 1878 het die *Star Class System* die lig gesien, waarvolgens eerste oortreders van die res van ander gevangenes geskei is.

Met die geldigheid van die Gevangeniswet van 1898 is voorsiening gemaak vir nuwe bepalinge. Nuwe gevangenisregulasies is opgestel en 'n verbeterde en 'n meer doeltreffender klassifikasiesstelsel vir die daarstelling van die gevangene is ingelyf en die beginsel van strafvermindering is erken. Die belangrikste vooroorlogse ontwikkeling is die daarstelling en uitbreiding van die oop- of minimumveiligheidsinrigtings waarmee in 1928 in Wakefield 'n begin gemaak is. Gedurende die jare 1933, 1936 en 1946 is oop strafinrigtings ook elders in Engeland opgerig.

Die jongste wetgewing ten opsigte van gevangenisorganisasie en -administrasie het in die *Criminal Justice Act* van 1948 verskyn. Volgens hierdie Wet kon die hof nie 'n jeugdige onder die leeftyd van 21 jaar 'n vonnis van gevangenisstraf opleë nie tensy die hof van mening is dat daar geen ander geskikte alternatiewe behandelingsmetodes is nie. Benewens die bepaling van die metode van behandeling is die hof verplig om inligting in te win oor die omstandighede waaronder die misdaad gepleeg was. Die oortreder se liggaamlike- en geestestoestand moes in aanmerking geneem word.

Sedert 1877 het veranderinge van tyd tot tyd in die gevangenisbeleid ingetree naamlik die beskerming van die gemeenskap en hervorming van die misdadiger. Gevangenis-kommissarisse konstateer in hulle verslag van 1925-26 die volgende: *It is policy of the administration to carry out its duty of protecting society by training offenders; and that every change in the prison system is described to that end. Prisons exist to protect society, and they can only give efficient protection in one of two ways, either by removing the anti-social person from the community altogether or for a very long period; or by bringing about some changes in him* (Hinde 1773-1950:141-163, Steyn 1958:30-32 & 47-50).

2.6 HISTORIESE AGTERGROND VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENIS-STELSEL

2.6.1 Die ontstaan en ontwikkeling van gevangenis in Suid-Afrika

Die gevangenisstelsel in Suid-Afrika het sedert die stigting van die Verversingspos aan die Kaap in 1652 verskeie veranderings ondergaan. Tot voor Uniewording in 1910 het die huidige Republiek van Suid-Afrika bestaan uit die twee Boererepublieke, teweete die Vrystaat en die Zuid-Afrikaanse Republiek (Transvaal), en die twee Engelse Kolonies naamlik Kaap die Goeie Hoop en Natal. Hierdie vier gebiede het sedert Uniewording in 1910 die status van provinsies gekry met 'n afgebakende provinsiale gebied en elkeen met sy eie provinsiale regeringstelsel. Met die Republiekwording in 1961 is die provinsiale stelsel behou en word beheer sedert 1910, nog steeds deur die sentrale owerheid, uitgeoefen (Neser 1989:17).

- **Tydperk tot 1910**

Omdat daar tot 1910 verskillende gevangenisstelsels in Suid-Afrika ontwikkel het, word slegs melding gemaak van die belangrikste aspekte van die ontwikkeling van straf.

Met die stigting van die voorsieningspos aan die Kaap in 1652, was Jan van Riebeeck self verantwoordelik vir die handhawing van wet en orde.

- Afskrikking in die 17de eeu was die oorheersende strafmotief. Ten einde afskrikking te laat realiseer, is strawwe opgelê wat volgens moderne westerse standaarde onmenslik wreed was. Strawwe is onder meer in die openbaar voltrek ten einde die grootste afskrikking te bewerkstellig (Venter 1959: 14 & 16).
- Met die voltrekking van die doodstraf is geen pogings aangewend om die lyding van terdoodveroordeeldes te verlig nie. In sommige gevalle kon dit dae neem voordat 'n persoon gesterf het. Die doodstraf is algemeen deur die volgende metodes voltrek:
  - galgdood
  - kruisiging
  - ledebraak
  - deurboring met 'n ysterpen
  - verwurging

Gevangenisstraf was op sy eie aanvanklik nie 'n erkende strafvorm nie, eers nadat die *fort* en later die *kasteel* in die Kaap gebou is, was aanhouding enigszins moontlik. Die kasteel het self nie voorsiening gemaak vir aanhouding nie. Gevangenisstraf was dus nog steeds nie 'n gebruikelike vorm van straf nie en aanhoudingsplekke is gebruik as foltering om bekennisse af te dwing. Voorbeelde van sulke wrede strawwe van die betrokke tydperk was soos volg (Venter 1959: 9 & 18-19):

- pynbanke
- skroeflemme
- gloeiende ysters

- lyfstraf
- opsluiting

Gevangenes is wel aangehou, maar gevangesetting is veral voorgehou vir terdoodveroordeeldes, verhoorafwagendes en skuldenaars (Neser 1989: 18-19).

Die belangrikste hervorming ten opsigte van straf en straftoemeting van hierdie tydperk het na die Engelse besetting van die Kaap in 1795 tot 1803 plaasgevind. Strawwe wat fisieke lyding tot gevolg gehad het, is afgeskaf (Venter 1959: 13). Die Engelse reg was ook hoofsaaklik op afskrikking ingestel en gevolglik is openbare teregstellings eers in 1869 verbied.

Tydens die finale Britse besetting van die Kaap in 1806, was daar slegs een gevangenis in die land, naamlik die een wat in 1781 opgerig was. Beheer oor hierdie inrigting is aan die Koloniale Sekretaris in Engeland opgedra, met die gevolg dat die invloed van die Engelse gevangenisstelsel hierna sterk in die Kaap Kolonie gegeld het. Desentralisasie het vinnig gevolg en teen 1848 was daar reeds 22 tronke buite Kaapstad in gebruik. Met die uitsondering van kort onderbrekings waartydens die administrasie van strafinrigtings in die Kaap Kolonie opgedra is aan ander beamptes, was dit die Koloniale Sekretaris se plig tot Uniewording.

In Natal is die eerste gevangenis tydens die bestaan van die Republiek van Natal in die jare 1838-1842 in Pietermaritzburg opgerig. Aanvanklik was beheer oor gevangenis hier ook in die hande van die Koloniale Sekretaris, maar dit is in 1894 oorgedra na die Hoofkommissaris van Polisie.

In die Oranje-Vrystaat is die eerste gevangenis waarskynlik kort na 1854 in Bloemfontein ingestel. Teen 1873 was daar reeds 13 ander inrigtings. Na die Britse besetting in 1902 is die gevangenisstelsel wat in die Kaap en Natal gegeld het, ook hier toegepas.

Die administrasie van gevangenis in die Zuid-Afrikaanse Republiek (Transvaal), was aanvanklik in die hande van die Staatsprokureur in Pretoria. Die eerste gevangenis is in 1893 in Pretoria opgerig en was daar reeds 33 strafinrigtings in Transvaal. Die Britse stelsel is ook hier toegepas na die besetting in 1902 (Neser 1989: 19-20).

2.7 HISTORIESE INVLOEDE IN DIE ONTWIKKELING VAN DIE SUID-AFRIKAANSE STRAFREG

Dit is bekend dat die Romeins-Hollandse reg die verskyningsvorm van die Romaans-Germaanse reg was wat in 1652 saam met Jan van Riebeeck, 'n beampte van die *Vereenigde Oost-Indische Compagnie (VOC)*, na die suidpunt van Afrika gekom het en aan die destydse Kaap die Goeie Hoop ingevoer is. Gedurende daardie stadium was dit nie voorsienbaar dat hierdie Romeins-Hollandse reg die uiteindelijke geldende reg vir die grootste gedeelte van suidelike Afrika sou word nie, veral omdat Van Riebeeck se hoofopdrag was om 'n verversingstasie in die omgewing van Tafelbaai te vestig met die oog op bediening van die VOC se handelsroetes.

Tydens die VOC se administrasie van die Kaap gedurende die tydperk 1652 en 1795, was die vernaamste bronne van die reg, wetgewing in die vorm van plakkate en dergelike verordeninge, die Nederlandse reg, soos weergegee in die werke van regsgeleerde Nederlandse skrywers wat hoofsaaklik Romeins-Hollandse reg is, en gewoontereg oftewel die reg wat deur langdurige gebruik en aanwending bindend en afdwingbaar geword het. Wetgewende bevoegdhede was in die hande van vyf liggame, te wete die State-Generaal, die hoogste gesag in die Republiek van die Verenigde Nederland, die provinsiale State van Holland, die VOC, die Raad van Indië oftewel *Hoë Regering*, synde die bestuurskomitee wat deur die VOC te Batavia ingestel is en die Politieke Raad (Raad van Politie) wat spesifiek in die Kaap totstand gebring is. Onder hierdie liggaam het die State-Generaal die mees verreikende bevoegdhede op die gebied van wetgewing gehad terwyl ander liggame se wetgewende bevoegdheid beperk was (Van Zyl 1981:284-285).

Dié grondslag van die Suid-Afrikaanse strafreg soos dit vanaf 1652 aan die Kaap de Goede Hoop toegepas is, is die Romeins-Hollandse Reg wat ontwikkel het uit die Romeinse reg soos verwerk, uiteengesit, aangepas en vervorm is deur die middeleeuse Italiaanse juriste, die Glossatore en Post-Glossatore of Kommentatore, en beïnvloed is deur die kerklike spruit van die Romeinse reg, die Kanonieke reg, soos vervat in die *Corpus Juris Canonici*.

Die Romeins-Hollandse reg, soos dit in Suid-Afrika bekend is, is opgeteken in die geskrifte van juriste waaronder De Groot, Groenewegen, Vinnius, Matthaeus, Van Leeuwen, Voet, Huber, Van Bynkershoek, Van der Keessel en Van der Linden wat in die sewentiende en agtiende eeue geleef het, asook in 'n aantal wette wat onder die naam *Groot Placaat Boek* bekend gestaan het (De Wet & Swanepoel 1975:23 en Venter 1959:6-7).

In watter mate die wetgewing van Holland na 1652 op die nedersetting aan die Kaap van toepassing was, is nie baie duidelik nie. Hoofregter Wessels verduidelik in sy *History of the Roman Dutch Law* dat die regspleging in die vroegste dae sy wettereregtelike magte aan verskeie bronne oorgeneem het, met name gedeeltelik van die *placaats* van die State-Generaal en die State van Holland, gedeeltelik van die direksie van die Hollandse Oos-Indiese Kompanie, gedeeltelik van die Goewerneur-Generaal in Batavië en gedeeltelik van die Goewerneur en Raad in die Kaap. Die ouer Hollandse wetgewing voor 1652, het wel in die Kaap gegeld (Gardiner & Landsdown 1957:5-6).

Alhoewel daar sedert 1834 by wyse van wetgewing en deur die interpretasie van die houe veranderings aangebring is aan die Romeins-Hollandse reg, is die oorspronklike voorneme om dit af te skaf, nooit deurgevoer nie. Die Romeins-Hollandse reg het in die Kaap bly voortbestaan (De Wet en Swanepoel 1975:35).

Soos blyk deur De Wet en Swanepoel (1975:42 en 1985:42-43) in hulle boek oor *Strafreg* berus die gesag van die Romeins-Hollandse reg op uitdruklike wetlike

voorskrifte. Dit wil nie sê dat die Romeins-Hollandse reg nog geld soos dit in 1806 daaruit gesien het nie. Sedert 1806 is daar by wyse van wetgewing wysigings aangebring en is die reg deur gewoonte, waarby regspraak ingesluit is, vervorm en aangepas by nuwe behoeftes en nuwe denkkeelde. In weerwil hiervan bly die Romeins-Hollandse reg die uitgangspunt by die benadering van enige regsvraag en geld dit behalwe vir sover dit deur wetgewing gewysig is óf deur gewoonte verander is.

Die Romeins-Hollandse reg is in Suid-Afrika sedert 1806, nie net deur wetgewing gewysig nie, maar het ook deur gewoonte verander. Die invloed van die Engelse reg in die Kaapse regspraak was onmiskenbaar. Die Engelse regters, geskool in die Engelse reg en onbekend met die Hollandse taal, het hulle grotendeels deur Engelsregtelike beginsels en die uitsprake van die Britse howe laat lei. Die prosesreg en bewysleer wat in Engeland geldig was, is na die Kaap oorgebring terwyl die juriestelsel ook 'n permanente plek in die Suid-Afrikaanse regspleging gegee is. Hoewel die Engelse strafreg in baie opsigte agterlik is in vergelyking met die moderne strafreg van lande op die Wes-Europese vasteland, het die Engelse nooit enige stappe gedoen om die Romeins-Hollandse reg formeel af te skaf nie. Intendeel het hulle die reg amptelik erken. Bewys hiervan is die verwickelinge in die twee Boererepublieke noord van die Oranjerivier waar die Romeins-Hollandse reg tot die beëindiging van die Anglo-Boereoorlog verantwoordelik was.

Toe die eertydse Suid-Afrikaanse Republiek gedurende 1902 'n Britse kroonkolonie geword het, het die Engelse bewindhebbers by proklamasie 14 van 1902 (Transvaal) die voortbestaan van die Romeins-Hollandse reg erken. Dieselfde het in die eertydse Republiek van die Oranje Vrystaat gebeur. Die gevolg is dat, nieteenstaande die invloed van die Engelse reg, die Romeins-Hollandse reg vandag nog die gemeenregtelike grondslag van die Suid-Afrikaanse strafreg is (Venter 1959:6-8 en De Wet & Swanepoel 1975:43).

Op die gebied van die materiële strafreg het Suid-Afrikaanse wetgewers, voor en na 1910, nie veel gelewer wat op die algemene leerstukke of die besondere misdade

betrekking gehad het nie. Twee stukke wetgewing in die literatuur van De Wet en Swanepoel verdien vermelding. Die een is die Strafproseswet, No 56 van 1955. Hierdie Wet en sy voorganger, die ou Wet op de Kriminele Procedure en Bewijslevering, No 31 van 1917, reël in hoofsaak die formele strafreg of strafprosesreg, maar bevat ook voorskrifte van materiële strafreg.

Volgens die Romeins-georiënteerde regsopvatting is wet en gewoonte die bronne van die reg. *'n Wet is 'n verklaring waarin bindende reëls of voorskrifte neergelê word deur 'n bevoegde staatsorgaan terwyl gewoonte die herhaalde toepassing van 'n reël of voorskrif is sodat dit naderhand as bindend beskou en aanvaar word.* Volgens De Wet & Swanepoel (1985:21) in hulle boek oor *Strafreg* verkies hulle die Romeins-georiënteerde opvatting en sien in wet en gewoonte die bronne van ons reg.

Langs hierdie weg is in hierdie penologiese ondersoek gefokus op Wet(te)/Wetgewing wat op die gevangene in die korrektiewe stelsel van toepassing is en word hierdie wetgewing deur die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem uitgevoer, soos dit in die ondersoek toegelig word ten einde aan die beskrywende onderwerp *'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Gevangeniswetgewing en Beleid* te voldoen.

2.8 HISTORIESE WETGEWENDE ONTWIKKELING IN DIE STRAFREGS- PLEGINGSTELSEL

2.8.1 Inleiding

In die voorafgaande ondersoek is duidelik opgemerk dat die strafbeleid en wetgewing 'n dinamiese ontwikkeling deur die eeue getoon het. Verslag van die Kommissies op Straf- en Gevangnishervorming 1947 (Landsdownkommissie) en Die Kommissie van Ondersoeke na die Strafstelsel van die Republiek van Suid-Afrika (Viljoenkommissie) het in 1974 die lig gesien en op 22 Julie 1977 het nuwe wetgewing op die gebied van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977, in werking getree. Om meer lig te werp oor die onderwerp word verskeie wetgewende ontwikkeling bespreek.

- ***Eerste Oortrederswet, Wet No 10 van 1906***

Die Eerste Oortrederswet, Wet No 10 van 1906, het op 9 Augustus 1906 in Suid-Afrika van krag geword en is daargestel om veral eerste oortreders binne die gemeenskap te behandel. Oortreders wat aan enige misdryf (behalwe die wat met die doodstraf strafbaar was) skuldig bevind is en geen vorige veroordeling gehad het nie, kon ingevolge dié Wet behandel word. Howe is die geleentheid gegee om strafoplegging te individualiseer. Die beskuldigde kon dus op eie verantwoordelikheid, met of sonder borg, vrygelaat word.

Geen ouderdomsgrens is in dié Wet vasgestel nie alhoewel Artikel 1 bepaal dat die howe 'n oortreder se ouderdom in aanmerking moet neem. Geen tydsbeperking is aan die toesigperiode gekoppel nie. Hierdie Wet bepaal in Artikel 5 dat die omstandighede en die karakter van die oortreder by vonnisoplegging in aanmerking geneem moet word. Hiervolgens is daar na 'n gepaste vonnis vir oortreders gesoek terwyl wetenskaplike behandeling van die oortreder toe alreeds bó straf gestel is.

- ***Wet op Gevangnisse en Verbetergestichten, Wet No 13 van 1911***

Die Wet op Gevangnisse en Verbetergestichten het op 1 Oktober 1911 in Suid-Afrika van krag geword en groter klem is op *oortredersbehandeling* geplaas. Ingevolge dié Wet is voorsiening vir die aanstelling van proefbeamptes gemaak. Die daarstelling van behandelingsentra waar gevangenes goeie gedrag en gewoontes kan aanleer en in goeie burgers ontwikkel kan word, is ook deur die laasgenoemde Wet gemagtig.

Voorwaardes is aan vrylating gekoppel waaraan voldoen moes word en die gevangene is onder toesig van 'n proefbeampte geplaas. Die beweging van die toesiggeval moes deur die proefbeampte gemonitor word sodat ongewenste plekke nie besoek kan word nie (Gevangenisregulasie No 506). 'n Belangrike voorwaarde was dat die toesiggeval nie weer 'n misdaad pleeg nie, en indien die voorwaarde verbreek word, kon 'n oortreder weer in hegtenis geneem en gestraf word.

2.8.2 Strafproseswette

• *Kriminele Prosedure en Bewijslevering, Wet No 31 van 1917*

Ingevolge Artikel 362 van dié Wet kon die howe 'n oortreder, wat nie 'n ernstige misdaad gepleeg het nie, se vonnis vir 'n tydperk van hoogstens ses maande uitstel. Die oortreder kon dan onder voorwaardes van skadeloosstelling en/of borgtog vrygelaat word. Na afloop van 'n voorafbepaalde tydperk, moes die oortreder weer voor die hof verskyn. Die vonnis kon ook vir 'n tydperk van hoogstens drie jaar opgeskort word onder sekere voorwaardes saam met skadeloosstelling. Die oortreder kon dan onder toesig van 'n proefbeampte geplaas word vir die volle tydperk van die opskortingsperiode. Artikel 360 van dié Wet bepaal dat, 'n oortreder wat in die hoër- of laerhof skuldig bevind is, maar nie aan openbare geweld, moord, strafbare manslag, verkragting, aanranding met die opset om ernstig te beseer, roof, vervalsing, bedrieglike insolvensie, oortreding met betrekking tot die muntwet, sameswering of medepligtigheid tot reeds genoemde misdrywe, die volgende vonnisse opgelê kan word:

- dat die vonnis vir 'n tydperk van hoogstens ses maande uitgestel word. Die oortreder vrygelaat word onder voorwaardes van skadeloosstelling en op borg, soos deur die hof gelas, om na afloop van genoemde tydperk weer voor die hof te verskyn
- dat die vonnis opgelê word, maar ook beveel word dat die uitvoering daarvan vir 'n tydperk van hoogstens drie jaar opgeskort word onder voorwaarde van skadeloosstelling en enige ander voorwaarde soos deur die hof bepaal mag word.

Howe kan bepaalde voorwaardes aan die opskorting koppel waaraan die oortreder moet voldoen en die gedrag van die oortreder is gedurende die tydperk gemonitor om enige gedragsveranderinge te ondersoek. Hierdie voorwaardes in die Wet is ingestel om strenger te wees as dié wat kragtens die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, Wet No 13 van 1911, gegeld het. Oortreders het ingevolge die Kriminele Prosedure en Bewijslevering Wet, Wet No 31 van 1917 en kragtens Artikel 362 die vonnis buite die gevangenis, maar binne die gemeenskap uitgedien. Die

verantwoordelikheid is op die oortreder geplaas om te bewys dat hy van vorige misdadige neigings afgesien het. Artikel 362 het reeds die beginsels van korrektiewe toesig ingesluit wat bepaal dat 'n oortreder onder die toesig van 'n proefbeampte geplaas kan word vir die volle tydperk wat die vonnis opgeskort is.

- ***Strafproseswet, Wet No 56 van 1955***

Ingevolge Artikel 336(1) van die Strafproseswet, 1955 is alle misdrywe waarvan daar nie 'n bepaalde vonnis voorgeskryf is nie, met 'n boete strafbaar. Gevangenisstraf kan alternatief opgelê word by die wanbetaling van boetes. Waar die Wet nie gevangenisstraf magtig nie, maar net 'n boete, mag die hof ingevolge Artikel 336(1) wel 'n alternatief vir gevangenisstraf oplê. Waar die hof wel 'n boete oplê met die doel om die oortreder uit die gevangenis te hou, moet die bedrag binne redelike perke wees (R v Kaurikomio en andere 1958 (1) SA 699 (SWA)). Daarom behoort navrae gedoen te word na die vermoëns van die beskuldigde (R v Frans 1924 T.P.D. en R v Oktober 1950 (2) SA 52 (K)).

Kragtens Artikel 337(1) van Wet No 56 van 1955 kan die hof iemand tot 'n boete vonnis en na goeddunke 'n lasbrief uitreik wat aan die balju of geregsbode die mag gee om die roerende bates van die beskuldigde te verkoop om die bedrag te betaal. Artikels 342 en 352 van die Wet handel oor gemeenskapsgebaseerde vonnisopsies. Artikel 342, onder andere, bepaal dat 'n persoon onder die ouderdom van 21 jaar, wat aan 'n minder ernstige misdaad skuldig bevind is, onder die toesig van 'n proefbeampte geplaas kan word. Hierdie beginsel was daarop geskoei om toe te sien dat 'n jeugoortreder nie inrigtingstraf opgelê word nie, maar binne die gemeenskap gehanteer word. Artikel 351 van genoemde Wet het voorsiening gemaak vir die betaling van skulderkenning onder bepaalde omstandighede. Die bedoeling hiermee is ook om vonnisoplegging te verminder of om die oortreder ongerief te spaar. Artikel 352 bepaal dat 'n oortreder wat nie 'n ernstige oortreding begaan het nie se vonnis vir hoogstens drie jaar met sekere voorwaardes uitgestel kon word. Die vonnis kan met sekere voorwaardes uitgestel word. Hierdie artikels maak daarvoor voorsiening dat die volle of 'n gedeelte van die vonnis in die gemeenskap uitgedien word.

Genoemde twee Artikels 342 en 352 bepaal ook dat 'n oortreder onderhewig aan bepaalde voorwaardes, verplig kan word om opleiding en behandeling binne die gemeenskap te ondergaan. Die oogmerk van die wetgewer is om die oortreder te laat afsien van misdadige gedrag sonder institutionalisering. Hiermee geïmpliseer dit dat korrektiewe toesighouding tot 'n groot mate die voorganger van gemeenskaps-gebaseerde vonnisopsie is.

- ***Strafproseswet, Wet No 51 van 1977***

Hierdie Wet omvat die voorskrifte waarvolgens misdade bereg word. Die strafprosesreg is die formele reg deur middel waarvan die materiële strafreg hom in die volksgemeenskap laat geld. Ingevolge Artikel 290(1)(a) kan 'n oortreder onder toesig van 'n proefbeampte geplaas word. Hierdie artikel het betrekking op 'n oortreder onder die ouderdeom van 18 jaar wat aan 'n misdryf skuldig bevind is. Die lengte van toesig word in Artikel 291(1) uiteengesit en word bepaal volgens die oortreder se ouderdom met strafoplegging wat van twee tot vyf jaar kan wissel.

Artikel 297(1)(a)(ee) maak daarvoor voorsiening dat die oplegging van vonnis vir 'n tydperk van hoogstens vyf jaar uitgestel kan word. Voorwaardes in die sub-artikels is onder andere die volgende:

- skadeloosstelling
- slafgoffervergoeding
- gemeenskapsdiens
- verpligte bywoning van of inwoning by 'n sentrum vir 'n bepaalde doel, en
- handhawing van goeie gedrag

Hierdie voorwaardes word aan die oplegging van 'n opgeskorte vonnis gekoppel. Indien daar nie by die voorwaardes gehou word nie, kan die oortreder na die hof terugverwys word vir straftoemeting. Waar die toesighouding nie pertinent by vonnisoplegging aan die voorwaardes gekoppel word nie, word dit moeilik om teen die oortreder op te tree by voorwaardeverbreking (De Smidt 1998:176-182).

● ***Strafproseswysigingswet, Wet No 5 van 1991***

Artikel 6 van Wet 51 van 1977 is deur Artikel 36(1)(c) van Wet 5 van 1991 gewysig om voorsiening te maak dat daar in enige stadium voor die verhoor 'n skriftelike pleit van skuldig, aanvaar kan word. Die volgende geld in sodanige gevalle:

- 'n Verslag van 'n proef- of korrektiewe beampte moet aan die staatsaanklaer voorgelê word
- Konsultasie met die ondersoekbeampte in die saak moet gevoer word alvorens vrylating plaasvind
- Voor vrylating van 'n jeugdige moet sy maatskaplike omstandighede, persoonlikheid en die belange van die gemeenskap in aanmerking geneem word
- Die Staatsaanklaer kan die hofverrigtinge laat sluit en die aanklag terugtrek. 'n Jeugdige kan nadat die ouers skriftelik tot die voorwaardes ooreengekom het, onder korrektiewe toesig geplaas word
- Skriftelike erkenning kan nie later teen die beskuldigde gebruik word indien voorwaardes nie nagekom word nie en die oortreder weer voor die hof moet verskyn nie

Wysiging van Artikel 50(1) van Wet 51 van 1977 deur Artikel 37(4)(5) geskied met die oog op die prosedure van inhegtenisneming. Hierdie Artikels is in lyn met die Beijing-reëls wat bepaal dat die ouer of voog van enige persoon onder die ouderdom van 18 jaar sonder versuim in kennis gestel moet word van die jeugdige se inhegtenisneming. Die inkennisstelling waarna verwys is moet deur die ondersoek-, proef- of korrektiewe beampte gedoen word.

Artikel 50(1) het op 15 Augustus 1991 landswyd van toepassing geraak saam met Artikel 47 van die Wysigingswet op Aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste en Toesig, Wet No 122 van 1991. Hierdie Artikels bepaal dat verslae deur proef- en korrektiewe beamptes by die hof met 'n verklaring ingedien word. Daarom is dit nie nodig om persoonlik by die hof teenwoordig te wees nie. Artikel 50(4) van Wet No 51 van 1977 bepaal dat die polisiebeampte die ouers of voog van 'n oortreder onder die

ouderdom van 18 jaar onverwyld in kennis moet stel van die aanhouding. Artikel 50(5) bepaal dat die proefbeampte ook in kennis gestel moet word.

- ***Wysigingswet op Landdroshowe, Wet No 118 van 1991***

Die doel van die Wet op Landdroshowe, Wet No 118 van 1991, is om voorsiening te maak vir gemeenskapsgebaseerde straf. Artikel 1(b) is 'n invoeging by Artikel 93 van die Wet op Landdroshowe, 1944 wat bepaal dat oorweging aan gemeenskapsgebaseerde straf geskenk kan word.

Die Wet maak ook voorsiening dat 'n landdros deur een of twee assessore bygestaan word en die volgende aspekte kan by vonnisoplegging in aanmerking geneem word:

- die kulturele en maatskaplike omstandighede van die beskuldigde
- sy opvoedkundige agtergrond
- die aard en erns van die misdaad
- die omvang van moontlike vonnisoplegging
- enige ander aangeleenthede wat van belang is

Gemeenskapsgebaseerde straf kan volgens die Wysigingswet opgelê word wat die volgende insluit:

- korrektiewe toesig
- gemeenskapsdiens, en
- voorwaardes wat aan die opskorting van vonnis gekoppel is

Kragtens hierdie Wysigingswet kan korrektiewe toesig ook in gevalle van ernstige oortredings waartydens regtelike amptenare deur assessore bygestaan word, opgelê word (De Smidt 1998:227-228).

- ***Wet op Proefdienste, Wet No 116 van 1991 [soos gewysig deur die Wysigingswet op Gesondheids- en Welsynsaangeleenthede, No 118 van 1993. Wysigingswet op Welsynswette, No 106 van 1996]***

Die Wet op Proefdienste is op 27 Junie 1991 goedgekeur en maak voorsiening vir die

instelling en uitvoering van programme gerig op die bekamping van misdaad, vir hulpverlening aan en behandeling van sekere persone wat by misdaad betrokke is, en vir aangeleenthede wat daarmee gepaard gaan.

In die lig van die vestiging van korrektiewe toesig as 'n strafopsie, het dit nodig geword om die Wet op Proefdienste, 1986, aan te pas. Hierdie Wet geld alleen ten opsigte van die Volksraad en is dit duidelik dat 'n behoefte bestaan vir die daarstelling van 'n algemene Wet op Proefdienste. 'n Wetsontwerp op Proefdienste, 1991, is deur die Departement van Nasionale Gesondheid en Bevolkingsontwikkeling voorberei waarin voorsiening gemaak word vir die uitbreiding van proefbeamptes se werksaamhede in verband met korrektiewe toesig as strafopsie. Daar word bepaal dat 'n proefbeampte verantwoordelik is vir die hulpverlening aan 'n toesigling se voorwaardes ten einde sy maatskaplike funksionering te verbeter. Nie net alleen word voorsiening gemaak dat die hof 'n toesigling onder 'n proefbeampte se sorg kan plaas nie, maar dat die Kommissaris van Korrektiewe Dienste ook onder sekere omstandighede van die dienste van 'n proefbeampte gebruik kan maak (Witskrif 6 Mei 1991:24).

2.9 KOMMISSIES VAN ONDERSOEK NA DIE STRAFSTELSEL

• VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE OP STRAF- EN GEVANGENISHERVORMING 1947 (LANDSDOWNKOMMISSIEVERSLAG)

Net soos in Brittanje heers daar ook in Suid-Afrika vir 'n hele aantal jare al openbare belangstelling in strafhervorming. Rusteloosheid oor die heersende toedrag van sake het geleidelik toegeneem en op 21 April 1941 het die senaat 'n mosie aangeneem wat deur senator G. Hartog ingedien is en behels die volgende: *Op grond van die toename in residivisme, dit wil sê in die getalle wat terugval in misdaad, en van die feit dat ernstige misdaad in die Unie geen tekens van vermindering toon nie, die mening is dat die tyd aangebreek het om volledig ondersoek deur deskundiges te laat instel na die werking en uitwerking van ons strafstelsel met die oog daarop om hervorming teweeg te bring. Die regering het egter 'n behoefte aan 'n ondersoek gevoel, en verskeie aspekte van die maatskaplike lewe en van toestande wat op die misdaadvraagstuk betrekking gehad het, het aandag geniet, en dit nou bly geniet.*

Die Suid-Afrikaanse Instituut van Rasseverhoudings het toé reeds vir 'n geruime tyd die kwessie van strafhervorming bestudeer, en in 1944 het die strafhervormingskomitee van daardie liggaam die aanstelling van 'n kommissie aanbeveel wat ondersoek na die volgende moes instel:

- die oorsake van misdaad in die Unie
- die wette van die Unie (byvoorbeeld paswette) wat *wetsoortredings* in die lewe roep; hul uitwerking op die hoeveelheid misdaad en die grootte van die gevangenisbevolking
- alternatiewe vorme van strafbehandeling en hul moontlikhede in die Unie
- toestande in gevangnisse, waar moontlik deur middel van eerstehandse ondersoek, en op ander maniere, en
- studie van die aard van vonnisse en hul uitwerking op misdaad, met inbegrip van die bestudering van lyfstraf en die doodvonnis en vergelyking van die Unie se strafstelsel met dié van ander lande

Die Volksraad het op 30 November 1945 'n kommissie onder voorsitterskap van Regter C.W.H. Landsdown aangestel. Die opdrag van die Kommissie was onder andere om 'n regter van die hooggeregshof as voorsitter aan te stel om ondersoek in te stel na en verslag uit te bring oor –

- die administrasie en werking van die Unie se gevangnisse, en
- die strafstelsel van die Unie

met die oog daarop om sodanige veranderings aan te bring as wat in die nasionale belang raadsaam geag mag word.

● **'n Opsomming van die Landsdownkommissieverslag**

Die Landsdownkommissieverslag (1947:57) verwys na die opsomming van algemene oogmerke van straf soos volg:

- Die Kommissie is nie van plan om op die geskiedenis van straf deur die eeue heen in te gaan of selfs om 'n uiteensetting te gee van die algemene beginsels waarop die oogmerke van straf gegrond is nie. Straf deur die howe is die toebrenging van 'n soort pyn of verlies op 'n persoon wat die wet oortree. Na die

mening van moderne penoloë (strafkundiges) - en is dit ook die Kommissie se sienswyse - die grondoogmerk van hierdie straf om die samelewing teen die plunderings van die wetbreker te beskerm. Die beste manier om die samelewing te beskerm is om die individu op te voed en op te lei dat hy die landswet gehoorsaam, óf minstens omdat hy besef dat dit verstandig is om dit te doen.

- Geen gemeenskap slaag daarin om algehele gehoorsaamheid aan sy wette te verseker sonder om strafmaatreëls toe te pas nie, en daar moet derhalwe straf as 'n maatreël teen ongehoorsaamheid wees. Voldoening aan die landswette kan bewerkstellig word deur 'n maatreël toe te pas wat fisiese pyn of materiële verlies in die vorm van boetes meebring. Die mees fundamentele beginsel van hedendaagse strafmetodes is verlies, in die een of ander graad, van die vryheid van optrede van die persoon wat die wette oortree en deur sy gedrag wys dat hy nie 'n ten volle verantwoordelike lid van die gemeenskap is nie. In alle gevalle van ontneming van vryheid van optrede is die strafelement aanwesig, byvoorbeeld die straf vir die oortreding, maar positiewe behandeling gedurende dié tydperk, byvoorbeeld leiding en hulp deur die proefbeampte en praktiese opleiding en heropleiding en karakterontwikkeling gedurende gevangehouding, word in alle moderne strafstelsels beklemtoon.

Die algemene oogmerk van straf wat deur die Kommissie aanvaar is, om indien moontlik, 'n wetsgehoorsame burger van die oortreder te maak óf hom af te skrik daarvan om die weg van misdadige of onmaatskaplike gedrag te betree óf dit te bly bewandel, en sodoende die samelewing te beskerm. 'n Geregshof wat hierdie oogmerk wil verwesenlik moet rekening hou, eerstens met die individuele karaktertrekke van die oortreder wat voor hom staan, en tweedens, met die soort van straf of behandeling wat die geskikste is om die oortreder tot besinning te bring. As dit nodig is om hom aan te hou, moet 'n geskikte inrigting gekies word.

- **KOMMISSIE VAN ONDERSOEK NA DIE STRAFSTELSEL VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA 1974 (VILJOENKOMMISSIE)**

Hierdie Kommissie is op 30 September 1974 onder Voorsitterskap van Regter Viljoen aangestel. Die opdrag was om *ondersoek in te stel na die strafstelsel van die Republiek van Suid-Afrika en om aanbevelings ter verbetering daarvan te doen. Met dien verstande dat die vraag of die doodstraf behou behoort te word en nie ondersoek word nie.* Redes vir die benoeming van die Kommissie was die volgende:

- voortdurende veranderde omstandighede en benaderinge en nuwe kennis wat beskikbaar geword het
- die ontstellende hoë gevangenisbevolking
- oorsake van ongesonde toestande in die strafstelsel te ondersoek en poog om oplossings daarvoor te vind en stappe aan die hand te gee ter verbetering en verligting daarvan

Alhoewel hierdie -verslag reeds in 1974 die lig gesien het, is dit nie sonder betekenis vir die huidige ondersoek nie. Redelike verandering in die gevangenisbeleid is weens die Kommissie se aanbevelings aangebring. Onder meer is na die dringendheid verwys dat 'n Strafproseswetsontwerp deur die Parlement geloods moet word om die Strafproseswet, 1955 (Wet No 56 van 1955) te vervang en dat daar beoog word om by dié Wetsontwerp 'n hoofstuk oor Vonnis in te lyf.

'n Strafproseswetsontwerp is in 1973 by die Parlement ingedien deur die destydse Minister van Justisie, Sy Edele P C Pelsler. Nadat die Wetsontwerp die eerste keer gelees is en daaroor gedebatteer is, is daar nie met die Wetsontwerp voortgegaan nie en is dit oorgehou vir herindiening onderworpe aan sekere wysiginge, tydens 'n latere sitting van die Parlement. Namate verbeterings van strafregtelike aard en uitdrukkingswyse bewerkstelling is, is voorskrifte oor straf, vervat in die Strafproseswet, 1955, in reël herskryf in die Wetsontwerp (Viljoenkommissieverslag 1974:1-2).

In die Viljoenkommissieverlag (1974:3) word ter inleiding gemeld dat die laaste omvattende verslag oor straf- en gevangenisshervorming dié van die Landsdown-kommissie van 1947 was en dit 'n beweegrede vir sy benoeming was.

'n Belangrike rede vir die aanstelling van die Viljoenkommissie in Suid-Afrika was die ontstellende hoë gevangenisbevolking van die Republiek; 'n aangeleentheid wat besorgdheid uitgelok het, nie net by die algemene publiek nie, maar ook by die Regering. Daar is ook verwys na ongesonde toestande in die Strafstelsel en om oplossings aan die hand te doen oor die hoë gevangenisbevolking wat 'n simpton van die samelewing is (Viljoenkommissieverlag 1974:3).

Die Kommissie (1974:112) se mening is dat 'n vonnis van gevangenisstraf slegs regverdigbaar is indien:

- dit noodsaaklik is in die sin, dat geen alternatiewe doenlik is om as 'n vonnis van gevangenisstraf vir doeleindes van vergelding en afskrikking op te lê nie, en
- wanneer dit noodsaaklik is om die gemeenskap te beskerm

Volgens die Viljoenkommissieverlag (1974:112) maak die Strafproseswet, 1955 voldoende voorsiening vir 'n groot verskeidenheid alternatiewe beskikkingsmoontlikhede. 'n Verdere rede wat die Kommissie aanvoer waarom vonnisopsies nie benut word nie is òf die feit dat daar praktiese besware teen oplegging bestaan òf dat vonnisbeamptes nie met die penologiese ontwikkeling vertrou is nie en in 'n groef beland het.

Die Viljoen- en Landsdownkommissieverlae het belangrike tydvakke in die Suid-Afrikaanse regsgeskiedenis ingelei. Daar is telkens gekyk na alternatiewe vir gevangenisstraf ten einde die getalle van aangehoudendes te verlaag. Beide die Kommissies se verslae is in die parlement ter tafel gelê sodat ingrypende wetsveranderinge aangebring kon word. Daar is telkens tot die ou gevestigde strafpatrone van gevangenisstraf teruggekeer en is die redes hiervoor soos volg:

- misdade het nie verminder nie, maar steeds bly toeneem
- die wetstoepassende rolspelers was nie deeglik voorberei en opgelei om die goeie bedoelings van die wetgewers in praktyk om te sit en uit te voer nie
- gemeenskapsbetrokkenheid is nie altyd verkry nie
- te min partye was as lynfunksionarisse betrokke om toe te sien dat grondvlak funksies doelgerig uitgevoer word
- fragmentasie in dienslewering het 'n bydrae gelewer dat die goeie bedoelings van die wetgewer misluk het

Volgens die Viljoenkommissieverlag (1974:109) het sprekers sowel as skrywes die strafregstelsel gekritiseer oor die oorvol gevangenis deur daarop te wys dat tussen 1965 en 1975 daar egter 'n noemenswaardige verbetering in korttermyngevangenisstraf ingetree het. Dit was veral gevalle met tot een maand gevangenisstraf wat vanaf 162 472 (1965-66) tot 135 539 (1974-75) verminder het, asook die van een tot vier maande gevangenisstraf wat vanaf 118 786 tot 94 519 verminder het. Die gevalle van vier tot ses maande het vanaf 24 949 tot 23 203 verminder. Met die vermindering het die Departement van Gevangenis ook 'n rol gespeel deurdat gevangenes op parool geplaas is, nadat 'n gedeelte van die vonnis in die gevangenis uitgedien is.

Die Viljoenkommissieverlag (1974:109) meen dat die strafregstelsel 'n deeglike opknapping benodig, indien oorvol gevangenis voorkom wil word. Daarom word daar tot die administratiewe prosesse gewend om gevangenes vroeër vry te laat. Die Kommissie wys daarop dat oortreders *vir verskeie termyne in bewaring, hoé die termyne ookal mag wees, behoorlike geriewe en die opleiding van ander gevangenes wat gemiddelde of langertermynvonnis uitdien, in die weg staan. Daar is ook die gevaar van residivisme aan die kant van die korttermyngevangene, voorspruitend uit aanraking met en besmetting deur beroepsmisdadigers en die gevangenis atmosfeer oor die algemeen.*

Die Viljoenkommissieverlag (1974:111) wys daarop dat korttermyngevangenisstraf geen doel dien nie, nog minder dien dit as afskrikmiddel. Die Kommissie lê die oorsaak van oorvol gevangnisse voor die deur van die vonnisopleggende beamptes wat dink gevangenisstraf is die enigste opsie. Vonnisopleggers oorbeklemtoon dikwels vergelding en afskrikking as strafteorieë en laat hervorming (rehabilitasie) buite rekening. Regter Steyn het die situasie opgesom en meen dat die strafstelsel benodig 'n deeglike opknapping so nie sal die Republiek se gevangnisse oorbevolk bly en sal die gemeenskap 'n groot verlies ly deur ongerehabiliteerde, ontnugterde en verbitterde oortreders.

Die Kommissie is oortuig dat die strafteorieë en beginsels van vonnisoplegging hoegenaamd nie opgeoffer hoef te word nie. Die oogmerke van vergelding en afskrikking kan dikwels deur ander vonnisse as gevangenisstraf bereik word. Ten opsigte van hervorming is die Kommissie van mening dat dit verkeerd en vrugteloos is om as enigste of primêre doel, die oortreder te hervorm of 'n vonnis van gevangenisstraf op te lê. Vir doeleindes van hervorming en rehabilitasie moet die oortreder behandel word, terwyl hy sy normale doenighede as gewone lid van die gemeenskap bedryf. Dit behoort deel van die rehabilitasieprogram te wees dat hy 'n mate van verantwoordelikheid moet dra en 'n redelike normale lewer moet lei (Viljoenkommissieverlag 1974:111).

2.10 SAMEVATTING

In hierdie hoofstuk is daar gefokus om *histories die gevangenis as strafinrigting* in penologiese perspektief te plaas. Daarbenewens is die rol van Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel, die ontstaan en ontwikkeling van die Nederlandse en Engelse gevangenisstelsels beskryf asook die invloed wat wetgewing en die strafbeleid in hierdie strafinrigtings gehad het.

Derhalwe is historiese invloede in die ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse Strafbeklemtoon en is aangedui dat sekere wette of plakkaate (*placaat*) tydens die VOC se bewind uitgevaardig is.

Ten einde enkele penologiese oorsigte met betrekking tot professionaliserings moontlikhede vir penologie in die strafstelsel te verken en die doel en ideaal in hierdie ondersoek te bereik is aandag gegee aan verskeie wetgewende ontwikkeling in Suid-Afrika en is hierdie wetgewing sedert die vroegste tye (1906) benadruk. Verskeie stelle Suid-Afrikaanse wetgewing en strafbeleid bevat almal sekere raakvlakke wat betref misdaad en is dit van insiggewende waarde om hierdie beleid en wetgewende ontwikkeling van vroeër te ontleed.

Vervolgens is die ondersoeker se hipotese in hierdie hoofstuk namate wetgewing en strafbeleid in strafinrigtings totstand gekom het, het wrede strafmotiewe en toestande deurgaans verbeter. Met die aanvang van die hervormingstydperk het die hervormers hulle stryd voortgesit om veranderinge in die strafbeleid en wetgewing aan te bring en is daadwerklike pogings aangewend om verbeterings in strafinrigtings aan te bring wat *die grondslag gevorm het vir 'n verbeterde gevangenisstelsel.*

Hoofstuk 3

RASIONAAL VIR DIE SOEKE NA KORREKTIEWEBELEID EN WETGEWING

3.1 INLEIDING

Straf het die afgelope eeue wye belangstelling deur die wêreld aangewakker. Die rede hiervoor kan gevind word in die geweldige toename veral in geweldsmisdade en die wêreldwye debat oor die toepassing van strawwe. Derhalwe het die invloed van die gemeenskap oor die aangeleentheid 'n wye invloed op wetgewers, beleidmakers en die Staat gehad.

Die gevangenisstelsel - korrektiewe stelsel, beleid en wetgewing word dikwels gebruik sonder om na te dink oor hoé en vir watter doel dit ontwikkel is óf hoekom dit in die eerste plek geïmplementeer word. Aangesien hierdie aspek selde ontleed word is dit noodsaaklik om die rasionaal vir die soeke na korrektiewebeleid en wetgewing universeel in Suid-Afrika, oorsigtelik in perspektief te plaas ten einde die veranderinge in beleid en wetgewing, binne die korrektiewe stelsel, te verstaan soos dit in die verlede en huidiglik daar uitsien; dit van nader te beskou en in penologiese konteks te plaas. In hierdie hoofstuk word die rasionaal vir die soeke na korrektiewebeleid en wetgewing in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel onder die vergrootglas geplaas.

3.2 DIE TOTSTANDKOMING VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISDIENS

In 'n Westers-georiënteerde land soos Suid-Afrika is die sentrale owerheid verantwoordelik vir die gevangene en sy behandeling. Die bekendste maatstaf waarvolgens uitvoerende eenhede van die sentrale owerheid afgebaken word, is die maatstaf van funksies en doelstellings. Indien in terme van uitvoerende eenhede van die Sentrale

owerheid gepraat word, naamlik departemente, kom dit neer op departementalisasie. 'n Departement is *per se* nie 'n geïsoleerde identiteit nie, maar 'n integrale deel van die staat in al sy strewe (Du Pré:1974-75:15).

Die totstandkoming van 'n gevangenisdepartement vind sy bestaansreg daarin dat dit hoofsaaklik volgens funksies en doelstellings funksioneer. Hierdie funksies of doelstellings is op die behoefte van die samelewing gerig. Die tersaaklike behoeftes word gemanifesteer in die behoefte aan maatskaplike beveiliging wat die funksie aan die departement ten laste gelê is en sy bestaansreg regverdig. 'n Samelewing wat al meer ingewikkelder en onveiliger raak dring al hoé meer aan op maatskaplike beveiliging wat onder meer die veilige bewaking van die gevangene in 'n gevangenis insluit. *Hierbenewens bestaan die utopiese beskouing dat die departement 'n hervormende persoon aan die samelewing wil terugbesorg, wat die wetsoortreder tydelik verwerp, maar weer opgehef wil sien.*

Die Suid-Afrikaanse Gevangenisdiens het amptelik op 1 Oktober 1911 tot stand gekom toe die gevangenisadministrasie van die vier kolonies in een Departement, ooreenkomstig die bepalings van die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) saamgevoeg is. In die Ongepubliseerde Inspeksieverslag oor die organisasie en diensstaat van die Hoofkantoor van die Departement van Gevangenis van Julie 1972, is na die volgende verwys: Na Uniewording in 1910 is die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911), gewettig. Daarbenewens is die administrasie van die Wet aan die Minister van Justisie opgedra en is alle gevangenis ingedeel onder die sub-departement van Justisie en kan dit teruggevoer word na die Goewermentskennisgewing No 617 van 1909 wat bepaal het "dat die Departement van Gevangenis as 'n subdepartement onder die Departement van Justisie ressorteer". In die begin sou werkkolonies, nywerheids- en verbeteringskole saam in gevangenis ingedeel word, maar hulle is later gesluit óf aan ander staatsdepartemente oorgedra (Brynard 1982: 2-4; Neser 1989:18-20 en Du Pré 1974:9).

Die Departement van Gevangenis is 'n produk van ontwikkeling van gevangenisstelsels in oorsese lande en is aanvanklik op die Britse stelsel gefundeer. In die navorsing van Du Pré (1974:4-5) skryf Gillen, 'n engelse skrywer, in sy boek *Criminology and Penology van 1945* die volgende daaroor:

"The prison system as a method of handling criminals was not the outgrowth at the beginning of a carefully thought-out plan; it was an historical accident"

'n Re-organisasiekommissie is aangestel waarop alle sekretarisse van departemente, as *ad hoc* lede gedien het kragtens Artikel 141 van die Zuid-Afrika Wet, 1908, met die opdrag om 'n ondersoek oor die konsolidering van bestaande departemente in te stel. Die Kommissie het 'n verslag gedurende 1911-1912, op grond van sy ondersoek, aan die Parlement voorgelê wat oor die gevangensidiens gehandel het. Die plek van die Departement van Gevangenis in die administratiewe hiërargie van die Unie van Suid-Afrika in 1910, is beïnvloed deur die mate waartoe die Departement se funksies en doelwitte verband gehou het met ander staatsdepartemente soos Justisie en die Polisie. Elke departement het egter sy eie metode waarvolgens sy beleid geformuleer word. Die Kabinet is aanspreeklik om beleid te formuleer oor gemeenskaplike belange. Binne hierdie raamwerk van oorkoepelende beleid was die Minister van Justisie vir politieke en uitvoerende aangeleenthede verantwoordelik rakende die Departement van Gevangenis. Die Minister van Justisie is in sy hoedanigheid as politieke hoof van die Departement van Gevangenis verantwoordelik vir die administrasie van die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) soos gewysig (Brynard 1982:4-6).

3.3 FUNKSIES EN BELEID VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISDIENS IN 1910 EN DAARNA

In die die vroegste jare, in 1910, is 'n beleidsrigting aangedui maar in die breë was 'n beleidsaanduiding nog nie geformuleer nie. Die aangeduide beleidsrigting het gaandeweg, namate dit in die praktyk getoets, geskaaf en geskoei is, gestalte

aangeneem. Nadat dit 'n finale beslag gekry het kon daar eers van 'n bestaande beleid gepraat word. Sodanige beleid wat vir die gevangenisdepartement geformuleer is moes só geformuleer word dat dit inskakel by die belanghebbende verwante departement (Du Pré 1974:8).

Funksies van die Gevangenisdiens sedert 1911 was velerlei en die uitoefening daarvan is vervat in die instelling van nywerheidskole vir verwaarloosde kinders, verbeteringsgestigte vir jeugdige oortreders en die verskillende gevangenisinrigtings en tronke vir volwasse gevangenes by wyse van klassifikasie en skeiding van voormelde kategorieë in sodanige inrigtings.

Die hervormingsprogram van die verskillende kategorieë gevangenes sluit onder meer die volgende in: opvoeding, opleiding, dissiplinering, verskaffing van opvoedkundige literatuur en die inskerping van beide christelike en morele beginsels by die gevangene. In die Landsdownkommissie se verslag oor Straf- en Gevangenis-hervorming (1947:58) is die funksie van die Suid-Afrikaanse Gevangenisdiens soos volg saamgevat:

“Daar is net een manier om straf en hervorming in die gevangenis saam te vat en dit is om verlies van vryheid met sy stigma en verwydering van familie en vriende as die straf te beskou, terwyl die behandeling van die oortreder gedurende die tydperk wat sy vryheid hom ontnem is, sy hervorming ten doel het”

Die begrip wat van die oorspronklike Wet sy grondslag gevind het, was die ideaal van afskrikking, vergelding, voorkoming en hervorming van die moontlike oortreder, die misdadiger en die persoon by wie 'n pligsbesef ontbreek; nie net teenoor homself nie, maar ook teenoor die samelewing. Daar is besef dat in die geval van die moontlike jeugoortreder of volwasse oortreder sowel as teenoor diegene wat tot gevangenisstraf deur howe gevonniss word, die probleem van misdaad in al sy fasette, 'n geheel uitmaak en daarom is vroeër besluit dat dit 'n vraagstuk is wat in sy geheel deur een departement behandel moes word. Hierdie opvatting het met die verloop van tyd

verander deurdat wysigings in 'n groot mate aan die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) deur Wet No 46 van 1920 en Wet No 8 van 1924, aangebring is.

Volgens die beleid van die Gevangenisdiens in 1910 het die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) as bepalende riglyne gedien. Namate die funksies van die Gevangenisdiens verander het, het daadwerklike verandering in die beleid ingetree. Wysigings was derhalwe noodsaaklik met inagneming van veranderinge op ekonomiese-, maatskaplike en kulturele gebiede sowel op internasionale gebied (Brynard 1982:8-12).

3.4. INTERNASIONALE GEBEURTENISSE

Internasionale gebeurtenisse het 'n direkte uitwerking op die gevangenis as straf-inrigting in Suid-Afrika gehad. In Junie 1945 is die Handves van die VVO deur 50 volkere, onder wie ook Suid-Afrika, te San Francisco onderteken. Die primêre funksie van die wêreldliggaam was om wêreldvrede en veiligheid te verseker. Ingevolge die Algemene Vergadering van die VVO se Resolusie 415, V, 1950 is daar besluit om die werk van die Internasionale Straf en Hervormingskommissie (IPPC) aan die VVO op te dra. Die vernaamste gebeurtenis wat hieruit voortgevloei het was die Geneefse Kongres van 1955 wat handel oor die voorkoming van misdaad en behandeling van gevangenes.

Die volgende onderwerpe was tydens die Kongres bespreek en terselfdertyd was voorstelle aan die VVO voorgelê:

- Die Standaard Minimum Reëls vir die behandeling van gevangenes
- Keuring en opleiding van personeel vir straf- en hervormingsinrigtings
- Oop-gevangenis
- Gevangenisarbeid
- Voorkoming van jeugwangedrag
- Tegniese bystand op die gebied van voorkoming van misdaad en die behandeling van oortreders

3.4.1 Die Standaard Minimum Reëls [The Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners and Related Recommendations]

Tydens die Eerste Kongres gedurende 1955 van die *United Nations on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders* is die *Internasionale Standaard Minimum Reëls* (Bylae A verwys) met betrekking tot die gevangenisadministrasie tydens die Geneefse Kongres (1955) aanvaar. Die meeste lande in die wêreld insluitende Suid-Afrika aanvaar die riglyne rakende die aanhouding en behandeling van gevangenes. Suid-Afrika wie hierdie Reëls ondersteun het, het te staan gekom voor geïnnoveerde uitdagings om volgens die aanvaarde lewensfilosofie en plaaslike toestande in ag geneem, sy gevangenisadministrasie daarmee in lyn te bring (Steyn 1961:12-13).

Gedurende 1988 het die *International Penal and Penitentiary Foundation* se lede die Standaard Reëls vir bespreking ter tafel gelê en vir kommentaar aangebied. Hierdie vergadering het te Tokio, Japan plaasgevind. Vandaar staan dié reëls as die *Tokio Reëls* bekend wat deur die *United Nations Asia and Far East Institute (UNAFEI)* opgestel is.

Gedurende November 1988 is die stelreëls deur die *International Penal and Penitentiary Foundation* aanvaar wat as die *Standaard Minimum Reëls* bekend gestaan het en ook vir gemeenskapsgebaseerde vonnisopsies geldig was. Suid-Afrika was nie by die opstel van hierdie Reëls betrokke nie, maar ongeag daarvan, word die Reëls deur die Departement van Korrektiewe Dienste onderskryf en is dié standarde in Wet No 122 van 1991 en Regulasies ingesluit. Die Standaard Minimum Reëls dien as riglyne vir korrektiewe beamptes wat dit ten tye moet volg en nastreef.

Hierdie Standaard Minimum Reëls is internasionaal aanvaar en in Suid-Afrika is korrektiewe toesig op die menseregte platform geplaas waarby billikheid, regverdigheid en objektiwiteit gegeld het. Die regte van die toesiggeval is tot 'n maksimum gewaarborg en alle meganismes wat tot die beskikking van dié geval bestaan het, is om regverdig binne die gemeenskap gerehabiliteer te word. Die maatreël kan tot die geval se voordeel aangewend word sonder benadeling van enige regte.

Ruim geleentheid word gegun om van afwykende gedragspatrone af te sien binne 'n regverdige sisteem. Hierdie sisteem van korrektiewe toesig is nie net 'n sanksie-maatreël nie, maar plaas ook die onus op die oortreder om binne die neergelegde riglyne te rehabiliteer.

Geleentheid word aan instansies gebied om op 'n menslike en regverdige wyse vonnisopsies toe te pas. Die minimum standarde beskerm die toesighoudende instansie omdat die toesiggeval toegang tot neutrale instellings het om 'n saak te stel waaroor 'n dispuut ontstaan. Albei partye word die geleentheid gebied om sy saak te stel tydens die dispuut.

Met die instelling van die Standaard Minimum Reëls is korrektiewe toesig onder meer as 'n gemeenskapsgebaseerde vonnisopsie op 'n gesonde en eerlike grondslag geplaas. Elke party weet wat om te verwag of watter regte hulle oor beskik sodat dispute regverdig besleg kan word (De Smidt 1998:278 & 284).

3.4.2 Die Beijing-Reëls [United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice]

Tydens die Sewende Kongres van die Verenigde Volke in Milan, Italië gedurende Augustus en September 1985, is die Beijing-reëls (United Nations standard minimum rules for the administration of juvenile justice) aanvaar (Bylae B verwys).

Suid-Afrika het die konvensie van die Verenigde Nasies, die Beijing-reëls aanvaar en dit beteken dat Suid-Afrika in die toekoms daarna sal strew om aan die standarde, wat deur hierdie reëls neergelê word, te voldoen. Vervolgens word van hierdie beginsels reeds lankal in Suid-Afrika toegepas en die vernaamste beginsels hiervan is soos volg:

- ***Doelstellings van Jeugregspiegling***

Jeugregspiegling moet die belange van die jeugoortreder beskerm. Die straftoemeting moet ten alle tye in proporsie tot die omstandighede van die oortreder, die misdryf en gemeenskapsbelange wees.

- **Regte van jeugdiges**

Die volgende basies regte van die jeugdige moet ten alle tye beskerm word:

- jeugoortreders moet van die klagte in kennis gestel word
- die jeugoortreder is onskuldig totdat skuld bewys is
- die beskuldigde die reg tot regsverteenvoording het
- die jeugoortreder het die reg om stil te bly
- die jeugoortreder het die reg dat sy ouers of voog teenwoordig mag wees by ondervraging óf die verhoor
- die beskuldigde of ouer moet getuienis onder kruisverhoor kan neem
- appél tot hoër gesag moet gewaarborg wees

Hierdie beginsels soos in die Beijing-reëls uiteengesit, is in konsepwetsontwerp ten opsigte van 'n *Jeugregsisteem* vervat in die *Juvenile Justice for South Africa: Proposals for policy and legislative changes* gedateer November 1994:39-40. Die wysiging van Artikel 29 van die Wet op Gevangenis, 1959, Wet No 8 van 1959, maak hiervoor voorsiening.

- **Beskerming van privaatheid**

Die jeugdige moet beskerm word teen etikettering en teen publikasie van inligting wat nadelig is.

- **Aanhouding**

Wanneer 'n jeugoortreder in hegtenis geneem word, moet die ouers of voog so spoedig moontlik in kennis gestel word ingevolge Artikel 59(4) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977. Kragtens Artikel 29(5A) van Wet No 122 van 1991 mag 'n jeugoortreder tussen die ouderdom van 14 en 18 jaar nie vir langer as 48 uur aangehou word voor verskyning van die hof nie. Die jeugdige mag daarna vir 14 dae in 'n gevangenis aangehou word. Hierdie is slegs in gevalle van ernstige misdade, soos moord, verkragting, roof en ernstige aanranding.

- ***Hantering van die polisie***

Die polisiebeampte wat met jeugdiges handel, moet spesiale instruksies daarvoor ontvang en ook spesifiek vir die taak opgelei wees ingevolge die Beijing-reëls. Hierdie aspek vind nog nie in die praktyk plaas nie, alhoewel op streekvlak offisiere vir die doel aangestel is.

- ***Voorvonnisverslae***

In alle gevalle, behalwe waar minder ernstige oortredinge gepleeg is, moet welsynsdienste beskikbaar gestel word om 'n voorvonnisverslag te lewer. Hierdie -verslae moet van hoogstaande gehalte wees.

- ***Institusioneeliserings***

Die plasing van jeugdige inrigtings moet die laaste uitweg wees. Indien jeugoordreders wel geïntitusioneeliseer moet word, moet dit die kortste moontlike tyd wees.

Indien 'n jeugoordreder verhoor word, moet geregtigheid en billikheid volgens die Beijing-reëls, ten alle tye geskied en die vonnis wat opgelê word, moet verband hou met die oortreder se omstandighede en ouderdom (De Smidt 1998:228-231).

3.5 NOODSAAKLIKE BELEIDSVERANDERING

Vervolgens was dit noodsaaklik dat die Gevangenisdiens radikale wysigings in die beleid aanbring aangesien die ou Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) totaal ontoereikend en verouderd geraak het met betrekking tot die nuwe internasionale idees oor straf en hervorming en die hantering van jeugdige in die jeugregplegingsbeleid. Volgens wetswysigings word veilige bewaking en vergelding beklemtoon. Die bepalings rakende die klassifikasie van gevangenes was onduidelik en onvolledig. Die rehabilitasie van gevangenes kon slegs by implikasie ingelees word en bepalings in verband met die behandelingsmetodes van individuele gevangenes was nie waarneembaar nie.

Ten spyte van die nodige wetswysigings en byvoegings was die bepaling van die Wet nog steeds ontoereikend. Die resultaat was dat 'n nuwe verbeterde, Wet op Gevangenis 1959, Wet No 8 van 1959, op die Wetboek geplaas is. In hierdie nuwe Wet, soos gewysig, sowel as die regulasies daaropvolgend uitgevaardig, is voortdurend gepoog om voorsiening te maak vir nuwe internasionale denkrigting op penologiese gebied (Brynard 1982:8-12).

Gevangesetting sou dus nie voortaan soseer neerkom op vergelding nie, maar die klem sou verskuif na hervorming en rehabilitasie van die oortreder. Een van die besluite van die Geneefse Kongres (1955) was dat daar in die doeltreffende behandeling van gevangenes oorgegaan moet word asook die instelling van oop gevangenis. 'n Beleid van desentralisasie, weg van die slegte invloede van stedelike komplekse, is gevolg. Hierdeur kon oorbevolking van gevangenis grotendeels bekamp word en het dit tot verbeterde opleidingsfasiliteite gelei (Du Pré 1974-75:16).

In 'n Verslag vir die vier jaar geëindig op 30 Junie 1962 deur die Kommissaris van Gevangenis word aangedui dat 'n verdere rede waarom die Wet op Gevangenis 1959 (Wet No 8 van 1959) noodsaaklik was, is dat die vorige Wet, met sy lang en lomp regulasies verouderd geraak het in teenstelling met die veranderings ten opsigte van desentralisasie, klassifikasie en toerusting van inrigtings en die moderne benadering en verbetering op die gebied van behandeling, opleiding en rehabilitasie wat reeds sedert 1952 in die Departement van Gevangenis ontstaan het.

Volgens 'n Verslag van die vier jaar geëindig op 30 Junie 1963 deur die Kommissaris van Gevangenis het die nuwe Wet op Gevangenis, 1959 (Wet No 8 van 1959) op 1 September 1959 in werking getree en vanaf gemelde datum is *dit* die Wet waarvolgens die Suid-Afrikaanse Gevangenisdiens geadministreer is. Desnieteenstaande hiervan het die veranderde sienswyse reeds sewe tot agt jaar voor die tyd begin posvat en op 1 September 1959 het hierdie reeds ontwikkelde menings oor penologiese behandeling, bekend geword. Die omvang van hierdie Wet, wat ook die beleid van die destydse Gevangenisdiens was, was omvattend en het etlike jare geduur voordat dit in totaal in werking getree het (Brynard 1982:12-14).

3.6 VERANDERING VAN WETGEWING EN BELEID IN DIE GEVANGENISDIENS

Met die daarstelling van verandering en ontwikkeling in die gevangenisdiens moes die beleid voortdurend herformuleer en heraangepas word na gelang van veranderde omstandighede en behoeftes asook navorsing op die gebied waarop die beleid van toepassing was. Die beleid van die Gevangenisdiens is tot stand gebring deur die bepalings van die Wet op Gevangenis 1959, Wet No 8 van 1959 (Brynard 1982:41).

Die beleid het voortdurend uitgebrei met die inagneming van ekonomiese, maatskaplike en kulturele veranderinge, hier te lande, en op internasionale gebied. Die beleidsrigting van 'n departement, waar individue by betrokke is, kon nie oornag verander nie. Dit sou etlike jare neem voordat die veranderde beleid inslag vind by lede van die Gevangenisdiens sowel as die samelewing. Die Gevangenisowerheid het weereens 'n radikale wysiging van beleid ondergaan weens 'n uitgediende beleid wat teësinig was om moderne penologiese metodes op die proef te stel.

Dit was nie moontlik om die veranderde sienswyses binne die bepalings van die Wet op Gevangenis en Verbetergestichten, 1911 (Wet No 13 van 1911) en gepaardgaande regulasies uit te beeld nie. Namate die beleid ontwikkel en ontplooi het moes die Wet gewysig word. Met al die nodige wysigings en byvoegings kon die bepalings van die Wet nie bewerkstellig word om die nuwe beleid daarin te lees nie en 'n nuwe wet op gevangenis was die enigste oplossing. Wet No 13 van 1911 van gemelde Wet was saamgestel uit die verskillende wette oor gevangenisangeleenthede van die vier kolonies voor Uniewording. Desnieteenstaande dat hierdie Wet by verskeie geleenthede gewysig was kon dit nie aan die moderne vereistes voldoen nie.

'n Nuwe wet op gevangenis was noodsaaklik omdat daar 'n meer humanitêre benadering met betrekking tot die behandeling van gevangenes, nie net hier te lande nie, maar ook op internasionale gebied, ingetree het. Op nasionale vlak het die *International Penal and Penitentiary Commission* en die Verenigde Nasies se Kongresse oor die voorkoming van misdaad en die behandeling van oortreders, *Die*

Standaard Minimum Reëls, 'n nuwe sienswyse laat ontstaan. 'n Nuwe Wet was noodsaaklik weens tekortkominge van die vorige Wet. Die vorige Wet met sy omslagtige regulasies het verouderd geraak in teenstelling met veranderings ten opsigte van desentralisasie, klassifikasie en die moderne benadering op die gebied van behandeling, opleiding en rehabilitasie wat reeds sedert 1952 in werking was (Brynard 1982:41-43).

Sedert 1953 het radikale wysigings van beleid in die gevangeniswese ingetree. Die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel was besig om tot 'n model vir die wêreld te ontwikkel. Die nuwe beleid het fenomenale veranderinge by die personeel van die departement sowel as die gevangene teweeg gebring: *by die personeel ywer en doelgerigte daadkrag; by die gevangene hoopvolle verwagtinge van rehabilitasie en bevryding van misdaad* (Venter 1959:187).

3.7 PRINSIPIËLE OORWEGING VIR DIE INSTELLING VAN WETSWYSIGING

'n Belangrike rasionaal betreffende wetswysigings in die Verslag van die Werkkomitee (Kommissie van Ondersoek) het in 1991 verskyn waarin voorstelle gemaak is vir die wysigings aan verskeie wette in die strafregstelsel. Dit sou nie alleenlik tot kostebesparing bygedra het nie maar hou onder meer opvoedings- en hervormingsmoontlikhede vir oortreders in.

Volgens die Werkkomitee se Verslag van 23 April 1991 het daar tot die besef gekom dat proefdienste en ondertoetsstelling aaneensluit met gemeenskapsdiens as 'n straf en in een belangrike vonnisopsie ontwikkel moet word. Hierdie beskikkingsmoontlikhede het 'n betekenisvolle verandering in die Suid-Afrikaanse strafregstelsel meegebring. Tydens die Werkkomitee is daar besef dat straftoemeting in Suid-Afrika gebuk gaan onder 'n groot tekort aan werkbare gemeenskapsgebaseerde metodes vir die hantering van oortreders.

Die Werkkomitee het onder meer besef dat daar 'n behoefte by ander bevolkingsgroepe bestaan wat aangespreek behoort te word. Onder meer is

aanbeveel dat die Wet op Proefdienste, Wet No 9 van 1986, gewysig word na die Wet op Proefdienste, Wet No 116 van 1991, wat op 27 April 1994 in werking getree het.

Oogmerke vir die daarstelling van alternatiewe vonnisopsies

Weens die tekortkominge van gevangenissetting, is daar na die instelling van alternatiewe vonnisopsies gesoek. Die doel van die ondersoek van die Werkkomitee was om alternatiewe beskikkingsmoontlikhede as vonnisopsies te bepaal en onder meer om

- te besin oor die lewensvatbaarheid en uitvoerbaarheid van ondertoetsing as beskikkingsmoontlikheid, asook die beskikbaarheid van proefdienste aan die verskillende bevolkingsgroepe in die Republiek van Suid-Afrika
- uitvoerbaarheid te ondersoek en om meganismes vir die doel van die uitvoering te ontwikkel indien bevind sou word dat so 'n vonnisopsie lewensvatbaar kan wees
- aanbevelings vir wetgewing en die nodige infrastruktuur voor te lê aan die regering, en
- bemakingstrategieë te bevorder en om gemeenskapsgebaseerde vonnisse te oorweeg wat optimale benutting daarvan in die strafstelsel tot gevolg sou hê

Die doel was om toesighouding prakties uitvoerbaar te maak sodat die oortreder daardeur gerehabiliteer kan word. Daarvolgens moet vonnisopsies hervorm, voorkoming, afskrikking en vergelding as beginsels bevat en terselfdertyd moet dit in 'n gesonde wisselwerking tussen die misdaad, die oortreder en die belange van die gemeenskap tot uitvoering gebring word. Holmes AR het in die appèlhof in *S v Rabie* 1975 (4) SA 855 (AA) op 862(G) die benadering tot straftoemeting in Suid-Afrika soos volg saamgevat:

“Punishment should fit the criminal as well as the crime, be fair to society and be blended with as measure of mercy according to circumstances”

Verskeie ter saaklike faktore is by vonnisoplegging in oorweging geneem om 'n gepaste vonnis op te lê en geeneen mag buite rekening gelaat word nie. Faktore sluit in gemeenskapsbelange sowel as die omstandighede van die oortreder en die situasie waaronder die misdaad plaasgevind het. Vonnisopsies moet gerig wees op die rehabilitasie van die oortreder soos dit in die Wet op Gevangenis, 1959, Wet No 8 van 1959, gekenmerk is *om sover doenlik, die behandeling op veroordeelde gevangenes toe pas wat tot hul verbetering en rehabilitasie mag lei*. Hierdie beginsel het egter nie tot sy volle reg gekom nie met onder meer die vraagstuk rakende oorbevolking in gevangenis.

Die nuwe toekomsgerigte missie van die gevangenisowerheid is om gemeenskapsbetrokkenheid te verkry in die behandelingsproses van die oortreder. Hiermee is die status van die Direkoraat van Gevangenis verander tot uitreiking na die gemeenskap sodat laasgenoemde behulpsaam kan wees met die hantering van die oortreder. In die verlede was hierdie proses hoofsaaklik deur die Gevangenisowerheid self hanteer sonder veel inmenging deur die gemeenskap (De Smidt 1998:38-41).

Wetswysigings

Wetswysigings het 'n nuwe tydvak in die Suid-Afrikaanse strafregpleging gelei. Tot uitbreiding van die missie van die destydse Departement van Gevangenis het wetswysiging 'n noodsaaklikheid geword. Wetswysigings is aan die volgende wette aangebring:

- Wet op Gevangenis, Wet No 8 van 1959 en die Strafproseswet Wet No 51 van 1977
- Die Wet op Gevangenis, Wet No 8 van 1959 is gewysig deur die Wysigingswet op Aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste en Toesig, Wet No 122 van 1991
- Wet No 122 van 1991 het ook die Wet op Gevangenis herbetitel tot die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 8 van 1959
- Wet op Proefdienste, Wet No 98 van 1986

- Wysigingswet op Aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste en Toesig, Wet No 122 van 1991
- Wet op Aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste tree op 27 November 1998 in werking, Wet No 111 van 1998: Wet op Korrektiewe Dienste, 1998

3.8 WYSIGINGSWET OP AANGELEENTHEDE RAKENDE KORREKTIEWE DIENSTE EN TOESIG, WET NO 122 VAN 1991

Oogmerke van die Wet

In die aanhef tot die Wysigingswet op aangeleenthede rakende Korrektiewe Dienste en Toesig, Wet No 122 van 1991, word die volgende beginsels vir korrektiewe toesig uiteengesit:

- om die missie van die Departement van Korrektiewe Dienste uit te brei en die instelling van korrektiewe toesig as 'n alternatiewe beskikkingsmoontlikheid daar te stel
- om voorsiening te maak vir die toepassing en administrasie van korrektiewe toesig as 'n gemeenskapsgebaseerde straf
- om voorsiening te maak vir die aanstelling, vergoeding, diensvoorwaardes en werksaamhede van tydelike korrektiewe beamptes en vrywilligers
- om voorsiening te maak vir die aanspreeklikheid van die Staat vir vermoënskade voortspuitend uit die diensverrigting van 'n persoon wat aan korrektiewe toesig onderwerp is
- om aan aanklaers die bevoegdheid te verleen om voor uitspraak in 'n strafszaak dit in heroorweging te neem en die hofverrigtinge op te skort. Met die instemming van die beskuldigde en op sekere voorwaardes 'n oortreder onder korrektiewe toesig te plaas

- om voorsiening te maak dat 'n beskuldigde onder 21 jaar met sekere voorwaardes onder die toesig van 'n korrektiewe beampte geplaas word
- om voorsiening te maak dat 'n persoon wat nie vir 'n rehabilitasie-sentrum geskik is nie na die hof terugverwys word vir 'n gepaste vonnis
- om voorsiening te maak vir die omskepping van sekere bevele van jeugoortreders
- om voorsiening te maak dat 'n hof korrektiewe toesig of gevangenisstraf kan omskep wat deur die Kommissaris van Korrektiewe Dienste opgelê is, en *vice versa*
- dat straf iemand opgelê kan word wat weer aan 'n misdaad skuldig bevind is
- om voorsiening te maak dat voorwaardes aan die vonnisopsie gekoppel word
- die Kommissaris van Korrektiewe Dienste kan alternatiewelik gevangenisstraf of 'n boete opgelê, na goeddenke, en 'n persoon onder korrektiewe toesig plaas
- om voorsiening te maak vir die omskepping van sekere bevele ten opsigte van veroordeelde jeugdiges

3.9 WET OP AANGELEENTHEDE RAKENDE KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

Hierdie wetsontwerp is daargestel om weg te breek van die verlede en voorsiening te maak vir 'n moderne korrektiewe stelsel; die vestiging, werksaamhede en beheer van die Departement van Korrektiewe Dienste; die bewaking van alle gevangenesse in menswaardige toestande; die regte en verpligtinge van gevonniste gevangenes; die regte en verpligtinge van ongevonniste gevangenes; 'n stelsel van gemeenskaps-korreksies; vrylating uit 'n gevangenis en plasing onder korrektiewe toesig, op dagparool en parool; 'n Nasionale Raad vir Korrektiewe Dienste; 'n Regterlike

Inspektoraat; Onafhanklike Gevangenisbesoekers; 'n interne diensevaluering; beamptes van die Departement; gesamentlike onderneming-gevangenis; strawwe vir misdrywe; die herroeping en wysiging van sekere wette en aangeleenthede wat daarmee verband hou.

Die doel is om die Wet te verander wat die korrektiewe stelsel beheer en om uitvoering te gee aan die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, No 108 van 1996, en in die besonder die bepalings van die Grondwet met betrekking tot gevangenes, en ook

- erkenning te gee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede
- die vrylating van gevangenes en die stelsel van gemeenskapskorreksies en die aktiwiteite van die Departement van Korrektiewe Dienste in die algemeen te reguleer, en
- voorsiening te maak vir onafhanklike meganismes om die aktiwiteite van die Departement van Korrektiewe Dienste te ondersoek en te betrag

3.10 BELEIDFORMULERING

3.10.1 Omskrywing van Beleid

Vegter beskryf dat beplanning binne die raamwerk van die bestaande ondernemingsbeleid uitgevoer moet word en dat beleid die grense stel waarbinne 'n besluit geneem word (Kroon 1986:123). Daarbenewens kan beleid gesien word as algemene stellings, standarde óf riglyne wat die bestuur by die neem van besluite lei. Hierna verwys Du Toit, Du Plessis & Nortjé na beleid as '*n algemene stelling of ferme verstandhouding wat ondergeskiktes by die neem van besluite lei*' (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997: 68-69). Vir Reynders (1997:39) is beleid 'n beplande gedraglyne wat breë beginsels of reëls daarstel waarvolgens opgetree moet word. Beleid word gebaseer op bepaalde beginsels en spesifiseer die *wat* van *dit* wat gedoen moet word. Derhalwe is beleid 'n skriftelike uiteensetting van die grondslag of beginsels waarvolgens opgetree moet word om doelwitte te bereik en word beskryf as 'n raamwerk vir besluitneming en dui aan deur wie en op watter vlak die besluit geneem mag word (Marx & Van Aswegen 1983:11).

Beleid is 'n gids wat die koers van besluitneming aandui en dui riglyne aan vir optredes maar bied ook ruimte vir diskresie binne sekere grense. Topbestuur formuleer die ondernemingsbeleid wat as riglyne kan dien vir die funksionele beleid vir die laervlakke van bestuur (Van Niekerk 1987:35). Nieteenstaande hiervan verwys De Villiers (1974:33) in sy navorsing oor die beleidsraamwerk dat geen organisasie doelgerig kan funksioneer tensy *hy duidelike beleidsrigtings* en planne het nie. Hy meen ook dat algehele beleidsrigtings en planne gee 'n doel en verleen betekenis aan verskeie bedrywighede.

Voortvloeiend uit beleid word *prosedures, reëls en programme* ontwikkel om dit uiteindelik te kan uitvoer. *Prosedures* verwys na die metode waarvolgens die beleid uitgevoer moet word. *Reëls* is vaste riglyne wat bepaalde optrede afdwing. *Programme* dui die volgorde aan waarin aktiwiteite moet plaasvind om te verseker dat die beleid uitgevoer word.

Beleid is inderdaad 'n norm of maatstaf wat gesaghebbend deur 'n gevolmagtigde (die kabinet, 'n minister, 'n departementshoof, 'n afdelingshoof) neergelê word om die bereiking van 'n *uiteindelike* toedrag van sake moontlik te maak. Ondergeskiktes se keuses en waardeoordele word deur die beleid gereguleer. Primêr kan daar tussen twee hoofgroeperings van beleidrigtings onderskei word: ten eerste die soort beleid wat uitdruklik deur 'n gesagsliggaam of -persoon aangeneem word om as 'n rigskoer in gedrag te dien en ten tweede die soort beleid wat nie bindend is nie maar nogtans breë kategorisasies van verlangde optrede stipuleer (Botes 1975:15).

Die eerste soort beleid word gewoonlik vir analitiese doeleindes in vier hiërargiese vlakke geklassifiseer, te wete die *partypolitieke beleid* (dit is die beleid waarmee die regerende politieke party homself verbind het tydens 'n verkiesing), die *uitvoeringsbeleid* (dit is die beleid wat die uitvoering van die sentrale partypolitieke beleid gestalte gee), die *administratiewe beleid* (dit is die beleid wat vir en in 'n bepaalde instelling geld en wat nou gekoppel is aan die hoofdoelwit van die instelling) en die *operasionele beleid* (dit is beleidsrigtings op die operasionele vlak, by die werkbank, by die

lessenaar). Hierdie hiërargiese groepering is niks anders as die voortsetting van die doel-middel-kontinuum op 'n geregimenteerde grondslag nie.

Tydens die beleidbepalingsfase word 'n legio faktore, feitelike gegewens, waardeoordele en institusionele vermoëns in berekening gebring. Selektiewe oordeel van die verwagte gevolge van elke alternatiewe optrede word sorgvuldig bereken om met behulp van die stelle konsekwensies 'n keuse te maak – 'n besluit te neem. Beleidbepaling of die keuse van norme as 'n metode by die gestaltegewing van mag "is the process by which one of these alternatives for each moment's behaviour is selected". Die oorweging van faktore om 'n toekomstige toedrag van sake te visualiseer en die uitstippeling van die weg om die doelwit te bereik, is niks ander as *beplanning per se* nie. Indien hierdie veronderstelling korrek is dan is ons aanvanklike argument dat beplanning 'n intellektuele aktiwiteit is wat by enige menslike optrede aangetref word, ook korrek. As beleidbepaling 'n spesie van besluitneming is dan is besluitneming, doelwitbepaling, beleidformulering almal spesies van beplanning (Botes 1975:15).

3.10.2 Vlakke van beleid

Wetgewing, Regulasies en Kodes

Wetgewing oor die werksaamhede van die instansie kan as die hoogste vlak van beleid vir die betrokke instansie beskou word. Hoewel ondergeskik aan wetgewing word verbandhoudende regulasies wat kragtens die betrokke wetgewing uitgevaardig word en staatsdienskodes wat op alle staatsdepartemente van toepassing is, ook as beleid op hierdie vlak, beskou.

Ondernemingsbeleid

Ondernemingsbeleid het betrekking op *die breë vraagstukke, soos finansiering, vestiging en die algemene aard en omvang van die onderneming se aktiwiteite*. Hierdie beleid is oorkoepelend van aard en strek oor funksionele grense heen. Ondernemingsbeleid word gewoonlik in terme van beginsels of 'n benaderingswyse beskryf. Die topbestuur van die instansie kan byvoorbeeld besluit om 'n eenheidsbestuurs-

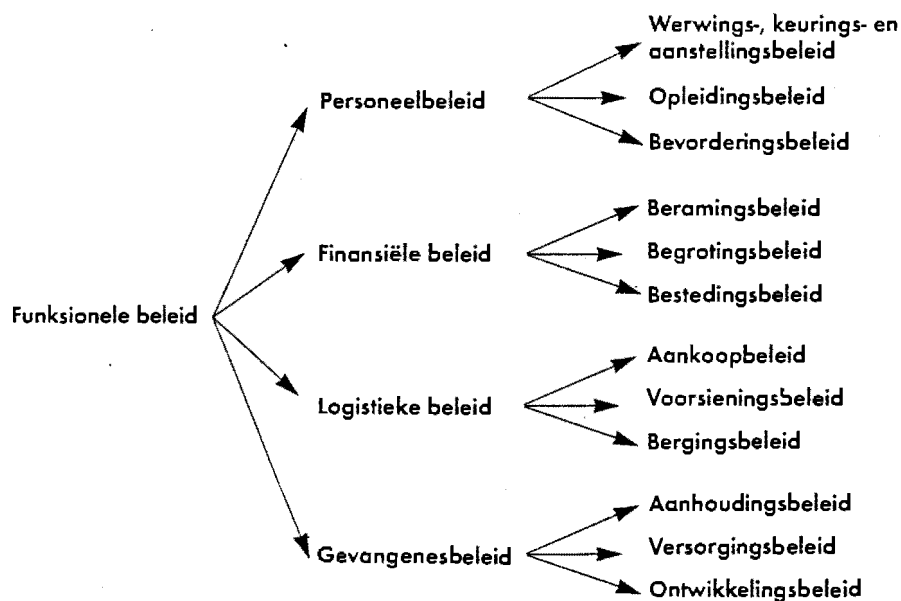

benadering in gevangenis in werking te stel. Hierdie beleid beïnvloed weer funksionele beleid direk op gebiede soos die aanhouding en hantering van gevangenes en die opleiding van personeel. Hierdie tipe beleid word gewoonlik in 'n persverklaring en/of jaarsverslae uitgereik (Kroon 1995:148).

Funksionele Beleid

Funksionele beleid stel die grense waarbinne funksionele besluite geneem mag word en vloei voort uit ondernemingsbeleid en word beleid geformuleer vir elke funksie wat deur die instansie gelewer word. So kan daar in korrektiewe dienste byvoorbeeld onderskei word tussen personeelbeleid, finansiële beleid, logistieke beleid en gevangenesbeleid. Elkeen van hierdie funksionele areas kan verder in dienste verdeel word waarvoor daar ook beleid geformuleer word. Onder die personeelfunksie kan daar byvoorbeeld onderskei word tussen werwingsbeleid, keurings- en aanstellingsbeleid, opleidingsbeleid en bevorderingsbeleid. *In die Suid-Afrikaanse Korrektiewe Dienste word hierdie tipe beleid by wyse van Staande Korrektiewe Dienste Orders uitgereik (Kroon 1995:161).*

Figuur 3: Vlakke van funksionele beleid

Operasionele Beleid

Operasionele beleid in korrektiewe dienste word onder andere genoodsaak deur faktore soos klimaat, geografiese ligging, en die diversiteit van dienste wat gelewer word. Die eiesoortige behoeftes en/of geleenthede wat in die Suid-Afrikaanse Korrektiewe Dienste binne 'n bepaalde provinsie, bestuursarea of by 'n gevangenis bestaan, kan lei tot beleid wat net op daardie spesifieke omgewing van toepassing is. Die klimaat en/of ligging in sekere areas kan byvoorbeeld beperkings plaas op die buitelugaktiwiteite van gevangenes. In sommige streke kan dit weens die koue of mis fataal wees om gevangenes te vroeg op werkspanne te laat uitgaan. In ander streke kan die hitte weer noodsaak dat gevangenes hul werksaktiwiteite gedurende die dag tydelik moet staak. Dit sal ook sinneloos wees vir 'n gevangenisplaas om byvoorbeeld gevangenesrantsoene op tender aan te koop, terwyl die betrokke produkte op die plaas geproduseer word (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:69-71).

3.11 FAKTORE WAT BELEIDFORMULERING NOODSAAK

Beleid is nie staties nie, maar word voortdurend aangepas na gelang van veranderende behoeftes en omstandighede. Beleidsaanpassing word (Gericke, Kriel & Malan 1997:71-72) deur die volgende faktore genoodsaak:

3.11.1 Veranderende omstandighede

Voorbeelde hiervan is tegnologiese ontwikkeling, bevolkingsaanwas, verstedeliking en krisis. In korrektiewe dienste sal 'n toename in misdaad byvoorbeeld lei tot oorbevolking van gevangenis, wat weer die beleid oor parool of korrektiewe toesig onder die vergrootglas sal plaas.

3.11.2 Openbare behoefte en druk van belangegroepe

Belangegroepe kan byvoorbeeld druk uitoefen vir beter aanhoudingsgeriewe en ontwikkelingsgeleenthede vir gevangenes.

3.11.3 Beleidsrigting van politieke partye

Dit speel 'n groot rol in die aanpassing van beleid in korrektiewe dienste - 'n voorbeeld hiervan is watter beleidsaanpassings aangebring is na die afskaffing van apartheid!

3.11.4 Persoonlike opvattinge van politieke ampsbekleders

Dit is nie vreemd dat verskeie beleidsaanpassings in 'n openbare instelling gemaak word wanneer 'n nuwe minister oorneem nie.

3.11.5 Navorsingsresultate

Dit lei dikwels tot verbeterde toepassings en die gevolglike aanpassing van beleid. Voorvalle lei dikwels tot die aanpassing of formulering van 'n nuwe beleid. Aanpassing van beleid word dikwels aanbeveel in inspeksie- en ouditverslae.

3.12 VEREISTES VIR BELEIDFORMULERING

Volgens Van Niekerk moet beleidformulering aan die volgende vereistes voldoen:

- beleid moet op bekende beginsels gebaseer word en die oorhoofse doelwitte ondersteun
- ondergeskikte beleid moet hoër vlakke van beleid ondersteun
- die beleid vir verskillende funksionele areas moet op 'n gekoördineerde wyse geformuleer word om teenstrydighede te voorkom
- beleid moet duidelik en verstaanbaar op skrif gestel word en geredelik beskikbaar wees
- beleid moet buigsaam wees om voorsiening te maak vir veranderende omstandighede, maar moet daarna stabiliseer om verwarring te voorkom
- beleid moet omvattend wees sodat roetine-aktiwiteite gedelegeer kan word
- beleid moet die grense vir besluitneming aandui, maar ook ruimte laat vir diskresie en moet dit ook redelik en uitvoerbaar wees

Die blote feit dat beleid oor 'n sekere aspek bestaan, is geen waarborg dat die beleid suksesvol toegepas sal word nie. Onwilligheid aan die kant van beleiduitvoerders kan byvoorbeeld die suksesvolle implementering van 'n bepaalde beleid in die wiele ry.

Wanneer beleiduitvoerders egter in die beleidformuleringsproses geken word, is daar selde weerstand teen die implementering van 'n nuwe beleid (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:73-74).

3.12.1 Voordele van Beleid

Beleid dui die besluitnemingsbevoegdheids van bestuurders aan en verlaag so die risiko van onoordeelkundige besluite. Beleid bevorder eenvormige optrede omdat almal daardeur verplig word om volgens die gestelde riglyne te handel (Marx & Van Aswegen 1983:11).

Voordele van 'n doeltreffende beleid is onder meer die volgende:

- beleid dui rigting aan, skakel herhalende dinkwerk uit en bespaar tyd
- beleid bewerkstellig koördinerende aangesien verskillende bestuurders deur dieselfde beleid gerig word
- beleid bevorder stabiliteit en skakel frustrasie uit
- beleid verseker 'n ooreenkoms tussen die besluite van ondergeskiktes en dié van hul meerderes
- beleid bied hulp aan bestuur om take te deleger sodat hulle op hul bestuurstaak kan konsentreer (Van Niekerk 1987:36)

3.12.2 Die Beleidformuleringsproses

Beleid is gebaseer op die *filosofie en standpunte van die topleiding met inagneming van toepaslike wetgewing en die beskikbare kennis omtrent die bestuurswetenskap, die gebruike in ander ondernemings, die standpunte van ander belanghebbendes soos vakunies, die gemeenskap en die owerhede* (Marx & Van Aswegen 1983:11).

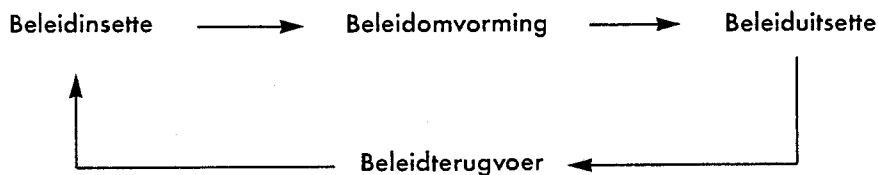
Benewens onderskei Van der Schroeff tussen die volgende fases in die beleidformuleringsproses (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan (1997:75-76):

- beleidvorming: alternatiewe opsies word oorweeg
- beleidvasstelling: 'n keuse uit die alternatiewe word gedoen
- beleidformulering: die beleid word beskryf

- ❑ beleidoordrag: operasionele bestuur word in kennis gestel van die nuwe beleid
- ❑ beleidsdelegering: 'n raamwerk van bevoegdhede word verskaf vir die uitvoering van die beleid
- ❑ beleiduitvoering: 'n opdrag word gegee vir die implementering van die beleid
- ❑ beleidkontrolering: stappe word ingestel om die uitvoering van die beleid te monitor (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan (1997:75-76

Die sisteembenadering tot beleidmaking beklemtoon beleidformulering as 'n aaneenlopende sikliese proses waarin die volgende elemente onderskei word:

Figuur 4: Die sikliese aard van die sisteembenadering tot beleidformulering
(aangepas uit Fox, Schwella & Wissink 1991:31)

- ❑ beleidinsette spruit voort uit die persepsies, eise, menings, gesindhede en optrede van die gemeenskap, drukgroepe, politici en ander belangegroepe
- ❑ beleidomvorming behels 'n verwerking en omvorming van die onderskeie beleidinsette en 'n besluit oor die optrede wat in die betrokke omstandighede gaan geld
- ❑ beleiduitsette verwys na die publisering en/of bekendmaking van die beleid, hetsy by wyse van wetgewing, orders of 'n persverklaring
- ❑ beleidterugvoer is rolspelers se reaksie op die beleid

Fox et al. (1991:33) en Bruyns, Gericke, Kriel & Malan (1997:76) meen dat die trajekmodel (*stage model*) as 'n meer realistiese benadering tot beleidformulering is. Hulle onderskei die volgende fases in hierdie model soos volg:

- bewuswording van die probleem
- skedulering en prioriteit van beleidsaangeleenthede
- ontleding van die aard en omvang van die probleem
- identifisering en betrokkenheid van die rolspelers wat 'n belang by die probleem het
- identifisering van alternatiewe hanteringsopsies vir die probleem
- keuse van die beste opsie of kombinasie van alternatiewe
- bekendstelling van die besluit
- toewysing van hulpbronne om die beleid te kan uitvoer
- opstel van 'n implementeringsplan
- inwerkingstelling van die beleid
- monitor en evaluering van resultate, en
- verskaffing van terugvoer aan besluitnemers

Elke bestuurder het 'n verantwoordelikheid om toe te sien dat beleid na behore uitgevoer word. Die operasionele bestuurder is as uitvoerder van die beleid in die ideale posisie om leemtes te identifiseer en aanpassings te maak.

'n Ondernemingsbeleid behoort altyd 'n duidelike beleidsfilosofie as basis te hê. Vervolgens word belangrike beleidsake in die korrektiewe stelsel, in Suid-Afrika, in die daaropvolgende hoofstukke uitgebeeld.

3.13 FILOSOFIE VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISOWERHEID

Kragtens die Wet op Korrektiewe Dienste, 1998, Wet No 111, is die Suid-Afrikaanse Gevangenisdiens as 'n volwaardige Departement van Korrektiewe Dienste ingestel. Die Departement van Korrektiewe Dienste wat ingestel is deur Artikel 7(2) van die Staatsdienswet, is deel van die Staatsdiens, ingestel kragtens Artikel 197 van die Grondwet.

As 'n owerheidsinstelling is korrektiewe dienste nie ingestel op 'n winsbejag soos in die geval van private instansies nie, maar op die lewering van dienste gerig op die beskerming van die gemeenskap, die opheffing en ontwikkeling van die vervalde mens.

In die korrektiewe dienste is die grondstof waarmee daar gewerk word nie voorwerpe of items nie, maar mense (gevangenes, toesiggevalle en parolees). Hiervolgens kan die gevangenes, toesiggevalle en parolees, soos die personeel, as interne belangegroep van die instansie beskou word (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:(iii)).

3.13.1 Die doel van die korrektiewe stelsel

- Die doel van die korrektiewe stelsel, ingevolge gemelde Wet, is om sover moontlik selfonderhoudend te wees en volgens besigheidsbeginsels te funksioneer. Om alle werk uit te voer wat nodig is vir die effektiewe bestuur van die Departement.
- Die Kommissaris van Korrektiewe Dienste word aangestel ingevolge die Staatsdienswet maar die diensvoorwaardes van die Kommissaris word deur hierdie Wet gereël. Die Kommissaris is ook geregtig op die voorregte van 'n Departementshoof wat deur die Staatsdienswet toegeken word.
- Die Departement bestaan uit die Kommissaris; korrektiewe beamptes aangestel deur die Kommissaris ingevolge hierdie Wet en ander werknemers aangestel ingevolge die Staatsdienswet.

Die Departement is onder die beheer van die Kommissaris, wat sonder om afbreuk te doen aan die algemeenheid van Subartikel (2) die volgende bevoegdhede, werksaam hede en pligte het:

- om die vaste diensstaat van die Departement, die getal poste en die gradering daarvan te bepaal
- om die verspreiding van die getalsterkte van die Departement te bepaal

- om die Departement te organiseer of te reorganiseer op nasionale of provinsiale vlak in verskeie komponente, eenhede of groepe
- om opleidingsinrigtings of -sentra in te stel en te onderhou vir die opleiding van studente of korrektiewe beamptes
- om enige persoon wat 'n korrektiewe beampte is of was, die geldelike of ander beloning toe te ken vir uitsonderlike bekwaamheid of vir die besit van spesiale kwalifikasies of vir die lewering van uitsonderlike diens soos wat na sy of haar mening 'n gepaste beloning is
- om 'n geldelike of ander beloning aan enige persoon toe te ken wat 'n handeling verrig wat die belange van die Departement bevorder, en
- om korrektiewe beamptes aan te stel, te bevorder, te verplaas of te ontslaan in terme van die bepalings van hierdie Wet en die Wet op Arbeidsverhoudinge

Die Kommissaris en korrektiewe beamptes moet die werksaamhede van die Departement soos in hierdie Wet voorgeskryf, verrig, onderhewig aan die beleid wat die Minister bepaal.

Die filosofie van die Departement Korrektiewe Dienste berus daarop dat dit deel van die regsprekende komponent binne die owerheidsektor is; funksioneer as 'n dienstedirektoraat, met 'n nie-militêre karakter en gee uitvoering aan sy missie binne die veiligheidsgemeenskap. Die Departement van Korrektiewe Dienste was genoodsaak om op 1 April 1996 te demilitariseer. Die Departement het formeel 'n lid van die regsplegingstelsel geword en is nie meer deel van gemeenskapsveiligheid en sekuriteit nie (Bruyns 1999:4 en 9).

In die proses van die handhawing van wet en orde binne die Republiek van Suid-Afrika, het die Suid-Afrikaanse Polisie, die Departement van Justisie en die Departement van Korrektiewe Dienste elk 'n bepaalde terrein met eie verantwoordelikhede. Die Departement lewer 'n bydrae tot die handhawing van gemeenskapsorde en veiligheid en fokus in die proses om alle gevangenes in veilige bewaring aan te hou terwyl hul menswaardigheid verseker word en is die oogmerk van die Departement om die korrektiewe stelsel ingevolge die Wet te vervul.

Binne die raamwerk van juridiese orde vind voormelde beslag deurdat dit die Departement se laaste skakel in die strafstelselketting is deur uitvoering te gee aan lasgewings van onder meer howe en veroordeelde persone volgens voorskrifte te hanteer. Daarbenewens geskied beleidsbeplanning in ooreenstemming met die riglyne deur die Nasionale Raad vir Korrektiewe Dienste.

Aangesien die Departement Korrektiewe Dienste 'n dienstedirektoraat is, manifesteer sy kultuur in die mate waarin daar aan die verwagtinge van die belangegroepe wat hy dien, uitvoering te gee. In die uitvoering van sy taak lewer korrektiewe dienste 'n groot verskeidenheid dienste aan verskillende belangegroepe met uiteenlopende verwagtinge en teenstrydige behoeftes. Benewens is hy verantwoordelik om 'n gesonde balans tussen die verwagtinge en behoeftes van hierdie belangegroepe naamlik die gemeenskap, die owerheid, die personeelkorps en die gevangenisbevolking te handhaaf. Derhalwe onderneem die departement om binne sy vermoë gestalte te gee aan die volgende verwagtinge van die onderskeie belangegroepe naamlik:

- om die gemeenskap te beskerm deur die veilige bewaking van gevangenes
- om die misdaadrisiko van die gevangene in belang van die gemeenskap te verminder, deur die lewenskwaliteit van gevangenes te verbeter
- om owerheidsbeleid te bevorder deur:
  - uitbouing van die nasionale beeld
  - toepassing van wetlike voorskrifte
  - nakoming van aanvaarde internasionale standaarde
  - ondersteuning van nasionale prioriteite
  - handhawing van nasionale orde en
  - die uitbouing van die selfversorgendheid van die gevangeniswese ten einde finansiële druk op die Staatskas te verminder
- om die selfwaardering van die korps te bevorder deur die korrekte persepsies oor die Departement Korrektiewe Dienste by die gemeenskap te vestig en die

instansies tydig en deurlopend te ontwikkel deur in pas te bly met kontemporêre veranderinge ten einde aan die toekomsverwagtinge te voldoen

- om 'n positiewe gesindheid en 'n samehorigheidsgevoel onder personeel te ontwikkel, en
- om die gevangene menswaardig te hanteer en te versorg deur:
  - sy regte te beskerm
  - voorregte op 'n verdienstelikeheidsgrondslag toe te dien
  - voordele volgens meriete toe te ken en
  - ontwikkelingsgeleenthede beskikbaar te stel(Kriel 1999:60-61)

3.13.2 Oogmerk van die Korrektiewe Stelsel

Die oogmerk van die korrektiewe stelsel is om by te dra tot die instandhouding en beskerming van 'n regverdige, vreedsame en veilige samelewing deur die vonnisse van die hof af te dwing op die wyse wat deur hierdie Wet voorgeskryf word. Alle gevangenes in veilige bewaring aan te hou terwyl hul menswaardigheid verseker word en om die maatskaplike verantwoordelikheid en die menslike ontwikkeling van alle gevangenes en persone onderworpe aan gemeenskapkorreksies, te bevorder.

3.14 DIE NASIONALE RAAD VIR KORREKTIEWE DIENSTE

Struktuur van die Nasionale Raad

Ingevolge die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111, 1998 stel die Minister 'n Nasionale Raad aan wat uit die volgende bestaan:

- twee regters van die Hoogste Hof van Appèl van Suid-Afrika óf van die Hoë Hof van Suid-Afrika, aangestel na oorleg met die Hoofregter
- 'n landdroos van 'n streekafdeling aangestel na oorleg met die voorsitter van die Landdrostekommissie
- 'n Direkteur óf Adjunkdirekteur van Openbare Vervolgings aangestel na oorleg met die Nasionale Direkteur van Openbare Vervolgings

- twee lede van die Departement, van of bo die rang van direkteur, aangestel na oorleg met die Kommissaris
- 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie, van of bo die rang van direkteur, aangestel na oorleg met die Nasionale Kommissaris van die Suid-Afrikaanse Polisie
- 'n lid van die Departement van Welsyn, van of bo die rang van direkteur aangestel na oorleg met die Direkteur-generaal van Welsyn
- twee persone met besondere kennis van die korrektiewe stelsel wat nie in voltydse diens van die Staat is nie, en
- vier of meer ander persone wat nie in die voltydse diens van die Staat is nie, of lede van die Parlement aangestel as verteenwoordigers van die publiek na oorleg met die Portefeuljekomitee oor Korrektiewe Dienste

Lede van die Nasionale Raad behou die amp vir die tydperk wat die Minister bepaal op die tydstip wanneer hulle aangestel word. Indien daar geldige gronde is om dit te doen, mag die Minister die aanstelling van 'n lid beëindig. Die Minister moet een van die regters bedoel, soos beskryf, as voorsitter aanstel en die ander as ondervoorsitter van die Nasionale Raad. Die meerderheid van die lede van die Nasionale Raad vorm 'n kworum vir 'n vergadering van die Raad.

'n Beslissing deur die meerderheid van die lede van die Nasionale Raad wat teenwoordig is, is 'n beslissing van die Raad en in die geval van 'n staking van stemme, het die voorsittende lid by die vergadering sowel 'n beraadslagende stem as die beslissende stem. 'n Lid van die Nasionale Raad, wat nie in die diens van die Staat is nie, mag die toelae ontvang soos bepaal deur die Kommissaris in oorleg met die Minister van Staatsbesteding.

3.14.1 Werksaamhede en pligte van die Nasionale Raad

Die primêre funksie van die Nasionale Raad is om, op die versoek van die Minister, of uit eie beweging, te adviseer oor die ontwikkeling van beleid met betrekking tot die korrektiewe stelsel en die vonnisproses.

Die Minister moet konsepwetgewing en belangrike voorgestelde beleidsontwikkelings ten opsigte van die korrektiewe stelsel na die Nasionale Raad verwys vir die Raad se kommentaar en advies.

Die Nasionale Raad moet die werksaamhede en pligte toeskryf aan die Nasionale Adviesraad kragtens Artikel 65(5) van die Wet op Korrektiewe Dienste, 1959 (Wet No 8 van 1959) en kragtens die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111, 1998, ten opsigte van gevangenes wat vonnisse van lewenslange gevangenisstraf uitdien en wat nog vir parool oorweeg moet word in terme van gemelde Wette. Die Kommissaris moet die nodige inligting en hulpbronne voorsien om die Nasionale Raad in staat te stel om die Raad se primêre funksies te vervul. Hierdie Raad mag enige aspek van die korrektiewe stelsel ondersoek of enige toepaslike aangeleentheid na die Inspekterende Regter verwys. Die Nasionale Raad moet enige ander werksaamhede wat deur hierdie Wet aan die Raad opgelê is, verrig.

3.15 DIE REGTERLIKE INSPEKTORAAD

3.15.1 Instelling van die Regterlike Inspektoraad

Die Regterlike Inspektoraat van gevangenis is 'n onafhanklike kantoor onder beheer van die Inspekterende Regter. Die oogmerk van die Regterlike Inspektoraat is om die inspeksie van gevangenis te fasiliteer sodat hy verslag kan doen oor die behandeling van gevangenes in gevangenis en oor toestande en enige korrumpente of oneerlike praktyke in gevangenis.

Die Inspekterende Regter: Die President moet die Inspekterende Regter aanstel wat 'n Regter van die Hooggeregshof is, wat in aktiewe diens is, soos omskryf in Artikel 1(1) van die Wet op Besoldiging en Diensvoorwaardes van Regters, 1989 (Wet No 88 van 1989), óf 'n regter wat ontslaan is uit aktiewe diens ingevolge Artikel 3 van die vermeldde Wet.

Die Inspekterende Regter in aktiewe diens moet geseondeer word van die Hoogste Hof van Appèl óf die Hoë Hof en sal die amp as sodanig behou gedurende die tydperk

van aktiewe diens of totdat die Inspekterende Regter versoek om vrygestel te word om juridiese pligte te hervat. Die Inspekterende Regter ontvang steeds die salaris, toelaes, voordele en voorregte verbonde aan sy of haar amp as Assistent of Regter.

3.16 SAMEVATTING

Die rasionaal vir die bespreking van hierdie hoofstuk is geleë in die soeke na korrektiewebeleid en wetgewing dit in 'n penologiese konteks, binne die regsplegingstelsel, te plaas. Daar is gefokus op die totstandkoming van die Suid-Afrikaanse Gevangensdiens, funksies en verandering van wetgewing en beleid van vroeër. Prinsipiële oorweging vir die instelling van wetswysiging is geïdentifiseer sowel as die gepaardgaande alternatiewelike vonnisopsies.

Dit het aan die lig gekom dat dit 'n algemeen bestaande werklikheid is dat geen strafinstelling normaal en doeltreffend kan funksioneer sonder 'n weldeurdagte strafbeleid en wetgewing nie. Derhalwe is korrektiewebeleid van strafinstellings gerig op die veilige bewaring van die gevangene terwyl hul menswaardigheid verseker word; net soos alle mense ook 'n sosiale wese is wat uit liggaam, siel en gees bestaan, moet dit dinamies wees om die oorhoofse oogmerke van gevangenisinstellings te bereik.

Desnieteenstaande radikale wetswysigings wat in die vroegste tye ingetree het, het fenomenale veranderinge in dié gevangenisstelsel ingetree. Daarbenewens is die doel om wetswysigings aan te bring onder meer om uitvoering te gee aan die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, No 108 van 1996, in die besonder met verwysing na gevangenes. *Hierdie wetswysigings het 'n nuwe tydvak in die Suid-Afrikaanse strafregsplegingstelsel ingelei.*

In hierdie hoofstuk is onderskeid getref begrippe oor beleid, prosedures, reëls en programme en is die doel, voordele en nadele van beleid getipeer sowel as vlakke van beleid; faktore wat tot beleidsformulering aanleiding gee en die vereistes waaraan beleid moet voldoen.

Die navorser se hipotese in hierdie hoofstuk is dat die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel reeds vanaf die vroegste jare in staat was om daadwerklike verandering, formulering in sy beleid en die nodige voorskrifte aan te bring ten einde in pas te bly met die vinnig veranderde omgewing waarin dit funksioneer tot uitbouing van die penologiese stelsel. Soos dit in hierdie hoofstuk gestaaf is, is *beleid nie staties nie maar moet voortdurend aangepas word na gelang van veranderde behoeftes en omstandighede ten einde 'n doeltreffende behandelingsmetode vir die gevangene te vind en te ontwikkel.*

Hoofstuk 4

WETLIKE VOORSKRIFTE EN KORREKTIEWEBELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE

4.1 INLEIDING

In hierdie hoofstuk word korrektiewebeleid oor die Aanhoudingsadministrasie en wetlike voorskrifte in die Suid-Afrikaanse Korrektiewe Dienste, in terme van die implementering daarvan, bespreek. Omdat beleid eers van betekenis is sodra wetgewing daarvoor aangeneem is, is wetgewing volgens die vasgestelde beleid slegs 'n breë omlýning aan wie watter taak moet uitvoer. Beleidformulering is lankal reeds nie meer net die verantwoordelikheid van politici en topbestuur nie. Bestuurders op laer vlakke kan, weens hul ervaring, waardevolle bydraes tot die uiteindelijke formulering van beleid lewer - veral tenopsigte van die uitvoerbaarheid daarvan. Dit is egter nie vreemd nie dat instansies deesdae al hoe meer meganismes daarstel vir insette van die laervlakke van bestuur om sodoende die beleidformuleringsproses te verseker (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:68).

Beleid is derhalwe die neergelegde weg van optrede om 'n doelwit te bereik (Botes 1975:15). Die doel van hierdie hoofstuk is om uitvoering te gee aan die doelwit van die navorsing naamlik *'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing*. Daarbenewens is sterk gesteun op amptelike voorskrifte rakende die korrektiewebeleid en wetgewing wat daarmee verband hou.

4.2 IMPLEMENTERING VAN BELEID IN DIE KORREKTIEWE STELSEL

Nieteenstaande die filosofie oor beleid beskryf Kritzinger en Labuschagne in die

Afrikaanse Verklarende Woordeboek (1979:85) *beleid* soos volg: *program wat die beginsels van 'n groep bevat*. Ten einde aan hierdie beskrywing van beleid te voldoen het die implementering van korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte 'n noodsaaklikheid in die korrektiewe stelsel geword. Langs hierdie weg is dit belangrik om verskeie beleidsake in die korrektiewe stelsel in Suid-Afrika in oënskou te neem en vervolgens word vernamte korrektiewebeleid en tersaaklike wetgewing in hierdie hoofstuk, en die daaropvolgende hoofstukke wat volg, bespreek.

4.3 BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE

4.3.1 Appèlle – Ingevolge Artikel 309 van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Elke gevangene het die reg om teen sy skuldigbevinding of vonnis te appelleer en alle moontlike hulp in hierdie verband moet aan so 'n gevangene verleen word. Die Strafproseswet bepaal dat iemand wat deur 'n laerhof (Streekhof ingesluit) aan 'n misdryf skuldig bevind is teen so 'n skuldigbevinding of vonnis of bevel na die betrokke Provinsiale Afdeling van die Hoërhof kan appelleer.

Kennisgewing van appèl

Die Hofreëls bepaal dat 'n veroordeelde persoon wat ingevolge die bepalings van die Strafproseswet wil appelleer binne 14 dae na die datum van vonnis 'n skriftelike kennisgewing van appèl by die Klerk van die Hof waar die saak aangehoor is, moet indien waarin hy duidelik en spesifiek die gronde waarop hy appelleer, uiteensit.

Elke sodanige aansoek moet ook die volgende inligting bevat:

- naam van gevangene soos aangedui op die lasbrief
- registrasienommer
- hof, plek en datum van vonnis, en
- saaknommer

Die betrokke Provinsiale Afdeling het egter die regsbevoegdheid om die tydperk in enige geval te verleng.

4.3.2 Regtersertifikaat – Ingevolge Artikel 305 van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Die Strafproseswet is ook van toepassing op appèlle en bepaal dat *Ondanks anders luidende regsbepalings, is iemand wat deur 'n laerhof aan 'n misdryf skuldig bevind is en weens daardie of 'n ander misdryf gevangenisstraf ondergaan, nie geregtig om verrigtinge vir die hersiening van die verrigtinge wat op genoemde skuldigbevinding betrekking het, persoonlik voort te sit nie, tensy 'n regter van die provinsiale of plaaslike afdeling wat regsbevoegdheid het, gesertifiseer het dat daar redelike gronde vir hersiening bestaan.*

Aansoeke vir Regtersertifikate of versoeke aan die Hoërhof wat betrekking het op verhore wat in laerhowe plaasgevind het, moet aan die Klerk van die Hof waar die gevangene gevonnissen is, gestuur word. Die gevangene se naam, registrasienommer, hof van vonnis, plek van vonnis, datum van vonnis, saaknommer asook oortreding(s) en vonnis(se) moet sonder uitsondering in die korrespondensie vermeld word.

Hoofde van Gevangenis se moet alle moontlike hulp aan gevangenes, wat wil appelleer, verleen en kennisgewings van appèlle of aansoeke om Regtersertifikate so spoedig moontlik na die betrokke laerhowe stuur. Die aansoeke om 'n Regtersertifikaat of kennisgewings van appèl kan nie deur die Hoof van die Gevangenis afgekeur word nie en moet sonder uitsondering na die betrokke hof deurgestuur word.

Appèlle ten opsigte van Hoërhof – Ingevolge Artikel 316 van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

'n Beskuldigde wat voor 'n hoërhof aan 'n misdryf skuldig bevind is, kan binne 'n tydperk van 14 dae van die oplegging van vonnis by die verhoorhof aansoek doen om verlof om te appelleer. Indien die aansoek op 'n later stadium ingedien word, moet dit van 'n aansoek om kondonاسie vir die laat indiening daarvan, vergesel word.

Die veroordeelde mag ook onmiddellik na vonnis 'n mondelinge versoek rig om te appelleer. In hierdie geval moet hy duidelik aantoon op watter gronde sy aansoek gebaseer is. Sodanige gronde word skriftelik deur die hof aangeteken tesame met die uitspraak van die hof aangaande die aansoek.

Indien hy nie aansoek, soos in bogemelde paragraaf gemeld, doen nie, kan hy binne veertien dae na vonnis 'n skriftelike aansoek aan die hof van eerste instansie doen. Dit is nie noodsaaklik dat die aansoek in enige bepaalde vorm moet wees nie – dit kan selfs in die vorm van 'n brief gerig aan die Griffier van die hof, wees. Die gronde waarop die aansoek om te appelleer berus, moet egter duidelik uiteengesit word.

Indien aansoek na die verstryking van veertien dae na vonnis gedoen word, moet volledige redes vir die vertraging onder eed verstrek word. Sou die aansoek toegestaan word, stel die Griffier van die hof van eerste instansie die Griffier van die Appèlhof en die gevangene in kennis. Indien die aansoek om verlof om te appelleer deur die hof van eerste instansie geweier word en die gevangene nog van plan is om na die Appèlhof te appelleer, moet hy die Griffier van die hof van eerste instansie van sy voorneme verwittig.

Verder moet die gevangene ook binne 'n tydperk van een-en-twintig dae, gereken vanaf die datum waarop sy aansoek geweier is, sy versoek by wyse van 'n versoekskrif aan die Griffier van die Appèlhof rig, ten einde verlof tot appèl te bekom. Hierdie versoekskrif moet sover prakties moontlik voldoen aan die vereistes van reël 4 van die Hofreëls wat soos volg bepaal *Die petisie moet nie aangeleenthede wat nie tersake is behandel nie. Dit moet slegs handel oor die meriete van die saak in sover dit nodig mag wees om die bepaalde gronde waarop verlof om te appelleer verlang word te verduidelik en te ondersteun.* Op hierdie stadium is dit slegs nodig om die oorspronklike afskrif van die versoekskrif aan die Griffier van die Appèlhof te stuur.

Indien die gevangene uittreksels van die getuienis in die saak verlang om ter ondersteuning van sy versoekskrif aan te heg, moet 'n aansoek daarvoor aan die hof

van eerste instansie gerig word. Dit is noodsaaklik dat die versoekskrif voor 'n Kommissaris van Ede beëdig word en dit is vrygestel van seëlregte (Bylae C verwys).

Appèl op grond van spesiale aantekening

Die Strafproseswet bepaal dat indien 'n beskuldigde meen dat enige van die verrigtinge in verband met of gedurende sy verhoor voor 'n hoërhof onreëlmatig of met die geregtstrydig is, kan hy óf gedurende sy verhoor of binne 'n tydperk van veertien dae na sy skuldigbevinding of binne die langer tydperk wat om grondige redes toegelaat word, aansoek doen. Op die notule moet 'n spesiale aantekening aangebring word wat aandui in watter opsig die verrigtinge na bewering onreëlmatig of met die geregtstrydig was.

Die aansoek word gerig aan die Griffier van die Hof vir voorlegging aan die Regter wat by die verhoor voorsit of indien hy nie beskikbaar is nie of in die geval van 'n skuldigbevinding deur 'n Rondgaande Hof, en die bepaalde hof nie sitting hou nie, aan 'n ander Regter van die Provinsiale of Plaaslike Afdeling waarvan daardie Regter 'n lid was toe hy voorgesit het. Indien die aansoek geweier word, kan die beskuldigde by wyse van 'n versoekskrif aan die Hoofregter rig.

Opskorting van vonnis hangende uitslag van Appèl – Ingevolge Artikel 321 van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Die uitvoer van 'n vonnis word nie ten gevolge van 'n appèl teen 'n skuldigbevinding of vonnis of ten gevolge van 'n voorbehoud van 'n vraag vir oorweging deur die Appèlhof opgeskort nie, tensy

- die hof gelas dat die beskuldigde op borgtog vrygelaat word en hy so vrygelaat word, of
- die hof gelas dat die gevangene as 'n onveroordeelde aangehou moet word totdat die appèl of voorgehoue vraag/verhoor daaroor beslis

Indien die beskuldigde uiteindelik sy gevangenisstraf moet ondergaan, word die tydperk wat hy op borgtog vrygelaat was, nie by die berekening van die tydperk van gevangenesetting ingesluit nie.

Indien die beskuldigde as 'n *onveroordeelde gevangene* aangehou was, beslis die Appèlhof dat die tydperk wat hy aangehou was, as deel van sy vonnis gereken moet word of nie.

Wysiging van vonnis deur die Appèlhof

Waar 'n vonnis van 'n Hoërhof deur die Appèlhof gewysig word, sal 'n gewysigde lasbrief nie uitgereik word nie. Die Griffier van die Verhoorhof sal die beslissing of bevel van die Appèlhof skriftelik aan die Hoof van die Gevangenis oordra en sodanige mededeling het dan die uitwerking van 'n lasbrief wat die oorspronklike lasbrief vervang. Die oorspronklike lasbrief moet saam met die betrokke mededeling bewaar word, nadat 'n gepaste aantekening tot die effek van die wysiging in rooi daarop aangebring is.

Herverhore - Ingevolge Artikel 324 van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Wanneer die Hof van Hersiening of Appèl 'n gevangene se skuldigbevinding en vonnis nietig verklaar en 'n bevelskrif uitreik dat hy van nuuts af verhoor moet word, is sodanige bevel voldoende magtiging om hom verder aan te hou. Die Hoof van die Gevangenis moet met die staatsaanklaer reël om die gevangene so spoedig moontlik voor die hof te bring vir herverhoor of verdere uitstel van die saak.

Algemene bepalings: Daar moet op gelet word dat daar wel teen 'n skuldigbevinding en vonnis, opgelê deur 'n landdros ingevolge die bepalings van die Wet op Korrektiewe Dienste, geappelleer kan word. Wanneer 'n gevangene se vonnis op appèl gewysig word, moet 'n afskrif van die mededeling van die wysiging van vonnis, aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum, voorsien word tesame met 'n stel vingerafdrukke of dossier, kriminele rekord en/of vingerafdruknommer (afhangende van die geval).

Appèlregister: Die gerekenariseerde register word in die vorm van 'n naamlys van uitstaande appèlle gedruk. Die register moet maandeliks gedruk word nadat navrae met betrekking tot uitstaande appèlle afgehandel is. Die verslag onderteken word en

in 'n Z20-lêer geliasseer word totdat 'n nuwe verslag die daaropvolgende maande gedruk word, waarna die vorige verslag vernietig kan word. Daar moet maandeliks skriftelik navraag gedoen word aangaande uitstaande appèlle. Die Toesighouer: Gevangenisadministrasie/Afdelingshoof: Operasionele Dienste/Hoof van die Gevangenis moet die gevangene gereeld inlig aangaande enige vordering in hierdie verband. Die Appèlregister moet maandeliks deur die Toesighouer: Operasionele Dienste/Hoof van die Gevangenis nagesien word.

Skrywes aan die Direkteur van Openbare Vervolgings: Gevangenes kan nie belet word om aan die Direkteur van Openbare Vervolgings te skryf nie, maar gevangenes moet ingelig word dat dit geen doel dien om aan die Direkteur van Openbare Vervolgings te skryf oor hul skuldigbevinding en vonnis nie aangesien die Direkteur van Openbare Vervolgings nie by magte is om met enige bevinding van 'n geregshof in te meng nie.

Gevangenes wat aan die Griffier van die Hoërhof of Klerk van die Hof wil skryf oor hul skuldigbevinding en vonnis moet bygestaan word om soveel moontlik relevante inligting te verskaf (Gevangenisdiensorder 1: Beleid rakende Aanhoudingsadministrasie: Appèlle - Hoofstuk 4:1-11).

4.4 ONGEVONNISTE GEVANGENES - INGEVOLGE ARTIKEL 6 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

4.4.1 Inleiding tot Ongevonnisse Gevangenes kragtens die Standaard Minimum Reëls 84

Persone wat gearresteer is of in 'n polisieopsluitplek of gevangenis in bewaring verkeer weens beweerde pleging van 'n oortreding waarvoor hulle nog nie veroordeel is nie, sowel as onveroordeelde persone wat vir 'n spesiale doel deur 'n bevoegde hof of persoon vir aanhouding verwys is, staan bekend as ongevonnisse gevangenes.

Ingevolge Artikel 6 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 word sodanige persone slegs in 'n gevangenis opgeneem by die toon van 'n wettige

aanhoudingslasbrief uitgereik aan die Hoof van die Gevangenis en vir die duur van hul aanhouding of tot tyd en wyl hulle skuldig bevind en gevonnisd is, moet hulle behandel word asof hulle onskuldig is. Dieselfde voorskrifte wat op gevonniste gevangenes van toepassing is, geld ook vir ongevonniste gevangenes behalwe waar uitdruklik anders aangedui is.

Ongevonniste gevangenes verwys na verskillende kategorieë gevangenes en benewens die bepaling dat hulle afsonderlik van ander kategorieë aangehou moet word, geld daar ook spesiale maatreëls vir hul hantering soos op 'n later stadium uiteengesit.

Kategorieë ongevonniste gevangenes

- vonnis- en verhoorafwagtende persone
- armlastige of behoeftige en fisies verswakte persone
- persone aangehou hangende 'n ondersoek of verwydering na 'n rehabilitasiesentrum, en
- ongevonniste persone aangehou hangende 'n ondersoek of verwydering na 'n inrigting vir geestesongesteldes en Staatspasiënte

Arres tanquam suspectus de fuga. Volgens Artikel 30 van die Landdroswet, Wet No 32 van 1944 is dit 'n persoon van wie vermoed word dat hy die land wil verlaat om sy finansiële verpligtinge te ontduik en op bevel van 'n landdros aangehou moet word.

4.4.2 Aangehoue getuies – Ingevolge die bepalinge van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Ingevolge Artikel 185 en 185(a) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977 is verhoorafwagtende gevangenes weens oortredings gemik teen die gesag of veiligheid van die Staat en/of wat onlusverwant is.

Artikels 276(1)(h), 297(1)(a)(i)(cc)A, 297(1)(6) en 297(4) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977 bepaal dat 'n persoon wat onder korrektiewe toesig geplaas is en die

gestelde voorwaardes nie nagekom het nie, in 'n gevangenis opgeneem kan word. Sodanige persoon word as 'n ongevonniste gevangenes hanteer totdat die hof beslis dat die tydperk van korrektiewe toesig in gevangenisstraf omskep word, alternatiewelik, dat daar met korrektiewe toesig voortgegaan kan word.

Verkryging van getuies en getuienis: Ongevonniste gevangenes mag nie fisies getuies of getuienis buite die gevangenis gaan soek nie, maar mag wel in hierdie verband briewe skryf en sy regsverteenvoerder raadpleeg. Die Staatsaanklaer kan ook versoek word om getuies te dagvaar of getuienis voor die hof te besorg.

Oorhandiging van privaateiendom: Ongevonniste gevangenes mag enige geld wat tot hul krediet is en waardevolle artikels óf dokumente wat hulle tydens opname in hul besit mag hê, aan familie of vriende oorhandig of stuur nie. Die Hoof van die Gevangenis moet sorg dra dat hy 'n bewys of kwitansie vir sodanige item(s) verkry. Inligting word bygewerk en die betrokke bewys of kwitansie word by die gevangene se lasbrief aangeheg.

LW: 'n Suigeling word saam met sy moeder opgeneem en die rekenaar ken 'n afsonderlike registrasienommer aan die suigeling toe.

Wanneer 'n ongevonniste gevangene na die hof gaan, moet al sy besittings aan hom oorhandig word. Gevaarlike wapens of groot bedrae geld moet in die teenwoordigheid van die gevangene aan die geleide oorhandig word, met 'n paslike aantekening in rooi op die betrokke hoflys.

Hantering van fisies verswakte gevangenes: Dit gebeur periodiek dat fisies verswakte of gestremde verhoorafwagende gevangenes opgeneem of aangehou word. In sulke gevalle moet die hof genader word om te beslis oor die verhoorafwagende se verdere aanhouding in 'n gevangenis of alternatiewelike reëlings om hom uit bewaring vry te laat, indien van toepassing.

Opgawe van ongevonniste gevangenes en aangehoue getuies: Die Hoof van die Gevangenis moet voor die aanvang van 'n sitting, van 'n Hoërhof binne sy gebied, 'n lys aan die betrokke Hoërhof voorlê ten opsigte van die ongevonniste gevangenes wat vir 'n tydperk van negentig dae of langer binne sy gevangenis aangehou word. Die lys moet die volgende inligting bevat:

- datum van opname in die gevangenis
- magtiging vir aanhouding, en
- rede vir aanhouding

Die G307-vorm word vir hierdie doel gebruik en die volgende bykomende inligting moet op die vorm verstrek word:

- datum van arrestasie
- polisiestasie
- MAS-nommer, saaknommer en datum van volgende verskyning voor die hof

Hoofde van Gevangenisse moet aan die einde van elke maand afsonderlike G307-vorms in viervoud vir elke hofsitting voorberei ten opsigte van alle verhoorafwagende gevangenes wat langer as drie (3) maande in bewaring is en dit soos volg kanaliseer:

- die Griffier van die Hoërhof
- die Landdros of Landdroskantoor na gelang van die geval
- die Afdelingskommissaris van die Suid-Afrikaanse Polisie diens en 'n afskrif vir rekorddoeleindes hou

Gevonniste gevangenes met verdere aanklagte, wat langer as drie (3) maande verhoorafwagend is, moet ook op die vorm vermeld word. Hulle vonnisverstrykingsdatums moet ook verstrek word. Die G307-vorms moet nie besonderhede van persone wat kragtens veiligheidswetgewing aangehou word, insluit nie. [*n Nul-opgawe moet, waar van toepassing, ingedien word*]

Gereelde samesprekings deur die Areabestuurder of Hoofde van Gevangenisse moet ten minste op 'n kwartaallikse basis gehou word met landdroste, staatsaanklaers en die

Suid-Afrikaanse Polisie diens ten opsigte van ongevonniste gevangenes wat langer as drie (3) maande in bewaring is. Notules van sodanige samesprekings moet vir rekord-doeleindes bygehou word [Bylae D verwys]. (Gevangenisdiensorder 1: Beleid rakende Aanhoudingsadministrasie: Ongevonniste Gevangenes – Hoofstuk 5:1-7).

4.5 VREEMDELINGE/VERBODE PERSONE IN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

4.5.1 Inleiding tot Vreemdelinge/Verbode persone in die Republiek van Suid-Afrika

Dit is 'n kriminele oortreding vir enige vreemdeling of verbode persoon indien hy sonder die nodige magtiging in die Republiek van Suid-Afrika vertoef, dit is in landsbelang. Die Departement van Korrektiewe Dienste is medeverantwoordelik daarvoor dat vreemdelinge of verbode persone wat onwettig in die Republiek van Suid-Afrika is, onder die aandag van die betrokke owerheid gebring word. Verder is die Departement van Korrektiewe Dienste geroepe om gevangenes wat geïdentifiseer is as persone wat onwettig in die Republiek is, by uitplasing op parool of vrylating aan die betrokke owerhede te oorhandig, ten einde te verhoed dat vreemdelinge of verbode persone onwettig in die Republiek van Suid-Afrika aanbly.

Verskillende kategorieë: 'n Gevonniste gevangene uit wie se dokumentasie dit duidelik blyk dat hy 'n vreemdeling of verbode persoon is, en ten opsigte van wie daar reeds 'n verwyderingsbevel uitgereik is of ten opsigte van wie uitsluitel oor die vraag of hy by uitplasing of vrylating uit die Republiek van Suid-Afrika verwyder moet word, al dan nie, nog verkry moet word.

Persone wat verstekeling op skepe was, drosters van vreemde skepe of swerwer seemanne moet uit die Republiek van Suid-Afrika verwyder word asook persone wat, alhoewel hulle nie vreemdelinge of verbode persone is nie, nog nie Suid-Afrikaanse burgerskap verkry het nie en persone wat met tydelike visums in die land verkeer maar om een of ander rede in die gevangenis beland het.

Persone, byvoorbeeld onwettige werkers wat die Republiek van Suid-Afrika sonder wettige dokumentasie binnekom, gearresteer word ingevolge die Wet op Vreemdelinge-beheer en die Regulasies uitgevaardig kragtens genoemde Wet en tot gevangenisstraf gevonniss word, of as repatriasie-afwagendes aangehou word.

Vreemdelinge wat gewerf is om onder kontrak by die myne of elders te werk en vandaar dros, 'n deporteerbare oortreding pleeg of versuim om na hul land van herkoms terug te keer nadat die kontrak verstryk het en as gevolg van voormelde in die gevangenis beland.

Wanneer 'n vreemdeling of verbode persoon nie sy land van herkoms kan of wil identifiseer nie en so 'n persoon voorheen in besit van 'n identiteitsdokument of tydelike werkpermit was, word hy as 'n staatlose burger beskou en kan hy by die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake om 'n (Suid-Afrikaanse) noodreisdokument aansoek doen waarna hy op die gewone wyse uitgeplaas of vrygelaat mag word.

Vlugtelinge (ontheemde persone) wat na die Republiek van Suid-Afrika vlug weens gevaar vir hul lewens en aan wie nie vlugtelingstatus verleen word nie, in afwagting van hul repatriasie.

4.5.2 Identifikasie: *Identifisering van vreemdes*

Die Suid-Afrikaanse Polisie, Kriminele Rekordsentrum hanteer alle verwyderings uit die Republiek van Suid-Afrika ten opsigte van gevangenes met vonnisse van langer as 6 maande gevangenisstraf. Hierdie gevalle moet op rekenaar gedagboek word en 'n rekenaardagboekverslag moet aan die begin van elke maand vanaf die rekenaar verkry word. Die dagboekverslag moet gekontroleer word en in alle gevalle waar finaliteit ten opsigte van verwydering nie binne drie maande en langer bereik is nie, moet 'n paslike navraag gerig word. Die Toesighouer: Gevangenisadministrasie moet hierdie aksie maandeliks kontroleer, die Afdelingshoof: Operasionele Dienste en die Hoof van die Gevangenis drie-maandeliks.

In gevalle waar 'n vreemdeling of verbode persoon 'n vonnis van ses maande gevangenisstraf en minder uitdien, word daar, om praktiese redes, nie stappe vir verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika gedoen nie en moet diesulkes na verstryking van hul vonnisse, aan die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake oorhandig word vir hul identifisering en moontlike verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika.

So spoedig moontlik nadat 'n persoon, afkomstig uit 'n ander Staat, in 'n Suid-Afrikaanse gevangenis opgeneem word en hy nie in besit van 'n identiteitsdokument is nie, moet sy volledige besonderhede aan die Bevelvoerende Offisier, Suid-Afrikaanse Polisie-diens, Kriminele Rekordsentrum, Privaatsak X308, Pretoria 0001, verstrek word.

Gevalle wat aan die Suid-Afrikaanse Polisie-diens, Kriminele Rekordsentrum gerapporteer word, moet volledige besonderhede op vorms SAPD12 en/of op 'n gerekenariseerde DSO1122-vorm verstrek word en 'n volledige stel vingerafdrukke op SAPD76-vorm moet daarby aangeheg word. Op SAPD12-vorm en die gerekaniseerde DS0122-vorm moet die gevangene se identiteitsnommer aangebring word indien dit beskikbaar is. Die nommers van die gevangene se paspoort of ander reisdokument word nie op die betrokke vorms aangebring nie. Beide vorms SAPD12 en SAPD76, is by die Areabestuurder, Pretoria, verkrygbaar.

Die voltooide vorms en vingerafdrukke moet regstreeks per rekenariseerde diensbrief deur die Hoof van die Gevangenis aan die Suid-Afrikaanse Polisie-diens, Kriminele Rekordsentrum gestuur word, met 'n afskrif aan die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake. Die volgende addisionele inligting moet in die dekkingsbrief vervat word:

- naam, van en registrasienommer
- rede vir aanhouding
- datum van uitplasing op parool of vrylating
- Suid-Afrikaanse Polisie-diens, Kriminele Rekordsentrumnommer
- KR-nommer

- vingerafdruknommer
- etniese groep (land van herkoms)
- paspoort/reisdokumentnommer (indien beskikbaar) en
- indien in besit van 'n paspoort of reisdokument, die vervaldatum daarvan

Die SAPD2 en SAPD76 vorms moet behoorlik en volledig voltooi word. Die aangeleentheid moet minstens vir drie maande op rekenaar gedagboek word voordat navrae gerig word.

Verwysingsnommers van die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum wat op hul korrespondensie voorkom moet te alle tye in opvolgkorrespondensie aangehaal word. Waar verwysingsnommers nie beskikbaar is nie, kan KR-nommers, dossier-nommers en/of vingerafdruknommers verstrekk word. Dit vergemaklik die opsporing van korrespondensie by die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum en het tot gevolg dat gevalle vinniger afgehandel kan word.

Wanneer uitsluitel ten opsigte van hervestiging van die gevangene of sy/haar verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika ontvang word, moet die Paroolraad besonderhede van die beslissing op die profielverslag G326-vorm aantoon met die oog op die oorweging van die gevangene se uitplasing op parool. Waar geen uitsluitel oor die identifikasie van 'n gevangene verkry kan word nie en sy vonnisverstrykingsdatum vir uitplasing op parool aanbreek, moet afskrifte van alle tersaaklike korrespondensie wat in die verband gevoer is aan die Bevelvoerende Offisier van die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum gestuur word.

Wanneer 'n gevangene se vonnisverstrykingsdatum aanbreek, moet die gevangene tesame met afskrifte van alle tersaaklike dokumente oorhandig word aan die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake.

Hoofde van Gevangenis se moet verantwoordelike instansies, waar van toepassing, inlig sodra gevalle voorkom waar vreemde kontrakwerkers by vrylating of uitplasing op parool

aan die *Employment Bureau of Africa Ltd* oorhandig word, vir verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika. Waar 'n gevangene wel voor opname 'n kontrakwerker was maar 'n deporteerbare oortreding begaan het, word sy geval normaalweg soos in die geval van ander vreemdelinge of verbode persone gehanteer.

Op alle lasbriewe en gevangeneslêers ten opsigte van 'n gevangene teen wie 'n verwyderingsbevel uitgereik is, moet die woord *Verwyderingsbevel* in rooi ink aangebring word. Daar moet dan ook verseker word dat enige verandering in die gevangene se omstandighede (oorplasing, bykomende vonnis, ontvlugting, dood, ensovoorts) onmiddellik onder die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum se aandag gebring word. In gevalle waar die vrylatingsdatum of datum van uitplasing op parool van 'n gevangene reeds aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum verstrekkend is en dit om die een of ander rede gewysig word, moet besondere sorg gedra word dat die verandering so spoedig moontlik aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum gerapporteer word.

Identifisering van vreemde kontrakwerkers: Werkers wat in gebiede buite die Republiek van Suid-Afrika vir arbeid gewerk is, word met tydelike werkpermitte uitgereik. Sodanige werkers moet by verstryking van hul kontrakte deur die betrokke maatskappy by hul tuistes terugbesorg word. Indien die gevangene nie in besit van sy tydelike werkpermit is nie, maar dit aan die lig kom dat hy wel 'n vreemde kontrakwerker is, moet die prosedure nagekom word.

Prosedure vir aanmelding van opname/verwydering van vreemdelinge: So spoedig moontlik na opname van 'n gevangene moet die geval skriftelik aan die Bevelvoerende Offisier van die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum gerapporteer word met afskrifte aan die plaaslike Suid-Afrikaanse Polisie diens en die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake.

Die instansie waarvoor hy gewerk het moet onverwyld in kennis gestel word van die opname van 'n vreemde kontrakwerker, andersins moet die *Employment Bureau of*

Africa Ltd by die volgende adres: *The Security Officer, Wenela, P O Box 62198, Marshalltown, 2107* daarvan verwittig word. Na oorhandiging van 'n vreemdeling of verbode persoon aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens of Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake vir verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika, moet die immigrasiebeampte skriftelik ingelig word aangaande die tydperk (aantal dae) wat die vreemdeling of verbode persoon in die gevangenis aangehou is ten einde die aanhoudingskoste van die betrokke agente te kan verhaal. Geen aanhoudingskoste word bereken ten opsigte van dieselfde kategorie gevangene wat slegs 'n tydperk van gevangenisstraf uitgedien het nie.

Die volgende persone kan as immigrasiebeamptes aangestel word:

- 'n werknemer in die Staatsdiens
- 'n persoon wat die amp van geregsbode beklee
- 'n persoon van 'n instelling of liggaam wat aldus aangestel is, of
- 'n persoon in diens van die Suid-Afrikaanse Polisie diens

Die immigrasiebeamptes is gesetel by alle poorte van binnekoms asook by alle Provinsiale Kantore van die Departement van Binnelandse Sake

Die Kommissaris van die Suid-Afrikaanse Polisie diens sowel as die plaaslike tak van die Suid-Afrikaanse Polisie diens moet minstens twee maande voor die vrylating of uitplasing op parool van 'n gevangene verwittig word van sy goedgekeurde vrylatings of parooluitplasingsdatum sodat reëlins getref kan word vir sy verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika. Ten opsigte van hierdie gevalle moet die rekenaardagboek bygewerk en aan die begin van elke maand, 'n rekenaardagboekverslag verkry word ten einde uitvoering aan die voormelde te kan gee.

Waar geen paspoortbeheerbeampte gesetel is nie word die geval se goedgekeurde vrylatings of parooluitplasingsdatum by die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake aangemeld. Die verkryging van paspoorte asook die onkoste daaraan verbonde in die geval van vreemdelinge of verbode persone is die

verantwoordelikheid van die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake.

Sodra die kennisgewing van deportasie ontvang word moet dit aan die gevangene oorhandig word vir sy kennisname. Indien die gevangene nie in staat is om dit te kan lees nie, moet dit aan hom voorgelees word, waarna die kennisgewing geteken moet word en die ontvangserkenning aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Kriminele Rekordsentrum teruggestuur word.

4.5.3 Verantwoordelikheid vir die verwydering van vreemdelinge/verbode persone

'n Vreemdeling of verbode persoon teen wie daar 'n verwyderingsbevel uitgereik is, moet by vrylating of uitplasing op parool aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens oorhandig word. Gevangenes wat by vrylating of uitplasing op parool nog nie oor 'n verwyderingsbevel beskik nie moet aan die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake oorhandig word.

Die Wet op Vreemdelingebeheer bepaal dat persone wat weens sekere oortredings van genoemde Wet (Artikels 10, 11, 27, 43 en 51) gevonniss is, in sekere gevalle voor die verstryking van hul vonnisse verwyder kan word. By ontvangs van so 'n lasbrief moet die egtheid daarvan gekontroleer word, waarna die gevangene aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens of Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake, afhangende van die bepaling van die bevel, vir sy verwydering uit die Republiek van Suid-Afrika oorhandig word.

Die gevangenisstraf eindig sodra die vreemdeling of verbode persoon uit die Republiek verwyder word. Indien hy nie vrygelaat word nie moet hy by verstryking van vonnis aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens of Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake, na gelang van die geval, oorhandig word. In alle ander gevalle moet die gevangene eers sy vonnisse uitdien.

By die vrylating of uitplasing op parool van 'n vreemde kontrakwerker moet hy aan die *Employment Bureau of Africa Ltd* oorhandig word. Waar geen takkantoor van die betrokke organisasie bestaan nie, moet die gevangene by verstryking van sy vonnis aan die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake oorhandig word.

Indien 'n gevangene vrygelaat moet word en daar nog nie 'n beslissing of bevel uitgereik is vir sy verwydering nie en die betrokke Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake of die Suid-Afrikaanse Polisie diens sou weier om sodanige persoon oor te neem moet die aangeleentheid onmiddellik telefonies of per fakstransmissie by die Provinsiale Kommissaris aanhangig gemaak word. Die Provinsiale Kommissaris moet die aangeleentheid met die Provinsiale Kommissaris van die Suid-Afrikaanse Polisie diens of die Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake opneem. So 'n gevangene moet onder geen omstandighede langer aangehou word as sy vonnisverstrykingsdatum nie.

Die Departement van Binnelandse Sake is verantwoordelik vir die verwydering van vreemdelinge wat in die Republiek van Suid-Afrika werk asook ander vreemdelinge of verbode persone in die Republiek van Suid-Afrika nadat die vreemdeling of verbode persoon in besit gestel is van 'n paspoort wat deur sy land van herkoms uitgereik is.

Die Departement van Korrektiewe Dienste is nie verantwoordelik vir die vervoer of versorging (materiële bystand) van die gevangenes na hul vrylating of uitplasing op parool nie. Die oorhandiging aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens/Provinsiale Verteenwoordiger van die Departement van Binnelandse Sake moet sover moontlik by die gevangenis geskied.

Indien van profielverslae: Wanneer 'n profielverslag (G326-vorm) vir 'n gevangene, in hierdie kategorie deur die Paroolraad ingedien word, moet die feit dat hy aan verwydering onderhewig is op die vorm verstrek word (Gevangenisdiensorder 1: Beleid

rakende Aanhoudingsadministrasie: Vreemdelinge/Verbode persone in die Republiek van Suid-Afrika – Hoofstuk 7:1-15).

4.6 DISSIPLINÊRE STELSEL

4.6.1 Inleiding tot die Dissiplinêre Stelsel

Die oogmerke met 'n dissiplinêre stelsel, in 'n gevangenis, is basies gerig op die regulering van 'n gevangene se gedrag ten einde 'n sosiaal aanvaarbare milieu ooreenkomstig spesifieke ordereëls wat in 'n gevangenis geld te vestig en in stand te hou. Hierdeur word 'n gesonde balans gehandhaaf deur die beloning van positiewe gedrag en die ontmoediging van negatiewe gedrag. Die voorregtestelsel vorm die basis waarop die dissiplinêrestelsel bedryf word. Dit is derhalwe absoluut noodsaaklik dat die toepassing van die voorregtestelsel te alle tye tot sy volle reg sal kom, ten einde dissiplinêre optredes enigsins sinvol te maak.

Kragtens Artikel 23 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 is dit noodsaaklik dat daar ter wille van 'n gesonder dissipline en 'n ordelike gemeenskapslewe, in gevangenis, 'n effektiewe dissiplinêre stelsel sal bestaan wat aan beide beamptes en gevangenes bekend is en wat konsekwent en met beslistheid toegepas kan word. Die stelsel moet vaartbelyn wees sodat klagtes met betrekking tot beweerde oortredings van Artikel 23 sonder versuim aangehoor en afgehandel kan word. Die dissiplinêre stelsel moet deur beide beamptes en gevangenes beleef word as 'n onafwendbare beregting wat nogtans billik, redelik en regverdig is.

Alle gevangenes moet so spoedig moontlik na opname en deurlopend daarna georiënteer word met betrekking tot die gevangenisroetine en -reëls, die werking van die dissiplinêre stelsel asook die prosedure waarvolgens klagtes of versoeke aanhangig gemaak word. Daar word verwag dat beamptes deur hul persoonlike voorbeeld en gesonde leierskap sal poog om gevangenes tot positiewe gedrag te beïnvloed.

Die Hoof van die Gevangenis/Dissiplinêre Beampte is verantwoordelik vir die dissiplinêre verhore van gevangenes wat beskuldig word van dissiplinêre oortredings.

So 'n dissiplinêre sitting is gebaseer op die reëls van natuurlike geregtigheid soos verskyn in Artikel 24.

4.6.2 Aanmelding van beweerde oortredings deur gevangenes gepleeg

Wanneer 'n beampte van mening is dat 'n gevangene oortree het, kan een van die volgende prosedures gevolg word:

Sakboek/Registeraanmanings

Wanneer 'n gevangene 'n geringe oortreding pleeg, kan die seksie/spanbeampte die gevangene paslik berispe of waarsku en 'n aantekening in 'n sakboek of register aanbring. Sodanige insident(e) word dan tydens sittings onder die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee se aandag gebring.

Informele prosedures

Artikel 23(1)(a), (d) en (f) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998, stel riglyne ten opsigte van minder ernstige oortredings. Artikel 23(1)(a), (d) en (f) kan as voorbeelde beskou word van oortredings van 'n minder ernstige aard, afhangende van die intensiteit en frekwensie daarvan.

Ongeag of die oortreding minder of meer ernstig van aard is, voltooi die beampte wat die klagte aanhangig maak of daarvan kennis neem, die toepaslike gedeeltes van 'n G117(b)-vorm. Vorm-G117(b) moet op 'n sentrale punt beskikbaar wees en beamptes moet dienooreenkomstig ingelig word.

Die beampte in beheer van die gevangenis moet die gevangene, die klaer (indien dit nie die beampte in beheer self is nie) asook die G117(b)-vorm en bewysstukke waar van toepassing na die Toesighouer: Binnebewaking bring vir 'n beslissing rakende die verdere hantering van die aangeleentheid. Die Toesighouer: Binnebewaking moet besluit of die Hoof van die Gevangenis of die Dissiplinêre Beampte die aangeleentheid gaan hanteer.

Indien die gevangene erken *dat hy skuldig is* aan 'n minder ernstige dissiplinêre oortreding, moet die aangeleentheid informeel deur die Hoof van die Gevangenis hanteer word. Indien die gevangene *skuld ontken* met betrekking tot 'n minder ernstige oortreding of indien hy beskuldig word van 'n meer ernstige oortreding moet die aangeleentheid formeel hanteer word deur die Dissiplinêre Beampte.

Hoof van Gevangenis

- Die gevangene moet ingelig word dat geen regsverteenvoording tydens hierdie informele verhoor toegelaat sal word nie
- Bied die beampte/klaer die geleentheid om die voorval te verduidelik in die teenwoordigheid van die gevangene
- Bied die gevangene die geleentheid om sy kant van die saak te stel
- Indien die Hoof van die Gevangenis tevrede is dat die gevangene 'n dissiplinêre oortreding gepleeg het en indien die gevangene aangedui het dat hy skuldig is, moet die Hoof van die Gevangenis 'n besluit neem rakende tugmaatreëls
- Die Hoof van die Gevangenis teken sy beslissing op G117(b)-vorm aan, en
- Tugmaatreëls word aan die gevangene oorgedra en hy neem skriftelik daarvan kennis of deur middel van sy duimafdruk waarna twee getuies die betrokke kennisgewing moet teken

Die Hoof van die Gevangenis moet die besonderhede van die informele verhoor in 'n register aanteken.

Hierdie register moet die volgende bevat:

- registrasienommer en naam van gevangene
- datum van oortreding
- spesifieke oortreding
- naam van klaer
- MAS nommer
- pleit
- tugmaatreël en datum opgelê

- handtekening van die Hoof van die Gevangenis
- datum waarop die gevangene nie meer aan die tugmaatreël onderwerp word nie
- handtekening van nasiener en handtekening en/of duimafdruk van die gevangene

Die Hoof van die Gevangenis moet toesien dat die rekenaar bygewerk word deur die Toesighouer: Binnebewaking. Hy moet die nodige instruksies aan die verantwoordelike beampte (sensors, beampte in beheer van aankope, seksiebeampte, ensovoorts) uitreik ten einde te verseker dat die tugmaatreël effektief geïmplementeer is.

Sou dit gebeur dat 'n gevangene ontken dat hy die dissiplinêre kode oortree het moet die aangeleentheid na die Dissiplinêre Beampte verwys word via die Toesighouer: Binnebewaking. Hy moet die situasie rakende die gevangene se pleidooi aanteken op die G117(b)-vorm en die gevangene verwys na die Toesighouer: Binnebewaking. Die Toesighouer: Binnebewaking verwys die G117(b)-vorm, die gevangene, die beampte en bewysstukke (indien van toepassing) na die Dissiplinêre Beampte.

Indien 'n gevangene by herhaling geringe oortredings pleeg, wat informeel gefinaliseer word, moet die Toesighouer: Binnebewaking nie aarsel om die geval op die G117(b)-vorm aan te teken nie en moet die Dissiplinêre Beampte versoek word om die aangeleentheid formeel te hanteer.

Die Toesighouer: Binnebewaking moet dan die G117(b)-vorm aan die Dissiplinêre Beampte voorsien vir sy kennisname, 'n saaknommer toeken en dit bywerk op die rekenaar en die vorm op die gevangene se lêer liasseer.

Indien 'n gevangene beswaar aanteken teen die tugoortredings of prosedure, moet die aangeleentheid verwys word na die Areabestuurder of in sy afwesigheid, die waarnemende Areabestuurder, binne twee werksdae, vir hersiening. Die Areabestuurder moet 'n beslissing neem aangaande die aangeleentheid binne sewe werksdae na ontvangs van sodanige versoek en moet die Hoof van die Gevangenis dienooreenkomstig

daaromtrent ingelig word. In die afwesigheid van die Hoof van die Gevangenis moet hierdie funksie deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste verrig word.

Die Toesighouer: Binnebewaking moet die volgende op 'n daaglikse basis nasien:

- G117(b)-vorm
- register vir informele verhore
- G363(a) rekenaaruitdruk en vaslegging op die rekenaar

Hierdie aksie moet ook deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste nagesien word op 'n maandelikse basis.

4.6.3 Formele prosedure – Ingevolge Artikel 23(1)(b), (c), (e), (g), (h), (l), (m), (n), (o), (p), (r), (s) en (t) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Riglyne ten opsigte van oortredings, wat meer ernstig van aard, is soos volg:

- Artikel 23(1)(b), (c), (e), (g), (h), (l), (m), (n), (o), (p), (r), (s) en (t) kan as voorbeelde beskou word van oortredings van 'n meer ernstige aard en kan die afhandeling daarvan volgens diskresie op 'n formele basis geskied, afhangende van die frekwensie en intensiteit van die oortreding
- Aspekte wat die dissiplinêre sitting deur die Dissiplinêre Beampte voorafgaan moet in 'n soortgelyke register, by informele prosedure gebruik word vir formele verhore. Een register wat in twee dele verdeel word kan gebruik word vir beide informele en formele verhore
- In die afwesigheid van die Hoof van die Gevangenis moet hierdie funksie deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste verrig word. Die Toesighouer: Binnebewaking moet die volgende op 'n daaglikse basis nasien:
  - G117(b)-vorm
  - register vir formele verhore
  - G363(a) rekenaaruitdruk
  - vaslegging op die rekenaar

Hierdie aksie moet ook deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof Operasionele Dienste nagesien word op 'n maandelikse basis.

Bewysstukke moet ingedien word by die kantoor van die Dissiplinêre Beampte. Sodanige bewysstukke moet aangeteken word in die bewysstukregister onder die volgende opskrifte:

- Datum: die datum waarop die artikel(s) gevind is
- Beskrywing van artikel(s): volledige beskrywing van die artikel(s) en wat die toestand daarvan is
- Omstandighede: 'n volledige omskrywing van die omstandighede waaronder die artikel(s) gevind is, byvoorbeeld tydens selvisentering of in 'n kombuis, en die besonderhede van die persoon by wie dit gevind is, ensovoorts
- Deur wie gevind: Beampte of persoon se voorletters, van en rang
- Saaknommer: die dissiplinêre verhoornommer of MR-nommer indien iemand in verband met die artikel(s) aangekla is
- Beskikking: die betrokke Hoof van die Gevangenis se instruksies met betrekking tot die vernietiging, verbeurdverklaring, verkoping van die artikel(s) en die verantwoording van die opbrengs
- Handtekening/Kwitansienommer: die handtekening van twee (2) getuies wat sertifiseer dat hulle in besit van die artikel(s) is of die handtekening van die ontvanger indien dit aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens of regmatige eienaar oorhandig is, of die kwitansienommer indien die artikel(s) per openbare veiling verkoop word

Handtekening van nasiener

Nota: Na die dissiplinêre verhoor moet die Dissiplinêre Beampte die bewysstukke tesame met die bewysstukregister na die Hoof van die Gevangenis neem vir 'n beslissing.

Die Dissiplinêre Beampte moet verseker dat die beskuldigde en ander betrokke partye beskikbaar is om die verhoor binne sewe (7) werksdae na die datum waarop die oortreding geregistreer is, by die Dissiplinêre Beampte, by te woon. Die dissiplinêre oortreding moet op die rekenaar geregistreer word ten einde 'n saaknommer te kan verkry. Dissiplinêre verhore moet hanteer word in saaknommer volgorde, indien moontlik.

Algemene bepalings rakende beweerde oortredings: Indien die oortreding kriminele vervolging (in twyfelagtige gevalle moet die Toesighouer: Binnebewaking die Hoof van die Gevangenis raadpleeg) regverdig of indien die klaer dit so verkies moet die Toesighouer: Binnebewaking die aangeleentheid aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens oorhandig vir verdere hantering. Volledige besonderhede rakende die verwysing van die aangeleentheid moet na die Suid-Afrikaanse Polisie diens verwys word.

Sou die Staatsaanklaer/Direkteur van Openbare Vervolgings weier om te vervolg, kan die Toesighouer: Binnebewaking op die oorspronklike G117(b)-vorm beslis dat die aangeleentheid voor die Dissiplinêre Beampte moet dien vir formele hantering.

Nota: Die Staatsaanklaer/Direkteur van Openbare Vervolgings besluit, met inagneming van alle beskikbare getuienis of daar 'n prima facie saak teen die gevangene is, al dan nie. Indien 'n strafregtelike verhoor nie realiseer nie, is daar niks wat verhoed dat daar nie dissiplinêr teen so 'n gevangene opgetree kan word nie. Dit is ook belangrik om kennis te neem dat, alhoewel die aangeleentheid verwys word na die Suid-Afrikaanse Polisie diens vir ondersoek, niks verhoed dat die dissiplinêre verhoor voortgaan indien daar prima facie bewyse bestaan ten einde die dissiplinêre verhoor te finaliseer.

Ingevolge Artikel 23 van die Wet op Korrektiewe Dienste Wet No 111 van 1998 blyk dit dat tugmaatreëls ingevolge die bepalings van Artikel 23 teen 'n gevangene ingestel kan word indien die aard en erns van die tugoortreding (dissiplinêre oortreding) dit vereis. Indien skadevergoeding ter sprake is, kan die gevangene krimineel aangekla word.

4.6.4 Algemene bepalings: Dissiplinêre sitting deur die dissiplinêre beampte - Ingevolge Artikel 24 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Niemand word toegelaat om 'n dissiplinêre sitting by te woon nie, tensy sy teenwoordigheid toegelaat word, ingevolge die bepalings van die Wet op Korrektiewe Dienste, of indien hy spesiaal gemagtig is deur die Dissiplinêre Beampte wat die verhoor waarneem of deur die Kommissaris gemagtig word om dit by te woon. Die gevangene moet ingelig word dat hy tydens hierdie formele verhoor geregtig is op regsverteengewording, op eie onkoste.

Indien die Dissiplinêre Beampte wat die verrigtinge begin aanhoor het, gedurende die verloop van die sitting ongesteld raak of nie die verrigtinge verder kan bywoon nie, moet die verrigtinge uitgestel word, indien moontlik. 'n Waarnemende Dissiplinêre Beampte moet aangestel word wat die verrigtinge moet voortsit. Volledige besonderhede van die Dissiplinêre Beampte moet op die G117-vorm aangedui word. Enige veranderings in hierdie verband moet genoteer en verduidelik word.

Indien dit blyk dat die vermeende oortreder in enige mate geestesongesteld mag wees, mag die saak teen hom nie verder gevoer word nie, maar moet hy volgens voorskrif as vermoedelik geestesongesteld aangemeld word. Indien hy egter nie as geestesongesteld gesertifiseer word nie, moet die dissiplinêre sitting voortgesit word. Indien hy wel deur 'n bevoegde beampte as geestesongesteld gesertifiseer word, moet die beweerde oortreding nie teen hom aangeteken word nie.

Die Dissiplinêre Beampte moet volledige besonderhede van die oortreding, die beslissing, rede vir die beslissing en tugmaatreëls opgelê, byhou. Dit moet op 'n G117-vorm aangeteken word en daar kan van bylaes gebruik gemaak word indien nodig. Geen notules (**'n verbatim of woord-vir-woord rekord**) word ten opsigte van verhore gehou nie, maar die hoofpunte van die verhoor moet aangeteken word. Die G117-vorm moet op die gevangene se lêer of lasbrief geliasseer word nadat die rekenaar bygewerk is en die Hoof van die Gevangenis rakende die tugmaatreëls ingelig is.

Indien die beskuldigde hom by die verrigting op so 'n wyse gedra wat die voortsetting van die verrigtinge in sy aanwesigheid onmoontlik maak, moet die voortsetting van die verrigtinge in sy afwesigheid met groot omsigtigheid deur die Dissiplinêre Beampte, oorweeg word. In sodanige geval moet die beskuldigde pertinent deur die Dissiplinêre Beampte gevra word om 'n verklaring in te dien, daar op die negatiewe implikasies van die optrede gewys word en dat die sitting kan voortgaan in sy afwesigheid, dat hy hom die reg om sy kant van die saak te stel ontsê word asook om getuienis te lewer of aan te hoor.

Sodanige insident moet volledig genotuleer word en daar moet spesifiek vermeld word om welke rede(s) die beskuldigde die reg om teenwoordig te wees, ontsê word. Indien 'n gevangene weier om 'n verklaring te onderteken kan twee getuies versoek word om dit te onderteken. Die betrokke tugmaatreëls (afsondering uitgesluit) neem so spoedig moontlik na oplegging in aanvang ongeag daarvan of die gevangene beswaar daarteen aangeteken het al dan nie. Die Dissiplinêre Beampte is bevoeg om 'n klag teen 'n gevangene terug te trek indien daar gronde vir sodanige optrede bestaan.

'n Besluit oor die inwerkingstelling van opgeskorte tugmaatreëls moet geneem word onmiddellik nadat 'n gevangene op 'n volgende oortreding, wat die opskortingsvoorwaardes verbreek, skuldig bevind is, maar voordat 'n besluit oor tugmaatreëls na sodanige skuldigbevinding geneem word.

Indien 'n gevangene beswaar aanteken teen die tugoortredings of prosedure, moet die aangeleentheid verwys word na die Areabestuurder of in sy afwesigheid, die waarnemende Areabestuurder, binne twee werksdae. Die Areabestuurder moet 'n beslissing neem aangaande die aangeleentheid binne sewe werksdae na ontvangs van sodanige versoek en moet die Dissiplinêre Beampte dienooreenkomstig daaromtrent ingelig word.

Prosedure van toepassing op formele dissiplinêre verhore: Die klaer(s) en die gevangene(s) wat na bewering oortree het, moet saam voor die Dissiplinêre Beampte

verskyn. Daar moet van 'n tolk (beampte) gebruik gemaak word waar taalprobleme ontstaan en die tolk moet die voorgeskrewe eed aflê.

Niemand mag voor die Dissiplinêre Beampte getuienis aflê of ondervra word nie tensy sodanige persoon die voorgeskrewe eed afgelê het; voorgeskrewe bevestiging van hom afgeneem is in die teenwoordigheid van die Dissiplinêre Beampte.

Die Dissiplinêre Beampte stel die beweerde oortreding aan die beskuldigde en bied hom of sy regsverteenwoordiger die geleentheid om daarop te reageer deur aan te dui of hy die aantying teenstaan, al dan nie.

Die klaer(s) en beskuldigde word beide die geleentheid gebied om hul kant van die saak te stel (**audi alteram partem-beginsel**) en te reageer op die bewerings wat die ander partye gemaak het. Die Dissiplinêre Beampte moet toesien dat hierdie verrigtinge ordelik geskied. Hy moet die partye ondervra ten einde die tersaaklike feite te bepaal.

Die Dissiplinêre Beampte kan ondervraging en kruisondervraging deur die klaer(s) en beskuldigde(s) of sy regsverteenwoordiger tydens die verrigtinge toelaat, maar slegs met die oog op die uitklaring van onduidelikhede. Getuienis om 'n vraag in 'n geskil te bewys of te weerlê, kan skriftelik of mondeling of deur middel van 'n bewysstuk(ke) aangebied word.

Die Dissiplinêre Beampte kan toestemming verleen dat die beskuldigde asook klaer getuies roep indien hulle dit verkies. Hy reël die beskikbaarheid van sodanige getuies wat individueel hul getuienis moet lewer met dien verstande dat hy kan gelas dat verdere getuies nie toegelaat word nie indien bevind is dat voldoende getuienis gelever is om tot 'n besluit te kan kom.

Die Dissiplinêre Beampte kan hom van enige tersaaklike feite vergewis deur middel van ondervraging of bewysstukke. Die reëls en prosedures soos omskryf in die Strafproseswet geld nie in 'n dissiplinêre sitting ingevolge Artikel 24 nie. Die redes vir die beslissing

moet noukeurig genotuleer word. Die Dissiplinêre Beampte maak die beslissing in die teenwoordigheid van die beskuldigde(s) en die klaer(s) bekend.

Indien beslis word dat die beskuldigde nie die oortreding gepleeg het nie, word die aangeleentheid as afgehandel beskou en kan dit in die toekoms nie teen die gevangene gehou word nie. Die gevangene kan ook nie weer, weens die beweerde oortreding waaraan hy onskuldig bevind is, voor die dissiplinêre verhoor verskyn nie.

Indien voorgaande skuldigbevinding meebring dat die voorwaardes van vorige opgeskorte tugmaatreëls verbreek is, moet die moontlike inwerkingstelling daarvan eers hanteer word alvorens die dissiplinêre verhoor kan voortgaan.

Dieselfde prosedure soos in 'n normale verhoor moet gevolg word, naamlik:

- Die gevangene moet die geleentheid gebied word om sy kant van die saak te stel en selfs getuies te roep indien hy sodanige versoek rig -
  - hy kan ondervra word
  - die Dissiplinêre Beampte moet besluit of die voorwaardes wel verbreek is
  - die rede vir sodanige besluit moet genotuleer en die beslissings aan die gevangene oorgedra word
  - die Dissiplinêre Beampte moet vervolgens 'n beslissing neem aangaande die inwerkingstelling van die tugmaatreëls:
    - * die opgeskorte tugmaatreëls kan van toepassing gemaak word, of
    - * die opgeskorte tugmaatreëls kan verder opgeskort word onder dieselfde of bykomende voorwaardes, en
    - * die besluit moet aan die gevangene oorgedra word

- Eers hierna mag die dissiplinêre verhoor voortgesit word

Die kern van die oortreder se toespraak voor oplegging van tugmaatreëls moet genotuleer word. Vorige tugmaatreëls asook opgeskorte tugmaatreëls wat inwerking gestel is moet in aanmerking geneem word by die besluitneming oor gepaste tugmaatreëls na skuldigbevinding.

By beslissing of die oortreding wel gepleeg is kan die Dissiplinêre Beampte:

- die oortreder berispe, óf
  - beveel dat die gevangene geen gratifikasie verdien vir 'n tydperk wat nie twee maande oorskry nie, óf
  - in geval van ernstige of herhaalde tugoortredings hom beperk op geriewe vir hoogstens 42 dae, óf
  - alleenopsluiting vir 'n tydperk van hoogstens 30 dae met dien verstande dat:
    - * sodanige ontneming opgeskort kan word vir 'n tydperk wat nie een (1) jaar te bowe gaan nie op voorwaardes soos deur die Dissiplinêre Beampte bepaal
    - * by die besluitneming oor gepaste tugmaatreëls na skuldigbevinding, in gevalle waar tugmaatreëls reeds op die gevangene van toepassing gemaak is of inwerking gestel word moet die Dissiplinêre Beampte daarop let dat die oortreder te alle tye geregtig is op sy basiese minimum regte soos neergelê in die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998. So mag voorregte soos besoeke, briewe, telefoon-oproepe en naweekverlof (wat meer is as die basiese minimum regte) nie gelyktydig ontnem word nie

- Die bewakings- en voorregteklassifikasie van 'n gevangene mag nie verander word ingevolge die bepalinge van Artikel 24 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998, nie.

Tugmaatreëls word aan die betrokke gevangene bekend gemaak en hy neem skriftelik of deur middel van sy handtekening of duimafdruk daarvan kennis, waarna twee getuies hul handtekening moet aanbring.

4.6.5 Alleenopsluiting

Op versoek van die oortreder, moet verrigtinge wat uitloop op enige tugmaatreël, behalwe alleenopsluiting, na die Areabestuurder verwys word vir hersiening.

Alle verrigtinge wat uitloop op 'n tugmaatreël van alleenopsluiting moet op dieselfde werksdag voorsien word aan die Inspekterende Regter vir hersiening. In sulke gevalle moet die volgende dokumente aan die Inspekterende Regter voorsien word:

- G117-vorm
- G117(b)-vorm (en bylaes, indien van toepassing)
- verslag deur 'n geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of mediese praktisyn
- rakende die gesondheidstatus van die gevangene, en
- rekord moet gehou word om te verseker dat 'n beslissing verkry word

Voorbeelde van tugmaatreëls wat op gevangenes van toepassing gemaak kan word is die volgende:

- Tugmaatreëls wat toegepas word, sover moontlik, in verband staan met die oortreding en ook indien moontlik remediërend tot die oortreding wees. **Byvoorbeeld: Indien 'n gevangene 'n ongemagtigde brief uitstuur, kan hy/sy verbied word om 'n brief of briewe te skryf.**
- Indien die gevangene hom wangedra tydens 'n kontakbesoek, kan sy voorreg om kontakbesoeke te ontvang, ingetrek word en ontvang hy dus nie-kontakbesoeke nie. Indien hy ongeoorloofde artikels in sy besit gehad het, kan sy voorreg om aankope te doen, ingetrek word ensovoorts.

Effektiewe uitvoering van tugmaatreëls: Die Dissiplinêre Beampte moet 'n G363(a)-vorm van die rekenaar bekom nadat die nodige bywerke gedoen is en sy handtekening daarop aanbring. Die Dissiplinêre Beampte verwys die drukstuk (G363(a)-vorm) na die Hoof van die Gevangenis.

Die Hoof van die Gevangenis moet die nodige opdragte aan die verantwoordelike beampte (sensors, beampte belas met aankope, seksiebeampte, ensovoorts) uitreik ten einde toe te sien dat die tugmaatreël effektief geïmplementeer word. In hierdie proses moet die volgende aspekte deeglik verreken word:

- Die aard van 'n tugmaatreël bepaal die mate van alleenopsluiting wat toegepas moet word. So vereis die ontneming van kontakbesoeke nie 'n gevangene se alleenopsluiting nie, aangesien kontrole hieroor deur die seksiehoof of die beampte by die besoekerslokaal uitgeoefen kan word. Alleenopsluiting sal dus slegs nodig wees indien daar geen ander manier is om die effektiewe toepassing van die tugmaatreël te verseker nie
- Wanneer 'n gevangene alleen opgesluit word, moet die Hoof van die Gevangenis die Areabestuurder en die Provinsiale Kommissaris op dieselfde dag skriftelik hieroor inlig. Die Provinsiale Kommissaris moet die Inspekterende Regter binne twee werksdae inlig
- Met inagneming van die voormelde kan gevangenes wat aan tugmaatreëls onderhewig is van ander gevangenes geskei word deur hulle as groep in 'n gemeenskaplike sel te akkommodeer
- Waar van enkelsel-akkommodasie gebruik gemaak word om effektiewe skeiding te bewerkstellig, moet 'n gerekaniseerde G312-vorm met volledige besonderhede van die tugmaatreël aan die buitekant van die seldeur aangebring word. Die G312-vorm moet deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste onderteken word. Wanneer die gevangene uit die enkelselle verwyder word moet die G312-vorm op die gevangene se lêer of lasbrief geliasseer word
- Alvorens 'n gevangene in 'n enkelsel geplaas word moet hy voor 'n mediese praktisyn geplaas word wat moet sertifiseer dat die gevangene geskik is om in 'n enkelsel geplaas te word, al dan nie
- Wanneer 'n gevangene vir alleenopsluiting kwalifiseer word die aangeleentheid na die Inspekterende Regter verwys wat binne 72 uur na ontvangs daarvan 'n beslissing moet neem

- In sulke gevalle moet rekord gehou word om te verseker dat 'n beslissing verkry word

- 'n Gevangene wat afgesonder is:
  - moet ten minste eenmaal per elke vier ure deur 'n korrektiewe beampte en deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionle Dienste ten minste eenmaal per dag besoek word, en
  - sy gesondheid moet ten minste eenmaal per dag geëvalueer word deur 'n geregistreerde verpleegkundige of 'n sielkundige of mediese praktisyn

Afsondering moet gestaak word indien die geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of 'n mediese praktisyn vasstel dat dit 'n bedreiging vir die gesondheid van sodanige gevangene inhou. Sodanige beslissing moet ook aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer word. Indien die afsondering gestaak word op mediese gronde moet ander tugmaatreëls oorweeg word.

Sodanige verslag moet op die gevangene se lêer/lasbrief geliasseer word. Wanneer 'n gevangene onderwerp word aan tugmaatreëls impliseer dit nie dat hy nie kontak met ander gevangenes mag hê nie. Kontak word slegs in 'n mate beperk as wat nodig is om die tugmaatreëls effektief toe te pas. 'n Gevangene mag toegelaat word om arbeid te verrig en in te skakel by vakkundige programme, terwyl onderhewig aan tugmaatreëls.

Indien die Inspekterende Regter 'n tugmaatreël van alleenopsluiting bekragtig, moet verseker word dat sodanige gevangene ten minste eenmaal elke vier ure besoek word deur 'n korrektiewe beampte en eenmaal per dag deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionle Dienste en die gevangene se gesondheid een maal per dag deur 'n geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of 'n mediese praktisyn geëvalueer word.

Alleenopsluiting moet gestaak word indien die geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of mediese praktisyn vasstel dat dit 'n bedreiging vir die fisiese- en geestesgesondheid van sodanige gevangene inhou. Sodanige beslissing moet ook aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer word en moet op die gevangene se lêer of lasbrief geliasseer word.

Streng kontrole moet uitgeoefen word om te verseker dat:

- tugmaatreëls effektief toegepas word, en
- die gevangene nie vir 'n langer tydperk aan tugmaatreëls onderwerp word as wat deur die Dissiplinêre Beampte bepaal word nie

Die G363(a)-vorm moet aan die Seksiehoof, waar die betrokke gevangene aangehou word, voorsien word. Die Seksiehoof moet die G363(a)-vorm in 'n Z20-lêer liasseer en toesien dat die tugmaatreëls toegepas word vir die tydperk wat deur die Dissiplinêre Beampte bepaal is. Na afloop van die tydperk wat die gevangene nie meer aan die tugmaatreëls onderworpe is nie moet dit deur die Seksiehoof op die G363(a)-vorm aangeteken word.

Waar bepaalde tugmaatreëls reeds op 'n gevangene van toepassing is en soortgelyke tugmaatreëls gedurende sodanige tydperk van toepassing gemaak of inwerking gestel word, word soortgelyke tugmaatreëls, die een na die verstryking van die ander, toegepas maar dit gaan gepaard met 'n onderbreking van ten minste 14 dae.

Tugmaatreëls wat opgeskort is, kan deur die Hoof van die Gevangenis of Dissiplinêre Beampte by die ander gevangenis waarheen 'n gevangene oorgeplaas word, in werking gestel word, indien die gevangene die opskorting van voorwaardes verbreek.

Algemeen: Alle gevalle moet binne een maand gefinaliseer word. Die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet maandeliks 'n gerekenariseerde verslag opstel om te verseker dat alle dissiplinêre sake so spoedig moontlik gefinaliseer word.

Dissiplinêre tugmaatreëls moet konsekwent toegepas word. 'n Dissiplinêre Beampte moet vir hierdie doeleindes skriftelik deur die Hoof van die Gevangenis aangestel word (Bylae E verwys). (Gevangenisdiensorder 1: Beleid rakende Aanhoudingsadministrasie: Dissiplinêre Stelsel - Hoofstuk 15:1-32).

4.7 TOEKENNING VAN AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS – INGEVOLGE ARTIKEL 80 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

4.7.1 Inleiding tot Amnestie/Spesiale afslag van vonnis

Spesiale afslag van vonnis: Die doel om spesiale afslag van vonnis aan gevangenes toe te ken is om hulle te beloon vir verdienstelike optrede. Daar moet in gedagte gehou word dat die toekenning van spesiale afslag van vonnis 'n spoedeisende aksie moet wees om die trefkrag daarvan te behou. Amnestie daarenteen word as welwillendheidsgebaar toegeken om gevangenes te laat deel in 'n spesifieke aangeleentheid.

Amnestie – Ingevolge die Grondwet van Suid-Afrika, Wet No 108 van 1996:

Amnestie word toegestaan deur die Staatspresident as 'n gebaar van welwillendheid om gevangenes te laat deel in 'n spesifieke geleentheid of ter viering van sodanige spesifieke geleentheid. In hierdie geval moet die Departement uitvoering gee aan die President se bevel soos vervat in die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika (Wet No 108 van 1996). Die toekenning van amnestie aan gevangenes word van tyd tot tyd deur die Staatspresident afgekondig met spesifieke vermelding van watter gevangenes daarvoor kwalifiseer en die afslag van vonnis aan hulle toegestaan.

Amnestie of spesiale afslag is nie 'n reg waarop 'n gevangene kan aanspraak maak as hy nie daarvoor kwalifiseer nie. Amnestie is 'n vermindering van vonnis wat van 'n gevangene se effektiewe vonnis afgetrek word. Waar 'n gevangene regtens vir amnestie kwalifiseer en amnestie aan hom toegeken is, mag dit nie van hom weggeneem word nie, aangesien dit 'n wetsbepalende vonnisvermindering is.

4.7.2 Spesiale afslag van vonnis wat as verdienstelik beskou word. Ondersoek na verdienstelike optrede en bevoegdheid vir toekenning – Ingevolge Artikel 80 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Wat as verdienstelik beskou kan word

Dit is nie altyd prakties moontlik vir die Gevallebestuurskomitee om rigiede optrede of gedrag wat as verdienstelik beskou kan word vas te stel nie. Daar kan sekere riglyne gegee word wat as verdienstelik beskou word. Ten einde die eenvormige toekenning van spesiale afslag van vonnis te reël, word sekere optredes of gedragsinsidente gelys wat as verdienstelik beskou kan word. Tesame hiermee word 'n afgebakende tydperk ten opsigte van elke optrede of gedragsinsident aangedui wat as riglyne gebruik kan word (Bylae F verwys).

Gevangeses wat weens hul vonnisse nie kan baat vind by die toekenning van spesiale afslag van vonnis ingevolge Artikel 80 nie, kan 'n geldelike beloning ontvang op die grondslag van R1,00 vir elke dag, spesiale afslag van vonnis, wat 'n gevangene sou ontvang het. Ongevonnisse gevangenes word op dieselfde basis as gevonniste gevangenes hanteer.

Die volgende kategorie gevangenes kan vir 'n geldelike beloning oorweeg word:

- gevangenes wat lewenslange vonnisse uitdien
- gevangenes wat as gevaarlik verklaar is ingevolge Artikel 286A van die Strafproseswet
- alle ongevonniste gevangenes
- gevangenes met oorblywende effektiewe gevangenisstraf wat minder is as die minimum tydperk spesiale afslag van vonnis waarvoor hy kwalifiseer
- gevangenes wat apparate of masjiene ontwerp het wat vir die Staat in die werkopset van waarde is en gepatenteer kan word, en
- voormelde moet nie as rigiede riglyne gesien word nie aangesien elke optrede of gedragsinsident op eie meriete hanteer moet word

Ander gevalle waar afslag van vonnis geregverdig is: 'n Aanbeveling vir die toekenning van spesiale afslag van vonnis, is ook in die volgende gevalle geregverdig:

- waar 'n Stasiebevelvoerder van die Suid-Afrikaanse Polisie 'n aanbeveling vir afslag van vonnis maak, en
- waar 'n voorsittende beampte van 'n hof onder sekere omstandighede 'n aanbeveling maak dat spesiale afslag van vonnis oorweeg moet word

Wanneer korrespondensie in bostaande verband ontvang word, moet dit deur die Areabestuurder tot beskikking van die Provinsiale Kommissaris gestel word tesame met 'n aanbeveling aan die Korrektiewe Toesig en Paroolraad, vir 'n beslissing binne 'n tydperk van een-en-twintig (21) dae.

Ondersoek: Verdienstelike Optrede

Die bevoegdheid om 'n maksimum van twee (2) jaar spesiale afslag van vonnis toe te ken aan 'n gevangene wat 'n bepaalde vonnis uitdien is die prerogatief van die Korrektiewe Toesig en Paroolraad. Sodanige dokumentasie word voorgelê per memorandum, tesame met die Hoof van die Gevangenis/Areabestuurder se aanbeveling deur die ondersoekbeampte.

Na goedkeuring of afkeuring van 'n tydperk van spesiale afslag van vonnis word die dokumentasie na die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee gestuur waarop die gevangene voor die Gevallebestuurskomitee verskyn vir terugvoering. Die gevangene moet skriftelik kennis neem van die besluit wat aan hom oorgedra word.

Spesiale afslag van vonnis wat ingevolge Artikel 80 deur die Korrektiewe Toesig en Paroolraad toegeken word, mag nie daartoe lei dat 'n gevangene minder dien as die voorgeskrewe nie-parooltydperk of minder as die helfte van sy oorspronklike vonnis nie.

Aantekeninge van Spesiale Afslag van vonnis/amnestie: In alle gevalle waar spesiale afslag van vonnis of amnestie aan 'n gevangene toegeken word, moet die magtiging daarvoor op die betrokke lasbriewe, die gevangene se gevangenislêer, rekenaar en op

die vrylatingsnaamlyste ter inligting van ouditeurs en inspekteurs aangeteken of bygewerk word. Die gewysigde datum van uitplasing of vrylating moet in register-G369 en op lasbriewe aangeteken word asook op die rekenaar bygewerk word. Hierdie aksie moet onmiddellik gekontroleer word deur die Toesighouer: Gevangenisadministrasie. Die aksie moet maandeliks nagesien word deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste.

Beskerming van gevangenes aan wie spesiale afslag van vonnis toegeken is: Met die oog op beskerming moet daar nie 'n ooglopende aantekening van die toegekende spesiale afslag van vonnis byvoorbeeld op die gevangene se identiteitskaartjie (G353) gemaak word nie. Die inligting moet vertroulik deur die Gevallebestuurskomitee aan die gevangene oorgedra word.

Uitplasing/vrylating van gevangenes aan wie spesiale afslag van vonnis toegeken is – Ingevolge Artikel 80 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998: Wanneer spesiale afslag van vonnis aan 'n gevangene toegeken word ingevolge Artikel 80 mag dit slegs van die parooltydperk afgetrek word en nie van die nie-parooltydperk nie.

Kragtens Artikel 84(2)(j) van die Grondwet van Suid-Afrika, Wet No 108 van 1996 Wanneer amnestie toegeken word aan gevangenes ingevolge Artikel 84(2)(j) van die Grondwet van Suid-Afrika (Wet 108 van 1996) en die hof 'n nie-parooltydperk spesifiseer nie, moet die amnestie afgetrek word van die effektiewe vonnis. Herberekening van datums moet gedoen word om sodoende die nuwe nie-parooltydperk te bepaal.

4.7.3 Amnestie en Spesiale Afslag van vonnis

Indien amnestie of spesiale afslag van vonnis aan 'n gevangene toegeken word, moet dit soos volg in berekening gebring word wanneer die vrylatingsdatums van gevangenes bereken word:

- By bepaalde vonnisse waar die hof geen nie-parooltydperke aandui en spesiale afslag van vonnis ingevolge Artikel 80 toegeken word mag dit slegs van die tweede helfte (½) van die vonnis afgetrek word.
- By bepaalde vonnisse waar die hof 'n nie-parooltydperk spesifiseer en spesiale afslag van vonnis ingevolge Artikel 80 toegeken word aan 'n gevangene, kan dit slegs van die parooltydperk afgetrek word.
- In die geval van lewenslange gevangenisstraf en persone verklaar as gevaarlik in terme van Artikel 286A van die Strafproseswet kan die wetsbepalende tydperk nie vervroeg word deur spesiale afslag van vonnis toegeken ingevolge Artikel 80 nie. 'n Geldelike beloning moet verkieslik toegeken word.

Formele goedkeuring deur die Korrektiewe Toesig en Paroolraad is nie nodig om die vonnisverstrykingsdatum ten opsigte van gevangenes aan wie spesiale afslag van vonnis verleen is, ooreenkomstig die voorskrifte, te verander nie. Met ander woorde, indien 'n gevangene se vrylating by verstryking van sy vonnis byvoorbeeld reeds goedgekeur is en spesiale afslag van vonnis sou daarna aan hom verleen word, sal die datum waarop hy vrygelaat gaan word bloot met die tydperk, toegekende spesiale afslag van vonnis, vervroeg word. Dit staan egter die Korrektiewe Toesig en Paroolraad vry om die gevangene se vrylating te heroorweeg en moet sodanige gevalle deur die Gevallebestuurskomitee na die Korrektiewe Toesig en Paroolraad verwys word.

Indien 'n gevangene se uitplasing op parool reeds goedgekeur is en spesiale afslag van vonnis ingevolge Artikel 80 van die Wet op Korrektiewe Dienste toegeken word, mag dit nie van die reeds goedgekeurde datum waarna so 'n gevangene uitgeplaas word op parool, afgetrek word nie. Indien wel, is die gevolg dat so 'n gevangene dan sonder die nodige magtiging op 'n vroeër datum as wat deur die Areabestuurder of die Korrektiewe Toesig en Paroolraad goedgekeur is, uitgeplaas of vrygelaat word. Indien voldoende tyd beskikbaar is, moet die uitplasing op parool in sodanige gevalle voorlopig

as gekanselleer beskou word en die geval moet onder die Korrektiewe Toesig en Paroolraad se aandag gebring word binne 'n tydperk van 21 dae.

Na herberekening van die gevangene se uitplasingsdatum moet 'n nuwe voltooide profiel deur die Gevallebestuurskomitee voorgelê word aan die Areabestuurder/Korrektiewe Toesig en Paroolraad vir heroorweging en goedkeuring vir uitplasing. Indien dit die geval is, moet die Gevallebestuurskomitee 'n nuwe profiel (G326) indien by die Area-bestuurder/Korrektiewe Toesig en Paroolraad.

Waar spesiale afslag van vonnis ingevolge Artikel 80 toegeken word, moet sorg gedra word by die herberekening van datums dat die toegekende afslag, waar 'n gevangene oor 'n reeds goedgekeurde uitplasingsdatum beskik nie op 'n oorwegingsdatum vroeër as die gespesifiseerde nie-parooltydperk of helfte ($\frac{1}{2}$) van die vonnis of vyf-en-twintig (25) jaar of 4/5 (80 persent) kom nie (ten opsigte van minimum geskeduleerde vonnisse) wat ook al die geval mag wees.

In terme van Artikel 84(2)(j) van die Grondwet van Suid-Afrika, (Wet No 108 van 1996) mag die President enige gevangene begenadig. In gevalle waar die President sy magte uitoefen in terme van voormelde Wet, moet die Departement van Korrektiewe Dienste uitvoering gee aan die bepalings van die President. In die algemeen oefen die President in terme van voormelde Wet sy magte uit deur die toekenning van amnestie aan oortreders by spesiale geleentede.

Algemeen: Alle korrespondensie, memorandum en ondersoek insake die toekenning van spesiale afslag van vonnis of amnestie moet geliasseer word in datum volgorde op die gevangene se lêer (Gevangenisdiensorder 1: Beleid rakende Aanhoudings-administrasie: Toekenning van Amnestie/Spesiale afslag van vonnis – Hoofstuk 23: 1-12).

4.8 BOETES EN BORG

4.8.1 Inleiding tot Boetes en Borg

Volgens 'n Finansiële Verrekeninghandleiding: Hoofstuk 2 paragraaf 10.0 en Artikel 60(1) en 307(1) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977, is die hoofdoel met die aanneem van boetes om 'n gevangene so spoedig moontlik van die stigma van gevangenisskap te verwyder en hom in staat te stel om met die minste nagevolge na sy naasbestaandes, vriende en werkgewer terug te keer. Dit is dus noodsaaklik dat gevonniste gevangenes met die keuse van 'n boete, en wat oor geld beskik, sover moontlik aangemoedig word om sodanige geld ter betaling van hul volle of gedeeltelike boete aan te wend.

Die doel met die betaling van borg is dat die gevangene na sy naasbestaandes en werkgewer kan terugkeer in afwagting van die verhoor van die aanklag wat teen hom gelê is.

Verkryging van geld vir boetes/borg: Waar 'n gevangene moontlik geld van sy prokureur, werkgewer, naasbestaandes of vriende kan bekom om sy boete of borg te betaal, moet alle hulp aan hom verleen word om skriftelik vir dié doel met sodanige persone in aanraking te kom. Hoofde van Gevangenisse moet enige verdere hulp wat daartoe mag lei dat 'n gevangene geld mag bekom ter betaling van sy boete of borg verleen en waar sodanige gevangene aanbied om die koste van die telefoonoproep of faksimilee te betaal, mag ook van dié kommunikasiemiddels gebruik gemaak word. Indien die gevangene nie oor geld beskik nie, kan daar met die persone soos hierbo genoem telefonies of per faksimilee op Staatsonkoste in verbinding getree word (slegs binne die RSA).

Betaling van boetes of borg deur 'n gevangene ten behoeve van 'n medegevangene: 'n Gevangene mag van sy privaatkontant ter betaling van 'n medegevangene se boete of borg bydrae. In so 'n geval moet die betrokke gevangene skriftelik aansoek doen en ook redes verstrek waarom hy 'n bydrae tot die betaling van die boete of borg wil doen. Goedkeuring van sodanige aansoeke berus by die Hoof van

die Gevangenis en die goedgekeurde aansoek moet vir rekorddoeleindes op die gevangenelêer/lasbrief gebêre word.

Aanneem van boetes en borg beperk tot gewone kantoorure: Die aanneem van boetes en borg word tot kantoorure (07:00 - 16:00) op alle dae beperk maar in uitsonderlike gevalle, volgens die diskresie van die Hoof van die Gevangenis of bystandbeampte, mag van hierdie bepalings afgewyk word. Waar die bedrag vir boete of borg na-ure (na toesluit) aangebied word moet die nodige veiligheidsmaatreëls met die oopsluit van die gevangene nagekom word.

Boetes en borggeld wat aangebied word mag nie geweier word nie: Boetes of borggeld wat namens 'n gevangene deur sy prokureur, naasbestaandes, vriende, werkgewer of enige ander persoon aangebied word, mag nie geweier word nie al sou die gevangene te kenne gee dat hy liever in die gevangenis wil bly.

4.8.2 Die hof kan betaling van 'n boete afdwing – Ingevolge Artikel 297(6)(a) en (b) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977

Kragtens die bepalings van Artikel 297(6)(a) en (b) van die Strafproseswet kan die hof beslag lê op die geld van die betrokke persoon ter betaling van 'n boete in die geheel of gedeelte daarvan.

'n Vonnis wat voormelde bevel bevat, gee voldoende magtiging aan beamptes van die Departement van Korrektiewe Dienste, om geld wat by 'n gevangene gevind word te gebruik ter betaling of gedeeltelike betaling van die opgelegde boete. Beamptes moet spesiaal oplet vir sodanige lasbriewe en moet toesien dat in alle sodanige gevalle die geld van gevangenes aangewend word om hul boetes of gedeeltes daarvan te betaal.

Betaling van boete in paaiemente: In die geval waar 'n gevangene se vonnis bestaan uit gevangenisstraf met die keuse van 'n boete, en dit ná opname blyk dat gepaste reëlins vir die uitstel of afbetaling in paaiemente van die boete getref kan word, moet die Hoof van die Gevangenis dit onder die aandag van die staatsaanklaer bring.

Die prosedure wat in so 'n geval gevolg word behels dat die Hoof van die Gevangenis 'n J35-vorm in drievoud voltooi. Die oorspronklike en die eerste afskrif word na die betrokke staatsaanklaer gestuur. Die tweede afskrif word op die lasbrief van die gevangene geliasseer. Indien die landdros die aansoek toestaan, onderteken hy die lasbrief tot invryheidstelling (gedeelte B van die rekaniseerde J35-vorm). Die oorspronklike vorm word aan die Hoof van die Gevangenis voorsien om die gevangene vry te laat. Indien die landdros die aansoek weier, onderteken hy/sy gedeelte C van die J35-vorm. Die oorspronklike word weereens aan die Hoof van die Gevangenis voorsien.

Boete vir 'n breukdeel van 'n dag: 'n Bedrag wat die gevangenisstraf met 'n breukdeel van 'n dag sou verkort, word nie ontvang nie. Indien 'n bedrag 'n breukdeel van 'n sent meebring, word die breukdeel tot voordeel van die gevangene weggelaat. Indien boete op die dag van vonnis aangebied word, moet die volle bedrag betaal word.

4.8.3 Omruiling van vonnisse vir die betaling van Boetes - Ingevolge Artikel 39 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Die bevoegdheid om, kragtens die bepalings van Artikel 39 van die Wet op Korrektiewe Dienste die volgorde van vonnisse om te ruil ten einde 'n gevangene in staat te stel om sy boete of 'n gedeelte daarvan te betaal, word aan Hoofde van Gevangenis oorgedra.

By omruiling van vonnisse, sodat 'n boete of gedeeltelike boete betaal kan word, moet daarop gelet word dat 'n vonnis nie op 'n vroeër datum as wat op die lasbrief voorkom, in aanvang kan neem nie. Daar moet gelet word of die boetevonnis nie reeds uitgedien is nie.

Sameloping van vonnisse: Howe is by magte om te gelas dat vonnisse, wanneer hulle uit gevangenisstraf bestaan, samelopend uitgedien kan word. Wanneer vonnisse wat nie slegs uit gevangenisstraf bestaan nie opgelê word (byvoorbeeld boetes) lei dit egter tot vertolkingsprobleme en moet die volgende hanteringswyse gevolg of advies aan die betrokke gevangene gegee word:

- Wanneer 'n vonnis met die keuse van 'n boete saamval met gevangenisstraf of andersom, mag die betaling van boetes nie aanvaar word alvorens die gevangenisstraf (sonder die keuse van 'n boete) nie uitgedien is nie. Sou die gevangenisstraf as alternatief vir die boete dus minder wees as die tydperk van gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete, dien die betaling van 'n boete geen doel nie, omrede dit nie die gevangene se vonnistydperk kan verkort nie.

- Waar die tydperk van gevangenisstraf van die boetevonnis egter langer is as die tydperk van gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete, kan die betaling van 'n boete aanvaar word mits die tydperk van gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete uitgedien is. Vir die doel moet die tydperk van gevangenisstraf reeds gedien ten opsigte van die boetevonnis in ag geneem word byvoorbeeld:
  - 93.08.02 Ses (6) maande gevangenisstraf,
  - 93.08.02 R200 of twee honderd (200) dae gevangenisstraf
  - Hierdie vonnis is samelopend met die vonnis opgelê op 93.08.02

- Die gevangene se vonnis (sonder die keuse van 'n boete) verstryk op 01 Februarie 1994 en sou hy op die datum boete aanbied kan hy dadelik vrygelaat word indien hy 'n bedrag van R34,00 betaal. (Die tweede vonnis is dus vanaf 93.08.20 samelopend en sodanige tydperk moet in berekening gebring word alvorens hy eers op 94.02.01 vrygelaat mag word. Dit wil sê 166 dae gedien met 'n balans van 34 waarvoor boete betaal word = R34,00.)

- In gevalle waar twee (2) vonnisse met die keuse van boetes met mekaar moet saamloop, moet die boetevonnis waarvan die alternatiewe tydperk van gevangenisstraf die laaste verstryk as die oorheersende en enigste vonnis beskou word sover dit die berekening van die vrylatingsdatum betref, tensy die boete ten opsigte van die gevangenisstraf wat die laaste verstryk, betaal word. Indien beide vonnisse nog nie uitgedien is nie en die boetes word aangebied, moet die kumulatiewe (gesamentlike) boetevonnis betaal word (of pro rata gedeelte daarvan indien 'n tydperk van gevangenisstraf reeds uitgedien is).

- ❑ Die somtotaal van die boetes word in berekening gebring, hetsy dit 'n volle of gedeeltelike betaling is afhange daarvan of enige gevangenisstraf uitgedien is al dan nie. Die geld aangebied ter betaling van die boetes moet só aangewend word dat die gevangene die grootste voordeel moontlik daaruit trek.
- ❑ In gevalle waar die gevangene geadviseer word om nie die boete te betaal nie, maar hy steeds die boete wil betaal, mag die boetegeld nie geweier word nie. Waar onduidelikheid in sulke gevalle ontstaan moet die hof se interpretasie vroegtydig verkry word.

4.8.4 Betaling van boetes en borg wat nie onmiddellike vrylating meebring nie

In die volgende gevalle sal die betaling van boete of borg nie die gevangene se onmiddellike vrylating bewerkstellig nie en die persoon wat die boete of borg wil betaal moet vooraf ingelig word:

- ❑ Waar die gevangene nog enige onverstreke vonnis(se) van gevangenisstraf moet uitdien en/of enige ander tydperk(e) van aanhouding, van watter aard ook al, nog moet uitdien
- ❑ Waar enige verdere aanklag(te) teen die gevangene hangende is en 'n lasbrief vir verdere aanhouding beskikbaar is. Indien sodanige lasbrief nie beskikbaar is nie moet met die Stasiekommissaris van die betrokke Polisiekantoor telefonies in verbinding getree word om te reël vir die oornome van die gevangene of die onmiddellike beskikbaarstelling van 'n lasbrief vir verdere aanhouding. Indien die gevangene nie deur die SA Polisie diens oorgeneem word nie of 'n lasbrief nie verkry kan word nie, moet die gevangene vrygelaat word
- ❑ Waar die gevangene onderworpe is aan deportasie, repatriasie, uitlewering of verwydering uit die RSA en 'n bevel hiervoor beskikbaar is. Indien uitsluitel hieroor nie verkry is nie moet daar per faksimile of telefoon met die Direkteur, Suid-Afrikaanse Polisie, Kriminele Rekordsentrum, Pretoria in verbinding getree word

- ❑ Waar 'n bevel ontvang is of onderhandelinge reeds aan die gang is vir die gevangene se verwydering na 'n ander inrigting (wat nie 'n gevangenis is nie), soos 'n inrigting vir geestesongesteldes, melaatses, verbeteringskool, rehabilitasiesentrum ensovoorts, moet die gevangene vrygelaat en die betrokke Departement onverwyld van die vrylating in kennis gestel word
- ❑ Waar 'n her-gevangesettingslasbrief (G306) weens paroolbreuk nog teen die gevangene uitgereik moet word, moet die Hoof van die Gevangenis onverwyld per telefoon in verbinding tree met die Hoof: Gemeenskapskorreksies vir die verkryging van 'n tydelike magtiging. Indien 'n tydelike magtiging nie binne 'n redelike tyd (1 of 2 uur) verkry kan word nie moet die gevangene vrygelaat word
- ❑ Waar die gevangene aan 'n ernstige of aansteeklike siekte of 'n ernstige besering ly en sy vrylating of verwydering uit die gevangenis vermoedelik of ernstige skade aan sy gesondheid tot gevolg sal hê, of 'n bron van besmetting en gevaar vir die gesondheid van ander sal wees

Berekening: Betaling van Boetes en Borg

Voorbeeld ten opsigte van die betaling van boetes of gedeeltelike boete en die berekening van die datum van vrylating word hieronder aangehaal:

Voorbeeld:

Datum	Hof	Oortreding	Vonnis
94.03.09	Landdros Springbok	Handel in diamante	R730,00 of 730 dae gevangenisstraf

Op 20 Maart 1994 bied die gevangene 'n gedeeltelike boete van R90,00 aan

Stap 1:

Formule om die aantal dae wat deur R90,00 verteenwoordig word te bereken is soos volg:

Bedrag gedeeltelike			Gevangenisstraf
<u>Boete Aangebied</u>	X		<u>(aantal dae te dien)</u>
Oorspronklike boete			1
<u>90</u>	X	<u>730</u>	= 90 dae gedeeltelike boete betaal
730		1	

Stap 2:

730 dae minus 90 dae gedeeltelike boete betaal = 640 dae nog te dien

Stap 3:

Bereken dan die datum van vrylating soos volg:

94.03.09 datum van vonnis

<u>Plus</u>	<u>640 dae</u> nog te dien
95.12.08	(Maksimum vrylatingsdatum)

Voorbeeld

1994.08.10	Landdros	Diefstal	R800,00 of 800 dae
	Parys	gevangenisstraf	

Op 1994.08.10 wil die gevangene boete betaal sodat hy onmiddellik vrygelaat kan word. Die gevangene het geen dae gedien nie en moet dus die volle bedrag van R800,00 betaal.

4.8.5 Betaling van Boetes: Geparoleerdes/korrektiewe toesig gevalle

Waar boetes ten opsigte van gevangenes, wat onder korrektiewe toesig op dagparool of parool uitgeplaas is, aangebied word, moet die boete op die oorspronklike lasbrief bereken word. Die nodige wysiging moet in die G369-register aangebring word en op die rekenaar bygewerk word. Die lasbrief moet onder die gerekenariseerde uitplasings of vrylatingsnaamlys van die dag waarop die boete betaal is, geliasseer word op die oorspronklike uitplasings- of vrylatingsnaamlys waar die betrokke se naam geskrap met 'n kruisverwysing na die uitplasings- of vrylatingsnaamlys van die dag waarop die betrokke boete betaal is.

LW: *Indien 'n gevangene in die stelsel van gemeenskapskorreksies verkeer moet hy/sy heropgeneem word in die gevangenisstelsel wanneer 'n boete aangebied word as betaling. Die normale opname of vrylatingsadministratiewe prosedures is van toepassing. Die daaglikse bywerk van die variasiestelsel word hierby ingesluit.*

Waar 'n her-gevangesettingslasbrief, G306-vorm uitgereik word, word die oorspronklike lasbrief nie weer gebruik nie. Die boete moet bereken word op die G306-lasbrief.

Dispuut oor die berekening van boetes: Wanneer daar 'n dispuut oor die berekening van boetes bestaan moet die Hoof van die Gevangenis die aangeleentheid na die Areabestuurder of Provinsiale Kommissaris vir 'n finale beslissing verwys, en nie na Hoofkantoor nie.

Indien probleme ondervind word met die vertolking van die beleid in verband met boetes, moet die aangeleentheid met vermelding van volle besonderhede en gemotiveerde kriteria deur die Areabestuurder via die Provinsiale Kommissaris na Hoofkantoor verwys word.

Terugbetaling van boetes: Die Hoof van die Gevangenis kan die terugbetaling van boetes, skriftelik en breedvoerige redes vir die terugbetaling magtig.

Borg toegestaan: Periodieke gevangenisstraf en ander vonnisse van gevangenisstraf

'n Persoon kan ook teen 'n vonnis van periodieke gevangenisstraf appelleer en indien borg in so 'n geval toegestaan word en die borggeld betaal is word die uitdien van die vonnis agterweë gehou hangende die uitslag van die appèl. *Dieselfde beginsel geld ook ten opsigte van persone wat tot bepaalde vonnisse gevonniss word en borg betaal het.*

Wanneer 'n lasbrief tot invryheidstelling (J1) ontvang word ten opsigte van borg wat by die hof betaal is, is die bepalings van Gevangensdiensorder 1: Hoofstuk 25 van toepassing.

Register vir invryheidstellingslasbriewe: 'n Register soos omskryf in Gevangensdiensorder 1, Hoofstuk 25 moet bygehou word ten opsigte van alle invryheidstellingslasbriewe wat ontvang word.

Verrekeningsprosedure: Borg

Borggeld moet per J399 (Borgkwitansie) in rekening gebring word. Borggeld moet slegs in kontant betaal word. Die beampte wat die borggeld in ontvangs neem, moet die borgvoorwaardes wat aan die J3-aanhoudingslasbrief geheg is, verwyder en aan die J399-borgkwitansie heg wat oorhandig word aan die persoon wat die betaling maak. Borggeld wat ontvang word moet daagliks by die Landdroskantoor inbetaal word. Betaling moet vergesel wees van die duplikaat afskrif van die J399-borgkwitansie. Die rekeningsklerk van die hof moet 'n J150-kwitansie vir die bedrag ontvang aan die Hoof van die Gevangenis uitreik waarop die nommers van die kwitansie wat deur die gevangenis uitgereik is, aangedui word.

Aansoek om terugbetaling van borggeld moet by die klerk van die hof gedoen word. Beskuldigdes of ander persone wat borggeld inbetaal, moet daarop gewys word dat eise om terugbetaling by die hof, waar die saak moet voorkom, ingedien moet word en deur die oorspronklike kwitansie gestaaf moet word.

Kontrole en beheer: Borglasbriewe, kwitansies, kasboek en brandkasbeheer moet daagliks deur die Toesighouer: Gevangenisadministrasie, weekliks deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste en die Hoof van die Gevangenis nagesien word. Die onderskeie posbektors moet hul handtekening en die datum aanbring op dokumentasie as bewys dat nasienaksies uitgevoer word (Gevangensidiensorder 1: Beleid rakende Aanhoudingsadministrasie: Boetes en Borg - Hoofstuk 24:2-30).

4.9 SAMEVATTING

In hierdie hoofstuk is daar gekonsentreer op die *korrektiewebeleid* en *wetgewing* wat hoofsaaklik deur beleidmakers en wetgewers geformuleer word en by wyse van strengbeheermaatreëls onder toesig en beheer van die hoogste tot die laagste vlak toegepas word. Benewens is daar gefokus op die korrektiewebeleid oor die Aanhoudingsadministrasie in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel en die jongste verwikkeling in wetgewing wat daarop betrekking het.

Die korrektiewe stelsel in Suid-Afrika, naamlik die Departement van Korrektiewe Dienste, handhaaf 'n beleid wat as voorbeeld vir alle gevangenisstelsels in die wêreld voorgehou kan word. In die daaropvolgende hoofstukke gaan hierdie sienswyse oor korrektiewebeleid en die toepassing van wetlike voorskrifte verder toegelig word. Langs hierdie weg is aangedui hoé hierdie korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte gemanifesteer word en hoé dit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel gestalte vind. Terselfdertyd is die beginsels oor korrektiewe aangeleenthede gemeet aan die hand van internasionale standaarde soos dit beskryf is in hierdie hoofstuk.

Hoofstuk 5

WETGEWING EN KORREKTIEWEBELEID RAKENDE VEILIGHEID EN SEKURITEIT

5.1 INLEIDING

Net soos 'n instelling nie kan funksioneer sonder 'n weldeurdagte beleid nie, so kan daardie beleid ook nie ten uitvoering gebring word sonder ordelike strukture wat saamgevoeg word vanweë gemeenskaplike funksies nie.

Die oogmerke van die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel is om by te dra tot die instandhouding en beskerming van 'n regverdige, vreedsame en veilige samewerking. Benewens die beveiliging van die samelewing is dit belangrik dat oortreders neergelegde voorwaardes in die penologiese stelsel gehoorsaam.

Hierdie hoofstuk handel oor korrektiewebeleid rakende veiligheid en sekuriteit met ander woorde die veilige bewaking van gevangenes en die toepassing van wetlike voorskrifte. Dit handhaaf 'n balans tussen die bevoegdheid wat noodsaaklikerwys aan die owerheid gegee moet word om gevangenes veilig aan te hou en te verseker dat hierdie bevoegdheid nie misbruik word nie. Verskeie veiligheidsmaatreëls wat verband hou met die veiligheid en sekuriteit van gevangenes word langs hierdie weg bespreek.

5.2 VEILIGE BEWAKING VAN GEVANGENES - ARTIKEL 26 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 15 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS

5.2.1 Beleidstelling

Die hoofdoel en belangrikste plig van elke korrektiewe beampte is die veilige bewaking

van gevangenes. Hoofde van Gevangenis en hulle bestuurspanne is primêr verantwoordelik vir die bestuur van bewakingsdienste en die effektiewe uitvoering daarvan.

5.2.2 Basiese riglyne

5.2.2.1 Inskerpings van voorsorgmaatreëls

- Die voorsorg- en sekuriteitsmaatreëls wat in diensorders of ander regsvoorskrifte of inrigtingsorders in verband met die veilige bewaking van gevangenes voorgeskryf word, moet by korrektiewe beamptes ingeskerp word tydens elke moontlike vergadering of bespreking

- Notules moet van sodanige besprekings geneem en gehou word vir inspeksie-doeleindes. Skriftelike inskrywings in dié verband moet in die dagboek van die Hoof van die Gevangenis of enige senior beampte wat die besprekings hanteer het, gemaak word

- Die basiese riglyne van die voormelde besprekings moet deurentyd nagesien word deur die Provinsiale Beheerbeampte Funkisionele Dienste, Provinsiale Hoof Sekuriteit en die Areabestuurder om te verseker dat inskerpings tot 'n genoegsame mate plaasvind

5.2.2.2 Bevordering en instandhouding van veiligheidsbewustheid

Bestuursfunksionarisse moet veiligheidsbewustheid inskerp by alle beamptes by wyse van 'n geskeduleerde program daaglik, weeklik en maandeliks om te verseker dat elke beampte die belangrikheid van sy rol beseft in die veilige bewaking van gevangenes. Die geïdentifiseerde basiese riglyne moet in 'n gees van deelnemende bestuur benader word en spesifieke aandag moet aan die volgende aspekte gegee word:

Kontrole: Deurlopende inspeksiebesoeke aan elke komponent in en om die gevangenis moet gereël word. Dit is aangewese om fisiese inspeksie te doen deur

middel van vooraf beplande saamgestelde skedules en om die resultate met funksionaries te bespreek tydens opleiding.

Koördinasie: Dit is noodsaaklik dat daar koördinasie tussen die onderskeie dienste of prosedures van die verskillende dissiplines moet wees. Die onderskeie rolspelers moet die geleentheid gebied word om die aktiwiteite te reguleer deur middel van besprekings of vergaderings.

Voorkomende maatreëls: 'n Effektiewe bevestigde stelsel waarvolgens beperkings aangespreek en opgevolg word en in stand gehou moet word. Enige afwykings van sekuriteitsprosedures of strukturele gebreke, hoe gering ook al, wat 'n bedreiging is vir sekuriteit, moet onmiddellik aangespreek word.

Interne/eksterne omgewing: Proseduremaatreëls moet deurlopend geëvalueer word om te verseker dat dit in lyn is met die basiese riglyne wat deur die omgewing weerspieël word. Bestuur moet deurentyd met die ontwikkeling in die eksterne omgewing tred hou sodat bedreigings betyds en pro-aktief bestuur kan word.

Leierskap: Sterk leierskapvermoëns moet onder alle individuele korrektiewe beamptes bevorder word en is dit belangrik vir die ontwikkeling en instandhouding van die totale veiligheidstelsel.

Inligting: Betroubare inligting, basiese riglyne, tesame met die fisiese waarneming van die aktiwiteite en omstandighede van gevangenes moet deel uitmaak van 'n effektiewe veiligheidstelsel. Inligtingstelsels kan 'n belangrike rol speel in die bevordering van sekuriteit in die gevangenis.

Prosedure: Sekuriteitsprosedures moet in samewerking met alle dissiplines bestuur word om te voorkom dat beperkings op die konstruktiewe aktiwiteite van korrektiewe beamptes sowel as die gevangenisbevolking geplaas word.

Kennis: Alle toesighouers moet die kennis van hul ondergeskiktes ontwikkel in terme van sekuriteitsbewustheid.

Kommunikasie: Alle korrektiewe beamptes wat direk met gevangenes werk, moet bekwaam wees en vaardig in die kuns wees om goeie kommunikasie met gevangenes te ontwikkel.

Dissipline: Die konsep van goeie dissipline moet tussen korrektiewe beamptes en gevangenes ontwikkel word as deel van die bevordering van sekuriteit.

Opleiding: Die Hoof van die Gevangenis en sy bestuur moet die behoeftes vir opleiding van sy korrektiewe beamptes identifiseer. Alle korrektiewe beamptes moet deeglik opgelei word in die veilige bewaking van gevangenes en is dit die Hoof van die Gevangenis se verantwoordelikheid. Opleiding en ontwikkeling van bewakingsbeamptes moet toegepas word as 'n beginsel waarvolgens sekuriteit ontwikkel en in stand gehou word.

Klassifikasie: Die stelsel van klassifikasie vir die doel van aanhouding, werk en programaktiwiteite moet streng gemonitor word.

Prosedurereëls (gedragskode): Reëls rakende gedrag of houding van gevangenes moet opgestel en streng nagekom word. Afwykings van sulke reëls moet as 'n bedreiging vir die algemene sekuriteit beskou word. Die effektiewe bestuur van voormelde reëls vorm 'n integrale deel van die daaglikse aktiwiteite en toesighouers moet hoofsaaklik geïdentifiseer word om hierdie bestuur te fasiliteer.

Pligstate: Areabestuurders en Hoof van die Gevangenis moet verseker dat -

- Pligstate vir alle bewakingsposte bestaan en opgedateer word ooreenkomstig die bestaande of nuutste beleidsvoorskrifte. Die opstel van pligstate is die verantwoordelikheid van die Afdelingshoof: Operasionele Dienste of Toesighouer: Binne of Buitebewaking. Die nasien van pligstate is die verantwoorde-

likheid van die Hoof van die Gevangenis en hy moet hierdie funksie op 'n kwartaallikse basis kontroleer

- Alle korrektiewe beamptes moet skriftelik kennis neem van die inhoud van hulle pligstate
- Die Hoof van die Gevangenis moet verseker dat korrektiewe beamptes wat waarneem of tydelik in poste aangewend word ook skriftelik kennis neem van die inhoud van die pligstate van sodanige poste
- Dit is belangrik dat alle korrektiewe beamptes, hetsy benut op 'n permanente, tydelike of aflosbasis, deur hul toesighouers ingelig word oor die inhoud van die betrokke pligstaat. Onder geen omstandighede mag 'n beampte verantwoordelik toegewys word om in 'n pos te werk as hy nie ingelig is oor die inhoud daarvan en geteken het ter erkenning van die inhoud daarvan nie. Toetsing van korrektiewe beamptes oor die inhoud van hulle pligstate maak ook deel uit daarvan om te verseker dat die beampte goed bekend is met sy verantwoordelikheid en mag nie onderskat word nie

Addisionele veiligheidsmaatreëls: Wanneer bewakingsbeamptes aanmeld vir diens moet hulle in besit wees van hulle identiteitskaartjies, fluitjie en sakboek G313(A). Die kontrole van hierdie items moet op 'n daaglikse basis plaasvind deur die Toesighouer: Binne of Buitebewaking, die Afdelingshoof: Operasionele Dienste en die Hoof van die Gevangenis (Gevangenisdiensorder 2: Beleid oor Veiligheid en Sekuriteit: Veilige Bewaking van Gevangenes - Hoofstuk 1: 1-8).

5.3 AKKOMMODASIE EN SKEIDING VAN GEVANGENES - ARTIKEL 7 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIES 8 EN 9 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS

5.3.1 Inleiding tot die akkommodasie en skeiding van gevangenes

5.3.1.1 *Beleidsstelling*

In elke gevangenis moet voorsiening gemaak word vir slaapakkomodasie wat bestaan uit enkel- of gemeenskaplike selle wat voldoen aan internasionale standaarde wat betref beligting, lugvoorsiening en vloerspasie. Addisionele voorsiening moet ook gemaak word in elke gevangenis vir voldoende sanitêre, bad- en wasfasiliteite sowel as 'n gevangenis hospitaal, oefenbinneplase en fasiliteite waar etes bedien kan word, op so 'n wyse dat dit voldoen aan gesondheidsstandaarde.

Verskillende kategorieë gevangenes moet van mekaar geskei word en apart aangehou word. Waar nodig moet individue of groepe gevangenes met viktimiseringspotensiaal apart van ander aangehou word om wrywing of konflik uit te skakel.

5.3.2 *Akkommodasie van gevangenes*

Vloerspasie: Die minimum toelaatbare selarea per gevangene is soos volg:

Gewone gemeenskaplike selle	3,344 m ²
Gewone enkelselle	5,5 m ²
Hospitaal-gemeenskaplike selle	4,645 m ²
Hospitaal-enkelselle	9,0 m ²

Hierdie vloerspasie per gevangene sluit nie areas in wat opgeneem word deur ablusiefasiliteite, mure en pilare en persoonlike (nie-ingeboude) sluitkaste in die sel nie.

Lugruimte: Volgens die Standaard Minimum Reëls 10 is die minimum toelaatbare lugspasie per gevangene in bewoonbare kamers die volgende:

Persone onder die ouderdom van 10 jaar	4,25 m ³
Persone 10 jaar en ouer	8,5 m ³

Ablusiefasiliteite: Volgens die Standaard Minimum Reëls 12 is in gevalle waar selle nie voorsien word van lopende kraanwater en spoeltoilette nie, moet waterhouers van vlekvrue staal tesame met sanitêre emmers voorsien word. Vars drinkwater moet daagliks voorsien word, terwyl sanitêre emmers daagliks skoongemaak en ontsmet moet word. Volgens die Standaard Minimum Reëls 13 moet was- en badfasiliteite te

alle tye aan alle gevangenes beskikbaar gestel word. Warm- en koue water moet voorsien word.

Beligting: Volgens die Standaard Minimum Reëls 11(b) moet enige kamer of sel wat gebruik word vir die huisvesting van gevangenes, met inagneming van veiligheids-aspekte, op so 'n wyse belig word dat dit vir gevangenes moontlik is om te lees en te skryf sonder skade aan hul visie.

Higiëne: Volgens die Standaard Minimum Reëls 14 moet alle selakkommodasie op 'n daaglikse basis behoorlik skoongemaak word en nougeset skoon en netjies gehou word. Die skoonmaak van waterhouers en ontsmetting van sanitêre emmers moet spesifiek beklemtoon word.

In gevalle van volgehoue klammigheid of natheid in selle, moet seldeure en -vensters gedurende die dag oopgelos word en gevangenes behoort nie gedurende die dag daarin gehuisves te word nie. Sou dit egter nodig wees om gevangenes gedurende die dag daar te huisves as gevolg van byvoorbeeld sekuriteitsdoeleindes, moet net die traliede deur gesluit word.

5.3.3 Bepaling van beskikbare akkommodasie per gevangenis - Prosedure:

Vorm van Gerekaniseerde Handleiding/Gevangenisakkommodasiestelsel

Wanneer 'n nuwe gevangenis in werking tree en sodra enige wysiging ten opsigte van akkommodasie in 'n gevangenis voorkom (byvoorbeeld die uitbreiding en/of vermindering van selakkommodasie tydens modernisering; die omskepping of gebruik van akkommodasie deur 'n ander geslag (byvoorbeeld vroue) gevangene; die gebruik van selakkommodasie vir 'n ander doel as die aanhouding van gevangenes; die sluiting of gedeeltelike sluiting van 'n gevangenis of seksie, ensovoorts), moet dit ingedien word volgens voorgeskryf in die Prosedure- en Vormhandleiding vir die Gerekaniseerde Gevangenisakkommodasiebepalingstelsel, per Akkommodasiebepalingsvraelys (G309-vorm). Dit word aan die Hoofkantoor, vir aandag: Adjunk-Direkteur: Gevangenisbeplanning en -ontwerp, gerig.

Die G309-vorm moet deur die Toesighouer: Binnewaking voltooi word en deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste nagesien en deur die Hoof van die Gevangenis as korrek gesertifiseer. Hierdie G309-vorms word in drievoud voltooi, die oorspronklike vorm gaan na Hoofkantoor, een kopie na die Provinsiale Kommissaris en die tweede kopie vir liassering.

Wanneer 'n nuwe gevangenis of 'n gedeelte van 'n bestaande gevangenis in werking tree, moet die toepaslike vraelyste (G309-vorms) by Hoofkantoor ingedien word om te verseker dat die gevangenis-akkommodasiebepalingstelsel op datum gebring word. Sodra die data van die toepaslike vraelyste gereed is, en die goedgekeurde akkommodasie van die toepaslike sel(le) bereken is, wat die goedgekeurde akkommodasie van die gevangenis volledig aandui (insluitende die wysigings), word dit aan die betrokke Areabestuurder gerig vir rekorddoeleindes.

5.3.4 Benutting van selakkommodasie

Die benutting van sel(le) vir ander doeleindes: Selakkommodasie is uitsluitlik bedoel vir die huisvesting van gevangenes en net in hoogs uitsonderlike gevalle mag daar van hierdie reël afgewyk word.

Skoolselle: By gevangenisse waar die lees-en-skryf-projek geïmplimenteer word, mag sekere selle in skoolselle omskep word volgens behoeftes. Slegs gevangenes betrokke by die projek mag in hierdie selle geakkommodeer word. Skoolselle moet toegerus wees met staaltrommels waarin slegs studiemateriaal geberg mag word.

Beskikbare akkommodasie vir skoolklaskamers, vir gevangenes, wat gebruik word vir slaapkwartiere, word as beskikbare akkommodasie beskou. Selle wat toegerus is en gebruik word vir klaskamers, vir gevangenes, en wat nie as slaapkwartiere gebruik kan word nie, word beskou as nie beskikbaar nie.

In gevalle waar onvoldoende stoorspasie en kantoorakkommodasie die tydelike gebruik van selakkommodasie noodsaak, is die volgende riglyne van toepassing:

- daar moet seker gemaak word dat geen alternatiewe spasie beskikbaar vir hierdie doel is nie
- daar moet seker gemaak word dat die kleinste moontlike sel gebruik word en dat die area optimaal as stoor of kantoorspasie benut word
- alle aansoeke vir die benutting van aktiewe selakkommodasie vir ander doeleindes moet volledig gemotiveer word en aan die Provinsiale Kommissaris gestuur word vir goedkeuring
- Vir die periode wanneer 'n sel nie gebruik word nie, moet die nodige wysiging per G309-vorm aan Hoofkantoor gerapporteer word. Die Provinsiale Kommissaris se skriftelike goedkeuring moet die toepaslike G309-vorm(s) vergesel. Die goedgekeurde akkommodasie van die betrokke sel(le) word nie ingesluit in die totale goedgekeurde akkommodasie in die gevangenis nie, maar aangedui as nie beskikbare akkommodasie. Besettingsvlakke moet daarom op die werklike beskikbare goedgekeurde akkommodasie bereken word, met ander woorde, uitgesluit die akkommodasie wat nie gebruik word vir die huisvesting van gevangenes nie. (Opnameselle wat net uit traliewerk bestaan en oor geen ablusiefasiliteite beskik nie, word uitgesluit van die beskikbare goedgekeurde akkommodasie.)

Sodra alternatiewelike stoorspasie of kantoorakkommodasie beskikbaar is, moet die relevante sel(le) ontruim word en beskikbaar gestel word vir die huisvesting van gevangenes, en moet die verandering gerapporteer word. In gevalle waar die gebruik van selakkommodasie noodsaaklik raak vir ander doeleindes as die huisvesting van gevangenes, moet aansoeke vir die beskikbaarstelling van alternatiewelike stoor of kantoorspasie, gegrond op die meriete van die saak, na die Provinsiale Kommissaris verwys word vir oorweging en opname in die Provinsie se prioriteitslys vir nuwe bouwerke.

Effektiewe benutting van selakkommodasie: As gevolg van die tekort aan akkommodasie, veral met inagenming van die eise wat gestel word in terme van die skeiding van die onderskeie kategorieë gevangenes in die verband, is dit noodsaaklik dat die beskikbare akkommodasie optimaal benut te word.

Inkorting van akkommodasie betreffende spesifieke kategorieë:

- in gevalle waar beskikbare akkommodasie onderbenut is, moet bepaal word (na aanleiding van die volgende riglyne) of meer effektiewe benutting daarvan nie moontlik is nie
- daar moet vasgestel word of die daling in die aanhoudingsyfer net van 'n tydelike aard is en of die weerspieëling slegs vir 'n tydperk van ten minste 12 maande gaan wees
- in die geval van deurlopende onderbenutting van die relevante akkommodasie, behoort daar gekyk te word of die inkorting of afskorting van die seksie uitvoerbaar is. Die Provinsiale Kommissaris behoort genader te word in die verband. Onbenutte hospitaal-akkommodasie mag wel omskep word in gewone selakkommodasie, maar op voorbehoud dat die heromskepping in hospitaal-akkommodasie op kort kennisgewing nog beskikbaar sal wees wanneer nodig

Totale onttrekking van bepaalde kategorieë: Wanneer die aanhoudingsyfer van 'n spesifieke kategorie gevangenes, byvoorbeeld vroue, van so 'n aard is dat hierdie kategorieë in 'n ander gevangenis geakkommodeer kan word om 'n meer effektiewe benutting van akkommodasie tot gevolg te hê, moet die volgende faktore deeglik oorweeg word:

- die beskikbaarheid van 'n alternatiewe opname-gevangenis wat betref daardie kategorieë
- die ontwrigting wat so 'n reëling sal veroorsaak, veral vir die Suid-Afrikaanse Polisie en die Departement van Justisie, in terme van addisionele kilometers

- die moontlikheid bestaan dat die daling in die aanhoudingsyfer, vir daardie kategorie(ë), weer mag normaliseer

Die Hoof van die Gevangenis moet alle aanbevelings rakende die benutting van onderbenutte akkommodasie skriftelik aan die Areabestuurder voorlê. Die Areabestuurder moet die aangeleentheid sowel as enige kommentaar en/of aanbevelings na die Provinsiale Kommissaris verwys vir beslissing. Die Provinsiale Kommissaris moet net uitsonderlike of sensitiewe gevalle na die Kommissaris verwys, gemerk *Vir Aandag: AK: Oortrederbeheer*.

5.3.5 Inspeksie van selakkommodasie

Die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet op 'n weeklikse basis inspeksies doen in die gevangenis om te verseker dat elke sel voldoen aan die minimum vereistes vir die gevangesetting van gevangenes. Alle Seksiehoofde moet hierdie inspeksies op 'n daaglikse basis uitvoer. Die Areabestuurder moet soortgelyke inspeksies doen op 'n maandelikse basis. Alle inspeksies moet aangeteken word in alle toepaslike registers en/of dagboeke.

Stappe word geneem om gebreke wat geïdentifiseer is onmiddellik te herstel. Opvolgaksies in hierdie verband moet deur Seksiehoofde gedoen word om te verseker dat regstellings sonder uitstel gemaak word. Sou die omvang van die gebreke grootskaalse kostes of strukturele veranderings aandui, moet die aangeleentheid na die Areabestuurder of Provinsiale Kommissaris verwys word.

Mediese Beampes en Gesondheidsinspekteurs van die Departement van Gesondheid moet gevangenisre gereeld inspekteer en sou dit nodig geag word, aan die Provinsiale Kommissaris rapporteer oor enige aangeleentheid wat betref die mediese- en gesondheidsfasiliteite by die gevangenis.

Instruksies deur Mediese Beampes en Gesondheidsinspekteurs aangaande die verbetering van higiëne of gesondheidstoestande van die gevangenis moet sonder

oponthoud deur die Hoof van die Gevangenis bewerkstellig word. Sou strukturele veranderinge of grootskaalse koste betrokke wees by die uitvoering van die instruksie, moet 'n verslag in hierdie verband voorgelê word aan die Areabestuurder/Provinsiale Kommissaris, vir regstelling.

5.3.6 Voorsiening van beddens – Kragtens die Standaard Minimum Reëls 19 moet enkelbeddens (stapeltipe) so ver as moontlik voorsien word aan alle gevangenes. Waar beddens as gevolg van spesifieke omstandighede nie aan alle gevangenes voorsien kan word nie, moet voldoende viltslaapmatte voorsien word.

5.3.7 Skeiding van gevangenes – Kragtens Regulasies 4(2)(g)(i) en 8 van die Standaard Minimum Reëls en Artikel 7(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 word gevangenes van mekaar geskei soos hieronder aangedui:

- Manlike en vroulike gevangenes moet in afsonderlike seksies en/of gevangenis aangehou word
- Gevangenes van verskillende sekuriteitsklassifikasiekategorieë moet afsonderlik aangehou word. Om kontrole oor gevangenes te bewerkstellig en te behou, moet gevangenes aangehou word in gevangenis geskik vir sekuriteitsklassifikasies. Provinsiale Kommissaris, in samewerking met Area-bestuurders en Hoofde van Gevangenis, moet spesifieke gevangenis of seksies van gevangenis identifiseer wat geskik is vir die aanhouding van die onderskeie sekuriteitsklassifikasiekategorieë van gevangenes
- Daarbenewens moet gevangenes op so 'n wyse afsonderlik aangehou en geskei word dat konflik, intimidasie en beïnvloeding sover as moontlik tot die minimum beperk word. Met ander woorde, ongewenste persone moet sover moontlik apart van mekaar gehou word

- ❑ Kragtens Standaard Minimum Reëls 8(b) en (c) en (9) (2) en 85(1), op versoek van die Suid-Afrikaanse Polisie, moet gevangenes wat verhoorafwagend is sover as moontlik afgesonder word van ander kategorieë ongevonniste gevangenes om sameswering, komplotte of dwarsboming van die geregtelike proses te vermy. Aangehoudende getuies moet apart aangehou word
- ❑ Kragtens die Standaard Minimum Reëls 8(d) word 'n gevangene onder die ouderdom van 18 beskou as 'n kind en moet sover as moontlik geskei word van ouer en meer geharde kriminele gevangenes
- ❑ 'n Gevangene tussen die ouderdomme van 18 en 21 word beskou as 'n jeugdige en moet sover as moontlik, geskei word van kinders sowel as ouer en meer geharde kriminele gevangenes
- ❑ Kragtens die Standaard Minimum Reëls 8(b) moet gevonniste en ongevonniste gevangenes in aparte seksies of gevangenisse aangehou word en net toegelaat word om met gevangenes van dieselfde kategorieë te assosieer
- ❑ Gevangenes wat nie vantevore gevangenisstraf uitgedien het nie, moet sover as moontlik geskei word van geharde kriminele gevangenes
- ❑ 'n Gevangene wat periodieke gevangeneskap ondergaan, moet sover as moontlik geskei word van alle ander kategorieë gevangenes
- ❑ Gevonniste gevangenes, moet sover as wat prakties moontlik is, geskei word van mekaar en apart aangehou word volgens hulle goedgekeurde voorregtegroep en sekuriteitsklassifikasie
- ❑ Om die aktiwiteite van sodomie en bendes te bekamp moet gevangenes wat die rol van die vrou speel en bendeleiers geïdentifiseer word en sover moontlik in aparte selle aangehou word

- Sou dit gebeur dat 'n gevangene versoek om nie in 'n spesifieke sel te slaap, nie omdat hy vrees vir sy lewe, moet so 'n versoek onmiddellik deeglike aandag geniet en indien geregverdig, behoort die versoek deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste oorweeg en toegestaan te word
- Gevangenes wat in gevangnisse geakkommodeer word kragtens die instelling van 'n noodtoestand of die afkondiging van 'n krygswet, behoort te alle tye apart van alle ander kategorieë gevangenes aangehou te word
- Gevangenes wat hulself skuldig maak aan seksuele of ander vorms van viktimisering van medegevangenes, of gevangenes wie se persoonlikheidsamestelling of gedragsgeskiedenis 'n sterk aanduiding of voorspelbaarheid tot moontlike viktimisering van hierdie aard inhou, moet so ver moontlik apart van ander gevangenes aangehou en hanteer word. Wanneer, onder omstandighede, kontak tussen hierdie gevangenes, byvoorbeeld tydens etes, bad, stort, sport, ensovoorts, moet deurlopende direkte toesig en kontrole verseker word
- Wanneer gevangenes met 'n vermoedelike of bevestigde diagnose van byvoorbeeld tuberkulose, ander aansteeklike siektes, epilepsie, asemhalingsprobleme, onttrekkingsimptome, vergiftigingpsigose en/of gemoedsversteurings (insluitende selfmoord neigings) in die gevangenis geïdentifiseer word, moet die Hoof van die Gevangenis, in samewerking met die Afdelingshoof: Verpleegdienste (indien nodig, die mediese dokter) reëlins getref word vir die aanhouding van hierdie gevangenes in die gevangenis of gevangenis hospitaal of in 'n gemeenskaplike of enkelsel. Indien hierdie gevangene, uit nood, in 'n enkelsel aangehou moet word, moet die nodige reëlins getref word vir volgehoue observasie en toesighouding insluitend maatreëls om voorsiening te maak vir ontoelaatbare toegang tot hierdie gevangene tydens die noodgeval asook na-ure

- Enersyds moet gevangenes wat vermoedelik of na opname gediagnoseer is met 'n aansteeklike of oordraagbare siekte, op aanbeveling van die geregistreerde verpleegster of mediese beampte of praktisyn, te alle tye in afsondering aangehou word (ook wat betref deelname aan enige gemeenskaplike aktiwiteit, byvoorbeeld etenstye, oefening, stort, besoeke, programdeelname, ensovoorts). Hiermee word bedoel net die absoluut minimum beperkte beweging van die gevangene buite hul sel, in 'n poging om die verspreiding van die siekte na die gesonde gevangenisbevolking te voorkom of te beperk. Slegs die geregistreerde verpleegster of mediese beampte of praktisyn kan sertifiseer dat die gevangene nie meer 'n risiko inhou vir verspreiding van die siekte nie
(LW: Hierdie gevangenes moet apart van gesonde gevangenisbevolking aangehou word totdat die mediese beampte of praktisyn gesertifiseer het dat die verdagte gevangene(s) of gediagnoseerde lyers van 'n oordraagbare of aansteeklike siekte, nie meer 'n gevaar inhou vir die ander se gesondheid nie.)
- Lede van verskillende bendes (waar dit moontlik is), moet eweredig in gemeenskaplike selle versprei word sodat 'n gesonde balans gehandhaaf kan word
- Nuusdraers of informante, insluitende oud-beamptes van die Suid-Afrikaanse Polisie diens, Suid-Afrikaanse Nasionale Weermag of Departement van Korrektiewe Dienste moet waar nodig geskei word van ander gevangenes
- Buitelanders word byvoorbeeld van ander gevangenes geskei
- Gevangenes wat aan geestesiektes of gemoedsteurnisse ly moet afsonderlik aangehou word op die sielkundige, geregistreerde verpleegster of psigiater se aanbeveling, indien die siektetoestand van die gevangene die veiligheid van die ander in gevaar kan stel

- Die Hoof van die Gevangenis in samewerking met die mediese beampte of praktisyn of geregistreerde verpleegster moet reël vir geskikte akkommodasie vir hierdie gevangenes, hetsy dit in die gevangenis hospitaal omgewing is of buite die gevangenis. Indien hierdie gevangenes noodwendig in 'n enkelsel geakkommodeer moet word, moet reëlings getref word vir hulle deurlopende observasie en toesighouding, insluitend maatreëls om voorsiening te maak vir ontoelaatbare toegang tot hierdie gevangenes tydens noodgevalle asook nare

Bestuur van oorbevolking: Hoofde van Gevangenis of Areabestuurders, in samewerking met die Provinsiale Kommissaris, is verantwoordelik vir die bestuur van oorbevolking van gevangenis. Daar moet verseker word dat sekere gevangenis of seksies in die gevangenis nie oorbevolk raak terwyl ander gevangenis seksies onderbenut raak nie. Die eweredige verspreiding van gevangenes moet verseker word (Gevangenisdiensorder 2: Beleid oor Veiligheid en Sekureiteit: Akkommodasie en Skeiding van gevangenes - Hoofstuk 2:1-8).

5.4 TOEGANGSBEHEER

5.4.1 Toegangsbeheer: Gevangensterrein

'n Gevangensterrein is 'n sekuriteitsarea en moet as 'n beperkte area beskou word wat betref die vrye beweging van persone en voertuie. Effektiewe kontrole moet uitgeoefen word om die veiligheid van die terrein te verseker.

Areabestuurders en Hoofde van Gevangenis moet die nodige maatreëls instel om effektiewe kontrole oor die beweging van persone en voertuie na en van gevangensterreine volgens plaaslike omstandighede te verseker. Gevangenis wat nie oor toegangskontrolepunte beskik nie, moet ten minste voorsiening maak vir patrolliediens op die gevangensterrein.

Alle persone en voertuie wat die gevangensterrein binnekom of verlaat, moet behoorlik geïdentifiseer en gevisenteer word. Waar toegangsheerpunte bestaan, moet 'n

register vir privaatvoertuie ingestel word, wat die volgende aandui:

- datum en tyd in
- voertuigregistrasienommer
- tipe voertuig
- naam van bestuurder
- aantal passasiers
- doel van die besoek
- handtekening van bestuurder
- datum en tyd uit
- opmerkings (Rekordering van enige verdagte waarnemings)
- handtekening van beampte en nagesien

Hierdie register moet deur die Toesighouer: Buitebewaking gekontroleer word op 'n daaglikse basis. Die Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet die register op 'n weeklikse basis en die Hoof van die Gevangenis moet dit op 'n maandelikse basis nasien.

Beamptes verantwoordelik vir nagbesoeke se aandag moet daarop gevestig word dat hulle verantwoordelikhede nie beperk is net tot die gevangenis nie, maar ook die veiligheid van die hele terrein behels. Hoofde van Gevangenis se moet seker maak dat veiligheidsmaatreëls en noodbeplanning voldoende is in hierdie opsig en dat kontrole of oefening gereeld moet plaasvind om te verseker dat die uitvoering van aksieplanne tot hul bevrediging is.

Posbkleërs by kontrolepunte asook beamptes verantwoordelik vir patrolliediens op die gevangensterrein moet altyd op hoogte gehou word in verband met hul pligte en verantwoordelikhede en moet betyds in kennis gestel word van enige wysigings wat mag voorkom. Beheer en die toegang van persone en voertuie bedags sowel as in die nag op gevangensterreine, waar kontrolepunte is, moet oor gebeurlikheidsbeplanning beskik. Korrektiewe beamptes sowel as hul gesinne moet bewus gemaak word van al die feite en hulle op die uitkyk moet wees vir persone of voertuie wat verdag voorkom.

Dit moet dan onmiddellik onder die aandag van die Areabestuurder/Hoof van die Gevangenis gebring word.

Gedurende besoeke aan toegangsbeheer, moet spesifieke aandag aan die volgende aspekte geskenk word:

- vuurwapens en ammunisie
- vuurwapenkas
- slotte en sleutels vir hekke
- funksionering van hekke en slotte
- effektiewe beligting en ligging daarvan
- visenteringshulpmiddels
- toerusting soos radio's, knuppels en flitse
- dra van koeëlvastebaadjies
- strukturele foute van geboue
- voldoende personeel
- pligstate
- kennisgewingsbord wat ongemagtigde toegang verbied
- duidelike stoptekens

Beamptes toegewys tot hooftoegangskontrolepunte moet te alle tye in die voorgeskrewe uniform geklee wees en daar moet verseker word dat sulke beamptes 'n positiewe beeld van die Departement uitbeeld.

Amptelike motorvoertuigpermitte moet uitgereik word aan alle permanente beamptes wat op 'n gevangensterrein werk of woon. 'n Register, waarin die uitreiking van permitte gekontroleer word, moet die volgende inligtingg bevat:

- permitnommer (beginnende met nommer 1 van die jaar van uitreiking)
- naam van permithouer
- tipe voertuig
- registrasienommer van voertuig
- handtekening van eienaar

- datum teruggegee (byvoorbeeld bedanking, oorplasing, ensovoorts)
- handtekening van Toesighouer: Buitebewaking
- nagesien

Hierdie register moet deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste op 'n weeklikse basis en die Hoof van die Gevangenis op 'n maandelikse basis nagesien word. Afdelingshoof: Personeel moet die Toesighouer: Buitebewaking skriftelik oor alle oorplasings of bedankings inlig. Minstens twee (2) beamptes moet te alle tye by die toegangskontrolehek op diens wees.

5.4.2 Toegangsbeheer: Na die gevangenis

Kontrole oor die beweging van persone en artikels in en uit 'n gevangenis word uitgeoefen by die toegangshekke tot die gevangenis sowel as die hekke in die grensomheining waar en van toepassing.

Die belangrikste plig van 'n hekbeampte is om te verseker dat geen ongemagtigde persoon tot die gevangenis toegelaat word nie en dat geen gevangene deur die toegangshek deurgelaat word sonder 'n geleide nie (met die uitsondering van monitors, wat behoorlik geïdentifiseer moet wees en daar moet toegesien word dat die monitor se kenteken nie vervals is nie). Daarbenewens moet ook toegesien word dat geen verbode artikels in die gevangenis toegelaat word nie. 'n Kennisgewing wat aandui dat alle pakkies, sakke en aktetasse voor toegang tot die gevangenis gevisenteer gaan word moet op 'n opsigtelike plek verskyn. Enige verdagte situasie moet onmiddellik onder die aandag van die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste gebring word voor enige toegang toegelaat word.

Hoofde van Gevangenis se moet verseker dat alle hekke wat toegang tot die gevangenis verleen beman word deur ervare of behoorlik opgeleide beamptes. Hulle moet seker maak dat die beamptes wat dié poste beman op 'n permanente basis aan die poste toegewys word en moet nie na willekeur met minder ervare beamptes vervang word nie. Hulle moet ook verseker dat voldoende beamptes behoorlik gekeur en by toegangs-

beheerhekke geplaas word om te verseker dat hulle in staat sal wees om visentering asook die ander hekverpligtinge uit te voer ongeag die frekwensie en getal mense wat deur die hek beweeg.

Vroulike beamptes (minstens een) moet ook by toegangsbeheerhekke geplaas word, veral vir die visenteringspligte van alle vroulike besoekers.

Daar moet verseker word dat alle toegangshekke te alle tye in 'n goeie werkende toestand is. Foute moet onmiddellik herstel word. Die Hoof van die Gevangenis moet die Toesighouer: Buite/Binnebewaking skriftelik inlig om alle toegangsbeheerhekke en ander veiligheidshekke by 'n gevangenis daaglik te besoek om te verseker dat beamptes voorsien is van metaalverklikkers, koeëlvastebaadjies en vuurwapens. Die Afdelingshoof Operasionele Dienste moet toegangsbeheerhekke twee keer per week besoek. Hulle moet verseker dat alle sekuriteitstoerusting in 'n werkende toestand is en gebruik word en alle beamptes wat die toegangsbeheerhekke (tot die gevangenis-terrein, hoofhek, agterhek) beman moet te alle tye hul koeëlvastebaadjies dra.

5.4.3 Identifisering van besoekers

Alle persone moet deur middel van hul identiteitsdokument, paspoort of ander amptelike dokument geïdentifiseer kan word. Geen persoon, insluitend 'n beampte, mag toegelaat word om die gevangenis te betree alvorens hy nie behoorlik geïdentifiseer is en die doel van die besoek of toegang vasgestel is nie.

Behoorlike identifisering van lede van buiteorganisasies is noodsaaklik en word identiteitskaarte aan hulle uitgereik. Lede van dié organisasies moet te alle tye vergesel wees deur beamptes van dié Departement tydens die besoek. Die name van alle besoekers en identifikasie moet behoorlik en leesbaar wees en in die besoekersboek aangeteken word.

Kragtens die Wet op Korrektiewe Dienste 111 van 1998 word alle persone wat die gevangenis betree of verlaat, beamptes ingesluit, deursoek met handmetaalverklikkers en geen uitsonderings, om watter rede ook al, word toegelaat nie.

Enige persoon kan ondervra en visenteer word deur 'n beampte of tydelike beampte. Indien 'n persoon weier om gevisenteer te word, kan hulle toegang tot die gevangenis geweier word. Sodanige weiering moet onmiddellik aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer word vir toepaslike aksie.

Hoofde van Gevangenis se moet verseker dat alle besoekers en pakkies, insluitend pakkies van beamptes, deeglik gevisenteer word voor hulle toegelaat word om die gevangenis binne te gaan. Indien enige persone of beamptes weier dat 'n pakkie, aktetas, kosblik gevisenteer, oopgemaak word, kan die inneem van sodanige items na die gevangenis geweier word.

5.4.4 Kontrole van amptelike besoekers

Geen persoon, insluitende beamptes wat van diens is of beamptes van ander gevangenis se sal toegelaat word om 'n gevangenis binne te gaan sonder die uitdruklike magtiging van die Hoof van die Gevangenis of die Afdelingshoof: Operasionele Dienste nie. Ter goedkeuring van sodanige besoek sal dit beskou word as 'n amptelike besoek en die volgende maatreëls sal geld:

- Dit is noodsaaklik dat gemagtigde besoekers by 'n gevangenis met oogopslag geïdentifiseer kan word byvoorbeeld werknemers van kontrakteurs wat herstelwerk in gevangenis se doen, regsverteenvoerders van gevangenes ensovoorts. Gevolglik moet alle amptelike besoekers uitgereik word met 'n departementele besoekersplaatjie waarvan die nommer by die voorhek in die besoekersboek ingeskryf word
- Die besoekersplaatjie moet alleenlik aan die besoeker gegee word nadat hy behoorlik geïdentifiseer is en die besoekersboek ingevul het. Die besoeker moet versoek word om die besoekersplaatjie op 'n duidelik waarneembare plek, op sy persoon, te dra
- Bovermelde beginsels is van toepassing op alle amptelike besoekers en geen afwyking mag toegelaat word nie

- Vir kontroledoeleindes moet die betrokke besoekersplaatjie se nommer teenoor die naam van die besoeker in die besoekersboek (G366) aangeteken word. Wanneer die besoeker die gevangenis verlaat moet die besoekersplaatjie teruggegee word en die nommer teenoor die naam gekanselleer word
- Om te voorkom dat ongemagtigde persone duplikate van besoekersplaatjies maak, word besoekers nie toegelaat om hul plaatjies te hou wanneer hulle die gevangenis, net vir 'n kort tydjie, om een of ander rede moet verlaat nie
- Dit is noodsaaklik dat behoorlike kontrole oor dié items uitgeoefen sal word aangesien die sekuriteit van die gevangenis in gevaar gestel kan word sou 'n besoekersplaatjie in die verkeerde hande beland. Besoekersplaatjies moet aan die einde van elke dag deur die beamppte wat die voorhek beman, asook die Toesighouer: Binnebewaking gekontroleer word deur die aantal en nommers met dié op die inventaris te vergelyk. Die inventaris moet op 'n maandelikse basis nagesien word deur die Hoof van 'n Gevangenis/Afdelingshoof en Operasionele Dienste op 'n weeklikse basis. Enige verskille in die aantal of nommers moet onmiddellik onder die aandag van die Areabestuurder/Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste gebring word sodat dit ondersoek kan word
- Sou dit gebeur dat 'n besoekerplaatjie verlore raak, moet dit sonder versuim ondersoek word en aan die Provinsiale Kommissaris gerapporteer word, tesame met 'n verduideliking. 'n VAS1-vorm ter vervanging van die verlore besoekersplaatjie moet ingedien word met die spesifieke endossement daarop wat *benodig word in die plek van besoekersplaatjie wat verlore geraak het of beskadig is en datum daarop*
- Die taak om besoekersplaatjies uit te reik, terug te ontvang en veilig te bewaar, moet op die pligstaat van alle voorhekposte aangeteken word. Die Hoof van die Gevangenis moet beamptes skriftelik aanstel vir die uitreiking van besoekersplaatjies

5.4.5 Besoekersboek-G366

Die amptelike besoekersboek-G366 moet voltooi word deur alle amptelike besoekers alvorens hulle tot die gevangenis toegelaat word. Areabestuurders en ander besoekende beamptes voltooi ook die boek. Die doel van elke besoek moet aangedui word.

5.4.6 Vuurwapens en ander waardevolle/verbode artikels

Geen vuurwapens of privaat selfone mag in 'n gevangenis toegelaat word nie. Alle vuurwapens moet ontlaaie word en moet te alle tye in die ontwerpte wapenkaste by die voorhek toegesluit word. Dit is ook van toepassing op alle ander gevaarlike wapens.

Persone wat in amptelike uitvoering van hul pligte gevangenis besoek en waarvoor 'n selfoon 'n noodsaaklikheid is, mag toegelaat word om in besit van 'n selfoon te wees met dien verstande dat sodanige persoon binne sig van 'n korrektiewe beampte gedurende die besoek is.

Vir die aantekening van sulke artikels moet 'n B-16 register (waarvan alle bladsye genummer is) ingestel word onder die volgende hoofde:

- datum en tyd in
- naam
- beskrywing van artikel
- reeksnommer (waar van toepassing)
- handtekening van hekbeampte
- datum en tyd terug
- handtekening van ontvanger
- nagesien

Hierdie register moet op 'n daaglikse basis deur die Toesighouer: Binnebewaking nagesien word en deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste op 'n twee weeklikse basis.

Sodanige artikel moet voorsien word van 'n L3-etiket met die volgende beskrywing:

- naam van eienaar
- reeksnommer
- beskrywing van artikel, en
- die etiket moet voorsien word aan die eienaar as bewys dat hy die artikel ingehandig het

Ontoelaatbare artikels: Naasbestaendes en vriende wat sosiale besoeke aan gevangenes bring word nie toegelaat om handsakke in die gevangenis in te bring nie. 'n Gepaste kennisgewing hieroor asook inligting met betrekking tot die reëlins van toepassing op besoeke moet in Afrikaans en Engels asook in gepaste ander tale op 'n opvallende plek aangebring word.

Rekord van werkspanne: Noukeurige rekord moet daaglik gehou word van die aantal gevangenes wat daaglik die gevangenis verlaat vir werksdoeleindes. Die hekbeampte, Toesighouer: Binne of Buitebewaking moet toesien dat die korrekte aantal gevangenes weer na die gevangenis terugkeer.

Omheining: Waar 'n geëlektrifiseerde omheining van toepassing is geld die volgende addisionele maatreëls:

- Areabestuurders en Hoofde van Gevangenis se moet verseker dat gebruikershandleidings beskikbaar is en dat alle beamptes wat by die omheining en die hek werk vertrou met die inhoud daarvan sal wees. Daar moet verseker word dat die omheining volgens die gebruikershandleiding bedryf word
- Areabestuurders en Hoofde van Gevangenis se moet verseker dat die omheinings en hekke behoorlik op 'n 24-uur basis deur opgeleide beamptes beman word. Beamptes moet skriftelik deur die Hoof van die Gevangenis aangestel word

- Voorvaljoernale of registers moet by elke hek by die omheining beskikbaar wees. Alle inspeksies van die omheining en alarms moet in die joernaal of register aangeteken word
- Die Toesighouer: Buitebewaking moet hekke by omheinings op 'n daaglikse basis inspekteer en verseker dat die area by die omheining skoon gehou word. Dit moet op die betrokke beampte se pligstaat genoteer word. Inspeksies en bevindinge moet in die voorvaljoernaal aangeteken word
- Enige probleme met die alarm moet in die voorvaljoernaal aangeteken word en die verantwoordelike beampte moet onmiddellik daarop reageer. Hierdie probleme asook die regstelling daarvan moet in die joernaal aangeteken word
- Geen privaatmotorvoertuie moet toegelaat word om die omheinde area binne te gaan nie, behalwe afleweringvoertuie. Alle amptelike motors of afleweringvoertuie wat die omheinde area of gevangenis binnekom of verlaat moet behoorlik gevisenteer word en in die voorvaljoernaal aangeteken word. Afleweringvoertuie moet te alle tye deur 'n beampte vergesel word
- Areabestuurders en Hoofde van Gevangenis moet verseker dat 'n effektiewe patrollie stelsel in plek is om die area bedags en snags te patroleer
- Hoofde van Gevangenis moet verseker dat elke beampte oor die magtiging beskik om sleutels te hanteer en moet daarvoor teken. Pligstate moet hierdie prosedure omskryf
- Areabestuurders/Hoofde van Gevangenis moet verseker dat effektiewe gebeurlikheidsmaatreëls in plek is om voorsiening te maak vir gevalle waar geëlektrifiseerde omheinings nie 100% operasioneel is nie

Die beskikbaarheid van geëlektrifiseerde omheinings om die gevangenis beteken nie dat waaksaamheid in die algemeen verwaarloos of verslap mag word nie. Bewakingsbeamptes, dag- en nagskof, kan daarom nie sonder meer aanvaar dat slegs die geëlektrifiseerde veiligheidsomheining genoeg is nie en daarom hulle poste na willekeur kan verlaat nie.

Die voorvaljoernaal moet die volgende opskrifte bevat:

- datum en tyd
- voorval (alle alarmsituasies, inspeksies of voertuie wat die omheinde area binnekom of verlaat)
- bevindings of regstelling
- naam van beampte en nagesien

Die Toesighouer: Buitebewaking moet hierdie register op 'n daaglikse basis nasien en verseker dat die nodige opvolgaksies onmiddellik aandag geniet. Die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet die omheining op 'n weeklikse basis inspekteer en sodanige inspeksies moet (in rooi) in die register en die dagboek van die beampte wat die inspeksie uitgevoer het aangeteken word.

Omheinings moet geïnstalleer word aan die noodkragverskafferstelsel om te verseker dat dit ten volle operasioneel is in die geval van kragonderbrekings. Moontlike ontvlugtingsroetes, vanaf gevangenisdeur omheinings, moet geïdentifiseer word en voorgestelde maatreëls moet ingestel word om sodanige risiko's te hanteer (Gevangenisdiensorder 2: Beleid oor Veiligheid en Sekuriteit: Toegangsbeheer - Hoofstuk 3: 1-20).

5.5 GELEIDE: NA GEVANGENISSE, HOWE EN HOSPITALE OF KLINIEKE

Die Hoof van die Gevangenis moet verseker, voordat die gevangenis verlaat word, elke gevangene na behore deur die beskikkingsklerke geïdentifiseer word by wyse van 'n vergelyking van sy duimafdrukke met dié wat op die lasbrief verskyn en 'n vergelyking van die besonderhede op sy lasbrief en dié van wat op die toelatingsverslag verskyn.

Mediese noodgevallen kan uitgesluit word. Gevangenes wat voorgee dat hulle siek is moet behoorlik ondersoek word deur 'n mediese beampte voordat hulle begelei word na 'n buite-hospitaal.

Beamptes weet wat van hulle verwag word en is ingelig omtrent die tipe (risiko) gevangene wat begelei gaan word. Geskrewe instruksies (G342) in dié verband moet deur die Hoof van die Gevangenis uitgereik word en die beamptes wat die geleide doen moet skriftelik ontvangs daarvan erken. Die persoonlike inligting van elke gevangene wat begelei gaan word moet bekend wees aan die Toesighouer: Buitebewaking, geleides of bewakingsbeamptes.

Hoë risiko-gevangenes moet behoorlik geïdentifiseer word. Elke gevangene wat die gevangenis verlaat word na behore gevisenteer voor hy in die geleidingsvoertuig klim. Kennis moet veral geneem word van privaatkler wat onder gevangenskler gedra word, wat nie toegelaat word nie.

Enige departementele voertuig waarin gevangenes vervoer word, word na behore gevisenteer voor die gevangenes in sodanige voertuie klim en alle artikels wat 'n persoon kan beseer of wat gebruik kan word om 'n ontvlugting te bewerkstellig moet uit die voertuig verwyder word.

Ervare beamptes word gebruik vir geleidediens in gevalle van hoë risiko-gevangenes. Dit word verwag dat die Hoof van die Gevangenis elke beampte wat onder sy beheer werk sal ken sodat elkeen optimaal gebruik kan word of geplaas kan word volgens hul potensiaal.

Voldoende bewakingsbeamptes is te alle tye beskikbaar vir geleidediens. Die Hoof van die Gevangenis moet die aantal personelede bepaal wat hoë risiko-gevangenes of maksimum gevangenes moet begelei. Onder geen omstandighede mag bogenoemde kategorieë gevangenes begelei word deur minder as twee (2) beamptes, die bestuurder van die voertuig uitgesluit, nie. Dit is ook van toepassing op verhoorafwagende

gevangenes. Alle ander geleides moet gedoen word deur ten minste een (1) beampte, die bestuurder van die voertuig uitgesluit.

Handboeie en/of maagkettings en voetboeie moet tydens die geleidediens gebruik word en onder geen omstandighede mag dit tydens die geleidediens verwyder word nie.

Inspeksie moet uitgevoer word om te verseker dat voertuie in 'n goeie werkende toestand is en dat hulle toegerus is met 'n noodwiel, domkrag, noodsaaklike gereedskap, driehoeke, voor die reis aangepak word. Daar moet seker gemaak word dat alle voertuie wat gebruik word om gevangenes te vervoer ten volle gelisensieerd en padwaardig is.

Die volgende aspekte moet in ag geneem word wanneer daar op 'n tipe voertuie besluit word:

- die tipe gevangene, hul veiligheidsklassifikasie en ontvlugtingsrisiko, en
- die afstand wat gery gaan word en duur van die reis

Die Hoofde van Gevangenisse moet ondersteuning verskaf deur 'n bykomende voertuig te verskaf inagnemende die tipe gevangene of veiligheidsklassifikasie en die ontvlugtingsrisiko asook die afstand wat afgelê moet word. Waar lang afstande afgelê word, moet meer as een bestuurder beskikbaar wees. Die geleidingsvoertuig en die voertuig wat saam ry moet deurgaans in sig van mekaar wees tydens die duur van die reis.

Voertuie moet oor mobiele of tweerigtingradio's beskik. Deure van die geleide voertuig moet, (waar toepaslik), behoorlik met hangslotte gesluit word. Reise moet op so 'n wyse beplan word dat die gevangenes voor hul vertrek 'n maaltyd kan eet om sodoende die moontlikheid van 'n etery op die roete te vermy. Waar dit nie moontlik is nie moet toepaslike reëlings met gevangenisse op die roete getref word.

Beamptes wat geleidediens doen moet 'n dag voor die tyd daarvoor ingelig word sodat hulle in staat gestel kan word om etes, roetes en vervoer te reël. Die Hoof van die

Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet die beamptes mondeling en skriftelik instruksies gee voordat hulle die gevangenis verlaat. Onder geen omstandighede mag die beamptes van hul goedgekeurde roetes afwyk nie.

Geen privaatsake of besoeke aan winkels of familie word toegelaat terwyl gevangenes begelei word nie; privaatpersone mag nie in staatsvoertuie vervoer word nie. Onder geen omstandighede mag enige gevangene in 'n privaatvoertuig vervoer word nie behalwe gevangenes wat vir werksdoeleindes uitverhuur word.

Wanneer gevangenes oorgeplaas word na ander gevangnisse, moet die Hoof van die ander gevangenis vooraf by wyse telefonies of skriftelik ingelig word van hierdie oorplasing sowel as oor die verwagte tyd van aankoms. As die geleide nie op die verwagte tyd arriveer nie, moet navraag gedoen word.

Wanneer dit noodsaaklik is om langs die pad te stop moet die begeleidende beamptes verseker dat dit gedoen word op 'n veilige plek, verkieslik by 'n ander gevangenis of polisiestatie en seker maak dat die voertuig in alle aspekte nog veilig is. Beamptes wat geleidediens doen moet met toepaslike veiligheidstoerusting uitgereik word byvoorbeeld onder meer vuurwapens, radio's ensovoorts.

5.5.1 Oorplasing per treinvervoer

Gevangenes moet sover moontlik per padvervoer oorgeplaas word. Vervoer per trein moet slegs in uitsonderlike gevalle geskied. Hoë risiko gevangenes mag nie per trein vervoer word nie.

Die volgende veiligheidsmaatreëls moet te alle tye nagekom word:

- Alle gevonniste gevangenes moet tydens oorplasing in gepaste gevangenisdrag geklee wees. Hulle geleides mag egter privaatklere dra
- Gevangenes wat per trein oorgeplaas word moet nie geboei van die gevangenis na die stasie, en omgekeerd, marsjeer nie maar moet vervoer word.

Die Kommissaris van die Suid-Afrikaanse Polisie het goedgunstiglik ingewillig dat by die sentrum waar die Hoof van die Gevangenis nie oor vervoer beskik nie, maar die polisie wel, laasgenoemde teen betaling, met die vervoer van gevaarlike gevangenes behulpsaam kan wees. In alle gevalle moet voertuie beskikbaar gestel word. Die nodige reëlins moet plaaslik getref word

- Eise wat op SAPD155-vorm deur 'n Stasiebevelvoerder, in die verband voorgelê word, moet deur die Hoof van die Gevangenis aan wie vervoer verleen was, nagegaan, gesertifiseer en onderteken word en aan die betrokke Stasiebevelvoerder teruggestuur word
- Wanneer die trein by 'n spoorwegstasie intrek of wanneer die trein om die een of ander rede tot stilstand kom, moet die luike van die vensters vooraf toegetrek word en dit moet toe bly totdat die trein vertrek
- Wanneer gevangenes per trein vervoer word moet daar altyd van minstens twee (2) beamptes gebruik gemaak word. Wanneer gevangenes en geleides by die stasie arriveer, moet hulle onmiddellik na die kompartement geneem word en mag hulle nie doelloos op die stasie rondstaan nie
- Die kompartement moet gevisenteer word alvorens die gevangene binne-in toegelaat word. Spesifieke aandag moet aan vensterluike en deure gegee word
- Beide geleides moet met 'n vuurwapen uitgereik word wat gedurende die reis gedra moet word
- Gedurende die reis moet die gevangene deurgaans geboei wees en die boei moet met gereelde tussenposes getoets word. Die gevangenes mag geen gesprek met enige privaatpersoon voer nie

- ❑ Oorplasingsdokumente moet te alle tye in die persoonlike besit van die geleides wees
- ❑ Indien dit nodig is dat daar op die trein oornag word, moet die gevangene geboei en met sy hande bo-op die komberse slaap. Weereens moet die boeie gereeld getoets word
- ❑ Wanneer by die stasie van aankoms gearriveer word en vervoer is nog nie beskikbaar nie, moet die gevangene uitsig en in oorleg met die Stasiemeester, na 'n kantoor geneem word
- ❑ Streng veiligheidsmaatreëls moet toegepas word wanneer die gevangene na die toilet wil gaan met spesifieke verwysing na vensters en luike. Tydens die reis moet die gevangene deurgaans in die kompartement bewaak word

Reisklasse van toepassing op vervoer van gevangenes: Die klas waarin 'n gevangene per trein reis, is die volgende:

- ❑ Alle gevangenes word tweedeklas bespreek. Daar moet vroegtydig by die plaaslike Transnet vasgestel word welke bespreking op die betrokke roete beskikbaar is. Hierdie bespreking moet ten minste agt en veertig (48) uur voordat die geleide vertrek, by Transnet bespreek word
- ❑ Indien beamptes met hul terugreis, nie gevangenes begelei nie, mag hulle van eersteklas bespreking gebruik maak

(Gevangenisdiensorder 2: Beleid oor Veiligheid en Sekuriteit: Geleide na Gevangnisse, Howe, Hospitale/Klinieke, ens. - Hoofstuk 8:1-10).

5.6 VISENTERING - INGEVOLGE ARTIKEL 27 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998 EN REGULASIE 16 VAN DIE STANDAARD MINIMUM REËLS

5.6.1 Beleidsverklaring: Visenterings, gevangenes, hul besittings en selle

Aspekte van visentering van gevangenes se besittings en sel(le) is dié heel belangrikste om 'n veilige omgewing, in 'n gevangenis, vir beide die korrektiewe beamptes en die gevangenes te bewerkstellig.

Die doel van die visentering is om alle ongevraagde artikels, asook artikels waarmee ontvlugtings of beserings bewerkstellig kan word, aan die lig te bring. Verder is dit die plig van elke korrektiewe beampte om elke artikel wat hy vind, waarmee 'n gevangene homself of 'n ander gevangene kan beseer, te verwyder. Sou die korrektiewe beampte nie in staat wees om dit te verwyder nie, moet dit dadelik aan sy senior gerapporteer word sodat die nodige reëlings getref kan word om dit te verwyder.

5.6.2 Fisiese visentering van die gevangene

Die gevangene kan fisies deur middel van die hand gevisenteer word of deur middel van 'n tegniese apparaat, soos 'n metaalverklikker, of van 'n geklede persoon. Sodanige visenterings is verpligtend in die volgende gevalle:

- Alle gevangenes wat die gevangenis binnekom of verlaat

- Gevangenes wat deur die dag om een of ander rede binne die gevangenis aangehou word moet aan 'n daaglikse visentering op ongereelde tye onderwerp word en op 'n steekproefbasis soos vasgestel deur die Hoof van die Gevangenis

- Alle gevangenes wat heen en weer tussen seksies of enige ander areas van die gevangenis beweeg moet gevisenteer word voor hulle sodanige seksie of area (ander areas sluit in maar is nie beperk tot besoekersareas, rekreasieareas, klaskamers, opleidingsareas, werkwinkels, kombuise, ensovoorts nie) binnekom of verlaat

- Gevangenes wat in enkelselle vir afsonderingsdoeleindes, asook vir verdere aanklagte aangehou word moet deeglik op 'n daaglikse basis op ongereelde tye, soos deur die Hoof van die Gevangenis bepaal, gevisenteer word

Kragtens Regulasie 16(1)(a)-(b) van die Standaard Minimum Reëls is visenterings onderworpe aan die volgende beginsels:

- Die visentering van 'n gevangene moet op 'n doenlike manier uitgevoer word en sover as moontlik sonder om die integriteit of selfrespek van die gevangene te ondermyn of aan te tas of enige onnodige besering aan te doen
- Visentering(s) moet deur 'n korrektiewe beampte van dieselfde geslag uitgevoer word

Onder redelike omstandighede mag 'n gevangene op die volgende maniere deursoek word:

- (a) 'n Visentering deur die visuele inspeksie van die naakte liggaam
- (b) Visentering deur fisiese ondersoek van enige liggaamsholte
- (c) 'n Visentering deur liggaamsweefsel of liggaamsuitskeiding deur 'n monster vir analise te neem
- (d) 'n Visentering deur van 'n X-straal-masjien of tegniese apparaat. Indien daar enige redelike gronde is om te glo dat 'n gevangene 'n voorwerp of bestanddeel ingesluk of uitgeskei het wat benodig mag word as 'n bewysstuk in 'n verhoor en 'n gevaar is vir homself of korrektiewe beamptes of die sekuriteit van die gevangenis, kan 'n X-straal-masjien gebruik word.
- (e) Deur 'n gevangene in die gevangenis op so 'n wyse aan te hou, soos voorgeskryf deur die regulasie, vir die herwinning deur die normale uitskeidingsproses van 'n voorwerp wat 'n gevaar vir hom, of enige korrektiewe beampte, of enige ander persoon of die sekuriteit van die gevangenis kan inhou.

Bogenoemde visenterings vind slegs plaas deur magtiging van die Hoof van die Gevangenis.

Kragtens Artikel 27(3) (a)-(d) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 is visenterings onderworpe aan die volgende beperkings:

- Visentering gemagtig word in 'n omgewing onder toesig soos die gevangenis-hospitaal of -kliniek of in 'n openbare hospitaal uitgevoer word afhangede van die prosedure wat nodig is om die visentering uit te voer
- Gevangenes wat aangehou word vir 'n visentering wat oorweeg word in terme van gemelde paragraaf (e) moet in 'n enkelsel aangehou word. Sodanige gevangene moet ten minste een maal per dag deur die Hoof van die Gevangenis besoek word en sy gesondheid moet ten minste elke vier (4) uur deur 'n geregistreerde verpleegkundige, sielkundige- of mediese beamppte geëvalueer word
- Visentering wat, soos aangedui in gemelde paragraaf (b) oorweeg word, moet uitgevoer word deur 'n mediese beamppte of 'n mediese praktisyn wat nie die diensdoende mediese praktisyn of geregistreerde verpleegkundige is nie.
- Visentering wat oorweeg word in terme van gemelde paragrawe (b), (c), (d) en (e) moet te alle tye deur 'n korrektiewe beamppte van dieselfde geslag as die gevangene, as getuie, bygewoon word wat die uitslag van die visentering sal aanteken
- Indien tydens die ondersoek, 'n vroue mediese beamppte of mediese praktisyn, die maagdevlies ongeskonde vind sal geen ondersoek verder uitgevoer word nie
- 'n Visentering van die liggaamsholtes sal slegs deur 'n persoon van dieselfde geslag gedoen word, behalwe wanneer dit deur 'n mediese praktisyn gedoen word

- Visentering wat in terme van paragrawe (b), (c), (d) en (e) oorweeg word, moet nie by wyse van roetine aanbeveel word nie maar moet slegs uitgevoer word sou daar 'n redelike vermoede wees
- Visenterings wat in terme van paragrawe (b), (c), (d) en (e) oorweeg word sal nie die toedien van braakmiddels of klismas insluit nie

5.6.3 Visenterings deur mediese beamptes uitgevoer - Ingevolge Artikel 27(2) (a)-(c) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 en Regulasie 16(7) van die Standaard Minimum Reëls

Die versamel van 'n liggaamsweefselmonster met die doel van visentering:
 Wanneer die Hoof van die Gevangenis aandui moet die mediese beampte of praktisyn of die geregistreerde verpleegkundige op voorskrif van die mediese beampte of praktisyn die nodige liggaamsweefsel of monster van die liggaamsuitskeiding bymekaar maak en dit na die laboratorium verwys vir analise.

Die oes van sodanige vereiste liggaamsweefsel of uitskeidingsmonster moet uitgevoer word onder toesighouding van 'n korrektiewe beampte as getuie binne die gevangenis, kliniek of hospitaalbehandelingsarea.

Visenterings wat 'n spesifieke ondersoek genoodsaak soos 'n X-straal - Ingevolge Artikel 27(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No. 111 van 1998

Waar daar redelike gronde bestaan om te glo dat 'n gevangene vermoedelik 'n smokkel artikel of item ingesluk het moet hy na die noodgevalle-afdeling van die naaste openbare hospitaal verwys word vir 'n radiologiese ondersoek om die teenwoordigheid van die vreemde artikel of item vas te stel. Die verslag wat van die mediese beampte aan diens by die noodgevalle-afdeling ontvang word moet op die gevangene se mediese geskiedenisleër geliasseer word en 'n afskrif word aan die Hoof van die Gevangenis gestuur.

Hantering van gevangenes wat verdink word dat hulle 'n smokkelartikel/ item ingesluk het: Sodanige gevangene(s) moet in 'n enkelsel afgesonder word soos voorgeskryf en die volgende maatreëls moet geïmplementeer word:

- Die gevangene(s) moet met 'n standaardhospitaalbedpan uitgereik word
- Voortdurende en direkte toesig van die gevangene deur 'n korrektiewe beampte moet daargestel word in 'n poging om te verhoed dat die gevangene die ingeslukte item of artikel in die toilet uitskei
- 'n Geregistreerde verpleegkundige of die diensdoende mediese beampte of praktisyn moet die gevangene(s) minstens een maal elke vier (4) uur besoek om die gesondheidstoestand van die gevangene(s) vas te stel. Elke besoek moet onverwyld op die gevangene(s) se mediese geskiedenisleër aangeteken word

Toedien van braakmiddels en klismas (enemas)

Visenterings wat in terme van die Wet op Korrektiewe Dienste, Artikel 27(2) (b), (c), (d) en (e) oorweeg word sluit nie die toedien van 'n purgeermiddel, lakseermiddel, braakmiddel of die uitvoer van 'n enema of klisma in nie omdat dit die gevangene se gesondheidstoestand ernstig in gevaar kan stel of dit kompliseer.

Indien beweer word dat 'n gevangene 'n verbode artikel ingesluk het, moet die saak onder die aandag van die mediese beampte of praktisyn gebring word.

Liggaamsholte-visenterings (rektaal en bekken)

Liggaamsholte-visenterings moet nie as 'n roetine-onderzoek aanbeveel word nie, maar mag slegs uitgevoer word sou daar 'n redelike vermoede bestaan. 'n Visentering wat die fisiese ondersoek van enige liggaamsholte behels moet deur 'n mediese beampte of praktisyn, buiten die praktisyn aandiens, of deur 'n toepaslik opgeleide en gemagtigde geregistreerde verpleegkundige uitgevoer word. 'n Spesifieke versoek deur die gevangene vir die mediese beampte of praktisyn om die rektale of bekkenondersoek uit te voer moet sover as moontlik gerespekteer word.

Geregistreeerde verpleegkundiges wat deur die mediese beampte aandiens gemagtig is om die liggaamsholte-visenterings uit te voer moet weet hoé om die liggaamsholte te ondersoek sonder om enige onnodige beserings of infeksie, in die proses, te veroorsaak. Die gemagtigde geregistreeerde verpleegkundige moet oor genoegsame kennis en insig oor die anatomie en fisiologie van die liggaamsholtes, wat ondersoek word, beskik. Dit is noodsaaklik om te verseker dat daar begrip is vir die risiko's verbonde aan só 'n ondersoek indien dit nie behoorlik uitgevoer word nie.

Die gemagtigde geregistreeerde verpleegkundige moet in staat wees om die nodige behandeling deur die mediese beampte of praktisyn te erken, wanneer enige besering of infeksie vermoed of ontdek word. By aanstelling en voor hy toegelaat word om hierdie prosedure, sonder toesig uit te voer, moet die verantwoordelike mediese beampte of praktisyn die bekwaamheid van die betrokke geregistreeerde verpleegkundige evalueer sodat hierdie prosedure korrek uitgevoer kan word.

'n Korrektiewe beampte van dieselfde geslag as die gevangene moet te alle tye as getuie bystaan by 'n liggaamsholte-visentering en die bevindings daarvan in 'n voorgeskrewe register aanteken.

**Magtiging vir die uitvoer van 'n liggaamsholte (rektale en/of bekken) visentering
op 'n gevangene vir nie-mediese redes**

Ek, die ondergetekende ..... 'n diensdoende mediese beampte/praktisyn vir die .....
..... Gevangenis, magtig hierby ....., 'n geregistreeerde verpleegkundige
om 'n liggaamsholte-visentering van alle liggaamsholtes en wat 'n rektale* of bekken (vaginale)* ondersoek op 'n
manlike*/vroulike* gevangene wat wettiglik in die ..... Gevangenis aangehou word in terme van
die Wet op Korrektiewe Dienste, 1998 (Wet No 111 van 1998) en die Regulasies daartoe geproklameer, eksklusief
vir visenteringsdoeleindes.

.....
HANDTEKENING/KWALIFIKASIES   DATUM   NAAM IN DRUKSKRIF

*Skrap wat nie van toepassing is nie.

(LW: Hierdie magtiging moet by die voorgeskrewe register gehou word.)

Rekord van liggaamsholte-visenterings

'n Register wat die insident en besonderhede van die gemagtigde liggaamsholte-

visenterings reflekteer, gemerk *Rekord van liggaamsholte-visenterings* wat die volgende besonderhede bevat moet deur die verpleegkundige in beheer van die gevangenshospitaal bygehou word:

- datum van ondersoek
- gevangene se registrasienommer
- gevangene se naam en van
- rede vir ondersoek
- handtekening van die Hoof van die Gevangenis
- ondersoek wat uitgevoer is (byvoorbeeld rektale of bekkenondersoek)
- beskrywing van die maagdevlies tydens die ondersoek (slegs in die geval van vroulike gevangenes)
- handtekening van die mediese beampte of praktisyn of gemagtigde verpleegkundige wat die ondersoek uitgevoer het
- beskrywing van die artikels of items wat uitgehaal is, en
- naam (in drukskrif) en handtekening van die getuie

Hierdie register moet op 'n weeklikse basis deur die Afdelingshoof: Verpleegdienste nagesien word en deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste op 'n maandelikse basis.

Beslaglegging van artikels/items wat uitgehaal is - Ingevolge Artikel 27(4) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998: Alle artikels of items wat tydens 'n visentering uit 'n liggaamsholte gehaal word moet aan die korrektiewe beampte, wat as getuie, die visenteringsprosedure bywoon, oorhandig word om in die voorgeskrewe register gemerk *Liggaamsholte-visenteringsregister* aan te teken. Die verantwoordelike getuie moet die uitgehaalde artikels of items dan aan die dissiplinekantoor (ondersoekers) oorhandig sodat die nodige dissiplinêre prosedures bepaal kan word, waarna die betrokke register vir die gevangenis of hospitaal teruggegee word vir veilige bewaring.

(LW: In die geval waar geld gekry is, moet 'n kwitansienommer in die register geskryf word asook die wyse waaroor dit beskik is.)

Visentering van die besittings/eiendom van gevangenes: Al die gevangene se besittings moet deeglik gevisenteer word by opname en vrylating vanuit die gevangenis. Die besittings of enige eiendom van gevangenes wat in hul selle aangehou word moet ook op 'n deurlopende basis gevisenteer word. Sodanige visentering moet ten minste een keer 'n week vir minimum- en mediumklassifikasie gevangenes en ten minste daaglik vir maksimum- en hoë risiko-gevangenes gedoen word.

Wanneer sodanige besittings gevisenteer word moet dit in die teenwoordigheid van daardie gevangene geskied. Sorg moet gedra word dat die besittings nie met visentering beskadig word nie. Alle ongemagtigde artikels wat gevind word moet behoorlik in die Verbeurdverklarings of Vernietigingsregister opgeteken word.

Die B18-register waarin al die verbeurde artikels opgeteken word, moet soos volg geklassifiseer word:

- Datum: die datum waarop die artikel(s) gevind is
- Beskrywing van die artikel(s): volle beskrywing en die toestand daarvan
- Omstandighede: 'n volle beskrywing van die omstandighede waaronder die artikel(s) gevind is, byvoorbeeld tydens 'n selvisentering of in 'n kombuis asook die besonderhede van die persone by wie dit gevind is, ensovoorts
- Deur wie dit gevind is: beampte of persoon se voorletters, van en rang
- Saaknommer: die dissiplinêre saaknommer of die MR-nummer sou iemand in verband met die artikel(s) aangekla word
- Handtekening/kwitansienommer: die handtekening van twee (2) getuies wat sertifiseer, by wie artikel(s) gevind word, soos beslis is deur die Hoof van die Gevangenis of die handtekening van die ontvanger indien die artikel(s) aan die Suid-Afrikaanse Polisie diens of regmatige eienaar oorhandig word of die kwitansienommer indien die artikel(s) op 'n openbare veiling verkoop word, is nodig

5.6.4 Visentering van selle en binneplase

Selle en binneplase moet daagliks gevisenteer word. Spesifieke aandag moet gegee word aan venstertralies, deurslotte, deure, toilette, mure, plafonne, fluoressseer ligpasstukke, elektriese en interkominstallasies, ensovoorts om te verseker dat daar nie mee gepeuter word nie. Tydens hierdie visentering moet alle moontlike artikels wat vir 'n ontvlugting gebruik kan word, weggeneem word. Waar nodig moet vakmanne gebruik word om met die visentering te help veral met die inspeksie van die elektriese eenhede.

Korrektiewe beamptes en hoofde van seksies moet die visenteringsregister voltooi en hulle bevindings daarin aanteken. Hoofde van Gevangenis moet verseker dat visentering wel plaasgevind het en nie net stereotipe- of bloot roetine inskrywings is nie. Daar moet toegesien word dat aangetekende foute sonder versuim reggestel word.

Visenteringsregister: Visenteringsregisters moet elke keer ingevul word sou visenteringsaksies uitgevoer word. Hierdie registers moet nagesien word deur die Seksiehoof en Toesighouer: Binnebewaking op 'n daaglikse basis en die Hoof van die Gevangenis of Afdelingshoof: Operasionele Dienste op 'n weeklikse basis. Vir elke seksie (insluitende kombuise, hospitale, monitorseksies, ensovoorts) moet 'n afsonderlike visenteringsregister gehou word.

Werkplekke: Ongeag die veiligheidsklassifikasie van gevangenes moet alle werkplekke daagliks gevisenteer word met die oog op smokkelartikels. Daar moet seker gemaak word dat van alle instrumente rekenskap gegee word voor die gevangenes die werkplek verlaat.

By alle werkplekke moet 'n visenteringsregister aangehou word deur die korrektiewe beamptes wat in sodanige areas werk. Die visenteringsregister moet op 'n daaglikse basis deur die korrektiewe beampte in beheer van die werkplekke nagesien word. Die register moet ook op 'n weeklikse basis deur die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste nagesien word.

Verrassingsvisentering: Bykomend tot die visenteringsaksies soos in die vorige paragrawe verduidelik is, is verrassingsvisenterings 'n belangrike veiligheidsmaatreël, die waarde daarvan berus op die verrassingselement.

Die besluit om verrassingsvisentering uit te voer word aan die diskresie van die Hoof van die Gevangenis oorgelaat, wat oordeelkundig moet optree volgens bepaalde tendense. Verrassingsvisentering moet egter uitgevoer word op ten minste 'n maandelikse basis en in rooi in die Hoof van die Gevangenis se dagboek aangeteken word.

Tendens/frekwensies: Die Hoof van die Gevangenis moet die Afdelingshoof: Operasionele Dienste skriftelik in kennis stel om visentering op 'n deurlopende basis te fasiliteer. Tendense/frekwensies rakende visentering moet onder die aandag van die Hoof van die Gevangenis vir verdere hantering gebring word.

Algemeen: Aan die einde van elke week, verkieslik op Vrydae moet 'n visenteringsertifikaat geteken deur die Hoof van die Gevangenis by die Areabestuurder ingedien word, met die volgende inligting:

- naam van die seksie
- getal selle
- bevindings en regstellingsmaatreëls

Die inhoud van die order moet ingesluit word by die pligstate van alle bewakings-beamptes

5.6.5 Visentering van Korrektiewe Beamptes - Ingevolge Artikel 101(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 en Regulasie 70 van die Standaard Minimum Reëls

'n Korrektiewe beampte van wie dit vereis word om op te tree om toegang te kontroleer of veilige bewaking binne 'n gevangenis te handhaaf, mag in terme van Artikel 101 (2) (a) van die Wet enige korrektiewe beampte se eiendom visenteer.

In terme van Regulasie 70 van die Standaard Minimum Reëls mag korrektiewe beamptes en hul eiendom gevisenteer word. Hoofde van Gevangenis se moet plaaslike beleid en prosedures in hierdie verband in hul inligtingsorders insluit.

Weiering van toegang tot 'n gevangenis - Kragtens Regulasie 70 van die Standaard Minimum Reëls: Die Hoof van die Gevangenis of enige beampte gedelegeer deur hom mag weier om enige persoon, insluitend 'n korrektiewe beampte, tot 'n gevangenis toe te laat indien die persoon weier om sy identiteit of die doel van sy besoek of enige toevallige saak waarop hy navraag doen, bekend te maak of indien versoek, weier om gevisenteer te word.

Enige persoon wat, tydens 'n besoek aan 'n gevangenis, hulle onbehoorlik gedra of wat optree in teenstelling met die goeie orde en dissipline van sodanige gevangenis, mag deur die Hoof van die Gevangenis beveel word om sodanige gevangenis te verlaat en as sodanige persoon weier om aan sodanige instruksie te voldoen, kan die Hoof van die Gevangenis hulle met geweld uit die gevangenis verwyder (Gevangenisdiensorder 2: Beleid oor Veiligheid en Sekuriteit: Visentering - Hoofstuk 14:1-20).

5.7 SAMEVATTING

In hierdie hoofstuk is 'n *Vergelykende* penologiese ondersoek rakende Korrektiewe-beleid en *Wetgewing* oor Veiligheid en Sekuriteit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel aangeraak. Daarbenewens handel hierdie korrektiewebeleid oor die veilige bewaking van gevangenes en verskeie maatreëls wat daarmee gepaard gaan in die strafstelsel. Terselfdertyd is beginsels oor korrektiewe aangeleentheid gemeet aan die hand van internasionale standaarde soos onder meer getipeer is in hierdie hoofstuk.

Nieteenstaande die breë verband rakende Veiligheid en Sekuriteit is die oogmerke van die korrektiewe stelsel benadruk deur alle gevangenes in veilige bewaring aan te hou terwyl hul menswaardigheid verseker word. Benewens word van die Departement van Korrektiewe Dienste verwag om stappe te neem wat nodig is om die veilige bewaking

van elke gevangene te verseker en om sekuriteit en goeie orde in elke gevangenis te handhaaf.

In hierdie vergelykende penologiese ondersoek is aangedui dat die veilige bewaking van die gevangene en die handhawing van sekuriteit en goeie orde, op so 'n wyse toegepas word dat dit in ooreenstemming is met die doel om nie die gevangene in 'n groter mate of vir 'n langer tydperk as wat nodig is, aan te hou nie. Soos verskyn in die wetsontwerp, mag die minimum regte van gevangenes nie aangetas word óf dissiplinêr óf om enige ander redes beperk word nie.

In die daaropvolgende hoofstukke gaan daar in breë trekke verder uitgebrei word oor die implementering van korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel en gaan hierdie korrektiewebeleid en die gepaardgaande wetgewing telkemale uitgelig word. *Die totale betrokkenheid en bydrae binne die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel sal dan eers duideliker na vore tree.*

Hoofstuk 6

KORREKTIEWEBELEID RAKENDE GEMEENSKAPSKORREKSIES EN WETLIKE VOORSKRIFTE

6.1 INLEIDING

In hierdie hoofstuk is daar gefokus op die daarstelling van korrektiewebeleid rakende Gemeenskapskorreksies in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel. Daarbenewens is die implementering, formulering en uitvoering van korrektiewebeleid en die jongste verwikkeling in wetgewing in penologiese perspektief geplaas.

Hierdie hoofstuk bring die verskillende vorme van vonisse en toesig waarmee binne die gemeenskap gehandel word onder een organisasiestruktuur. Afgesien hiervan is die doel van beleid om die neem van besluite in die hierargie te lei en te verseker dat daar eenheid van optrede en ooreenstemming in besluitneming is, en dat beleid 'n gesonde sterk invloed op die koördinasie en integrasie van die verskillende deelgebiede van die onderneming het (Kroon 1986:24).

Derhalwe is die doel van beleid om *die neem van besluite te vergemaklik ten einde te verseker dat daar eenheid van optrede en ooreenstemming in besluitneming is en só koördinasie en integrasie bevorder* (Bruyns, Gericke, Kriel & Malan 1997:69). Langs hierdie weg word voortgegaan om belangrike beleidsake en wetlike voorskrifte in die korrektiewe stelsel aan te raak sodat dit aan internasionale standaarde voldoen.

6.2 BELEID RAKENDE GEMEENSKAPSKORREKSIES - INGEVOLGE ARTIKEL 54(1) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

6.2.1 Dagparool

Inleiding

Die Kommissaris kan dagparool toestaan aan enige gevangene, onderhewig aan bepaalde voorwaardes en vir bepaalde tydperk(e). Die delegasie hier van toepassing, is soortegelyk aan die van toepassing op uitplasing ingevolge Artikel 45 van die Wet op Korrektiewe Dienste, 1998, Wet No 111 van 1998.

In effek dien sodanige gevangenes 'n gedeelte van sy vonnis uit in die tydperk(e) waartydens hy in besoldigde diens is. Die dagparolee moet ook, in samewerking met die Gemeenskapsinskakelingsbeampte, poog om 'n betrekking te bekom. Daarna keer hy terug na die dagparoolsentrum of gevangenis waar hy aangehou en versorg word.

6.2.2 Status van 'n dagparolee – Ingevolge Artikels 2 en 44(2)(a) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

'n Dagparolee verwys na 'n persoon wat nog nie sy vonnis van gevangenisstraf ten volle uitgedien het nie. Gevolglik verkeer hy onder die toesig van die Departement van Korrektiewe Dienste vir die volle duur van sy dagparooltermyn. Hierdie verantwoordelikheid van die Departement noodsaak effektiewe toesig oor die dagparolee ten einde sy geregtelike funksie te kan vervul.

Artikel 44(3)(b) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 No 1998 bepaal dat 'n dagparolee 'n gevangene is wat by uitplasing sekere *regte* en *voorregte* (vergunnings) verkry. 'n Dagparolee kan die vergunning hê om in oorleg met die Hoof van die Gevangenis vir 'n bepaalde tydperk gedurende dag of nagskof in 'n betrekking te staan of die dagparoolsentrum of gevangenis vir 'n bepaalde tydperk te verlaat ten einde 'n betrekking te probeer bekom.

Nota: Die dagparolee mag nie die dagparoolsentrum of gevangenis verlaat voordat die afspraak deur die Gemeenskapsinskakelingsbeampte met die potensiele werkgewers bevestig is nie.

Tydens hierdie tydperke verkeer die dagparolee op eie verantwoordelikheid en sonder toesig op 'n plek anders as 'n *gevangenis*. Hy beklee die status van 'n parolee en is hy verplig tot die nakoming van bepaalde voorwaardes.

Artikel 54(1) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat die dagparolee moet na-ure in die dagparoolsentrum of gevangenis deurbring. Alle dagparolees is deurgaans onderhewig aan die bepalings van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998.

6.2.3 Doel en oogmerke van beheer en toesig oor dagparolees

Die suksesvolle herinskakeling van die dagparolee in die gemeenskap kan deur middel van die volgende beginsels bereik word:

- hy word geleidelik aan die leefwyse in die vrye samelewing gewoond gemaak
- hy word geleidelik aan meer en groter verantwoordelikhede blootgestel, en
- tydens sy dagparooltydperk word daar steeds toesig en kontrole op hom uitgeoefen

Hierdeur kan kriminalisering en institusionalisering van gekeurde gevangenes voorkom of teëgewerk word.

6.2.4 Verantwoordelikheid vir toesig en beheer

Die Hoof van die Gevangenis is verantwoordelik vir die uitoefening van toesig en beheer oor dagparolees. Gedagtig aan 'n dagparool se status, is die Hoof van die Gevangenis verantwoordelik vir sy aanhouding, bewaking en fisiese versorging terwyl die monitering van die dagparolee bedags, op dieselfde beginsel behoort te geskied as besoeke van gevangenes in hospitale, ensovoorts. Hierdie moniteringsaksies moet in samewerking met die Hoof Gemeenskapskorreksies/Toesighouer: Buitebewaking uitgevoer word.

Dagparolering maak deel uit van die gemeenskapsinskakelingsproses. Aangesien hierdie proses in aanvang neem en grotendeels voltooi word voor uitplasing op parool, is die Hoof van die Gevangenis hiervoor verantwoordelik.

Die Hoof van die Gevangenis is verantwoordelik vir aksies ter versekering dat:

- die dagparolee voldoende steunstelsels het by uitplasing onder parool of korrektiewe toesig, en
- die dagparool sy dagparoolvoorwaardes moet nakom; daar doeltreffend en paslik teen die dagparool opgetree word by die verbreking van die dagparoolvoorwaardes

In gevalle waar die dagparoolsentrum buite die gevangenissterrein geleë is, is die verantwoordelikheid *mutatis mutandis* van toepassing op die Hoof: Gemeenskapskorreksies/Toesighouer: Buitebewaking.

6.2.5 Kategorieë van gevangenes vir oorweging vir dagparool

Die volgende kategorieë gevangenes kan vir dagparool oorweeg word:

- Kategorie A: Gevangenes met praktiese hervestigingsprobleme
- Kategorie B: Geïnstitutionaliseerde en/of gevangenes met aanpassings- of sosialiseringprobleme
- Kategorie C: Gevangenes met twyfelagtige prognose en hoë veiligheidsrisiko

Kategorie A: Gevangenes met praktiese hervestigingsprobleme

Doel: Om gevangenes met gebrekkige steunstelsels die geleentheid te gee om tydens dagparolering selfstandig en selfversorgend te wees.

Keuringskriteria

- Gevangene beskik nie oor 'n betrekking nie en geen heenkome in terme van verblyf kan gevind word nie
- Die gevangene het beperkte privaatkant beskikbaar om by plasing in sy eie behoeftes te voorsien, en
- Die gevangene is 'n geskikte kandidaat vir inskakeling by 'n groeopleidingsentrum waar akkommodasiegeleenthede nie beskikbaar is nie

Kategorie B: Geïnstitutionaliseerde en/of gevangenes met aanpassing- of sosialiseringprobleme

Doel: Om gevangenes wat geïnstitutionaliseerd is, of sosialiseringprobleme ondervind stelselmatig op gekontroleerde wyse by die gemeenskap in te skakel.

Keuringskriteria: Kandidate vir oorweging

- vrees vir ontslag
- beperkte kontak met familie en lede van die publiek tydens gevangesetting
- tred verloor met die ontwikkeling en leefwyse in 'n vrye gemeenskap
- onvoldoende steunstelsels in die gemeenskap
- aanpassings- of sosialiseringprobleme, en
- misdaadrekord is 'n aanduiding van onvermoë om op sy eie te oorleef

Kategorie C: Gevangenes met 'n twyfelagtige prognose en 'n hoë veiligheidsrisiko

Doel: Om gevangenes wat 'n bedreiging vir die gemeenskap inhou aan 'n streng toesigstelsel te onderwerp.

Keuringskriteria: Kandidate vir oorweging

- gewelddadige oortredings soos moord, verkragting, roof en ander seksuele oortredings, asook swak prognose
- lang tugoortredingsrekord
- aggressiewe misdaadgeskiedenis, en
- maksimum veilige bewakingsklassifikasie

Nota: Alle gevangenes gevonnissen weens aggressiewe oortredings soos moord, roof en verkragting word nie noodwendig as hoë risikogevalle beskou nie, maar slegs diegene wat deur middel van hul gedrag en aanpassing in die gevangenis as sodanig geklassifiseer word.

Opmerkings: 'n Gevangene wat oor 'n hoë risiko-profiel beskik en na verwagting 'n bedreiging vir die gemeenskap inhou, moet op 'n dagparoolbasis vrygelaat word ten

einde streng kontrole oor sy bewegings uit te oefen. Dit sal gevolg word deur volwaardige parool met maksimum toesig.

Dagparool as 'n metode van risiko-bestuur: Dagparool vorm 'n integrale deel van plasingsproses en bied aan die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad 'n addisionele opsie wat oorweeg kan word om die gevangene op die mees effektiewe wyse by die gemeenskap in te skakel.

Die Gevallebestuurskomitee sowel as die Korrektiewe Toesig en Paroolraad moet tydens die oorweging van 'n gevangene se vrylating deurentyd rekening hou met die graad van risiko wat by 'n spesifieke vrylating betrokke is. Indien 'n geringe risiko ter sprake is sal normale parolering met minimum of medium parooltoesig toepaslik wees. Wanneer penaliserende faktore egter op 'n verhoogde risiko dui, kan dagparolering ingevolge Kategorie A, B of C oorweeg word om oor te gaan na parool met medium of maksimum toesig.

Dagparool kan derhalwe tesame met ander vrylatingsmeganismes as 'n bestuursmeganisme aangewend word om die potensiële risiko wat met 'n uitplasing of vrylating gepaard gaan, op 'n effektiewe wyse te hanteer.

6.2.6 Plasingsadministrasie

Die volgende prosedures is van toepassing op aanbeveling vir dagparolering van 'n gevangene:

- Die Gevallebestuurskomitee moet die G326-vorm op die voorgeskrewe wyse voltooi terwyl die kategorie en dagparooltydperk onder Afdeling 1, paragraaf 1 aangedui word
- Die aanbevole parooltydperk (na verstryking van dagparooltydperk) word onder Afdeling 1, paragraaf 2 aangedui. Die parooltoesigkategorie waaronder die parolee na beëindiging van sy parooltydperk ingedeel behoort te word, is minimum, medium en maksimum toesig en moet onder Afdeling 1, paragraaf 1, aangedui word

- Motivering vir die tipe van uitplasing moet onder Afdeling 1, paragraaf 7, aangedui word. In gevalle waar dagparool aanbeveel word, moet die motivering daarvoor ooreenstem met die dagparoolkategorie soos onder Afdeling 1, paragraaf 1, vermeld
- Die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad is verantwoordelik vir die goedkeuring van die spesifieke gevangenes se uitplasing of vrylating en moet spesifiek aandui welke aanbevelings van die Gevallebestuurskomitee goedgekeur word. Indien wysigings nodig geag word moet dit by die opmerkingsgedeelte aangedui word

6.2.7 Aksies na goedkeuring van dagparool

Die reeds gevestigde prosedure en bepalings van toepassing op voorwaardelike uitplasing is ook hier van toepassing en moet tesame met die volgende aksies uitgevoer word:

Bekendmaking: Die Voorsitter van die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad moet onmiddellik die Gevallebestuurskomitee in kennis stel dat die gevangene se uitplasing op dagparool goedgekeur is. Die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee moet vir die uitplasing van die gevangene op dagparool reël.

Herinskakeling in die gemeenskap: Herinskakeling moet vroegtydig voor uitplasing op dagparool in aanvang neem met die klem op indiensplasing en inskakeling by die Standaardontslagvoorbereidingsprogram.

Uitreiking van dagparoolbevel: Sodra alle praktiese aspekte (soos werkadres en vervoerreëlings) gefinaliseer is, word 'n dagparoolbevel ten opsigte van die betrokke gevangenes uitgereik, wat deur die Hoof van die Gevangenis bekragtig en geteken moet word.

Artikel 54(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat die tersaaklike besonderhede rakende die dagparoolbevel, tyd van terugkeer na die dagparoolsentrum of gevangenis volledig op die dagparoolbevel aangedui moet word.

Veral in gevalle waar die dagparolee vir doeleindes van nagskofte dienspligtig sal wees, is dit belangrik dat die Gemeenskapsinskakelingsbeampte die korrekte diensure met die werkgewer kontroleer. Indien bykomende dagparoolvoorwaardes nodig is, moet daarop gelet word dat sodanige voorwaardes billik, redelik, uitvoerbaar en afdwingbaar kan wees en skriftelik op die dagparoolbevel aangebring moet word.

Die inhoudelike van die dagparoolbevel met spesifieke verwysing na die gestelde voorwaardes, moet by die aanbreek van die dagparoolbevel aan die gevangene verduidelik word. Daarna moet hy 'n skriftelike onderneming onderteken en hom aan sodanige voorwaardes onderwerp.

Die oorspronklike dagparoolbevel moet aan die gevangene oorhandig word wat hy vir die duur van sy dagparooltydperk in sy persoonlike besit moet hou. Die afskrif word op die gevangene se lasbrief of lêer geliasseer.

Nota: 'n Gevangene wat op dagparool uitgeplaas word behou sy lêer tot en met uitplasing op parool. Reëlings kan, indien nodig, met die Hoof van die Gevangenis getref word om sodanige lêers afsonderlik te liasseer.

Oorplasing na dagparoolsentrum: Oorplasing na die dagparoolsentrum moet vroeg op die dag wanneer dagparool aanbreek geskied ten einde die dagparolee in staat te stel om vir sy werk te rapporteer. Waar nodig moet administratiewe take in die verband reeds die vorige dag afgehandel word. Indien dit moontlik is, moet dagparolees verkieslik op die gevangensterrein gehuisves word. Waar die dagparoolsentrum nie op die gevangensterrein geleë is nie, moet die gevangenes, ± een week voor dagparolering in werking tree, oorgeplaas word.

6.2.8 Fisiese versorging

Akkommodasie: Lokaliteit

Die dagparoolsentrum moet sodanig geleë wees dat dagparolees nie fisiese kontak met ander gevangenes sal hê nie. Die sentrum moet verkieslik nie deel van die gevangenis uitmaak nie, maar alternatiewe akkommodasie soos 'n ontruimde woning, kantoor,

stoor, ensovoorts kan gebruik word met inagneming van praktiese aspekte soos die uitoefening van toesig en beheer oor dagparolees. Die dagparoolsentrum moet verkieslik op die gevangensterrein geleë wees.

Tipe huisvesting: Veilige bewaking geld nie as hoofoorweging nie en dus sal strukture met huishoudelike tipe deure, vensters, plafonne, ensovoorts voldoende wees. Geskikte tydelike strukture kan vir die dagparooldoeleindes aangewend word. Ten einde kontak met ander gevangenes te vermy en die beweging van dagparolees te vergemaklik, sal dit ideaal wees indien die dagparoolsentrum oor 'n eie ingang beskik.

Geriewe: *Die volgende behoort beskikbaar te wees met minimum vereistes*

- ablusiegeriewe
- toesluitbare kaste
- washuisgeriewe of was- en strykgeriewe indien 'n washuis nie beskikbaar is nie
- ontspanningsgeriewe
- gemeenskaplike sit- of eetskamer (ook vir besoeke), en
- huishoudelike meublement soos tafels en stoele asook 'n gemeenskaplike yskas (beskikbare fondse inaggenome kan mettertyd beskikbaar gestel word)

Privaattoerusting: Dagparolees kan volgens die Hoof van die Gevangenis se diskresie hul eie toerusting soos 'n televisie, warmplaat, ketel, ensovoorts aanskaf.

Die volgende skriftelike onderneming moet deur die dagparolee onderteken en op sy lêer of lasbrief geliasseer word:

- Die dagparool is self verantwoordelik vir die instandhouding van persoonlike eiendom
- Die Departement van Korrektiewe Dienste aanvaar geen aanspreeklikheid vir enige skade aan privaattoerusting of verlies daarvan nie
- Indien van hierdie vergunning misbruik gemaak word, sal dit onverwyld ingetrek word, en
- Toerusting moet nie 'n gevaar vir enige persoon of gebou inhou nie

Losiesfooi – Ingevolge Artikel 65(1) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 loseer dagparolees by die gevangenis of dagparoolsentrum deurdat hulle snags binne die gevangenis slaap, hul etes daar nuttig en ook versorging daar ontvang.

Artikel 65(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat vir doeleindes van die aankweek van 'n verantwoordelike sin en 'n besef van waarde ten opsigte van gelewerde dienste, is alle dagparolees in beginsel statutêr verantwoordelik vir die betaling van 'n basiese losiesfooi aan die Staat vir die duur van hul dagparooltydperk(e).

Dagparolees moet die Hoof van die Gevangenis voorsien van 'n staat van inkomste en uitgawes ten einde die koste tot bydrae te bepaal wat hul gedurende die tydperk van dagparool betaal moet word.

Nota: *Weens bepaalde probleme wat voorsien en ondervind word met betrekking tot algemene administrasie rondom die praktiese bedryf van die stelsel van losiesfooi, is hierdie statutêre aksie tans nog nie inwerking gestel nie.*

Uitrusting: Kleding

Waar moontlik dra parolees hul eie privaatklere (ook na-ure) of werksklere soos deur die werkgewer voorsien. Dagparolees wat oor 'n betrekking beskik, is self verantwoordelik vir hul eie privaat of werksklere. Dagparolees wat nie oor 'n betrekking beskik nie en wie se privaatklere onvoldoende of ongeskik is vir verskyning in die openbaar, moet uitgereik word met voldoende en geskikte klere.

Waar die dagparoolsentrum binne die gevangenis geleë is, word die dra van privaatklere (na-ure) aan die diskresie van die Hoof van die Gevangenis oorgelaat. Behoeftige gevangenes, moet volgens diskresie van die Hoof van die Gevangenis, van genoegsame standaard uitplasingsklere voorsien word vir solank dit noodsaaklik is, byvoorbeeld tot na ontvangs van hulle eerste salaris.

Gewone (sedergroen) gevangenisklere kan vir die gebruik binne die paroolsentrum voorsien word ten einde die dagparolee die geleentheid te bied om sy privaatkler te was en te stryk. Die Hoof van die Gevangenis moet toesien dat dagparolees netjies en sinlik geklee is wanneer hulle die dagparoolsentrum of gevangenis verlaat.

Materiële bystand: Die behoeftige dagparolee kan by uitplasing op dagparool in aanmerking kom vir gratifikasie. Verdere materiële bystanditems soos gereedskap, moet volgens behoefte eenmalig aan die dagparolee voorsien word. Die dagparolee moet skriftelik ontvangs erken van die materiële bystanditems. Hierdie beslissing berus by die Gevallebestuurskomitee beamptes of Gemeenskapsinskakelingsbeampte.

Voeding: Die dagparolee moet, sover moontlik, alle oggend- en aandetes by die dagparoolsentrum of gevangenis nuttig. Kospakkies vir middagetes moet volgens die bepaalde maaltydplan uitgereik word. (Indien die dagparolee dit sou verlang, kan hy 'n fles wat op eie koste bekom vir warm sop, tee of koffie)

Nota: Die Hoof van die Gevangenis kan, volgens sy diskresie, afhangende van die beskikbare toerusting in die dagparoolsentrum, die dagparolee toelaat om op eie koste etes te berei. Dagparolees moet aandui wanneer etes nie genuttig gaan word nie, ten einde vermorsing van etes te voorkom.

Gesondheidsorg: Beserings

Die bepaling van die bestaande B-Order is ook op dagparolees van toepassing en die Departement is vir die algemene gesondheidsorg van die dagparolee verantwoordelik.

In geval van 'n besering aan diens is die werkgewer egter self verantwoordelik vir enige uitgawes in die verband. Dagparolees moet te alle tye versoek word om 'n besering aan diens onmiddellik by die werkgewer te rapporteer en by sy terugkeer na die gevangenis of dagparoolsentrum, onder die Hoof van die Gevangenis se aandag bring. Werkgewers moet pertinent by indiensplasing daarop gewys word dat dagparolees wel vir ongevalledekking ingevolge die Ongevallewet kwalifiseer en as sodanig geregistreer moet word.

Indien 'n dagparolee aan 'n mediese skema behoort of verkies om sy eie private mediese versorging te bekom, mag hy toegelaat word met die voorbehoud dat die Departement geen verantwoordelikheid vir kostes in die verband sal dra nie. Hierdie voorbehoud moet by uitplasing pertinent (skriftelik) onder die dagparolee se aandag gebring word.

Toiletbenodigdhede: Die voorsiening van toiletbenodigdhede is 'n basiese reg van toepassing op gevangenes. Die dagparolee moet voorsien word van die nodige items soos van toepassing op gevangenes. Die dagparolee mag sy eie benodigdhede aankoop indien hy dit sou verkies.

Versorging van hare/snor/baard: Die dagparolee mag sy hare, snor of baard na gelang van sy keuse dra. 'n Dagparolee wat oor 'n inkomste beskik, moet sy hare, snor of baard op eie koste laat sny. Indien hy nie oor 'n inkomste beskik nie, kan hy dit egter by die gevangenis laat doen. Die Hoof van die Gevangenis is steeds verantwoordelik om te verseker dat die dagparolee se hare, snor en baard netjies vertoon.

Klere en skoeisel: Die Hoof van die Gevangenis moet deur gereelde inspeksies toesien dat dagparolees netjies vertoon, dat hul klere en skoene skoon en netjies is, en dat dit hulle behoortlik pas. Indien 'n washuis beskikbaar is, mag die dagparolee se klere by die washuis gewas en gestryk word. Dagparolees mag self hul klere was en stryk indien hulle dit so verkies en mag hy ook sy eie beddegoed verskaf.

Dagparoolsentrum: Die Hoof van die Gevangenis moet toesien dat daaglikse inspeksie gehou word deur die Afdelingshoof: Operasionale Dienste/Toesighouer. Buitebewaking ten einde te verseker dat die dagparolees hul kamers of die sentrum netjies hou. Hierdie inspeksies moet in die Hoof van die Gevangenis se dagboek aangeteken word.

Algemene higiëne: Ten tye van inspeksies moet korrektiewe beamptes toesien dat bederfbare voedsel nie vir onbepaalde periodes gehou word nie, aangesien dit onder meer tot voedselvergiftiging aanleiding kan gee.

Klagtes en versoeke: Hoof van die Gevangenis

Die Hoof van die Gevangenis moet aan dagparolees die geleentheid bied om op 'n daaglikse basis klagtes en versoeke te rig. Die administratiefregtelike beginsels van geregverdigheid, billikheid, redelikheid en noodsaaklikheid, asook die *audi alteram partem*-beginsel moet in ag geneem en deurlopend toegepas word. 'n Afsonderlike klagte- en versoekeregister (G365) moet vir die doel bygehou word. Die Toesighouer: Buitebewaking is verantwoordelik om die klagtes en versoeke van die dagparolees te noteer. Die Hoof van die Gevangenis/Afdelingshoof: Operasionele Dienste moet die register weekliks nasien.

Vervoerreëlings: Dagparolees is verantwoordelik vir hul eie vervoerreëlings na en van die werkplek. Waar die dagparolee nog nie oor 'n betrekking beskik nie en vir onderhoude na potensiële werkgewers moet gaan, moet die dagparolee sover moontlik deur die Gemeenskapsinskakelingsbeampte met die reël van vervoer ondersteun word.

Die dagparolee kan sy eie voertuig, motor, motorfiets of fiets aanskaf en praktiese reëlings met betrekking tot die parkering daarvan moet plaaslik met die Hoof van die Gevangenis getref word. Daar moet toegesien word dat die dagparolee oor 'n geldelike en toepaslike rybewys beskik en dat die voertuig gelisensieer is.

In gevalle waar die dagparolee wel oor 'n geldelike en toepaslike rybewys beskik, moet die Hoof van die Gevangenis volgens sy diskresie toesien dat die dagparolee geleentheid gebied word om sy bestuursvaardighede op te knap voordat hy toegelaat word om sy voertuig te bestuur. Indien die dagparolee weens die gebrek aan fondse nie oor sy eie voertuig beskik nie, kan die volgende reëlings getref word:

- Reël met die dagparolee se werkgewer, familie of vriende om aan hom 'n voorskot of van geld te voorsien of hom van vervoer te voorsien totdat hy sy eerste salaris ontvang, of

- Indien geen alternatiewe vervoerreëlings getref kan word nie, kan dagparolees volgens diskresie van die Hoof van die Gevangenis by wyse van reeds bestaande staatsvervoer, wat op 'n gereelde grondslag plaasvind, geakkommodeer word

6.2.9 Inkomste van dagparolees

Sommige dagparolees wat vir lang periodes in die gevangenis verkeer beskik nie oor die vermoë om hul inkomste oordeelkundig aan te wend nie. Die Departement van Korrektiewe Dienste verskaf 'n ondersteuningstaak in die verband. Die Hoof van die Gevangenis moet toesien dat dagparolees tot die verantwoordelike hantering van hul inkomste aangespoor word.

Die Gemeenskapsinskakelingsbeampte, in samewerking met vakkundiges, kan die volgende aksie neem om dagparolees aan te moedig tot die verantwoordelike hantering van hul inkomste:

- Beklemtoning van die aspekte in lesings aangaande finansiële behoeftes by uitplasing, aanwending en hantering van salaris en wenke vir besparing is vervat in die Standaard Ontslagvoorbereidingsprogram
  - Gesprekvoering met dagparolees op individuele basis of in groepsverband rakende persoonlike geldbestuur, en
  - Bewusmaking van dagparolees aangaande die beskikbaarheid van advies en/of leiding met betrekking tot finansiële transaksies en verpligtinge
- Nota: Voormelde proses moet by die Standaard Ontslagvoorbereidingsprogram geïnkorporeer word**

Opening van bankrekening: Dagparolees moet by die ontvangs van hul eerste salaris, sover moontlik van hulp voorsien word om 'n bankrekening te open wat aan hul persoonlike behoeftes voldoen. Dagparolees moet in die proses aangemoedig word om te spaar vir die effektiewe bestuur van hul finansies.

Kontant vloei van dagparolees: Dit is wenslik dat dagparolees nie meer as R200 by die dagparoolsentrum of gevangenis sal hou nie. Indien die dagparolee egter, byvoorbeeld op betaaldag meer as R200 in sy besit het, moet 'n praktiese reëling vir die bewaring van groot bedrae as tydelike maatreël met die Hoof van die Gevangenis getref word. Die dagparolee moet aangemoedig word om die daaropvolgende dag die geld in sy bankrekening te deponeer of alternatiewelike reëlings daarvoor tref.

Nota: Die rede vir hierdie beperking is om moontlike diefstal en wanbesteding van geld te voorkom.

6.3 BEWEGINGSKONTROLE – INGEVOLGE ARTIKEL 54(3) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

'n Dagparolee wat versuim om na die dagparoolsentrum of gevangenis terug te keer, word as 'n droster beskou. Sodanige drosters is aan 'n misdryf skuldig, en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens tien jaar of met sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of beide sodanige boete of sodanige gevangenisstraf.

Dit is belangrik dat behoorlike kontrole oor die bewegings van dagparolees uitgeoefen word, aangesien sodanige persone verplig is om daagliks na die gevangenis of dagparoolsentrum terug te keer, tensy ander reëlings getref word.

Bewegingskontrolemaatreëls: G353-identifikasiekaart

Elke dagparolee moet by die aanbreek van sy dagparooltydperk van 'n nuwe G353-identifikasiekaart voorsien word waarop die volgende besonderhede aangeteken moet word:

- naam en van
- registrasienommer
- identiteitsnommer
- datum waarop dagparool 'n aanvang neem, asook datum waarop omskakeling in volwaardige parool oorweeg behoort te word

- naam, adres en telefoonnommer van werkgewer
- die tyd waarop die dagparolee die dagparoolsentrum of gevangenis vir werksdoeleindes mag verlaat tesame met die tyd van terugkeer, moet in rooi inkblo-aan die kaartjie geskryf word, en
- duimafdruk van die dagparolee

Nota: Elke dagparolee moet te alle tye in besit wees van sodanige identiteitskaart

Bewegingskontrole-register: Dagparolees

'n Afsonderlike register met die opskrifte soos hieronder vermeld moet by die voorhek gehou en beskikbaar wees:

- registrasienommer
- naam van dagparolee
- handtekening of duimafdruk van dagparolee
- datum
- tyd uit
- handtekening van korrektiewe beampte (beampte by die voorhek)
- gemagtigde tyd van terugkeer
- werklike tyd van terugkeer
- handtekening van korrektiewe beampte (beampte by die voorhek), en
- nagesien

Die korrektiewe beampte by die voorhek is verantwoordelik vir:

- die identifisering van elke dagparolee wanneer hy die dagparoolsentrum of gevangenis verlaat of daarheen terugkeer, deur middel van 'n identiteitsdokument en/of sy duimafdrukke op die G353-kaart
- die invul van die register by verlating nadat die gemagtigde tyd van verlating met die G353-kaart vergelyk is
- die gemagtigde tyd van terugkeer op die G353 moet ook in die register aangeteken word
- die invul van die werklike terugkeer tyd van die dagparolee, met die reëling dat die werklike terugkeer tyd, in rooi, ingevul moet word indien die dagparolee langer as een uur laat is, en

- rapportering aan korrektiewe beampte in bevel indien die dagparolee nagelaat het om binne twee ure na die gemagtigde tyd na die dagparoolsentrum of gevangenis terug te keer

Nota: Die bewegingskontroleregister moet daaglik deur die Afdelingshoof: Operasionele Dienste/Toesighouer: Butebewaking nagesien word waarna die rede vir die laat terugkeer van dagparolee opgevolg en aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer moet word vir die nodige stappe.

Aksies by nie-terugkeer van dagparolees: Indien die dagparolee nie binne twee uur na die gemagtigde tyd na die dagparoolsentrum of gevangenis teruggekeer het nie, moet die volgende stappe deur die korrektiewe beampte in bevel geneem word:

- die Hoof van die Gevangenis moet dadelik oor die aangeleentheid ingelig word
- daar moet sover moontlik vasgestel word waar die dagparolee hom bevind. Dit kan gedoen word deur middel van telefoonoproep of 'n fisiese besoek aan die werkgewer of plek waarheen die dagparolee sou gegaan het tydens tydelike verlop, en
- indien enige interne aksies, om die dagparolee op te spoor onsuksesvol was, moet die Hoof van die Gevangenis die dagparolee as 'n droster aan die Suid-Afrikaanse Polisiediens rapporteer

Fisiese besoeke aan dagparoolsentrum gevangenis: Die korrektiewe beampte in bevel van nagdiens moet die dagparoolsentrum of gevangenis tydens nagdiens ten minste een keer gedurende beide eerste- en tweedewag besoek. Die Toesighouer: Butebewaking moet ook dieselfde funksie gedurende die dag uitvoer. Tydens hierdie besoeke moet daar spesifiek op die volgende gelet word:

- teenwoordigheid van dagparolees
- gebruik van enige drank of dwelms
- welstand van die dagparolee, en
- ander wangedrag, ongerymdhede of verbreking van voorwaardes

Bewegingsbeperking op die gevangensterrein: Dagparolees kan onder sekere omstandighede toegelaat word om bepaalde plekke (byvoorbeeld die ledewinkel en openbare telefoon) na-ure besoek, met die voorbehoud dat:

- goedkeuring deur die Hoof van die Gevangenis verleen word
- verbode areas (byvoorbeeld wonings van korrektiewe beamptes) duidelik aan dagparolees uitgespel word, en
- dagparolees nie toegelaat moet word om later as 20:00 op die gevangensterrein rond te beweeg nie

Nota: Die beslissing in hierdie verband berus by die Hoof van die Gevangenis

6.3.1 Tydelike verlof - Ingevolge Artikel 44 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Verlof kan aan dagparolees toegestaan word om die dagparoolsentrum of gevangenis buite hul normale werksure te verlaat en wel vir die volgende doeleindes:

- bywoning van kerkdienste en gemeentelike aktiwiteite
  - vir inkopies gaan en/of besoek aan 'n bank
  - gesonde ontspanning soos filmvertonings en/of bywoon van georganiseerde kulturele aktiwiteite
  - beoefening van sport, en
  - besoeke aan familie of vriende
- **Goedkeuring van tydelike verlof deur die Hoof van die Gevangenis word op die volgende basis verleen:**

- **Gedurende die eerste 3 weke van dagparolering**

Gedurende hierdie periode mag die dagparolee slegs toegelaat word om die dagparoolsentrum of gevangenis deur die dag te verlaat en mag nie later as 18:00 by die dagparoolsentrum of gevangenis aanmeld nie tensy die diensure anders aandui. Goedkeuring moet by die Hoof van die Gevangenis verkry word om die dagparoolsentrum of gevangenis gedurende die dag of oor naweke te verlaat.

- ***Gedurende die volgende 3 tot 6 weke van dagparolering***

Na die verloop van die eerste drie weke van dagparolering kan die dagparolee volgens die diskresie van die Hoof van die Gevangenis toegelaat word om die dagparool-sentrum of gevangenis ook gedurende die aand te verlaat, met die voorbehoud dat hy nie later nie as 20:00 na die dagparoolsentrum of gevangenis terugkeer (met inagneming van diensure).

- ***Na die verstryking van 6 weke van dagparolering***

Dagparolees mag na die verstryking van 6 weke van hul dagparooltydperk toegelaat word om oor naweke of afdae buite die dagparoolsentrum of gevangenis te oornag, met die voorbehoud dat toestemming in die verband tot hoogstens twee nagte per week beperk word. Uitsonderings in die verband kan op grond van meriete, van die geval, oorweeg word.

Nota: Magtiging vir die toestaan van tydelike verlof berus by die Hoof van die Gevangenis en moet deurgaans oorweeg word ooreenkomstig die dagparolee se gedrag en aanpassing gedurende dagparolering. Daar moet behoorlike kontrole oor die bewegings van so 'n dagparolee uitgeoefen word en monitering moet geskied in oorleg tussen die Hoof van die Gevangenis en die Hoof van Gemeenskapskorreksies met spesifiek inagneming van die voorwaardes van tydelike verlof.

- ***Aansoeke vir tydelike verlof – Ingevolge Artikel 44 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998***

Gevangenes op dagparool moet deur die Gemeenskapsinskakelingsbeampte aange-moedig word om vir tydelike verlof aansoek te doen, as 'n metode van gemeenskaps-inskakeling. Ten einde te kwalifiseer vir hierdie vergunning, moet 'n gevangene 'n gemotiveerde verslag aan die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee rig vir 'n aanbeveling. Hierna word die verslag na die Hoof van die Gevangenis vir goedkeuring verwys.

Artikel 44 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat die Hoof van die Gevangenis mag skriftelike toestemming aan 'n gevonniste gevangene verleen om die gevangenis tydelik te verlaat vir doeleindes van:

- Menslikheidsverlof
- Voorbereidingsverlof
- Behandeling, ontwikkeling of ondersteuningsprogramme, en
- Enige ander rede wat verband hou met die suksesvolle herinskakeling van die gevangene in die gemeenskap

Die volgende besonderhede moet aangedui word op die kaart van elke dagparolee wat kwalifiseer vir tydelike verlof:

- naam
- registrasienommer
- aanvangsdatum van dagparool, en
- dagparoolkategorie

Die tydelike verlofkaart met die volgende opskrifte moet by die voorhek in registrasienommervolgorde bygehou word:

- doel van besoek
- naam van plek
- adres en telefoonnommer
- datum en tyd uit
- datum en tyd terug
- handtekening dagparolee, en
- handtekening van die Hoof van die Gevangenis

Die kaart word vervolgens na die Hoof van die Gevangenis vir goedkeuring geneem.

Die aansoek word aan die hand van die volgende faktore oorweeg:

- tydperk van dagparolering
- gedrag en aanpassing van dagparolee
- dagparoolkategorie ter sprake, en
- volledige inligting

In die geval wanneer 'n dagparolee aansoek doen om buite die dagparoolsentrum of gevangenis te oornag, moet die volgende inligting die aansoek vergesel:

- 'n skriftelike verslag met volledige besonderhede aangaande sy verbintenis met die persoon(e) waar hy gaan oornag
- vervoerreëlings
- volledige adres en telefoonnommer(s) waar hy hom gaan bevind
- skriftelike bevestiging deur die familie of vriende aangaande hul bereidwilligheid om die dagparolee te huisves, en
- skriftelike bevestiging dat bogenoemde persoon(e) verantwoordelikheid aanvaar om die dagparolee op die goedgekeurde tyd by die dagparoolsentrum of gevangenis te besorg. (Vermelde skriftelike verslae moet op die dagparolee se lêer gebêre word)

Na goedkeuring van die aansoek deur die Hoof van die Gevangenis, word die kaart weer by die voorhek ingehandig en geliasseer ten einde die korrektiewe beampte in staat te stel om die bewegingskontroleregister op datum te hou. Indien die aansoek nie goedgekeur is nie, word die dagparolee dienooreenkomstig ingelig, en moet die **audi alteram partem**-beginsel toegepas word.

Dagparolees moet pertinent daarop gewys word dat die nie-nakoming van dagparoolvoorwaardes, onder meer die volgende, tot die opskorting van tydelike verlof asook dagparool in geheel, aanleiding kan gee:

- verontagsaming van tye vir terugkeer na die dagparoolsentrum of gevangenis
- gebruik van drank of dwelms, en
- molestering van privaatpersone

6.3.2 Voorlegging van vorderingsverslae

Aangesien deurlopende evaluering noodsaaklik vir die oorweging van die latere herklassifikasie van dagparool of volwaardige parool is, moet elke dagparolee minstens elke twee maande voor die Gevallebestuurskomitee verskyn.

Gedurende Gevallebestuurskomiteesittings kan insette vanaf ondergenoemde funksionaris se ingewin, en op die G331-vorm aangeteken word:

- interne maatskaplike werker
- sielkundige (indien beskikbaar en indien die dagparolee tydens aanhouding sielkundige behandeling ontvang het), en
- gemeenskapsinskakelingsbeampte

Nota: Die insette van voormalige funksionaris se moet volledige inligting aangaande die dagparolee se aanpassing binne werksverband sowel ten opsigte van sy algemene gedrag en prognose bevat. Aanbevelings ten opsigte van die voortsetting of opskorting van dagparool asook enige maatreëls (byvoorbeeld groter inperking ten opsigte van natuurse bewegingsvryheid), moet ook pertinent vermeld word.

Die Hoof van die Gevangenis moet in samewerking met die Gevallebestuurskomitee aanbevelings aan die Korrektiewe Toesig en Paroolraad maak per G331-vorm ten opsigte van enige kansellaries of opskortings van 'n dagparool soos voorgeskryf. Na deeglike oorweging van die geval mag die Raad die dagparool kanselleer of opskort of die voorwaardes wysig. Indien die betrokke persoon weier om die gewysigde voorwaardes te aanvaar, moet die dagparool gekanselleer word. Nadat die besluit geneem is moet die Gevallebestuurskomitee die gevangene dienooreenkomstig inlig.

Nota: Administratiefregtelike beginsels van billikheid, regverdigheid en noodsaaklikheid asook die *audi alteram partem*-beginsel moet deurlopend in ag geneem word en toegepas word.

Vorderingsverslae en gepaardgaande beslissings word na die afhandeling daarvan op die dagparolee se lêer geliasseer. In die geval waar onmiddellike optrede weens ernstige versuim of wangedrag teen die dagparolee nodig is, moet tussentydse sittings deur die Gevallebestuurskomitee gereël word vir oorweging van die volgende:

- Skriftelike vermaning aan die dagparolee met verwysing na die moontlike gevolge indien hy met wangedrag sou voortgaan, of
- Persoonlike verskyning voor die Gevallebestuurskomitee vir doeleindes van: vermaning

- wysiging of uitbreiding van voorwaardes
- opskorting van voorregte en tydelike verlov vir 'n bepaalde tydperk, en
- opskorting van dagparool as laaste uitweg

6.3.3 Opskorting van dagparool

By die opskorting van dagparool moet 'n profielverslag dadelik op die gebruikelike wyse deur die Gevallebestuurskomitee ingedien word, met 'n aanbeveling vir die verdere hantering van die betrokke geval deur die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad.

Die volgende aspekte moet in elke profielverslag ingesluit word en die gevangene moet skriftelik daarvan kennis neem:

- rede en/of motivering vir opskorting van dagparool
- beplanning ten opsigte van terapeutiese behandeling ter vervanging van sy problematiese gedrag en die verwagte tydsduur daarvan, en
- aanbevole datum van uitplasing wat op 'n latere stadium oorweeg behoort te word

Omskakeling van dagparool in gewone parool: Wanneer die dagparolee se minimum dagparooltydperk op G326-vorm, Afdeling D, paragraaf 1 aangedui en verstreke is (minstens 14 dae voor verstryking), moet 'n gemotiveerde verslag deur die Gevallebestuurskomitee aan die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad voorgelê word waarin aanbeveel word dat:

- die dagparolee by die aanbreek van die gestelde minimum tydperk op parool uitgeplaas kan word, of
- hy op grond van aanpassings, hervestigings- of gedragsprobleme, vir 'n verdere periode op dagparool aanbeveel word

Aanbevelings in bostaande verband moet deurgaans behoorlik gemotiveer en gerugsteun word deur die insette soos verkry vanaf die gemeenskapsinskakelings-beampte, die werkgewer, Hoof van die Gevangenis en/of die maatskaplike werker.

Die beslissings deur die Korrektiewe Toesig en die Paroolraad geneem, word skriftelik op die verslag aangebring en moet so spoedig moontlik aan die gevangene oorgedra en verduidelik word. Die onderhawige verslag word na afhandeling daarvan op die dagparolee se lêer of lasbrief geliasseer.

6.3.4 Maatskaplike Werkdienste

Volgens die *Prosedure Handleiding vir Maatskaplike Werkdienste, paragraaf 2.7*, bly interne maatskaplike werkers steeds verantwoordelik vir nasorgdiens aan die dagparolee vir die duur van die dagparooltydperk.

Nasorgdiens kan volgens behoefte, in samewerking met 'n eksterne maatskaplike werkers gelewer word en/of die dagparolee kan by eksterne programme inskakel. Vorderingsverslae ten opsigte van die dagparolee sal egter steeds deur die interne maatskaplike werker gekoördineer word. In gevalle waar daar nie 'n interne maatskaplike werker beskikbaar is nie, maar wel 'n eksterne maatskaplike werker, behoort die dagparolee by laasgenoemde ingeskakel te word. Wanneer dagparool na gewone parool omskep word en die dagparolee die gevangenis verlaat, word nasorgdiens normaalweg voortgesit.

Beëndiging van dagparool: Die prosedure met betrekking tot die volwaardige parolering van dagparolees, moet nagekom word. Beheer en toesig oor parolees asook die reël van nasorg van vrygelatenes of uitgeplaasdes moet spesifieke aandag geniet, veral in geval van dagparool vir Kategorieë B en C.

In geval waar dagparool na parool oorgaan, is die direkte uitplasing op parool, in terme van die gevangene se suksesvolle herinskakeling in die gemeenskap en die teenwerk van terugval in misdaad, bepalend. In die lig hiervan is dit noodsaaklik dat voortgesette verbintenis met die parolee na verstryking van sy dagparooltydperk gemaak sal word. Afhangende van sy aanpassing en vordering, kan bystand of verbintenis met die parolee mettertyd afgeskaal word.

Nota: Dagparolees kom nie meer by volwaardige parolering in aanmerking vir die materiële bystand wat hulle reeds by die aanvang van hul dagparool ontvang het nie. Bykomende benodigdhede soos die voorsiening van 'n treinkaartjie na hul bestemming, kan egter steeds voorsien word.

6.3.5 Statistiese opgawes

Die volgende uitgangspunte met betrekking tot bestuursinligting geld en die nastrewe daarna is om objektiwiteit te bevorder:

- Dit is noodsaaklik om korrekte statistiek te voorsien ten einde Hoofde van Gemeenskapskorreksies, Areabestuurders, Provinsiale Kommissarisse en die Minister in staat te stel om onder meer:
  - tendense te identifiseer
  - die funksionering en resultate van komponente te evalueer
  - operasionele en strategiese beplanning te reël en doeltreffende besluite te kan neem
  - regstellende stappe en beleid aan te pas
  - korrekte gegewens in onder meer die Departement se jaarverslag in te sluit
  - nasionale en internasionale navrae te beantwoord, en
  - departementele navorsing te vergemaklik

- Leemtes wat praktykfunksionarisse noodsaak om gegewens kunsmatig aan te pas, moet in samewerking met die Hoofkantoor reggestel word.

Nota: Insette in voormelde verband moet in oorleg met die plaaslike rekenaaroperateur, Areabestuurders, Provinsiale Kommissarisse en die volgende funksionarisse te Hoofkantoor gehanteer word:

  - **Direkteur Gemeenskapskorreksie**
  - **Gebruikersteunkomponente**

- Gerekenariseerde gegewens moet nie sonder meer as korrek aanvaar word nie. Statistiese opgawes vereis deeglike kontrole, veral by implementering daarna op 'n steekproefbasis, om te verseker dat die korrekte inligting weergegee word.

- Hoofde van Gevangenis/Hoofde van Gemeenskapskorreksies moet sorg dra dat maandelikse opgawes deeglik geverifieer word en dat veral ooglopende foute reggestel word.
- Areabestuurders en funksionaris se op provinsiale vlak, verantwoordelik vir dagparolees, moet hulself vergewis van gekonsolideerde opgawes en dit verifieer aan die hand van:
  - vorige maande se gegewens en tendense
  - werklike uitplasing vanaf gevangenis, en
  - nuwe beleid of insette soos spesiale afslag van vonnis wat 'n drastiese verandering in getalle veroorsaak
- Hoofde van Gevangenis en Hoofde van Gemeenskapskorreksies moet toesien dat die volgende dagparoolstatistiek programmaties teen die 5de werksdag van elke maand per Beltel na die Bestuursinligtingstelsel te Hoofkantoor versend word:
  - G453 Gevalleladingsertifiseringsblad: Dagparool
- Hoofde van Gevangenis, Hoofde van Gemeenskapskorreksies, Area-bestuurders en Provinsiale Kommissaris se moet statistiese gegewens per kantoor of per provinsie weergee en die toesigkomponent se funksionering evalueer en aksies neem om leemtes te vervang
(Gevangenisdiensorder 4: Beleid rakende Gemeenskapskorreksies: Dagparool – Hoofstuk 2:1-49).

6.4 VOORBEREIDING VIR VRYLATING EN HERINSKAKELING IN DIE GEMEENS- SKAP – INGEVOLGE ARTIKEL 45(1) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

6.4.1 Inleiding

Die Departement van Korrektiewe Dienste is verantwoordelik vir die voorbereiding van gevonniste gevangenes vir uitplasing, vrylating en herinskakeling in die gemeenskap

asook vir deelname aan voorvrylatingsprogramme. Tydens vrylating, moet gevonniste gevangenes voorsien word van die materiële- en finansiële ondersteuning, soos per regulasie voorgeskryf.

6.4.2 Definisie van gemeenskapsherinskakeling

Artikel 45(3) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat gemeenskapsherinskakeling gedefinieer kan word as 'n deurlopende proses, waardeur gevangenes vir hul uiteindelijke vrylating voorberei en bygestaan word in hul heraanpassing in die gemeenskap as wetsgehoorsame burgers.

Die doelwitte van voorbereiding vir vrylating en herinskakeling in die gemeenskap ingevolge Artikels 45(1) en 45(3) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 11 van 1998 is soos volg:

- om te verseker dat gevangenes suksesvol in die gemeenskap herinskakel na vrylating
- om die gemeenskap te betrek by gemeenskapsgebaseerde korrektiewe aangeleenthede deur hul aan te moedig om werk en akkommodasie aan behoeftige gevangenes te verskaf na hul vrylating
- om die hoë mate van residivisme, met ander woorde, verval in misdaad te verminder
- om materiële en finansiële bystand aan behoeftige gevangenes te bied, na vrylating of uitplasing op parool
- om alle gevonniste gevangenes by voorvrylatingsprogramme te betrek voor hul uitplasing op parool of korrektiewe toesig
- om te verseker dat toepaslike ondersteuningsisteme in plek is voordat gevangenes op parool uitgeplaas of uit die gevangenis vrygelaat word
- om aansoeke vir tydelike verlof, ten opsigte van gevonniste gevangenes, as 'n metode van herinskakeling te fasiliteer, en
- om die samewerking van werkgewers te verkry ten opsigte van werkverskaffing aan vrygelate gevangenes

Opname/oriëntering – Artikel 44(1) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 bepaal dat die Gemeenskapinskakelingsbeampte gevangenes, in samewerking met vakkundiges mag oriënteer met die oog op suksesvolle herinskakeling. Dit moet so spoedig moontlik na opname en daarna gereeld in groepsverband geskied. Die oriëntering het ten doel om praktiese probleme wat deur nuwe opnames ervaar word aan te spreek, asook om hul algemene funksionering binne die gevangenis, en na vrylating, te verbeter.

Die belangrike funksies van die Gemeenskapinskakelingsbeampte tydens die oriënteringsfase is soos volg:

- om gevangenes in te lig aangaande die opleidingsprogramme wat deur die Departement van Korrektiewe Dienste aangebied word
- om gevonniste gevangenes bewus te maak van die verskillende vorms van materiële en finansiële bystand beskikbaar tydens ontslag
- om gevangenes bewus te maak van rehabilitasie- en ontwikkelingsprogramme wat deur die Departement van Korrektiewe Dienste aangebied word byvoorbeeld sielkundige-, maatskaplike-, opvoedkundige- en geestelike sorg dienste, en
- om gevangenes aan te moedig om sterk familie-bande te handhaaf sodat daar akkommodasie en werk tydens ontslag vir hulle beskikbaar sal wees

6.4.3 Assessering en sessies van die gevallebestuurskomitee – Ingevolge Artikel 13 en Artikel 44 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Die Gevallebestuurskomitee moet, so spoedig moontlik na opname in 'n gevangenis, die veiligheidsklassifikasie, voorregte, werkstoewysing en programme van gevangenes beheer en koördineer. Die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee moet, in oorleg met die Hoof Gemeenskapinskakeling, verseker dat bepaalde aspekte oor die herinskakeling van gevangenes besondere aandag geniet tydens die sessies van die komitee.

Waar moontlik moet die Gemeenskapinskakelingsbeampte die Gevallebestuurskomitee se sittings bywoon, en wel in die volgende gevalle:

- ❑ In gevalle waar 'n parool voor die Gevallebestuurskomitee moet verskyn na aanleiding van eksterne wangedrag, en
- ❑ Spesifieke gevalle waar die Gemeenskapinskakelingsbeampte se insette tydens die Gevallebestuurskomitee se sitting benodig word aangaande die wysiging van paroolvoorwaardes of terugtrekking van parool

Aktiwiteite van die gemeenskapinskakelingsbeampte

Kantoordagboek: Elke Gemeenskapinskakelingsbeampte moet 'n kantoordagboek op datum hou en gebruik daarvan verseker ten opsigte van die volgende aspekte:

- voorvrylatingsonderhoude met gevangenes
- opvolgbesoeke aan werkgewers
- bywoon van Gevallebestuurskomitee se sessies
- begeleiding van gevangenes na werksonderhoude
- hantering van korrespondensie
- fokus op verwagte probleme van gevangenes en vervoerreëlings, ensovoorts

Die Hoof: Gemeenskapinskakeling moet die dagboek op 'n weeklikse basis nasien, en die Hoof van die Gevangenis maandeliks.

Oriëntering van die gemeenskap: Oriënteringsbesoeke aan werkgewers

Die Areabestuurder/Hoof: Gemeenskapinskakeling moet op 'n georganiseerde wyse kontak met potensiële werkgewers bewerkstellig met die oog op die verskaffing van inligting, oriëntering en hul uiteindelijke werwing as werkgewers vir vrygelate gevangenes. Skakeling met werkgewers moet op 'n professionele wyse geskied sodat die Departement van Korrektiewe Dienste se beeld nie in gedrag kom nie.

Besoeke deur werkgewers aan gevangenis: Die reël van besoeke van belangstellende werkgewers aan werkwinkels en opleidingsfasiliteite by gevangenis moet deur die Areabestuurder/Hoof van die Gevangenis/Hoof: Gemeenskapinskakeling onderneem word. Hierdie besoeke moet benut word vir oriënteringsgesprekke met

werkgewers met die oog op hul moontlike werwing as werkverskaffers aan vrygelate gevangenes. Goedkeuring vir sodanige besoeke moet vooraf van die Areabestuurder verkry word.

Databank werkgewers: 'n Volledige rekord van werkgewers en werkgeleenthede moet bygehou en die volgende stelsel moet by elke gevangenis ingestel word:

- **Register: Databank van werkgewers**

Alfabetiese register moet ingestel en bygehou word ten opsigte van alle werkgewers wat aangedui het dat hulle die indiensplasing van oud-gevangenes sal oorweeg. Die Hoof: Gemeenskapinskakeling moet verseker dat potensiële werkgewers aangemoedig word om sodanige gevangenes in diens te neem.

Die register moet vir die volgende belangrike gegewens voorsiening maak:

- naam en telefoonnommer van werkgewer of instansie
- verlangde kwalifikasies
- aanvangsloon/salaris
- verblyfmoontlikhede
- voorkeur van werkgewer met betrekking tot geslag, ouderdom, ras of enige tipe misdrywe
- datum van indiensneming en getal gevangenes in diens geplaas, asook
- opmerkings met betrekking tot probleme wat werkgewers met of oud-gevangenes ondervind

Die Hoof: Gemeenskapinskakeling moet die register weekliks nasien, en die Hoof van die Gevangenis moet dit op 'n maandelikse basis nasien. Dit word gedoen om te verseker dat werkgewers gewerf en bestaande werkgewers nie onder- of oorbenut word nie.

Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet gereeld opvolgbesoeke aan werkgewers bring ten einde kontak te behou en werksmoontlikhede vir gevangenes uit te bou. Dit is die funksie van die Hoof: Gemeenskapinskakeling, om te verseker dat die opvolg

besoeke plaasvind soos voorgeskryf. Inligting aangaande beskikbare werk of verblyf geleenthede, in 'n bepaalde gebied wat deur meer as een gevangenis benut kan word, moet onderling deur die betrokke Gemeenskapinskakelingsbeamptes uitgeruil word.

Oriëntering: Familie/vriende van gevangenes

Afgesien daarvan dat gevangenes deurlopend bewus gemaak moet word om hul familie betrokke te kry, word hulle ook bygestaan met die verkryging van werk en verblyf. Die volgende metodes kan toegepas word, naamlik:

- inligtingsplakkate kan by besoekerslokale aangebring word om betrokkenheid van familie of vriende van gevangenes te bewerkstellig, en
- sodanige aksies dui aan dat die Departement op behoeftes van gevangenes, wat in sy sorg geplaas is, reageer

Besoekers kan ook naweke in 'n geskikte lokaal oor hul rol en bydrae wat hulle in die herinskakelingsproses kan lewer, toegesprek word.

Aktivering en benutting van steunstelsels: Deurlopende gesprekke moet met welsyninstansies en toepaslike Staatsdepartemente gevoer word ten einde die aard en omvang van die behoefte van die vrygelate gevangenes te bepaal. Formele gesprekvoering moet met gemeenskapsleiers en ander belanghebbendes in die gemeenskap geskied, ten einde bykomende steunstelsels te verleen.

Visitekaartjies: Met die oog op professionele optrede en die beskikbaarstelling van persoonlike besonderhede vir latere gebruik, moet 'n visitekaartjie tydens die eerste besoek aan 'n potensiële werkgewer oorhandig word. Die druk van visitekaartjies word plaaslik gereël en teen die gemeenskapinskakelingsaktiwiteit (430419) verantwoord. Visitekaartjies word slegs volgens behoefte gedruk en met die nodige diskresie gebruik. Die volgende grootte is van toepassing: grootte: 90mm x 50mm.

Identiteitsdokumente: Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet verseker dat die gevangene na die Beskikkingskantoor verwys word om 'n identiteitsdokument te bekom as hy nie oor een beskik nie.

Kommunikasie met gemeenskapsleiers: Leiers en ander geïnteresseerde partye mag as 'n belangrike skakel tussen die Departement van Korrektiewe Dienste en die gemeenskap dien, en mag as 'n metode in die herinskakelingsproses dien. Die Hoof: Gemeenskapinskakeling moet in die verband, ook met die koördineerder vir vrywilligers in die bestuursarea onderhandel. Gemeenskapsleiers is in 'n gunstige posisie om positiewe gesindheidsveranderinge by 'n oud-gevangene teweeg te bring.

Die volgende is voorbeelde van gemeenskapsleiers wat genader mag word:

- burgemeesters
- skoolhoofde
- politici
- geestelike leiers
- akademici
- bestuurders van prominente industriële en finansiële organisasies en ander instellings, en
- koerant- en tydskrifredakteurs ensovoorts

Konsultasies en besprekings van die aard moet in die dagboek van die Hoof: Gemeenskapinskakeling genoteer word.

Die volgende aspekte word met gemeenskapsleiers bespreek:

- doelwitte van die Departement van Korrektiewe Dienste
- probleme ten opsigte van voortgesette supervisie van gevangenes na vrylating, en die negatiewe resultate daarvan
- die effek van terugval in misdaad op staatsbesteding
- die gemeenskap se betrokkenheid by die suksesvolle herinskakeling van oortreders, en
- praktiese wyses waarop die gemeenskap betrokke kan wees by korrektiewe aangeleenthede beide gedurende gevangesetting en tydens vrylating of uitplasing van oortreders

Bepalend die vlak van skakeling is dit noodsaaklik dat bogenoemde aksies in oorleg met die Areabestuurder geskied.

Bewegingsbeplanning: Die Hoof van die Gevangenis moet ten alle tye van die Gemeenskapinskakelingsbeamptes se bewegings in kennis gestel word. Die Hoof van Gemeenskapinskakeling moet in besit wees van 'n lys, wat die Gemeenskapinskakelingsbeamptes se beplande bewegings aandui. Gedurende die afwesigheid van die Hoof: Gemeenskapinskakeling, moet bovermelde lys aan die Hoof van die Gevangenis vir kontroledoeleindes oorhandig word.

Statistiek: Voorsiening van indiensplasing en verblyf

Die Gemeenskapinskakelingsbeampte by die gevangenis moet maandeliks statistiek hou met betrekking tot verskaffing van indiensplasing en verblyf sowel as die aantal gevangenes wat die goedgekeurde vrylatingsdatum oorskry, en redes daarvoor. Hierdie statistiek moet op die G372-vorm aangedui word en maandeliks aan die Hoof van die Gevangenis/Hoof: Gemeenskapinskakeling voorsien word. 'n Samevatting van bestuursarea se statistiek moet vier maandeliks aan die Provinsiale Kommissaris ter inligting voorsien word, vir versending na Hoofkantoor.

Maandelikse statistiek byvoorbeeld Vrystaat: Statistiek moet die volgende gegewens bevat

- bestuursarea
- getal gevangenes wat hul goedgekeurde vrylatingsdatums oorskry wat nog in gevangenis aangehou word, en
- redes vir die oorskryding van vrylatingsdatums

Bogenoemde statistiek sal hoofsaaklik vir beleidsbepaling te Hoofkantoor gebruik word ten einde enige tekortkominge aan te vul, en moet volledige skriftelike kommentaar ter verduideliking van die volgende aspekte verstrek word:

- merkbare toename of afname in werkverskaffing aan gevangenes
- probleme met betrekking tot die werkloosheid van gevangenes, en

- voorkeure of afkeure van die gemeenskap met betrekking tot werk aan oud-gevangenes

Bepaalde aksies ter uitbreiding van die Gemeenskapinskakelingskomponent, met verwysing na:

- werwing van werkgewers
- gebruik van familie of vriende van die gevangenes as hulpmiddel vir werk-verskaffing of akkommodasie van gevangenes
- skakeling met Gemeenskapinskakelingsbeamptes in ander gevangenis
- gebruik van dienste van die Departement van Arbeid, groepsopleidingsentra, ensovoorts, en
- gebruik van plaaslike nuusmedia

Statistiek moet volledig en akkuraat deurgegee word ten einde die genoemde tekortkominge uit te wys.

6.5 VOORBEREIDING VIR ONTSLAG EN HERINSKAKELING IN DIE GEMEENSAP

Dit word aanvaar dat gevangesetting 'n bepaalde invloed op die individu sal uitoefen in die sin dat hul vryheid beperk word. Vir hierdie doel bestaan 'n eiesoortige subkultuur in die gevangenis, en kan die gevangene na 'n lang periode van gevangesetting selfs 'n persoonlikheidsverandering ondergaan. Die Departement van Korrektiewe Dienste beseft dat gevangenes aanpassingsprobleme na hul uitplasing kan ondervind en is derhalwe daarop ingestel om hulle sover prakties moontlik op hul uiteindelijke ontslag voor te berei.

Ontslagvoorbereiding van gevangenes is primêr op bereiking van die volgende doelwitte gemik:

- om gevangenes op geestelike sowel as praktiese gebied vir hul ontslag voor te berei
- om die gevangenes as mens te verbeter en op te voed, en

- om die suksesvolle herinskakeling van die uitgeplaaste of vrygelate gevangenes in die gemeenskap te bevorder en die terugverval in misdaad teen te werk

Ontslaglyste: Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet in samewerking met die Gevallebestuurskomitee toesien dat die vrylatingslyste gereeld ontvang word ($\pm$ 3 maande voor ontslag) en dat geen gevangene per abuis uitgelaat word nie. Die ondergenoemde aspekte moet in die kantoordagboek opgeteken word na ontvangs van nuwe vrylatingslyste:

- om die gevangenes van die goedgekeurde uitplasings- of vrylatingsdatum in te lig, en
- om die gevangenes na die gevangenis naaste aan hul beoogde plek van hervestiging oor te plaas

Koördineringsprogramme rakende basiese vrylating moet soos volg wees:

- betrek die gevangene onmiddellik in die program
- bied tersaaklike lesings aan die gevangenes
- reël aanbieding deur interne of eksterne vakkundiges, en
- verwys probleme van gevangenes vir verdere hantering na die betrokke vakkundiges

Bepaal behoeftes en maak aanbevelings aangaande tydelike verlop en ander ontslagvoorbereidingsaksies wat verband hou met die suksesvolle herinskakeling van die gevangene in die gemeenskap byvoorbeeld tydelike verlop. Ondersteun gevangenes in die verkryging van markverwante werk en akkommodasie.

Nota:

- 'n Skriftelike werksaanbod of ooreenkoms is nodig
- Bepaal egtheid van werksaanbod
- Skriftelike bevestiging deur beamptes is nodig
- Herbevestig onderneming vir versorging, tensy werk en/of akkommodasie verkry is
- Skriftelike herbevestiging deur verantwoordelike persoon en beamptes is nodig
- Herbevestiging van vrywillige supervisie
- Skriftelike herbevestiging deur vrywilligers en beamptes is nodig

Voorvrylatingsonderhoud met die gevangene: 'n Gemeenskapinskakelingsverslag word deur die Gemeenskapinskakelingsbeampte ingevul. Die doel van die voorontslag-
onderhoud is om aan gevangenes moontlike geleentheid en ondersteuning te bied om
werk en akkommodasie voor vrylating te vind.

Besliste pogings moet aangewend word om vorige werkgewers te oortuig om oud-
gevangenes van werk te voorsien of om alternatiewe werk te bekom. Alle aksies
geneem in terme van werksverskaffing of akkommodasie reëlins vir gevangenes met
vonnisse van langer as ses (6) maande, moet op die G372-vorm, Afdeling B in die
toepaslike spasie aangeteken word.

Gedurende die voorvrylatingsonderhoud moet die volgende besonderhede aangeteken
word:

- persoonlike besonderhede
- kwalifikasies
- tipe opleiding in gevangenis ontvang
- vorige werkservaring
- naam en adres van vorige werkgewer
- plek van beoogde hervestiging, en
- tipe betrekking verlang en aard van materiële bystand deur Departement
Korrektiewe Dienste voorsien

Bykomende aspekte wat tydens die onderhoud hanteer word, is die volgende:

- die rol en funksie van die Gemeenskapinskakelingsbeampte
- die verantwoordelikheid van die gevangene om saam te werk ten opsigte van die
verkryging van werk en verblyf
- moontlike oorplasing van die gevangenes na 'n gevangenis naaste aan hul
beoogde plek van hervestiging
- motivering van gevangene om sy familie of vriende by werkverkrygingaksies te
betrek
- skriftelike toestemming deur die gevangenes om hul persoonlike gegewens aan
potensiële werkgewers bekend te maak

- enige ander behoeftes of probleme wat op die gevangenes se herinskakeling in die gemeenskap 'n invloed mag hê, en
- toekenning van tydelike verlof as metode van herinskakeling en eksterne werksonderhoud met potensiele of vorige werkgewers

Indien die werkgewer 'n persoonlike onderhoud met die gevangene nodig voordat hy vir die pos oorweeg word, is dit die verantwoordelikheid van die Gemeenskap-inskakelingsbeampte om reëlins in die verband te tref. Die gevangene mag na maatskaplike werkers verwys word ter voorbereiding vir werksonderhoude.

Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet op hoogte wees met die volgende besonderhede:

- persoonlike besonderhede van gevangenes soos skolastiese kwalifikasies, opleiding, diensrekord, ensovoorts
- die nasorgbeleid en hoe dit die werkgewer raak, in geval van voorwaardelike vrylating
- die beleid met betrekking tot voorwaardelike vrylating, hoé die Departement van Korrektiewe Dienste beheer sal uitoefen, asook hoé die werkgewer daardeur geraak sal word
- besonderhede van die werkgewer of organisasie, en
- besonderhede van skakelbeamptes vir personeelafsprake, die wyse van skakeling, moontlike werk, vereiste graad of vaardighede en beskikbare vervoer-geleenthede vir die gevangene na en van die huis as hy deur 'n betrokke werkgewer aangestel word

Die gevangene moet sorgvuldig vir die onderhoud voorberei wees, en die volgende aspekte moet aan hom uitgewys word:

- die gevangene sal slegs deur die Gemeenskapinskakelingsbeampte vergesel word tydens die onderhoud(e)
- dit is derhalwe die gevangene se verantwoordelikheid om na die werkgewer te luister

- ❑ die gevangene word aangemoedig om eerlik te wees en sy agtergrond aan die werkgewer bekend te maak (slegs wanneer nodig)
- ❑ die gevangene word aangemoedig om basiese reëls van etiket tydens die onderhoud na te kom
- ❑ indien die werkgewer bereid is om die gevangene in diens te neem, moet die Gemeenskapsinskakelingsbeampte verseker dat 'n skriftelike werksaanbod verkry word met volledige besonderhede aangaande:
  - salaris
  - mediese voordele
  - verlofvoordele
  - pensioenvoordele
  - ander voordele soos voorskot op salaris indien moontlik
  - betrokke datum van diensaanvaarding, en
  - die veilige bewaking van 'n gevangene is steeds 'n vereiste

Aksies na voltooiing van die werksonderhoud: Die uitslag van die werksonderhoud moet op die G372A aangeteken word byvoorbeeld:

- ❑ Tipe aksies: Werksonderhoud met De Kluin Motors 1999-03-10
- ❑ Uitslag van onderhoud (suksesvol of onsuksesvol)
- ❑ Verwys na Afdelingshoof: Onderwys en Opleiding vir opleiding as petroljoggie by 'n groeopleidingsentrum
- ❑ Dagboek: die opvolgonderhoud vir 99/04/10 (indien met werkgewer ooreengekom), en
- ❑ Die Hoof: Gemeenskapsinskakeling moet die G372A op 'n weeklikse basis, en die Hoof van die Gevangenis moet dit op 'n maandelikse basis nasien

Opvolgbesoeke aan werkgewers: Persoonlike kontak met werkgewers moet nie, nadat die gevangene in diens geneem is, onmiddellik ophou nie ten einde:

- te verseker dat die werkgewers steeds bereid is om oud-gevangenes in diens te neem, nadat wanpraktyke geïdentifiseer is, en

- die aanpassing en vordering van vrygelate gevangenes veral parolees, te monitor, en hul bewus te maak van die Departement se belangstelling in hul aanpassing en vas te stel hoé gevangenes in hul nuwe werksomgewing aanpas

Kennisgewingborde: Kennisgewingborde moet aangebring word op plekke wat toeganklik is vir gevangenes sowel as vir korrektiewe beamptes. Die Gemeenskap-inskakelingsbeampte moet reël dat advertensies rakende vakante betrekkings en verblyfmoontlikhede deurlopend deur homself of ander personeel hierop aangebring word vir kennisname vir gevangenes wat vrygelaat gaan word.

Advertensies: Die Hoof van die Gevangenis kan in uitsonderlike gevalle goedkeur dat gevangenes advertensies in nuusblaaië of tydskrifte plaas om werk te bekom, op voorwaarde dat dit geen finansiële koste vir die Departement sal inhou nie. Sulke advertensies mag egter nie die identiteit van die persoon wat vir die betrekking aansoek doen, openbaar maak nie.

Sodanige advertensies moet deur die Hoof van die Gevangenis nagegaan word ten einde die egtheid daarvan te bepaal en om homself te oortuig dat dit in belang van die gevangenes se rehabilitasie en herinskakeling is. Die volgende voorbeeld kan as riglyne gebruik word: manlik/vroulik 30 jaar oud, soek werk en akkommodasie, kennis van sweiswerk en herstel van diesel, paraffien, petroltrekkers, gemengde boerdery en bou van sleepwaens. Swaar voertuig-rybewys. Kode 14. Skryf aan B. Nkabinde, Privaatsak X45, Cullinan, 1000.

Addisionele briewe/telefoon oproepe: Gevangenes kan toegelaat word om bykomende briewe te skryf en te ontvang of telefoonoproepe te maak ten einde:

- om vir betrekkings aansoek te doen
- familie of vriende te betrek by pogings om werk en verblyf te bekom, en
- enige ander dokument wat hul kanse op herinskakeling mag verbeter, te bekom

Nota: Dit is belangrik om kennis te neem dat huisvesting 'n voorvereiste vir parool is. Doelgerigte pogings moet dus aangewend word om werk en akkommodasie vir vrygelate gevangenes te bekom

Indiensplasing deur ander staatsdepartemente: Daar bestaan 'n ooreenkoms tussen die Departement van Korrektiewe Dienste en die Departement van Arbeid waarvolgens hulle bereid is om behulpsaam te wees met die indiensplasing van vrygelate gevangenes.

Die verwysing van vrygelate gevangenes na daardie Departement met die oog op indiensplasing moet egter slegs as laaste alternatief aangewend word indien alle ander pogings onsuksesvol was. Gemeenskapinskakelingsbeamptes moet verseker dat terugvoer ontvang word ten einde vas te stel of indiensplasingpogings voortgesit behoort te word, al dan nie. Deurlopende skakeling tussen die onderskeie Gemeenskapinskakelingsbeamptes en hul plaaslike Mannekragekantore is derhalwe belangrik.

Nota: Dit is belangrik om kennis te neem dat die Departement van Arbeid nie net werk aan vrygelate gevangenes verskaf nie, maar ook 'n mate van opleiding aan hulle voorsien.

Verblyfreëlings: Alle moontlike pogings moet aangewend word tydens gevonniste gevangenes se aanhouding om vir hulle geskikte verblyf voor vrylating te bekom. Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet met die interne maatskaplike werker in hierdie verband skakel. Kontak moet voorts ook met die eksterne maatskaplike werker, familie en vriende gemaak word.

Daar moet sover moontlik reëlings getref word dat gevangenes op die dag van hul vrylating deur familie, vriende, 'n afgevaardigde van die kerk of eksterne maatskaplike werker ontmoet word. Gemeenskapinskakelingsbeamptes moet ook met voornemende werkgewers onderhandel oor die moontlikheid vir die verskaffing van verblyf.

Aanbieding van ontslagvoorbereidingsprogramme: Alle gevonniste gevangenes met vonnisse van langer as ses maande moet by die voorvrylatingsprogram inskakel. Hierdie onderwerpe sluit die volgende in:

- verkryging en handhawing van 'n betrekking
- vakbonde
- persoonlike finansiële bestuur

- gesinsbeplanning
- seksueel oordraagbare siektes, aanpassingsprobleme en paroolvoorwaardes

'n Voorvrylatingsprogram strek oor 'n periode van ses weke voor uitplasing op parool. Die spesifieke dag waarop die program aangebied word, kan volgens plaaslike omstandighede bepaal word.

Die program word deur die Gemeenskapinskakelingsbeampte, in samewerking met maatskaplike werkers, sielkundiges, opvoedkundiges en geestelike werkers van die Departement van Korrektiewe Dienste aangebied. Vakkundiges vanuit die gemeenskap moet betrek word by die aanbieding van die program. Die Hoof van die Gevangenis is direk verantwoordelik vir die volwaardige implementering van die program en die koördinerings van lesings en aanbieding daarvan.

Die Hoof van die Gevangenis kan volgens sy diskresie gevangenes van die program onttrek veral daardie gevangenes wat 'n negatiewe invloed op ander gevangenes uitoefen; resultate van die program sal benadeel en wat geen persoonlike waarde aan die lesings heg nie.

'n Register moet bygehou word waarin alle name van gevangenes aangeteken en by die voorvrylatingsprogram betrek word. Die register moet die volgende gegewens bevat:

- datums
- registrasienommer
- naam van gevangene en
- handtekening of duimafdruk van gevangene en handtekening van die Gemeenskapinskakelingsbeampte

Die Hoof: Gemeenskapsinskakeling moet die register weekliks nasien en die Hoof van die Gevangenis moet dit op 'n maandelikse basis nasien.

Aansoek om tydelike verlof: Gevangenes met goedgekeurde uitplasings of vrylatingsdatums moet deur die Gemeenskapinskakelingbeampte aangemoedig word om vir tydelike verlof aansoek te doen, as 'n metode van gemeenskapinskakeling.

Ten einde te kwalifiseer vir bogenoemde vergunning, moet 'n gevangene 'n gemotiveerde verslag aan die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee rig vir 'n aanbeveling. Hierna word dit na die Hoof van die Gevangenis vir goedkeuring verwys. Die Hoof van die Gevangenis mag skriftelike toestemming aan 'n gevonniste gevangene verleen om die gevangenis tydelik te verlaat vir doeleindes van:

- menslikheidsverlof
- behandeling, ontwikkeling of ondersteuningsprogramme, en
- voorbereiding vir vrylating of enige ander rede wat verband hou met die suksesvolle herinskakeling van die gevangenes in die gemeenskap

Bykomend tot bogenoemde, mag die Hoof van die Gevangenis hierdie vergunning intrek indien dit misbruik word.

Materiële bystand aan vrygelate gevangenes: Materiële bystand moet aan gevangenes volgens hul behoefte voorsien word ten opsigte van klere, ambags-toerusting, vervoer na hul bestemming en kontant om vir hul onmiddellike behoeftes tydens vrylating voorsiening te maak.

Die volgende gevangenes kan vir die uitreiking van gereedskap kwalifiseer, indien hul werkgever vereis dat hul oor hul eie gereedskap moet beskik, of hul eie onderneming in die ambagsrigting gaan vestig:

- 'n Gevangene wat 'n gekwalifiseerde ambagsman is en minstens een (1) jaar bevredigende diens in die betrokke ambag vir die Departement van Korrektiewe Dienste gelewer het
- 'n Nie-gekwalifiseerde ambagsman wat, met inagneming van vorige sowel as huidige ondervinding, skriftelike bewys van vyf (5) jaar ondervinding in die betrokke ambag kan lewer, waarvan hy minstens een (1) jaar bevredigende diens vir die Departement van Korrektiewe Dienste gelewer het, en

- 'n Gevangene wat oor meer as R300,00 beskik kan die ekstra bedrag aanwend om gereedskap aan te skaf. Sodanige gevangene het 'n vrye keuse met betrekking tot leweransiers, maar die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet 'n ondersteuningsrol in hierdie verband lewer. Die Departement mag slegs die gereedskap aanvul wat die gevangene nie op voormelde wyse kan aanskaf nie.

Aansoek vir gereedskap moet die volgende inligting bevat:

- skriftelike bevestiging deur die werkgewer dat die betrokke persone in besit moet wees van hul eie gereedskap as 'n vereiste vir indiensplasing, en
- skriftelike bevestiging van Hoof: Bouwerke/Werkwinkel van bevredigende dienslewering deur sodanige gevangenes in hul ambag

By ontvangs van 'n skriftelike bevestiging, kan die gereedskap aan die gevangene uitgereik word deur die uitreiking van 'n bewysstuk of 'n plaaslik ontwerpte vorm waarvan 'n afskrif tesame met die bewysstuk na die logistieke afdeling vir liassing gestuur moet word.

Ongeskiktheidstoelae/ouderdomspensioen, en onderhoudstoelae ten opsigte van afhanklikes: Voordat 'n gevangene wat permanent medies ongeskik is vir arbeid in die ope arbeidsmark uitgeplaas of vrygelaat gaan word, moet 'n aansoek om ongeskiktheidstoelae namens hom ingedien word. Dieselfde geld ten opsigte van gevangenes wat vir 'n ouderdomspensioen kwalifiseer. Sodanige aansoekvorms kan by die plaaslike kantoor van die verantwoordelike Staatsdepartement of by die plaaslike Landdroskantoor verkry word. Na voltooiing moet die vorms by dieselfde kantoor ingehandig word.

Die tydsduur vir goedkeuring van aansoeke moet met die betrokke instansie uitgeklaar word. Die aansoekvorms moet vroegtydig ingedien word sodat finale terugvoer ten minste 2-4 weke voor uitplasing of vrylating verkry kan word. Die uitplasing of vrylatingsdatum moet, indien beskikbaar, op die aansoekvorm aangedui word. Die Hoof: Gemeenskapinskakeling moet hierdie aansoeke hanteer.

Waar die afhanklikes van die gevangenes 'n onderhoudstoelae van die Staat ontvang, moet die betrokke departement sonder versuim van die gevangenes se datum van uitplasing of vrylating verwittig word.

6.5.1 Finale onderhoud met 'n gevangene

Die gemeenskapinskakelingbeampte moet 'n finale onderhoud met die gevangene voer om te verseker dat ondergenoemde aspekte gedurende vorige onderhoude gehanteer word naamlik:

- inleidende onderhoud met die eksterne maatskaplike werker
- beskikbaarheid van werk en akkommodasie
- uitreiking van toerusting, geskikte ontslagklere en alle tersaaklike dokumente
- bespreking van paroolvoorwaardes en moontlike optrede na aanleiding van nie-nakoming van die gestelde paroolvoorwaardes, en
- die Gemeenskapinskakelingsbeampte en gevangene moet die relevante dokumente onderteken

Die Gemeenskapinskakelingsbeampte moet te alle tye verseker dat materiële bystand aan die gevangene verleen word ten opsigte van onder meer:

- klere en skoene op staatsenkoste
- stel gereedskap en werkklere
- gratifikasie verdien gedurende gevangenesetting, en
- 'n reiskaartjie na 'n plek van hervestiging en 'n kontantbedrag vir maaltye vir die duur van die rit

Algemeen

Elke Gemeenskapinskakelingsbeampte moet in besit wees van 'n pligstaat en vertrouwd wees met die inhoud daarvan. Die Areabestuurder moet die Hoof: Gemeenskapinskakeling skriftelik aanstel. Dit is die Areabestuurder se verantwoordelikheid om te verseker dat die Gemeenskapinskakelingsbeamptes van die volgende toerusting voorsien word:

- telefoon
- tafel
- genoeg stoele
- 'n mat
- 'n verwamer, waaier en 'n sluitbare kabinet

(Gevangenisdiensorder 4: Beleid rakende Gemeenskapskorreksies: Voorbereiding vir Vrylating en Herinskakeling in die gemeenskap – Hoofstuk 3: 1-38).

6.6 SAMEVATTING

In voorafgaande hoofstuk is daar voortgegaan om die implementering van korrektiewe-beleid en wetgewing rakende Gemeenskapskorreksies te identifiseer soos dit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel toegepas word en dit in penologiese konteks te plaas.

Daarbenewens is die verskillende vorme van Gemeenskapskorreksies in oënskou geneem en die belangrikheid van dié korrektiewebeleid en dié toepassing van wetlike voorskrifte is beklemtoon. Die oogmerke van korrektiewebeleid oor Gemeenskapskorreksies is omsigtig uitgespel en getipeer om beide die strafelement naamlik die voorwaardes wat deur die Hof óf ander liggaam daargestel is, na te kom. Die breë oogmerk van Gemeenskapskorreksies is om persone wat onderworpe is aan hierdie gemeenskapskorreksies in staat te stel om 'n maatskaplik verantwoordelike en 'n misdadrvye lewe te laat lei gedurende die tydperk van hul vonnis sowel as in die toekoms.

Vervolgens is die daadwerklike doel om die implementering van Gemeenskapskorreksies in penologiese perspektief te plaas en te verseker dat persone wat onderworpe is aan Gemeenskapskorreksies by die voorwaardes hou wat aan hulle gestel is om sodoende die gemeenskap van misdrywe, wat sodanige persone mag pleeg, te beskerm.

Hoofstuk 7

TOEPASLIKE WETGEWING EN KORREKTIEWEBELEID OOR BEHANDELINGSPROGRAMME

7.1 INLEIDING

In hierdie hoofstuk word daar gefokus op die toepaslike wetgewing en korrektiewebeleid oor Behandelingsprogramme in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel. *Beleid stel grense waarbinne 'n besluit geneem word.* Na aanleiding van hierdie stelling bied die korrektiewe sisteem, te wete, die Departement van Korrektiewe Dienste, 'n volledige reeks behandelingsprogramme en aktiwiteite aan wat toegang verleen om aan die opvoedkundige- en opleidingsbehoefte van gevonniste gevangenes te voldoen (Kriel 1990: 71).

Gevolgtlik bied die Departemente Maatskaplike- en Sielkundige Dienste behandelingsprogramme aan om voorsiening te maak om gevonniste gevangenes te ontwikkel en te ondersteun deur die bevordering van hul maatskaplike aanpasbaarheid en geestegesondheid. Ten uitvoering hiervan word die breë verband oor korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte oor Behandelingsprogramme in penologiese konteks geplaas en soos volg bespreek.

7.2 KORREKTIEWEBELEID OOR BEHANDELINGSPROGRAMME

7.2.1 Sielkundige Dienste

7.2.1.1 *Beleidsverklaring: Sielkundige Dienste - Ingevolge Artikel 1(a), (b) en (c) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998*

Die doelwit van Sielkundige Dienste is om behoeftegerigte sielkundige dienste of

behandeling aan gevonniste gevangenes en persone onder korrektiewe toesig te lewer met die doel om hul geestesgesondheid en emosionele welstand te verbeter om sodoende hul sosiale funksionering te verhoog.

Die oogmerk van die korrektiewe stelsel is om by te dra tot die instandhouding en beskerming van 'n regverdige, vreedsame en veilige samelewing deur

- vonnisse van houe af te dwing op die wyse wat die Wet op Korrektiewe Dienste voorskryf
- alle gevangenes in veilige bewaking aan te hou terwyl hul menswaardigheid verseker word, en
- die maatskaplike verantwoordelikheid en die menslike ontwikkeling van alle gevangenes en persone onderworpe aan gemeenskapskorreksies te bevorder

7.3 RASIONAAL - INGEVOLGE ARTIKEL 41(1), (3) EN (4) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

7.3.1 Behandeling, Ontwikkeling en Ondersteuningsdienste

Die Departement moet maatskaplike- en sielkundige dienste voorsien om gevonniste gevangenes te ontwikkel en te ondersteun deur die bevordering van hul maatskaplike aanpasbaarheid en geestesgesondheid. Die departement moet sover doenlik ander ontwikkelings- en ondersteuningsprogramme daarstel wat die spesifieke behoeftes van gevonniste gevangenes vervul.

Gevonniste gevangenes het die reg om deel te neem aan die programme en gebruik te maak van dienste wat ingevolge Subartikels (1), (3) en (4) van die Wet op Korrektiewe Dienste aangebied word. Gevonniste gevangenes mag verplig word om deel te neem aan programme en gebruik te maak van dienste wat ingevolge Subartikels (1), (3) en (4) van die Wet op Korrektiewe Dienste aangebied word waarna die Kommissaris se mening, hul deelname nodig is met inagneming van die aard van hul vorige kriminele gedrag en die risiko wat hulle vir die gemeenskap inhou. Programme moet ook voldoen aan die besondere behoeftes van vrouens en daar moet verseker word dat vroue nie benadeel word nie.

Die departement mag ontwikkelings- en ondersteuningsdienste voorsien al word dit nie deur die Wet op Korrektiewe Dienste vereis nie. Onder alle omstandighede, wanneer die departement nie sodanige dienste aanbied nie, moet die Kommissaris die gevangenes inlig oor watter dienste, van ander bronne beskikbaar is, en gevangenes wat sodanige dienste verlang in verbinding bring met die betrokke instansies.

Kinders: Die Kommissaris moet elke gevangene wat 'n kind is van maatskaplike werkdienste, geestelike sorg, ontspanningsprogramme en sielkundige dienste voorsien.

Verhoorafwagende oortreders (ongevonniste gevangenes) - Ingevolge Artikel 19(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998: Sielkundige dienste deur die departementele sielkundiges word nie aan ongevonniste gevangenes gegee nie behalwe in lewensbedreigende omstandighede byvoorbeeld selfmoord risiko's. Die ongevonniste gevangene wat sielkundige dienste benodig, moet so gou moontlik na die Suid-Afrikaanse Polisie diens (SAPD) of die Departement van Justisie verwys word sodat die nodige stappe vir langtermyn terapie geneem kan word.

7.4 KATEGORIEË VAN SELKUNDIGES, PROFESSIONELE PERSONE WAT DIENSTE LEWER BY DIE DEPARTEMENT VAN KORREKTIEWE DIENSTE - INGEVOLGE DIE WET OP GENEESHARE, TANDARTSE EN AANVULLENDE GESONDHEIDSBEROEPE (WET 56 VAN 1974)

Die sielkundige as 'n professionele persoon is verantwoordelik en is onderworpe aan die etiese kodes van die Professionele Raad van die Raad vir Gesondheidsberoepes van Suid-Afrika (RGSBA). Enige professionele korrektiewe beampte wat deur die Kommissaris aangestel is om direk met gevangenes en persone onderworpe aan gemeenskapskorreksies te werk, behou professionele onafhanklikheid. (Artikel 98 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998).

Professionele onafhanklikheid beteken dat, alhoewel die persoon binne en volgens die reëls en regulasies van die Departement werk, die professionele persoon verant-

woordelik en onderworpe is aan die etiese kodes van die Professionele Raad waarby hy geregistreer is.

In die uitvoering van die taak van Sielkundige Dienste van die Departement van Korrektiewe Dienste se Behandelingsmandaat word die volgende kategorieë personeel, wat aangestel is op die permanente diensstaat van die Departement van Korrektiewe Dienste, aangewend, soos gedefinieer in die Wet op Korrektiewe Dienste:

7.4.1 Die Sielkundige

'n Sielkundige is 'n persoon wat voldoen aan die minimum opvoedkundige kwalifikasies, naamlik 'n Meestersgraad in Kliniese Voorligting en/of Opvoedkundige Sielkunde en die voltooiing van 'n formele internskap en wat by die RGSBA geregistreer is. (Opvoedkundige Sielkundiges kan slegs in 'n Jeugsentrum aangestel word).

Artikel 37(2) van die Wet op Geneeshere, Tandartse en Aanvullende Gesondheidsberoep (Wet 56 van 1974) beskryf die prosedures, veral met betrekking tot die professie van die sielkundige, soos volg:

- die evaluasie van gedrag of geestesprosesse van die persoonlikheid of aanpassing van individue of van groepe persone deur die interpretasie van intellektuele vermoëns, houding, persoonlikheidsamestelling of persoonlikheidsfunksionering
- die gebruik van enige metode of praktyk wat daarop gemik is om persone te help in die aanpassing van persoonlikheid, emosionele- of gedragsprobleme of die bevordering van positiewe persoonlikheidsverandering, groei en ontwikkeling
- die kontrole van 'n voorgeskrewe toets of die gebruik van 'n voorgeskrewe tegniek, apparaat of instrument vir die bepaling van intellektuele vermoëns, persoonlikheidsamestelling, persoonlikheidsfunksionering, aanlegte of belangstellings

7.4.2 Die Psigometris (berader) - Kragtens Regulasies R1042 en R1043 gedateer 26/05/1978

'n Psigometris (berader) is 'n persoon in besit van 'n goedgekeurde BA Honneursgraad in Sielkunde en wat die vereiste nasionale psigometrie-eksamen, soos goedgekeur deur die Professionele Raad vir Sielkunde geslaag het en wat by die RGBSA as psigometris geregistreer is. Die aksies van psigometriste (beraders) en die omstandighede waaronder hulle sodanige aksies mag uitvoer is soos volg:

- 'n psigometris mag A, B en C toetse toepas, maar slegs onder die leiding en toesig van 'n sielkundige, en
- 'n psigometris mag nie tegnieke toepas en gebruik wat in besonder betrekking op die werk van die sielkundige het nie, behalwe onder die leiding en toesig van 'n sielkundige

Eksterne sielkundiges (vrywilligers) - Ingevolge Artikel 96(4), (a) en (b) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998: Geregistreeerde sielkundiges vanuit die gemeenskap kan geïdentifiseer word, versoek of genader word om behoeftegerigte sielkundige behandeling of programme op 'n vrywillige basis aan te bied. Goedkeuring vir die aanwending of aanstelling van eksterne sielkundiges as vrywillige werkers en/of tydelike korrektiewe beamptes berus by die Provinsiale Kommissaris. Hierdie sielkundiges word gekoördineer en gemonitor deur die Provinsiale Koördineerder: Sielkundige Dienste of die mees senior sielkundige in die provinsie, bestuursarea of gevangenis.

Privaatsielkundiges: Oortreders kan versoek om van hul eie privaatsielkundiges gebruik te maak op hul eie koste, op voorwaarde dat hierdie privaatsielkundiges voldoen aan die minimum vereistes daargestel deur die RGBSA en die prosedures daargestel deur die Departement Korrektiewe Dienste. Hierdie versoek moet goedgekeur word deur die Hoof van die Gevangenis in konsultasie met die Hoofsielkundige.

Studente: MA1 kliniese- en voorligtingsielkundiges word ook in die gevangenis aangewend as deel van hul praktiese opleiding. Hulle werk onder die direkte toesig van

die betrokke universiteit. Hierdie universiteit moet vooraf toestemming van die Areabestuurder verkry vir die betrokke student om in die gevangenis te werk. Hierdie sielkundiges word gekoördineer en gemonitor deur die Provinsiale Koördineerder: Sielkundige Dienste of die mees senior sielkundige in die provinsie, bestuursarea of gevangenis wat met die universiteit moet skakel.

7.5 PROSEDURES

7.5.1 Verwysingsproses

Gevangenes en persone onder toesig kan deur Sielkundige Dienste vir sielkundige evaluasie en/of behandeling deur enige van die volgende maniere verwys word:

- die houe, by wyse van 'n lasbrief, brief of spesialisverslae
- aanbeveling deur die psigiater, mediese beampte of mediese praktisyn
- verwysing van die Nasionale Adviesraad (NAR), Paroolraad en die Gevallebestuurskomitee
- aanbeveling deur enige personeelbeampte
- familie of vriende en op eie versoek, via klagtes en/of aanvraagprosedure

Hierdie verwysings word direk na die Hoof: Sielkundige Dienste of die mees senior sielkundige gekanaliseer vir verdere hantering deur 'n interne, vrywillige of privaat-sielkundige.

Prosedures wat gevolg moet word indien van 'n privaatsielkundige gebruik gemaak word, is soos volg:

- Die gevangene versoek amptelik om van die dienste van 'n privaatsielkundige gebruik te maak deur 'n amptelike aansoekvorm, wat deur die Departement van Korrektiewe Dienste verskaf word, in te vul
- Die departementele sielkundige sal dokumente van die privaatsielkundige wat deur die gevangene versoek is aanvra wat kan dien as bewys van registrasie by die RGBSA as óf kliniese óf voorligtingsielkundige

- Die privaatsielkundige sal die nodige dokumentasie voltooi insluitende die ooreenkoms tussen die privaatsielkundige en die Departement van Korrektiewe Dienste. Die Hoofsielkundige of die mees senior sielkundige sal aanbevelings vir goedkeuring maak by die Hoof van die Gevangenis waar die gevangene aangehou word. Die privaatsielkundige sal nie met dienste begin alvorens die Hoof van die Gevangenis toestemming gegee het nie. Rekords van die voltooide dokumentasie sal deur die Hoof van die Gevangenis gehou word
- Die Hoof van die Gevangenis, in konsultasie met die departementele sielkundige, sal die nodige reëlings tref vir konsultasie met die oortreder. Die privaatsielkundige gebruik sy eie skryfbehoeftes
- In gevalle waar die versoek vir sodanige dienste vanaf Hoofkantoor kom, moet die Provinsiale Kommissaris asook die Areabestuurder skriftelik van die versoek in kennis gestel word. Die Areabestuurder moet dan verseker dat die korrekte prosedures gevolg word

Wanneer 'n sielkundige nie in 'n bepaalde gevangenis beskikbaar is nie en die mediese praktisyn aanbeveel dat die gevangene wel 'n sielkundige moet sien, kan 'n privaatsielkundige ingekontrakteer word teen die fooi van die sielkundige. In alle sodanige gevalle moet die mediese praktisyn die verwysing gedoen het.

7.5.2 Funksionering/administrasie

Behoeftige-georiënteerde sielkundige dienste kan gelewer word ongeag die ligging van die sielkundiges en/of psigometriste (beraders). Hulle word in 'n spesifieke gevangenis of bestuursarea aangestel. Weens die behoefte aan sielkundige dienste in gevangenis, bestuursareas of provinsies wat geen sielkundiges het nie, kan sielkundiges en psigometriste periodiek hul dienste aan ander gevangenis, bestuursareas of provinsies aanbied. Hierdie dienste kan wedersyds gereël word met die sielkundige of psigometriste in konsultasie met die Hoof van die Gevangenis, Areabestuurders of Provinsiale Kommissarisse.

Indien sielkundige behandeling vir 'n gevangene of 'n persoon onder toesig aanbeveel word, (dit wil sê deur 'n mediese dokter, die hof of 'n ander professionele persoon), mag die gevangene behandeling ontvang van 'n interne of eksterne sielkundige binne die area waar hy aangehou word, of hy kan oorgeplaas word na die naaste gevangenis waar 'n sielkundige beskikbaar is. Die sielkundige evalueer die geestestoestand van die gevangene en kan persoonlik psigometriese toetse uitvoer of versoek dat die psigometris (berader) die toetse uitvoer. Die sielkundige besluit op 'n behandelingsprogram of verleen die nodige sielkundige behandeling aan die gevangenes.

Die psigometris (berader) kan besluit op 'n spesifiek-gestruktureerde behandelingsprogram volgens die geëvalueerde behoeftes en werk onder die toesig van 'n sielkundige. Die volgende gevalle word as prioriteit beskou en as sodanig gehanteer (DSM IV-gevalle):

- alle selfmoordgevalle
- alle hofverwysings
- persone met emosionele probleme, geestelike verstourings of persone wat psigiatriese behandeling ontvang, en
- persone onder korrektiewe toesig of parool wat 'n bedreiging of gevaar vir ander in die samelewing inhou en op eie versoek (moet binne sewe dae gesien word)

Alle administrasie moet op 'n maandelikse basis deur die Hoofsielkundige nagesien word.

7.6 LEWERING VAN SIELKUNDIGE DIENSTE: BESTUUR EN BEHANDELING

7.6.1 Behandeling deur 'n Sielkundige

Die sielkundige besluit persoonlik op die gepaste behandeling vir die gevangene volgens die spesifieke kategorieë. Hierdie volgende kategorieë bepaal die intensiteit van die betrokkenheid:

- persone met psigopatologie wat met medikasie behandel word, maar wat van tyd tot tyd psigoterapie benodig

- persone met psigopatologie wat hoofsaaklik met psigoterapie behandel word, maar wat ook medikasie van tyd tot tyd benodig, en
- persone met gedragsprobleme wat gehanteer kan word met gewone kontrole-medisyne in die gevangenis of gemeenskap, maar wat ondersteunende psigoterapie van tyd tot tyd benodig, of wat na ander professionele persone verwys moet word

7.6.2 Behandelingsprogram deur 'n Psigometris (berader)

Die psigometris (berader) kan op 'n toelaslike gestruktureerde behandelingsprogram vir spesifieke behoeftes vir 'n gevangene besluit. Die psigometris werk altyd onder die toesig van 'n sielkundige.

Aspekte met betrekking tot die behandeling van gevonniste gevangenes - Ingevolge Artikels 53(1),(f),(g) en 64(1)-(4) en 69(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998: Die sielkundige en psigometris (berader) as professionele persone is verantwoordelik en onderworpe aan die etiese koste van die Professionele Raad van die Raad vir Gesondheidsberoepes van Suid-Afrika (RGBSA). Daar word dus van die sielkundige verwag om voortdurend die belange van die individu en breër gemeenskap op 'n verantwoordelike wyse te akkommodeer, versoen en te balanseer.

Voordat sielkundige behandeling in aanvang neem en selfs voordat die bestaan van 'n terapeutiese verhouding gevestig is, is dit die plig van die sielkundige en/of psigometris om duidelik te sê en skriftelike toestemming van die gevangene te kry dat enige inligting oor ontsnappings, smokkel, aanrandings of opstande wat tydens die terapie kan gebeur, aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer sal word. Enige ander inligting sal streng vertroulik gehanteer word indien die sielkundige of psigometris deur die hof gedagvaar word.

'n Skriftelike onderneming moet deur die gevangene gegee word dat hy, homself vrywilliglik aan behandeling onderwerp. Hierdie onderneming moet op die oortreder se

sielkundige-lêer geplaas word. Elke oortreder wat by psigoterapie betrokke is moet voorsien word van die nodige inligtingstuk *Regte van die gebruikers van Sielkundige Dienste* en 'n nota wat dit bevestig moet op sy sielkundige-lêer geliasseer word.

Indien sielkundige behandeling deur die hof aanbeveel word en die gevangene dit weier, moet dit op skrif gestel word. In sulke gevalle moet terugvoering aan die betrokke hof via die normale kommunikasiekanale gegee word. Indien persone onder korrektiewe toesig vir behandeling wat deur die hof aanbeveel is, weier, moet dit ook op skrif gestel word. Vervolgens moet die saak na die hof terugverwys word met 'n moontlike aanbeveling.

Gevangenes moet te alle tye die vryheid gegee word om van sielkundige behandeling of programme te onttrek of om opnuut weer te begin, sou hulle dit so verkies. Die terapeutiese verhouding moet nie voortgaan as dit duidelik blyk dat die gevangene nie daarby baat nie. In sekere gevalle kan die gevangene, waar nodig, na 'n ander sielkundige of psigometris verwys word, of gere-ëvalueer word vir 'n opvolgperiode.

Sielkundiges sal nie vir die doel van diagnose en/of behandeling 'n gevangene aanvaar wat alreeds sielkundige bystand van 'n ander sielkundige ontvang het nie, behalwe deur toestemming of na die beëindiging van die kliënt (gevangene) se verhouding met die ander professionele persoon.

Fisiese kontak tussen 'n terapeut en 'n gevangene, 'n terapeut en die persoon onder korrektiewe toesig of parooltoesig, word nie toegelaat in die uitvoer van enige sielkundige tegniek(e) of program(me) nie. Geen ongewone terapeutiese tegnieke, met ander woorde, 'n tegniek waarvoor daar nie in terme van bestaande sielkundige teorieë of navorsing verantwoording gedoen kan word nie, of wat kan lei tot 'n versteuring van die goeie orde in die gevangenis, of wat die welsyn van die gevangene of die persoon onder korrektiewe toesig skade kan aandoen, word sonder die skriftelike toestemming van die Kommissaris toegelaat nie. Na elke onderhoud en/of psigo-

terapeutiese sessie moet belangrike aspekte wat tydens die onderhoud na vore gekom het neergeskryf en op die persoon se sielkundige-lêer geplaas word.

Die oorspronklike kopie van die sielkundige se evaluering word op die gevangene se lêer geliasseer. Sielkundige verslae word te alle tye as vertroulik gemerk en dienooreenkomstig gehanteer. Na voltooiing van die behandeling moet 'n finale verslag, wat al die nodige inligting insluit, soos byvoorbeeld watter sielkundige of psigometris verantwoordelik was vir die behandeling of behandelingsprogram(me) die rede vir verwysing, aantal sessies, vordering met verwysing na behandeling, graad van motivering, kwaliteit van deelname en risiko-areas wat in aanmerking geneem word by ontslag, op die betrokke se lêer geliasseer. In gevalle waar psigiatriese en/of mediese behandeling betrokke was moet dit kort aantekeninge insluit en ook op die gevangene se mediese lêer geplaas word.

Na voltooiing van psigoterapie of 'n behandelingsprogram moet 'n finale verslag op die sielkundige-lêer geplaas word. Die volgende aspekte moet ingesluit word:

- 'n beskrywende of aanvanklike spesifieke diagnose; die behandelingstrategie insluitend die tye van konsultasies
- die kwaliteit van die persoon se deelname
- verwagting van verantwoordelikheid met verwysing na eie gedrag
- motivering om aandag te gee aan die geïdentifiseerde probleemareas, en
- die effek van die behandelingstrategie en moontlike risiko-areas wat moontlik 'n rol kon gespeel het, veral by ontslag

Geen sielkundige verslag mag, om watter rede ookal, aan enige persoon binne of buite, die Departement van Korrektiewe Dienste beskikbaar gestel word sonder die skriftelike toestemming van die gevangene of die persoon onder toesig nie, behalwe in gevalle waar die hof beveel dat sodanige verslag ingedien moet word.

Die versoek van gevangenes om 'n sielkundige of 'n psigometris te sien moet in die klagte- en versoekregister-G365 by die seksiebeampte aangeteken word. Die

Seksiehoof moet verseker dat gevangenes so gou as moontlik (twee dae) voor 'n sielkundige verskyn. Waar moontlik moet klagtes binne sewe dae gehanteer word. Dit is belangrik dat daar in die belang van die gevangenes 'n effektiewe kommunikasie-kanaal tussen die seksiehoofde en sielkundiges bestaan. Dit is die verantwoordelikheid van die Seksiehoof om die gevangene na 'n sielkundige te verwys en daar moet aan alle sekuriteitsmaatreëls voldoen word.

7.6.3 Alleenopsluiting - Ingevolge Artikel 25 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Die fisiese- en geestesgesondheid van 'n gevangene, in alleenopsluiting, moet een maal per dag deur 'n geregistreerde verpleegkundige of 'n sielkundige of 'n mediese beampte gedoen word.

Die Inspekterende Regter moet binne drie dae na oorweging van die ooreenkoms van die verrigtinge, 'n verslag van 'n geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of mediese beampte oor die gezondheidstatus van die betrokke gevangene, in alleenopsluiting, besluit of enige strafmaatreël ingestel of tersyde gestel en/of dit met 'n toepaslike bevel vervang gaan word. Alleenopsluiting moet gestaak word indien die geregistreerde verpleegkundige, sielkundige of mediese beampte van mening is dat dit 'n bedreiging inhou vir die fisiese of geestesgesondheid van die gevangene.

Gebruik van meganiese dwangmiddels: Indien dit nodig mag wees vir die veiligheid van 'n gevangene of enige ander persoon of die voorkoming van skade aan enige eiendom of indien die Hoof van die Gevangenis 'n redelike vermoede het dat 'n gevangene mag vlug of indien deur 'n hof versoek, mag die Hoof van die Gevangenis versoek dat 'n gevangene deur die dra van boeie, gedwing word.

Kragtens Artikel 31 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998 mag boeie slegs vir die minimum periode gebruik word en mag nie sewe dae oorskry nie. Die Kommissaris mag sodanige periode verleng tot 'n maksimum periode wat nie 30 dae oorskry nie na oorweging van 'n verslag deur 'n mediese beampte of 'n sielkundige.

7.7 GEVANGENES OF PERSONE ONDER KORREKTIEWE TOESIG – INGEVOLGE ARTIKEL 52(1), (F) EN (G) VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

Wanneer korrektiewe toesig deur 'n hof gelas word, kan Gemeenskapskorreksies en/of die Paroolraad wat die statutêre gesag daartoe verleen, bepaal dat die betrokke persoon moet deelneem aan behandelings-, ontwikkelings- en ondersteuningsprogramme. Die sielkundige of psigometris (berader) moet ook deelneem as bemiddelaar tussen die slagoffer en die oortreder of deelneem aan familiegroepsberading.

7.7.1 Behandelingsprogramme – Ingevolge Artikel 64 en Artikel 52(1), (f) en (g) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Die Hof, Gemeenskapskorreksies en Paroolraad of ander liggaam, wat die bevoegdheid het om programme vir behandeling, ontwikkeling en ondersteuning op te lê mag spesifiseer watter programme die persoon onderworpe aan gemeenskapskorreksie moet volg. Slegs die Hof, Paroolraad of ander liggaam wat die vereistes stel, mag dit verander, tensy die voorwaarde self daarvoor voorsiening maak dat dit deur 'n Toesigkomitee verander mag word.

Indien sodanige Hof, Raad of ander liggaam nie spesifiseer watter programme die persoon onderworpe aan gemeenskapskorreksies moet volg nie, moet die Toesigkomitee sodanige programme spesifiseer. Die betrokke persoon moet aan sodanige programme deelneem en voortgaan om dit by te woon vir die duur van elke individuele sessie van die hele program, tensy die Kommissaris, sy afwesigheid van 'n sessie magtig.

7.7.2 Voorwaardes vir Kinders – Ingevolge Artikel 69(2) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Waar enige kind onderworpe is aan gemeenskapstoelig, moet die Kommissaris, bykomend tot enige programme waaraan die kind moet deelneem, verseker dat die kind toegang tot sielkundige dienste verkry.

7.8 VERHOORAFWAGTENDE OORTREDERS (ONGEVONNISTE OORTREDERS)

Die volgende riglyne is van toepassing op die psigiatriese en/of sielkundige behandeling vir verhoorafwagtende oortreders:

- Die Distriksgeneesheer gee slegs aandag aan gevonniste oortreders. Sielkundiges in die Departement van Sielkundige Dienste gee nie dienste soos onafgebroke sielkundige behandeling aan verhoorafwagtende oortreders nie. Hulle kan slegs beperkte hulp en/of krisisbestuur in lewensbedreigde omstandighede (byvoorbeeld selfmoord) verleen
- Alle verhoorafwagtende oortreders wat psigiatriese of sielkundige aandag of voortgesette behandeling nodig het, is die verantwoordelikheid van die Suid-Afrikaanse Polisie en/of die Departement van Justisie
- In gevalle waar die Departement van Justisie psigiatriese of sielkundige aandag aangedui het, moet die Suid-Afrikaanse Polisie of die Klerk van die Hof die J37-vorm invul en by die betrokke psigiatriese instansie indien sodat hulle dit kan opvolg. 'n Afskrif van die J37-vorm moet aan die Hoof van die Gevangenis waar die verhoorafwagtende oortreder aangehou word, gestuur word
- Die Hoof van die Gevangenis tref die nodige reëlins met betrekking tot die kantoor of fasiliteit waar die oortreder gesien kan word en moet toesien dat die oortreder beskikbaar is op die datum en tyd soos gereël deur die psigiater of sielkundige

7.9 SKAKELING MET DIE GEVALLEBESTUURSKOMITEE – INGEVOLGE DIE GEESTESGESONDHEIDSWET, WET NO 18 VAN 1973

Wanneer hulle aanbeveel, opmerk of aanvra dat 'n gevangene sielkundige of psigiatriese behandeling moet ontvang of dat die Departement van Korrektiewe Dienste die geval moet hanteer in terme van die bepalings van die Gesondheidswet 1973, (No. 18 van 1973), moet die Gevallebestuurskomitee tydens vergaderings seker maak dat die

betrokke geval die nodige aandag kry. Dit moet onder die aandag van die plaaslike sielkundige of die mees senior sielkundige in die provinsie, indien 'n geskikte sielkundige nie plaaslik beskikbaar is nie, gebring word.

Wanneer 'n versoek gerig word tot die sielkundige deur die Gevallebestuurskomitee of Paroolraad vir 'n gevangene se *profielverslag*, mag die sielkundige die vergadering persoonlik bywoon of 'n verslag indien slegs met betrekking tot oortreders wat aktief by psigoterapie betrokke was. Wanneer 'n versoek gerig word tot die psigometris deur die Gevallebestuurskomitee of Paroolraad vir 'n gevangene se *profielverslag* mag die psigometris die vergadering persoonlik bywoon of hierdie verslag indien slegs met betrekking tot oortreders wat aktief betrokke was by 'n gestruktureerde behandelingsprogram. Geskrewe profielverslae oor alle gevangenes is nie altyd moontlik nie weens die volgende redes:

- nie al die gevangenes wil of kan by behandeling betrokke wees nie
- dit is nie altyd moontlik om 'n gestaafde professionele verslag te gee wat slegs op 'n enkele onderhoud gebaseer is nie
- dit is die verantwoordelikheid van die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee om die sielkundige of psigometris vroegtydig in te lig omtrent die voorgename vergadering, en
- sou dit raadsaam blyk te wees vir 'n gevangene om verdere sielkundige behandeling of psigoterapie te ontvang na ontslag of parool, moet dit as 'n voorvereiste gestel word in samewerking met die sielkundige of psigometris tydens die Gevallebestuurskomitee se vergadering

Konsultasieonderhoude en/of gesinsterapie: Alhoewel 'n geregistreerde sielkundige of psigometris mag besluit of 'n konsultasie of gesinsterapie noodsaaklik is, is dit raadsaam dat die beoogde konsultasie, onderhoud of gesinsterapie met die Hoof van die Gevangenis bespreek word voordat finale reëlins getref word sodat al die belanghebbende partye betrokke kan wees. Na afloop van die onderhoud moet 'n verslag in verband met die verloop van die konsultasie, onderhoud of gesinsterapie op die sielkundige-lêer geliasseer word. Ander professionele persone moet ingelig word om duplisering van dienste te voorkom.

Toetsmateriaal en toetsapparaat

Sielkundiges of psigometriste (beraders) moet alle psigometriese materiaal as hoogs sensitief hanteer en beheer sodat die nodige voorsorgmaatreëls getref kan word om sodanige materiaal veilig te stoor. Daarbenewens moet materiaal of toetse slegs gebruik en geïnterpreteer word met die magtiging wat verleen word met registrasie by die RGBSA.

Sielkundiges of psigometriste kan nie hul eie privaat psigometriese toetse in 'n gevangenis gebruik nie behalwe in noodgevalle waar dit nie by 'n spesifieke gevangenis beskikbaar is of was nie. Psigometriese toetse moet so spoedig moontlik uit die beskikbare begrotingsfondse aangekoop word.

Oudiovisuele hulpmiddele

Private oudiovisuele hulpmiddels mag nie gebruik word nie. Met betrekking tot die gebruik van bandopnemers, kassette en videokassette is die volgende van toepassing:

- Die gebruik van oudiovisuele hulpmiddels. Alle sielkundiges, psigometriste en MAI en II sielkunde studente mag amptelike video-opnemers, bandopnemers en kassette gebruik. Die Hoof Sielkundige Dienste by die betrokke bestuursarea moet beheer oor die gebruik van die kassette uitoefen. Wanneer videokassette gebruik word moet die Hoof Sielkundige Dienste seker maak dat die kassette slegs handel oor die onderwerp wat aangedui word en dat dieselfde kassette nie die gevangenis mag verlaat sonder enige wysigings of byvoegings nie

- Wanneer audio- en videokassette nie gebruik word nie, moet dit toegesluit word in die Hoof Sielkundige Dienste se kantoor. Die Areabestuurder mag dit oorweeg of video- en bandkassetopnames in 'n wyer verband gebruik mag word, byvoorbeeld tydens groeopleidingsessies. Kassette mag gebêre word vir solank dit gebruik word. Wanneer dit nie langer gebruik word nie of as beter opnames beskikbaar is, kan die opnames deur die Hoof Sielkundige Dienste verwyder word. Videokassette vir gebruik tydens programaanbiedings mag van videokassetbanke gehuur word en op amptelike videoapparaat vertoon word.

- Universiteitslektore of toesighouers wat betrokke is by die opleiding van sielkunde studente, wat aan gevangenis toegeewys is vir praktiese werk, word toegelaat om na opnames van die studente se onderhoude of groepbesprekings te luister en/of na videoopnames te kyk in die betrokke gevangenis. Hierdie lektore moet 'n rekordklaring ondergaan en uitgereik word met 'n gevangenis-besoekerspermit.

Indien 'n bestuursarea nie oor genoegsame oudiovisuele toerusting beskik vir die gebruik deur sielkunde studente nie, kan goedkeuring verleen word vir studente om hul privaatbandopnemers gedurende praktiese opleiding te gebruik. Die goedkeuring is onderworpe aan die volgende voorwaardes:

- die Areabestuurder moet sy goedkeuring verleen vir sekere dienste
- privaatbandopnemers mag slegs gebruik word wanneer daar nie amptelike apparaat in die bestuurareas beskikbaar is nie
- studente en lektore moet 'n onderneming onderteken waarin hulle bevestig dat die identiteit van die gevangene onder geen omstandighede bekend gemaak sal word nie
- geskrewe toestemming vir die gebruik van 'n bandopnemer moet verkry word van die gevangene tydens opname

7.10 PROFESSIONELE LÊERS: OM VERTROUOLIKHEID TE VERSEKER

Sielkundiges en/of psigometriste het afsonderlike sielkundige-lêers vir al die gevangenes of persone onder toesig wat by behandeling betrokke is om die vertroulikheid van inligting te verseker. Geskrewe toestemming moet van die gevangenes of die persone onder toesig gekry word voordat sielkundige-lêers aan enige ander organisasie of persoon oorhandig word. 'n Sielkundige of psigometris moet onder alle omstandighede in beheer van die sielkundige-lêers bly al is 'n gevangene of persoon onder toesig geplaas.

Wanneer behandeling van 'n gevangene of persoon onder toesig beëindig word, weens normale beëindiging of oorplasing, moet 'n nota op die instansie se lêer geplaas word

wat aandui waar en by watter sielkundige of psigometris hy behandeling ontvang het. 'n Sielkundige-lêer mag slegs aan 'n ander sielkundige of psigometris bekend gemaak word op aanvraag van 'n ander geregistreerde sielkundige of psigometris. Geskrewe toestemming moet ook van die gevangene of persoon onder toesig verkry word.

Verslae van persone wat in 'n verbeteringskool of 'n spesiale skool of deur 'n sielkundige, psigiater of by 'n ander instansie behandel is, mag aangevra word. In alle gevalle moet die persoon sy skriftelike toestemming gee dat bovermelde verslae aangevra mag word. Hierdie skriftelike toestemming moet geteken word in die teenwoordigheid van twee getuies. 'n Afskrif van die toestemmingsbrief moet op die persoon se sielkundige-lêer gehou word. Sielkundige-lêers moet vir ses (6) jaar na die laaste professionele afspraak gehou word voordat dit vernietig word. Hierdie lêers moet op 'n maandelikse basis deur die Hoofsielkundige nagesien word en op 'n kwartaallikse basis deur die Provinsiale Hoofsielkundige.

7.10.1 Getuienisaflegging in die Hof

Sielkundiges mag mondelings gevra word, of deur die Hoof van die Gevangenis of Areabestuurder deur die Staat byvoorbeeld die staatsaanklaer, 'n regter, 'n landdros of enige ander privaatswetspraktisyn soos byvoorbeeld 'n advokaat vir die verdediging gelas, betreffende 'n veroordeelde persoon of 'n persoon onder toesig, om persoonlik in die hof getuienis te lewer.

Onder geen omstandighede mag 'n sielkundige aan die mondelinge versoek van 'n aanklaer of 'n privaatswetspraktisyn toegee nie. Die lewering van getuienis mag slegs deur die hof gelas word na die ontvangs van 'n dagvaardiging. Sielkundiges moet ook kennis neem van die feit dat hulle ook gedagvaar kan word om getuienis te lewer aangaande 'n persoon wat vroeër deur hulle in die gevangenis, of terwyl hulle onder toesig was, behandel is.

Die verskaffing van sielkundige getuienis in die geval van verhoorafwagende gevangenes is die verantwoordelikheid van die Departement van Gesondheid. Die

getuienis van sielkundiges verbonde aan die Departement van Korrektiewe Dienste wat gedagvaar is om professionele getuienis in die hof te lewer, moet beperk word tot die behandelingsdienste wat beskikbaar is in die Departement van Korrektiewe Dienste. Die hof moet 'n dagvaardiging uitreik sou die verdediging getuienis van 'n sielkundige van die Departement van Korrektiewe Dienste verlang. Slegs geregistreerde sielkundiges (dit wil sê persone in besit van 'n Meestersgraad en wat by die RGBSA geregistreer is) mag in die hof getuienis aflê.

7.10.2 Beleidsaspekte

Onderhandelings mag nie geskied met ander organisasies betreffende Nasionale Beleidsake nie. Sou kwessies van hierdie aard opduik, moet hulle verwys word na die Direkteur: Sielkundige Dienste. Minder sensitiewe gevalle kan deur die Provinsiale Hoof: Sielkundige Dienste, die Areabestuurder of die Provinsiale Kommissaris hanteer word. Hierdie gevalle moet aan die Direkteur Sielkundige Dienste verwys word om sodoende die Departement van Korrektiewe Dienste van 'n verleentheid te red.

7.10.3 Navorsing

Sielkundiges en/of psigometriste moet, waar moontlik, die wetenskaplike basis en ontwikkeling van die Sielkundige Dienste, binne die Departement van Korrektiewe Dienste, by wyse van navorsing verseker. Tydens die beplanning van die navorsing het die sielkundige en/of die psigometris (berader) die verantwoordelikheid om die etiese aanvaarbaarheid versigtig te evalueer. Al die inligting wat van 'n navorser tydens die navorsing verkry word is vertroulik tensy daar vroeër op skrif anders besluit is.

7.10.4 Begroting/finansies

Die Hoofsielkundige moet in oorleg met die Areabestuurder en Afdelingshoof: Finansies seker maak dat daar genoeg geld beskikbaar gestel word om te verseker dat effektiewe sielkundige dienste gelewer kan word. Hy moet die finansiële vergaderings met die Hoof van die Gevangenis, as Voorsitter, elke maand bywoon. 'n Behoorlike handstelsel van alle uitgawes moet deur die Hoofsielkundige byderhand gehou word.

7.10.5 Pligstate

Die Hoofsielkundige moet verseker dat pligstate altyd beskikbaar is en alle sielkundiges moet ontvangs van die inhoud erken.

7.10.6 Algemeen

Die Hoofsielkundige moet in oorleg met die Hoof van die Gevangenis seker maak dat beskikbare akkommodasie en kantoortoerusting vir die sielkundiges beskikbaar gestel word by 'n gevangenis.

Die Hoof van die Gevangenis moet die Seksiehoof: Sielkundiges by alle bestuursvergaderings betrek waar aspekte van sielkundige belange bespreek word. Die sielkundige, met die magtiging van die Provinsiale Kommissaris, voer pligte en funksies buite die grense van die provinsie uit. Finansiële implikasies moet te alle tye oorweeg word.

Die Hoofsielkundige in 'n bestuursarea moet skriftelik deur die Areabestuurder aangestel word na beraadslaging met die Direkteur Sielkundige Dienste en die Provinsiale Kommissaris. Die Areabestuurder stel die Direkteur Sielkundige Dienste skriftelik in kennis van alle nuwe aanstellings van sielkundiges of psigometriste (berader) binne sewe dae na aanvaarding van diens.

Hoofstukke in die Wet op Korrektiewe Dienste: Alle sielkundiges of psigometriste moet hulle van die volgende hoofstukke in die Wet op Korrektiewe Dienste vergewis:

- Hoofstuk III: Gesondheidsorg
- Hoofstuk XI: Interne Diensevaluering
- Hoofstuk XII: Beampes van die Departement
- Hoofstuk XV: Oortredings deur beampes van die Departement.

(Gevangenisdiensorder 5: Beleid oor Behandelingsprogramme: Sielkundige Dienste - Hoofstuk 1 :1-39).

7.11 ONDERWYSPROGRAMME: (DEEL I)

7.11.1 Inleiding - Ingevolge Artikel 41 van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

Die doel met opvoedkundige programme is om onderwys as 'n ontwikkelingsgeleentheid aan gevangenes beskikbaar te stel. Hierdie programme moet uitkomsgebaseerd, behoeftegerig en koste-effektief wees en moet aan die vereistes soos gestel deur die NQF voldoen. Dit vorm deel as 'n bydraende faktor tot die suksesvolle herinskakeling van gevangenes in die gemeenskap. Gevangenes moet vrye toegang hê tot Algemene Onderwys en Opleiding (GET), Verdere Onderwys en Opleiding (FET) en Hoër Onderwys en Opleiding (HET).

7.11.2 Inskrywing van gevangenes - Ingevolge Regulasie 109(1)(ii) van die Standard Minimum Reëls

Gevangenes moet sover moontlik aangemoedig word om goedgekeurde studierigtings te volg. Enige gevangene kan inskryf om te studeer. Opvoedkundige vervul egter slegs 'n ondersteunende en administratiewe rol ten opsigte van ongevonniste gevangenes.

Onderwysprogramme aan gevangenes word op die volgende wyse voorsien:

Gratis onderwys, tot op **BASIESE VOLWASSE ONDERWYS EN OPLEIDING (ABET) VLAK 1-4**, word aangebied uit eie keuse aan alle volwasse gevonniste gevangenes sowel as jeugdiges wat nie gesentraliseerd by Jeug Ontwikkelingsentrums aangehou word nie, maar wat in afsonderlike seksies of afdelings binne die gevangenis van volwassenes aangehou word. Programme word voorsien volgens die behoefte van die gevangene en is vrywillig.

Gratis onderwys, tot op graad 12 vlak (insluitende N1 - N3 tegniese studies) word aan alle gevonniste jeugdige wat gesentraliseerd by Jeug Ontwikkelingsentrums aangehou word, voorsien. Alle ander studies, dit sluit in gevonniste gevangenes wat afstandsonderrig volg, ongevonniste volwassenes en jeugdige gevangenes en persone onder korrektiewe toesig, moet hul eie kostes betaal. Slegs administratiewe prosedures en studieleiding word verskaf.

Die Hoof van die Gevangenis moet die plaaslike opvoedkundige of funksionele beampte in beheer van Onderwys en Opleiding raadpleeg voordat 'n gevangene, betrokke by Onderwys- en Opleidingsprogramme, oorgeplaas word. Die oorpasing van gevangenes betrokke by Onderwys- en Opleidingsprogramme moet slegs in uitsonderlike gevalle toegelaat word.

7.12 VOORWAARDES VAN INSKRYWING VIR ONDERWYSPROGRAMME - Kragtens Regulasie 109(5) van die Standaard Minimum Reëls

Gevangenes moet aan die nodige toelatingsvereistes voldoen om vir 'n bepaalde vak of kursus te registreer soos uiteengesit of soos bepaal word deur die eksterne onderrig-instansies.

7.12.1 Algemene voorwaardes - van toepassing op alle gevangenes

Gevangenes het die reg om te studeer. Hierdie reg is onderhewig aan goeie gedrag, met die veronderstelling dat die voorwaardes soos uiteengesit, te alle tye nagekom word. Dit geld vir voornemende studente (gevangenes) sowel as reeds geregistreeerde studente (gevangenes).

Indien 'n gevangene sy reg om te studeer of enige studiemateriaal misbruik kan die reg om te studeer onmiddellik en vir 'n tydperk soos deur die Areabestuurder/Hoof van die Gevangenis bepaal, ingetrek word na konsultasie met die Hoof Onderwys en Opleiding. Indien 'n gevangene se studiemateriaal en die reg om te studeer ingetrek word en hy of sy uitgawes in verband daarmee aangegaan het, het hulle geen reg om sodanige uitgawes van die Staat te verhaal nie. Geen persoon, instansie, of organisasie sal toegelaat word om by enige tersaaklike opvoedkundige instansie, namens 'n gevangene vir 'n studierigting of eksamen te registreer, sonder vooraf konsultasie met die plaaslike opvoedkundiges nie.

Versekering kan nie gegee word dat gevangenes met hulle studies kan voortgaan indien hulle gedurende die jaar, om watter rede ookal, na 'n ander gevangenis oorgeplaas sou

word nie. Dieselfde geld vir 'n tydperk wat 'n gevangene in 'n hospitaal of in alleenopsluiting mag deurbring of in gevalle waar programme om veiligheidsredes gestaak word. Geen versekering kan gegee word dat vertraging sal plaasvind met verpakking of versending en algemene administrasie verbonde aan studies nie.

Persoon van buite mag nie lesings, mondelinge eksamens of studievoorigting sonder die goedkeuring van die Areabestuurder, binne die gevangenis aanbied nie. Met die uitsondering van vaktoetse moet alle eksamens binne die gevangenis afgelê word.

Alle studiemateriaal wat deur familie of vriende aangekoop word, moet in oorleg met die opvoedkundige, deur die Hoof van die Gevangenis goedgekeur word. Studiemateriaal moet voorgeskryf wees vir die vak of kursus waarvoor die gevangene inskryf. Gevangenes kan nie toegelaat word om enige studiemateriaal in hulle besit te hou wanneer hulle studies om die een of ander rede opgeskort word nie. Voorgeskrewe sowel as aanbevole boeke word toegelaat. Opvoedkundige boeke of vaktydskrifte wat gevangenes se persoonlike eiendom is, moet nadat hulle studies voltooi is, by hulle persoonlike eiendom gebêre word. Indien die gevangene dit verkies dat hierdie publikasies aan die gevangenisbiblioteek geskenk word, kan die skenking uit vrye wil gedoen word. Die aantal boeke of vaktydskrifte wat gevangenes op 'n keer in hulle besit mag hê, moet deur die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die opvoedkundige, bepaal word. Elke gevangene is te alle tye persoonlik verantwoordelik vir sy studiemateriaal en die Departement van Korrektiewe Dienste aanvaar geen aanspreeklikheid daarvoor nie.

Alle gevangenes word toegelaat om draagbare radio's of kassetspelers aan te koop, indien dit as verpligte leerstof voorgeskryf word. Die gebruik van kassetspelers is onderhewig aan die volgende voorwaardes:

- die gevangene moet skriftelik aansoek doen en toelating daarvan is onderhewig aan die goedkeuring van die Hoof van die Gevangenis
- die benutting van kassetspelers moet voldoen aan die basiese voorgeskrewe spesifikasies soos bepaal deur die voorregtestelsel. Kassetspelers moet deur

die gevangene self aangekoop word en hy is verantwoordelik vir die instandhouding van die kassette en moet dit ingehandig word wanneer die gebruik daarvan nie meer vereis word nie, met inagneming van die gevangene se voorregteklassifikasie

- die Staat sal nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies van, of skade aan die bogenoemde gevangene se eiendom nie, ongeag of die verlies of skade voortspruit uit brand of enige ander redes. In gevalle waar die toerusting in of uit die gevangenis geneem word, moet hierdie toerusting verklaar en deeglik geïnspekteer word
- enige materiaal (kassette) byvoorbeeld ontvang vanaf 'n instansie, persoon, familie of vriende moet deeglik geïnspekteer en nagegaan word alvorens dit aan die gevangene oorhandig word
- sakrekenaars mag gebruik word vir studiedoeleindes. Die gebruik van sakrekenaars is onderhewig aan dieselfde voorwaardes soos die paragraaf ten opsigte van kassetspelers

Benutting van rekenaars in onderwys: Indien bestuursarea nie fasiliteite beskikbaar het nie, kan die volgende komponente aangebied word:

- rekenaargeletterdheid, rekenaarwetenskap en
- tegniese vakke ensovoorts

Gevangenes word toegelaat om persoonlike rekenaars te gebruik onder spesifieke omstandighede.

Konsultasiebesoeke tussen die opvoedkundige, geregistreerde student en sy ouers, voog of persoon wat hulle studies finansieel steun, kan slegs met die vooraf goedkeuring van die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Hoof Onderwys en Opleiding, gereël word. Die Hoof Onderwys en Opleiding in oorleg met die Hoof van die Gevangenis kan jaarliks gepaste gradeplegtigheidsgeleenthede vir gevangenes reël. Eksterne persone of instansies mag genooi word vir bywoning of oorhandiging van sertifikate of diplomas aan gevangenes. Die vordering na die volgende vlak word deur elke gevangene self bepaal.

7.12.2 Voorwaardes vir tersiêre onderwysvlakke

Die maksimum tydperk toegelaat vir die voltooiing van 'n vak of kursus word bepaal deur eksterne onderriginstansies. Teologiese studies mag gevolg word en moet gevangenes voldoen aan die toelatingsvereistes vir hierdie kursus (hiermee word nie bybelstudie-kursusse wat onder beheer van die kapelane gevolg word, bedoel nie).

Goedkeuring mag deur die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Areabestuurder, aan gevangenes verleen word om wintervakansieskole binne die gevangenis by te woon.

Bykomende voorwaardes van toepassing op gevangenes wat nagraadse kursusse volg:

'n Gevangene kan toegelaat word om te studeer vir 'n honneurs-, meestersgraad of doktrale studies indien die Provinsiale Kommissaris, in oorleg met die Provinsiale Hoof Onderwys en Opleiding, van oordeel is dat die studies nie tot gevolg sal hê dat dit:

- die sekuriteit, goeie orde of administrasie van 'n gevangenis sal benadeel, of
- dit in stryd is of sal wees met die oogmerke van die Wet op Korrektiewe Dienste en die doel van gevangesetting nie

Geen navorsing of ander geskifte wat met hulle studies verband hou mag aan hulle promotor of enige ander persoon of instansie buite die gevangenis gestuur word indien die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Hoof Onderwys en Opleiding, van oordeel is dat:

- dit 'n onderwerp is wat nie die sekuriteit, dissipline, goeie orde of administrasie van die gevangenis sal benadeel nie, of
- dit nie teenstrydig is of sal wees met die oogmerk van die Wet op Korrektiewe Dienste en die doel van sy gevangesetting nie

Enige studiemateriaal met betrekking tot honneurs-, meestersgraad of doktrale studies, sal slegs met die goedkeuring van die Areabestuurder en op die gevangene se eie onkoste, na 'n sekretariële instansie gestuur word vir versorging, tik, duplisering en bind daarvan.

Mondelinge eksamens mag deur eksterne instansies afgeneem word en is onderhewig aan die volgende voorwaardes:

- eksaminatore mag, met die goedkeuring van die Areabestuurder, in oorleg met die persoon verantwoordelik vir Onderwys en Opleiding en die Hoof van die Gevangenis, binne die gevangenis toegelaat word
- besoeke aan die student kan slegs geskied deur sy goedgekeurde eksaminatore. Besoeke van hierdie aard sal nie teen die normale toegelate kwotabesoeke van die gevangene verreken word nie
- besoeke binne sig en binne hoorafstand, kan plaasvind (verkieslik van die opvoedkundige instrukteur by gevangenis), en
- eksamens op tye in 'n lokaal soos deur die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die opvoedkundige bepaal, kan plaasvind

Indien 'n student vir 'n honneurs-, meestersgraad of doktorale studies geregistreer is kan gesprekvoering tussen student en promotor of eksterne studieleier plaasvind. Gesprekvoering is onderhewig aan die volgende voorwaardes:

- die eksterne promotor of studieleier, met die goedkeuring van die Areabestuurder, in oorleg met die persoon verantwoordelik vir Onderwys en Opleiding en die Hoof van die Gevangenis, kan binne die gevangenis toegelaat word
- besoeke aan die student slegs sal geskied deur sy toegewysde promotor of studieleier
- besoeke van hierdie aard nie teen die normale toegelate kwotabesoeke van die gevangene verreken word nie
- besoeke binne sig en binne hoorafstand sal plaasvind (verkieslik van die opvoedkundige of beampte by die gevangenis)
- die tydsduur van die besoek moet aan die diskresie van die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die opvoedkundige of beampte, oorgelaat word
- besoeke vind plaas op tye in 'n lokaal soos deur die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die opvoedkundige, bepaal word

Alle kostes voortspruitend uit sodanige studies is die uitsluitlike verantwoordelikheid van die gevangene.

Benutting van persoonlike rekenaars/tikmasjiene deur gevangenes: Dit is slegs van toepassing op geregistreerde studente (gevangenes) wat 'n behoefte aan 'n rekenaar het, vir ondersteuning van hulle studies soos byvoorbeeld Rekenaarwetenskap. Gevangenes moet ingelig word dat die benutting van persoonlike rekenaars slegs vir studiedoeleindes is. Enige misbruik van hierdie toerusting sal lei tot die onmiddellike opheffing van 'n voorreg. Slegs geregistreerde studente (gevangenes) mag toegang tot hul eie persoonlike rekenaar hê en mag geen ander gevangene of beampte daarvan gebruik maak nie. Die rekenaartoerusting moet onmiddellik na voltooiing van die kursus uit die gevangenis verwyder word.

Die Direkoraat: Diegene verantwoordelik vir inligtingstechnologie moet betrokke wees met die *beveiliging* van hierdie toerusting. Alle beamptes moet in staat wees om die nodige beheer uit te oefen. Alle studie-aankope moet in ooreenstemming wees met die voorgeskrewe kursusmateriaal of sagteware vir die spesifieke kursus. Enige sagteware of studiemateriaal, soos ontvang van eksterne organisasies, familie of vriende, moet deur die rekenaarkundige of enige ander beampte met die nodige rekenaarvaardighede, nagegaan en geïnspekteer word.

Slegs voorgeskrewe sagteware vir studiedoeleindes word toegelaat. Die benutting van persoonlike rekenaars deur gevangenes mag onder geen omstandighede die sekuriteit en veiligheid van die departement, sy beamptes sowel as medegevangenes, benadeel nie. Die departement sal vir geen uitgawes verbonde aan die aankoop van enige hardeware, sagteware, studiemateriaal of instandhouding verantwoordelik wees nie.

Die departement kan nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies van, of skade aan rekenaartoerusting weens kragonderbrekings, weerlig, brand of opstande nie. 'n Vertrek spesifiek vir hierdie doel moet binne die gevangenis of by die skool geïdentifiseer word waar gevangenes onder toesig en beheer van die opvoedkundige of funksionele

beampte verantwoordelik vir onderwys en opleiding (gedurende goedgekeurde ure), hul rekenaar kan gebruik.

Gevangenes (studente) in enkelselle kan toegelaat word om hul persoonlike rekenaar in hul selle aan te hou, onder die volgende voorwaardes:

- die gebruik van die rekenaar slegs vir studiedoeleindes is. Sodanige reëlings benadeel nie die goeie orde, veiligheid en sekuriteit van die departement en die bestuur binne die gevangenis nie. Al die vereiste voorwaardes in hierdie beleid is van toepassing
- die infrastruktuur is bevordelik vir die installering van rekenaartoerusting in enkelselle. Alle onkoste verbonde aan die installering van die rekenaartoerusting in enkelselle is die verantwoordelikheid van die gevangene self
- toegang tot hierdie rekenaarinfrastruktuur, moet deur die gevangene aan departementele beamptes te alle tye toegestaan word ten einde sekuriteits-ondersoeke of virusbeheer te kan uitvoer. Geen rekenaar word in gemeenskap-selle toegelaat nie

Ondersteuning of hulpverlening ten opsigte van hierdie toerusting en sagteware, moet voorsien word naamlik:

- alle uitgawes sal die verantwoordelikheid van die gevangene wees. Ondersteuning aan die gevangene ten opsigte van die gebruik van sagteware of probleme wat mag voortspruit uit die gebruik van die sagteware, herstel van hardeware gebreke, byvoorbeeld kragonderbrekings en drukkersprobleme word gegee
- stiffies of magneetbande mag nie uit die rekenaarkamer of enkelselle geneem word nie en moet op 'n veilige plek bewaar word. Die aantal stiffies wat 'n student (gevangene) in hulle besit het moet in 'n register aangeteken en deurlopend gekontroleer word

- in gevalle waar rekenaartoerusting of drukkers in of uit die gevangenis geneem word, moet deeglik deur 'n rekenaarkundige met die nodige vaardighede geïnspekteer word. Vrystelling van beamptes vir enige verlies van of skade aan toerusting, is belangrik. Geen modum, of enige ander sagteware in hierdie verband word toegelaat nie
- geen addisionele toerusting (uitsluitend 'n muis en drukker) word toegelaat nie. Die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Hoof: Onderwys en Opleiding, is verantwoordelik vir die goedkeuring van sodanige aansoeke. Die Hoof van die Gevangenis, in samewerking met die opvoedkundige personeel, is verantwoordelik vir die toesig en beheer ten opsigte van die rekenaartoerusting

Finansiering: 'n Gevangene, met die uitsondering van dié wat by gratis onderwysprogramme betrokke is, moet oor voldoende fondse beskik om spesifieke jare se studiekoste te dek alvorens hulle kan registreer. Hierdie uitgawes sluit registrasie- sowel as eksamengelde vir handboeke en skryfbehoeftes in.

Finansiering deur medegevangenes is onderhewig aan die goedkeuring van die Hoof van die Gevangenis. Geen gevangene sal in aanmerking kom vir 'n studiebeurs, lening en donasie of skenking waar terugbetaling deur die gevangene vereis word nie. Enige aanbod van geld of skenkings moet voor ontvangs daarvan aan die Hoof van die Gevangenis gerapporteer word. Studies mag uit die volgende bronne gefinansier word:

- uit 'n gevangene se private kontant, of
- deur medegevangenes en/of uit opgehoopte gratifikasie

Die nodige handboeke, vakliteratuur, woordeboeke, atlasse en lesings kan indien beskikbaar, uit gevangenisbiblioteke verkry word.

Familie of vriende kan deur die gewone kanale geld aan 'n gevangene stuur waarna alle studie-aankope vanuit die betrokke gevangenis geadministreer word. Gevangenes word nie toegelaat om enige studiemateriaal op skuld of paaiemente aan te koop nie slegs indien familieledede, ouers of vriende as sekuriteit instaan.

Aansoek om gratifikasie vir studiedoeleindes moet vir oorweging of goedkeuring aan die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Hoof Onderwys en Opleiding, voorgelê word. 'n Gevangene kan die kostes verbonde aan registrasie vir 'n vak of kursus asook enige ander studiemateriaal en 'n redelike hoeveelheid skryfbehoeftes uit private kontant of gratifikasie vereffen. Hierdie uitgawes is addisioneel tot ander bedrae wat vir aankope aangewend mag word.

Studierigtings: Graadstudies of diplomakursusse mag gevolg word by Internasionale of Nasionale Instansies wat afstandsonderigkorsusse aanbied. In hierdie verband mag slegs studierigtings wat nasionale erkenning geniet of in ooreenstemming is met die leerplanne van die Departement van Onderwys, universiteite, kolleges, teknikons, institute en skole gevolg word. Diplomas wat by die verskillende institute gevolg kan word (byvoorbeeld CIS, IAH), is onderworpe aan toelating tot lid van daardie instituut. Indien enige van hierdie institute die aansoek om lidmaatskap weier, mag die diplomakursus nie gevolg word nie.

Die volgende studierigtings mag nie gevolg word nie:

- geen vak of kursus waaraan praktiese werksopdragte verbonde is of wat buite die gevangenis gedoen word, of waar geen geriewe in die gevangenis of op die gevangensterrein bestaan nie, mag toegelaat word nie. Wanneer skriftelike toestemming van 'n instansie verkry word dat praktiese werk na vrylating gedoen kan word, dan kan sodanige vak of kursus gevolg word
- 'n vak of kursus wat vereis dat die student 'n wintervakansieskool of verpligte werksessies moet bywoon, kan deur die Kommissaris met die verstrekking van redes, 'n beperking op enige van die volgende vak, kursus of studierigting plaas wat:
  - die sekuriteit, goeie orde of administrasie van die gevangenis benadeel, of
  - teenstrydig is met die doelstellings van die Wet op Korrektiewe Dienste asook die doel van gevangesetting

7.13 BASIESE VOLWASSE ONDERWYS EN OPLEIDING (ABET)

Hierdie program word gratis aan gevangenes gebied op 'n behoeftegerigte basis. ABET is beskikbaar vanaf vlak een (1) tot op vlak vier (4). Hierdie programme word aangebied deur opgeleide fasiliteerders (opvoedkundiges, instrukteurs en/of opgeleide tutors).

7.13.1 Voornemende studente/gevangenes - Ingevolge Artikel 41(2) - (6) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998

ABET-programme is nie verpligtend nie behalwe vir diegene waarna daar in die Wet op Korrektiewe Dienste verwys is. Alle voornemende studente moet geassesseer word alvorens hy op 'n bepaalde vlak geplaas kan word. Vorige leerervaringe moet deur assessering in aanmerking geneem word (erkenning van leerervaring - EVL).

Assessering: Finale interne assessering vir ABET-vlakke 1-3 word gedoen onder leiding van praktisyns of diensverskaffers in samewerking met die Department van Onderwys. Finale eksterne assessering word op ABET-vlak 4 (GETC) gedoen.

Verdere onderwys en opleiding (FET): Hierdie verband het betrekking op grade 10 tot 12 asook N1 tot N3-kursusse en kan vervang word deur afstandsonderrig.

Hoër onderwys en opleiding (HET): Hierdie verband het betrekking op afstandsonderrig, onder meer diplomas, beroepsgerigte sertifikate, grade, hoër diplomas, professionele kwalifikasies, nagraadse kursusse, verdere navorsingsgrade en doktorsale studies. Dit kan slegs deur afstandsonderrig gedoen word.

'n Gevangene word slegs toegelaat tot eksaminering indien hy by 'n erkende opvoedkundige instansie geregistreer is. Afwyking hiervan sal slegs in uitsonderlike gevalle deur die Hoof Onderwys en Opleiding oorweeg word. Alle administratiewe aangeleenthede met betrekking tot eksaminering, is die verantwoordelikheid van die persoon wat deur die Hoof Onderwys en Opleiding skriftelik aangewys is.

Algemeen: Handleiding vir Opvoedkundiges bepaal dat gevangenes wat as fasiliteerders optree die nodige opleiding moet ontvang en as geregistreerde studente, (gevangenes) sover moontlik, in aparte selle van ander gevangenes aangehou word.

Die Hoof Onderwys en Opleiding moet in oorleg met die Hoof van die Gevangenis die werksure van die opvoedkundige personeel vasstel soos bepaal in die Wet op Arbeidsverhoudinge. Hy is ook verantwoordelik om 'n persoon aan te wys wat verantwoordelik sal wees vir onderwysprogramme indien geen gekwalifiseerde opvoedkundige beskikbaar is nie. Die opvoedkundige in beheer van Onderwys en Opleiding by 'n spesifieke bestuursarea, moet deur die Areabestuurder skriftelik, in oorleg met die Provinsiale Hoof: Onderwys en Opleiding, aangestel word.

Vir elke eksamenvraestel wat 'n student (gevangene) skryf, moet hy 'n voorafgaande dag asook die dag waarop hy eksamen skryf, van werk vrygestel word. Ten einde administrasie te laat vlot en om te verseker dat alle gevangenes die geleentheid kry om eksamen te skryf, moet die Hoof van die Gevangenis/Hoof: Onderwys en Opleiding toesien dat studente (gevangenes) sover moontlik nie oorgeplaas word voor of gedurende aflegging van 'n eksamen nie en indien wel moet die nodige reëlings, met die ander Hoof van die Gevangenis of Hoof Onderwys en Opleiding waarheen die gevangene oorgeplaas word, getref word ten einde te verseker dat die gevangene wel die geleentheid gegun word om eksamen af te lê.

Studies sal slegs toegelaat word na toesluit in die aande tot 'n tyd wat deur die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die opvoedkundige bepaal word, asook ander tye wat spesifiek vir die doel toegestaan word. Indien geregistreerde (studente) gevangenes aansoek doen om verlenging van studie-ure, kan dit met inagneming van meriete van die geval en omstandighede toegestaan word. Indien 'n gevangene hierdie vergunning misbruik kan die Hoof van die Gevangenis, in oorleg met die Hoof Onderwys en Opleiding, dit kanselleer.

7.14 REKREASIE: OPVOEDKUNDIGE PROGRAMME

Rekreasie-opvoedkunde behels opleiding en afrigting in 'n verskeidenheid van sportsoorte en spele. Georganiseerde rekreasie-opvoedkundige programme het ten doel om die gevangenes toe te rus met belangrike tegnieke, die meesetering van reëls verbonde aan verskeie sportsoorte en speletjies asook om sodanige opleiding te verskaf sodat die gevangene as afrigter vir sportsoorte of speletjies kan optree.

7.14.1 Boekhoudingstelsel: Rekreasiefondse

Volgens die *Handleiding vir Opvoedkundiges* moet die volgende boekhouding bygehou word deur die rekreasiekomitee:

- kwitansieboek
- ontvangstekasboek
- uitgaweskasboek en kasboek

Alle registers of boeke wat aangekoop word moet deur die rekreasiefonds betaal word. Aan die einde van elke maand moet 'n finansiële staat opgestel en aan die rekreasiekomitee voorgelê word vir goedkeuring. Die Hoof Onderwys en Opleiding asook die Hoof van die Gevangenis moet hierdie finansiële state as korrek sertifiseer en onderteken. Finansiële state moet in maandvolgorde in 'n Z20-lêer geliasseer word. Dit word as 'n vereiste gestel dat finansiële state tydens die rekreasiekomitee se vergaderings bespreek word. Alle uitgawes aangegaan word deur die rekreasiekomitee by maandelikse vergaderings goedgekeur.

Biblioteekopvoedkundige programme: Biblioteekopvoedkundige programme moet volgens behoeftes deur 'n opvoedkundige of instrukteur op 'n gereelde basis aangebied word. Die doel met hierdie program is om gevangenes te oriënteer met betrekking tot die waarde van 'n biblioteek asook die gebruik daarvan.

Lewensvaardigheidsprogramme - Kragtens Regulasie 117 van die Standaard Minimum Reëls: Die lewensvaardigheidsprogram word as 'n integrale komponent van onderwysvoorsiening geag. Die doel van hierdie program is om die gevangene met spesifieke vaardighede toe te rus.

7.15 BESTUUR VAN GEVANGENESKORE

Stigting van kore

Gevangeneskore mag gestig word by enige gevangenis of seksie binne die gevangenis met die oog op koorsang as deel van rekreasie of as deel van 'n ontwikkelingsprogram. Enige gevangene mag by die koor aansluit in hulle gevangenis of seksie, indien deur die Hoof van die Gevangenis as prakties en toelaatbaar beskou word (neem voorskrifte soos bepaal deur voorregtestelsel in ag). **Geen C-Max of Super-Max of Maksimum gevangenes word toegelaat om deel te neem aan kooraktiwiteite nie.**

Gevangenes van verskillende veiligheidsklassifikasie mag nie in dieselfde koor geakkommodeer word weens sekuriteitsrisiko's nie. Dit word ook beklemtoon dat geslagte nie gemeng mag word nie en gevangenes te alle tye geskei moet wees. Gemengde kore (mans/vroue) word slegs as uitsondering tydens die Nasionale Gevangene Koor-kompetisie toegelaat en slegs as die reëls van die kompetisie hierdie gemengde kore toelaat.

Hoofde van Gevangenis se moet verseker dat gevangenes wat kwalifiseer om in 'n koor te sing, die geleentheid gebied word om aan georganiseerde kooraktiwiteite deel te neem. Georganiseerde kore moet bestuur word deur 'n beampte deur die Hoof van die Gevangenis aangewys ooreenkomstig die bepalings soos deur hulle neergelê. Die Hoof van die Gevangenis moet besluit oor die getal koorlede met inagneming van risiko-bestuur en beskikbare hulpbronne.

Afrigting van kore: Kore mag afgerig word deur beamptes op 'n ***ad hoc*** basis, medegevangenes met die nodige vermoë om kore af te rig of deur lede van die publiek wat bereid is om dit op 'n vrywillige basis te doen, binne neergelegte riglyne, bepaal deur die Areabestuurder en in oorleg met die Hoof van die Gevangenis of Eenheidsbestuurders. Dit is belangrik dat tyd ingeruim word vir die gestruktureerde dagprogram vir hierdie aktiwiteite. Geen program mag die toegewysde skedule van 'n ander program versteur nie.

Kooroptredes binne die gevangenis: Gevangeneskore mag die geleentheid gebied word om binne die veilige omgewing van die gevangenis op te tree. Die Hoof van die Gevangenis mag, volgens sy diskresie, ander gevangenes, beamptes en lede van die publiek toelaat om optredes by te woon.

'n Geskikte veiligheidsplan tesame met die aansoek vir hierdie optredes moet ingedien word vir goedkeuring deur die Areabestuurder. Optredes word nie toegelaat indien dit die normale dagprogram van die gevangenis versteur nie. Versoeke om foto's van die gevangeneskore te neem moet bestuur word in ooreenstemming met die bepalings in die *Handleiding van Kommunikasiedienste*.

Toegangsfooie mag gevra word op dieselfde basis as gevangeneskonserte. Geen persoonlike kontak tussen koorlede en lede van die publiek mag toegelaat word nie. Indien geen staats- of departementele fasiliteit beskikbaar is om 'n kompetisie aan te bied nie, mag eksterne fasiliteite ooreenkomstig die verkrygingsprosedure oorweeg word.

Optredes van kore buite die gevangenis: Optredes buite die gevangenis mag slegs oorweeg word as sulke optredes geregverdig is in die opinie van die Provinsiale Kommissaris. Die hoeveelheid optredes word bepaal volgens die diskresie van die Provinsiale Kommissaris.

Aansoeke om toestemming vir sulke optredes moet gerig word aan die Provinsiale Kommissaris, deur die koördineerder van die koor, gerig via die Areabestuurder en Provinsiale Skakelbeampte binne 30 dae voor die optrede. Aansoeke wat minder as 30 dae voor die geleentheid ingedien word, sal slegs in uitsonderlike gevalle, met 'n goeie motivering en aanbeveling deur die Areabestuurder, volgens die diskresie van die Provinsiale Kommissaris, oorweeg word.

Eksterne optredes sluit die volgende in:

- liefdadigheidsfunksies, en
- kulturele feeste en kompetisies (slegs intern)

Aansoeke sal oorweeg word met inagneming van die volgende kriteria:

- indien die koor professioneel afgerig word en hul optredes aanvaarbaar is
- indien 'n inspeksie ter plaatse vooraf bevestig dat die eksterne plek nie 'n sekuriteitsrisiko inhou nie
- kore wat bestaan uit maksimumsekuriteit en kategorie gevangenes mag nie buite die gevangenis optree nie
- geen kontak tussen die koorlede en die gehoor mag toegelaat word nie
- indien voldoende personeel beskikbaar is om die gevangenes te begelei na die plek vir doeleindes van veilige bewaring, en
- indien genoegsame fondse beskikbaar is (vervoer, besoldiging van beamptes, oortydbesoldiging, ensovoorts)

Finansies: Daar moet vir fondse begroot word deur die verskillende Areabestuurders met inagneming van alle kooraktiwiteite onder hul bestuur, dit wil sê koorlede (gevangenes) sowel as beamptes. Dit is daarom belangrik dat kooraktiwiteite vooraf beplan word om voorsiening te maak vir finansiële uitgawes, byvoorbeeld as deel van strategiese beplanning. Versoeke deur organisasies vir eksterne optredes deur gevangeneskore, mag nie toegelaat word, indien hierdie versoek vir fondsinsamelingsdoeleindes is nie. Toegangsfoto's mag nie gevra word by eksterne optredes waar gevangeneskore optree nie. As gevolg van kostes verbonde, moet 'n buite-optrede eerder die uitsondering as die reël wees en moet optredes beperk word tot plekke naby die gevangenis.

Voorsiening van toerusting/kleding: Voorsiening van toerusting en voorrade, byvoorbeeld musiekinstrumente, koorbanke en kleding moet volgens die bestaande finansiële en logistieke prosedures hanteer word as Rekreasievaardigheidsontwikkelingsaktiwiteite. Privaat borgskappe mag aanvaar word in ooreenstemming met die normale beleid aangaande donasies aan die Staat. Sulke donasies moet verkieslik *in natura* wees omdat dit die administrasie vereenvoudig. Donasies moet na die Direkteur: Logistiek verwys word vir goedkeuring. Alle items moet op inventaris vir hergebruik geplaas word.

Besoldiging van koorlede: Geen besoldiging van koorlede (gevangenes) vir deelname aan kooraktiwiteite of optredes word toegelaat nie.

Besoldiging van eksterne kundiges wat betrokke is: Die dienste van lede van die publiek, dit wil sê beoordelaars, seremoniemeesters, konsultante mag gebruik word. Dienste mag gelewer word hetsy

- vrywillig en/of skriftelike bevestiging word verlang, en
- aanstelling en besoldiging ooreenkomstig die voorgeskrewe verkrygingsprosedure

Fondse moet begroot word en deur die onderskeie Areabestuurders en Aktiwiteitsbestuurders bestuur word.

Trofeë: Trofeë moet van plaaslike departementele werkwinkels verkry word. Indien hierdie werkwinkels nie hierdie trofeë kan vervaardig nie, kan eksterne opsies oorweeg word ooreenkomstig die voorgeskrewe verkrygingsprosedures. Hierdie trofeë moet op 'n inventaris aangeteken word.

Opnames van kooroptredes: Opnames van gevangeneskore vir kommersiële doeleindes is nie toelaatbaar nie. Dit sluit bandopnames, video-opnames en kompakskywe in.

Vervoer: Geen privaatvervoer mag gebruik word om gevangeneskore na en van optredes te vervoer nie. Die normale regulasies ten opsigte van die vervoer van gevangenes is van toepassing. Die Areabestuurder/Hoof van die Gevangenis moet verseker dat betroubare vervoer beskikbaar is wanneer 'n aansoek om eksterne optrede aan die Provinsiale Kommissaris gerig word vir goedkeuring. Vervoer kan slegs voorsien word indien fondse vir hierdie doel beskikbaar is.

Veilige bewaking: Dit is die Hoof van die Gevangenis se verantwoordelikheid om te verseker dat gevangenes behoorlik bewaak word en dat eksterne optredes nie 'n

sekuriteitsrisiko inhou nie. 'n Sekuriteitsplan moet opgestel en goedgekeur word deur die Areabestuurder voor optredes. Personeel wat bewaking doen gedurende eksterne optredes moet uniform of korporatiewe drag dra.

Indien, na die mening van die Areabestuurder, die plek van optrede 'n veiligheidsrisiko inhou, mag die optredes nie plaasvind nie. Dit is dus noodsaaklik dat 'n ondersoek gedoen word by die plek van optrede voordat daar 'n aansoek aan die Provinsiale Kommissaris gerig word. Die nodige dissiplinêre aksies is van toepassing in die geval van oortredings van gevangenisreëls en -regulasies.

Akkommodasie en oorplasing van gevangenes (koorlede): Die akkommodasie van gevangenes (koorlede) moet gehanteer word in ooreenstemming met die bestaande beleid rakende akkommodasie en skeiding van gevangenes. Geen spesiale versoeke of uitsonderings mag gemaak word op die basis van koorlidmaatskap nie. Die oorplasing van gevangenes (koorlede) van een gevangenis na 'n ander moet oorweeg word in ooreenstemming met die staande beleid rakende die oorplasing van gevangenes. Deelname aan kooraktiwiteit mag nie die basis of beslissende faktor wees wanneer gevangenes oorgeplaas word nie.

Pligstate: Opvoedkundiges moet oor 'n pligstaat beskik en moet kennis neem van die inhoud daarvan. **Kontrole-aksies:** Die Hoof Onderwys en Opleiding is verantwoordelik vir alle kontrole-aksies op 'n maandelikse basis (Gevangenisdiensorder 5: Beleid rakende Behandelingsprogramme: Onderwysprogramme - Hoofstuk 3: Deel 1:1-40).

7.16 MAATSKAPLIKE WERKDIENTE - INGEVOLGE DIE WET OP MAATSKAP- LIKE WERK, WET NO 110 VAN 1978 EN ARTIKEL 41 VAN DIE WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, WET NO 111 VAN 1998

7.16.1 Inleiding

Maatskaplike werkdienste omvat die lewering van gevallewerk, groepwerk en gemeenskapswerk, navorsing, administrasie en supervisie. Dit is gemik op die lewering van behoefte-gesentreerde dienste aan gevonniste en ongevonniste gevangenes en toe-

siggevalle (hierna genoem kliënte) met die doel om hul maatskaplike funksionering te verbeter.

7.16.2 Prosedure: Magtiging aan eksterne maatskaplike werkers om 'n gevangenis te besoek vir die lewering van Maatskaplike Werkdienste

Eksterne maatskaplike werkers mag toegang tot 'n gevangenis bekom indien hulle in besit is van 'n betroubare identifikasie en brief van voornemens van 'n geregistreerde organisasie. In die geval van vrywillig- of eksterne organisasies moet magtiging bekom word deur die *aansoekvorm vir vrywilligers*.

Student-maatskaplike werkers wat praktiese werk by eksterne welsynsorganisasies doen en die gevangenis moet besoek as deel van hul praktiese werk mag toegang tot die gevangenis bekom. In die geval waar daar twyfel is rakende 'n vrywilliger se *bona fide*, moet dit via die Areabestuurder na die Provinsiale Hoof Maatskaplike Dienste verwys word vir verdere hantering en besluitneming.

Wanneer 'n gemagtigde maatskaplike werker en/of student-maatskaplike werker 'n gevangenis besoek kan toegang tot die gevangenis slegs gemagtig word deur die oorhandiging van die amptelike brief van voorneme van 'n geregistreerde organisasie en die persoon se amptelike identiteitsdokument. Die Areabestuurder en Hoofde van Gevangenis behou egter steeds die diskresie om die besoek toe te laat. Die Hoof van die Gevangenis moet deurlopende kontrole ten opsigte van die geldigheid van die amptelike brief doen deur te let op die vervaldatum.

Eksterne maatskaplike werkers of studente-maatskaplike werkers moet vroegtydig met die Hoof van die Gevangenis en Hoof Maatskaplike Werkdienste afsprake met gevangenes reël. Eksterne maatskaplike werkers of student-maatskaplike werkers wat gevangenis besoek moet die besoek gedurende kantoorure reël. Die Hoof van die Gevangenis moet toesien dat die betrokke gevangene(s) en kantore beskikbaar is vir onderhoude.

Die Hoof van die Gevangenis moet verseker dat 'n beampte binne sig, maar buite gehoor, teenwoordig is tydens die onderhoud met ongevonniste of gevonniste gevangenes. Onderhoude tussen eksterne maatskaplike werkers of student-maatskaplike werkers en gevonniste gevangenes moet verkieslik gehou word in die teenwoordigheid van 'n interne maatskaplike werker. Indien nie moontlik nie moet dit plaasvind in sig maar buite gehoor van 'n beampte soos aangewys deur die Hoof van die Gevangenis.

Indien die hof 'n proefbeampteverslag aanvra oor 'n gevangene moet die eksterne maatskaplike werker of 'n proefbeampte toegelaat word om die onderhoud met die gevangene te voer nieteenstaande of 'n brief van voorneme uitgereik is of nie. Dit is steeds onderworpe aan die diskresie van die Hoof van die Gevangenis of Area-bestuurder. Hierdie onderhoude moet plaasvind binne sig, maar buite gehoor van die beampte.

Indien 'n eksterne professionele persoon betrokke is by die aanbieding van programme binne die gevangenis, moet die Hoof van die Gevangenis, in samewerking met die Hoof Maatskaplike Werkdienste, die aansoek skriftelik goedkeur. Indien enige gevangene 'n klagte rapporteer by die eksterne maatskaplike werker of student-maatskaplike werker, moet die klagte aan die Hoof van die Gevangenis of Hoof Maatskaplike Werkdienste, indien van toepassing, gerapporteer word voordat die maatskaplike werker of student-maatskaplike werker die gevangenis verlaat.

Afsprake met gevangenes vir Maatskaplike Werkdienste: Maatskaplike werk personeel moet die Hoof van die Gevangenis of Seksiehoof minstens een dag voor die tyd voorsien van 'n lys name met verwysingsnommers van die gevangene(s) met wie hulle afsprake het. Die Hoof van die Gevangenis/Seksiehoof moet verseker dat die gevangene(s) beskikbaar is vir afsprake met hierdie maatskaplike werkpersoneel.

7.16.3 Maatskaplike Werk: Hulpverlening

Benutting van dienste

Die kliënt (gevangene) se deelname aan maatskaplike werkdienste is vrywillig. In

gevalle waar 'n kliënt (gevangene) hierdie dienste weier moet hy versoek word om dit skriftelik aan te dui. Indien hy nie sodanige verslag wil skryf nie moet dit op die maatskaplike- en inrigtingslêer aangeteken word. Kliënte (gevangenes) mag dienste op 'n latere stadium benodig en indien hulle later sou besluit om deel te neem kan hulle geakkommodeer word.

Indien die hof 'n gevangene verwys het om by 'n maatskaplike werkprogram in te skakel of sou die Kommissaris die gevangene verplig om by sodanige program(me) in te skakel, moet maatskaplike werk personeel die geval dringend hanteer. Indien die gevangene sou weier om in te skakel is dieselfde prosedures, soos hierbo beskryf, van toepassing. Dit moet gerapporteer word aan die hof of die Kommissaris waar van toepassing.

Gevangenes wat tot korrektiewe toesig gevonniss is moet by maatskaplike werkprogramme inskakel waar dit as een van die voorwaardes voorgehou is. Indien hulle sou weier om aan bepaalde program(me) deel te neem word dit gesien as verbreking van voorwaardes. Dit moet gerapporteer word aan die Hoof: Gemeenskapskorreksies vir verdere aksie.

Indien maatskaplike werkdienste nie by 'n gevangenis of gemeenskapskorreksiekantoor beskikbaar is nie, kan die Hoof van die Gevangenis of die Hoof: Gemeenskapskorreksies die volgende stappe vir die lewering van dienste neem:

- plaas die gevangene oor na die naaste gevangenis of bestuursarea waar maatskaplike werkdienste beskikbaar is
- versoek 'n maatskaplike werker van 'n nabygeleë gevangenis of bestuursarea om die nodige -dienste te lewer, en
- stel 'n maatskaplike werker, in oorleg met die Wet, aan om die nodige dienste te lewer

Verwysings: Kliënte wat verwys word vir maatskaplike werkdienste word soos volg hanteer:

- ❑ maatskaplike werkpersoneel lewer dienste aan 'n gevangenis deur hulself te identifiseer of wat verwys word deur die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee en Toesig- en Paroolrade, Areabestuurder of Hoof van die Gevangenis of ander interne professionele personeel
- ❑ gevangenes wat verwys is deur howe of eksterne organisasies moet onmiddellike aandag ontvang. 'n Afskrif van die hofopmerkings moet by opname aan die Hoof Maatskaplike Werkdienste gestuur word vir verdere aandag
- ❑ onmiddellike tussenkoms moet plaasvind rakende 'n gevangene met gedragsprobleme, byvoorbeeld diegene wat dreig om selfmoord te pleeg en/of op 'n eetstaking is
- ❑ dit is die verantwoordelikheid van die Seksiehoof om alle toepaslike klagtes en versoeke te verwys na die Maatskaplike Werk Afdeling om aandag daaraan te skenk binne sewe (7) dae na kennisgewing

Assessering - Assessering van beskuldigdes wat oorweeg word vir korrektiewe toesig: Assessering van beskuldigde persone word gedoen indien 'n hof versoek dat 'n korrektiewe beampte 'n beskuldigde moet evalueer en 'n aanbeveling moet maak oor korrektiewe toesig as vonnisopsie.

Assessering van gevonniste gevangenes: Gedurende die eerste onderhoud moet 'n G392-vorm as toestemmingsbrief van die kliënt (gevangene) wat persoonlike inligting oor hom of haar wil bekom, voltooi word. 'n Assesseringsverslag word saamgestel ten einde gepaste terapeutiese behandeling te voorsien. Die assesseringsverslag word op die kliënt (gevangene) se maatskaplike werklêer geplaas.

Assessering vir doeleindes van herevaluering van vonnis volgens Artikel 276 1(i), Artikel 276A(3)(a) en Artikel 287(b) van die Strafproseswet, Wet No 51 van 1977
 'n Maatskaplike werker kan op die versoek van die Voorsitter van die Toesigkomitee en Paroolraad 'n evaluasieverslag rakende 'n gevangene se geskiktheid vir plasing onder korrektiewe toesig lewer. 'n Versoek vir hierdie verslag moet vroegtydig gedoen word om gevangenes by 'n behandelingsprogramme in te skakel, indien nodig.

Maatskaplike werkberading aan die familie/ander persone wat van belang is vir die kliënt: Berading tussen 'n gevangene en sy familie of persone van belang kan gereël word indien die behoefte ontstaan. Gedurende onderhoude met die familie of persone van belang vir die gevangene word hulle betrek by maatskaplike werkberading, as deel van die gevangene se totale behandelingsprogram.

Geskrewe aansoeke vir hierdie onderhoude in 'n gevangenis word goedgekeur deur die maatskaplike werker se toesighouer en die Hoof van die Gevangenis neem kennis dat 'n onderhoud in 'n kantoor gaan plaasvind en moet hulle verseker dat die nodige veiligheidsmaatreëls getref word. Na die berading word 'n verslag geskryf en geliasseer word in die maatskaplike werklêer. Hierdie onderhoude affekteer nie die gevangene se besoekerskwota nie.

7.17 VOORBEREIDING VIR VRYLATING, PLASING ONDER KORREKTIEWE TOESIG OF PAROOL

7.17.1 Maatskaplike werkpersoneel lewer maatskaplike werkdienste tydens die voorvrylatingsfase

Kontak met die gemeenskap: Maatskaplike werkdienste maak gebruik van alle beskikbare metodes as skakelnetwerk sodat kontak tussen die gevangene en gemeenskap bevorder en onderhou kan word waar prakties moontlik.

Bestuurstrategie HIV/VIGS: Maatskaplike werkpersoneel is rolspelers in die bestuurstrategie van HIV/VIGS. Gevangenes wat HIV positief is of VIGS het moet toestemming gee voordat hul mediese toestand bekend gemaak word aan familie of persone van belang of enige ander persoon. Maatskaplike werkpersoneel beraad sowel gevangenes wat HIV positief is of VIGS het volgens behoefte binne multi-professionele konteks.

Rekonstruksiedienste: Rekonstruksiedienste word, waar benodig gelewer aan gevangenes se families of persone van belang. Reëlings word getref met eksterne welsynsorganisasies vir lewering van die dienste. 'n Interne maatskaplike werker mag, in konsultasie met die Hoof Maatskaplike Werkdienste, huisbesoeke doen in uitsonderlike omstandighede.

Nasorgdienste: Waar die behoefte bestaan word nasorgdienste gereël vir gevangenes wat vrygelaat word of uitgeplaas word onder korrektiewe toesig of op parool in samewerking met die maatskaplike werker van Gemeenskapskorreksies. Indien hulle nie in staat is om hierdie dienste te lewer nie, kan dit verwys word na 'n eksterne welsynsorganisasie. Dit word gedoen in samewerking met die Paroolraad en moet deel vorm van die voorwaardes vir uitplasings.

Bestuurstrategie: Babas/Jong kinders

Maatskaplike werkers moet binne die multi-professionele span wat verantwoordelik is vir die babas of kinders se opname en plasings deelneem.

7.17.2 Skakeling met die gevallebestuurskomitee/toesigkomitee en paroolraad

Maatskaplike werkers moet skriftelike inligting oor maatskaplike werkdienste aan die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee voorsien vir basiese oriëntering in die gevangenis.

Maatskaplike werkpersoneel lewer vorderingsverslae aan die Gevallebestuurskomitee, die Paroolraad en Toesigkomitee rakende gevangenes wat ingeskakel is by maatskaplike werkdienste. Verslae word gelewer aan die Gevallebestuurskomitee op versoek van byvoorbeeld Ministeriële navrae of terugvoering aan howe. Geskrewe verslae kan nie vir alle gevangenes verskaf word nie aangesien alle gevangenes nie maatskaplike werkdienste benodig nie. Verwysings deur die Gevallebestuurskomitee en Toesigkomitee en die Paroolraad moet selektief en binne 'n redelike tyd plaasvind.

Dit is die taak van die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee of Toesigkomitee en die Paroolraad om maatskaplike werkpersoneel vroegtydig in kennis te stel van vergaderings waar inligting rakende 'n gevangene se vordering en betrokkenheid by maatskaplike werkdienste benodig word. Dit sal die maatskaplike werkpersoneel in staat stel om verskeie onderhoude (individueel en/of groepwerk) te voer om genoegsame inligting te bekom om 'n verslag wat voldoen aan professionele standaarde, op te stel.

Indien 'n gevangene uitgeplaas word op mediese gronde moet die maatskaplike werkpersoneel 'n verslag opstel oor die gevangene se toekomstige versorging. 'n Gepaste aanbeveling oor enige steunsisteme word gerig aan die Toesigkomitee en die Paroolraad.

Die maatskaplike werker moet onmiddellik in kennis gestel word van die volgende: enige ontvlugtings, eetstaking, indien hy (die gevangene) 'n selfmoord risiko is, dood van 'n naasbestaande, ernstige dissiplinêre oortreding, addisionele vonnis en enige vonnisopmerkings. In die geval van 'n oorplasing moet die betrokke maatskaplike werker vroegtydig daarvan in kennis gestel word.

7.18 OORPLASING VAN KLIËNTE NA BEHANDELINGSENTRUMS (WET OP VOORKOMING EN BEHANDELING VAN DWELMAFHANKLIKHEID, WET NO 20 VAN 1992)

Maatskaplike werkers voorsien 'n gemotiveerde verslag op versoek van die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee of Hoof: Gemeenskapskorreksies vir die oorplasing van 'n gevangene na 'n behandelingsentrum.

Professionele getuienis van die Hof deur maatskaplike werkpersoneel

Maatskaplike werkpersoneel mag alleenlik getuienis lewer oor 'n gevangene met die amptelike opdrag van die Hof. Uitsonderings kan slegs gemaak word waar die Landdros hierdie versoek aan die Areabestuurder of Hoof van die Gevangenis rig. Maatskaplike werk personeel lewer onder protes getuienis indien die gevangene nie toestemming wil

verleen om inligting oor homself beskikbaar te stel nie of indien dit nie in belang van homself is nie.

Vakkundige lêers: Instandhouding van vertroulikheid

Maatskaplike werkpersoneel maak afsonderlike gevalle-lêers oop vir alle gevangenes wat behandeling ontvang, om vertroulikheid te verseker en hierdie lêers moet in toesluitbare kabinette gehou word. Skriftelike toestemming van die gevangene is nodig vir die verskaffing of openbaarmaking van professionele verslae of inligting aan ander organisasies of persone.

Indien 'n gevangene oorgeplaas word na 'n ander bestuursarea moet die maatskaplike werklêer geseël word, gemerk *maatskaplike werklêer* en deurgestuur word tesame met die inligting op die gemeenskapskorreksie se toesiglêer. Die maatskaplike werklêers moet aan die Hoof Maatskaplike Werkdienste van die bestuursarea oorhandig word vir verdere toewysing aan maatskaplike werkpersoneel. In bestuursareas, waar maatskaplike werkpersoneel nie beskikbaar is nie, moet die Voorsitter van die Gevallebestuurskomitee of die Hoof Gemeenskapskorreksies hierdie lêers hou (Gevangenisdiensorder 5: Beleid rakende Behandelingsprogramme: Maatskaplike Werkdienste - Hoofstuk 4: 1-23).

7.19 SAMEVATTING

Die doel van hierdie hoofstuk is om die implementering van korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte oor Behandelingsprogramme in die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem, te wete die Departement van Korrektiewe Dienste, in breër trekke te bespreek en in penologiese konteks te plaas.

Hooftrekke waarna in hierdie hoofstuk verwys is, is dat gevonniste gevangenes wat ongeletterd is of selfs kinders verplig kan word om deel te neem aan opvoedkundige programme ingevolge Subartikel (1) van die Wet op Korrektiewe Dienste, Wet No 111 van 1998. Kenmerke van hierdie hoofstuk is dat gevonniste gevangenes die reg het om deel te neem aan Behandelingsprogramme en gebruik kan maak van die dienste soos gestel ingevolge Subartikels (1), (3) en (4) van die vermeldde Wet.

Die daarstelling van hierdie korrektiewebeleid maak vervolgens voorsiening vir Maatskaplike- en Sielkundige Dienste om gevonniste gevangenes deur middel van behandelingsprogramme te ontwikkel en te ondersteun deur middel van die bevordering van hul maatskaplike aanpasbaarheid en geestesgesondheid in die gevangenis en daardeur aan die eise van internasionale standaarde te voldoen.

In voorafgaande Hoofstukke 3, 4, 5 en 6 is 'n penologiese insiggewende waardering gegee oor die daarstelling van die korrektiewebeleid en die jongste wetlike voorskrifte. Die ontleding van korrektiewebeleid en wetgewing in die korrektiewe stelsel in voorafgaande hoofstukke het die geleentheid gebied om die verfyning van riglyne met betrekking tot die identifisering, buigsaamheid, ontwikkelingsgeleenthede en kriteria wat gevolg is met die suksesvolle daarstelling van wetlike voorskrifte en korrektiewebeleid, te bespreek. Terselfderwyd is daar in hierdie hoofstuk gefokus op die belangrike samewerking tussen die Departemente Justisie, Suid-Afrikaanse Polisie, Sielkundige-Maatskaplike Dienste en Onderwys wat betrekking op die Behandelingsprogramme het.

Gevolgtrek is dit noodsaaklik dat die owerheid en gemeenskap belangrike vennote sal wees wat betref die toepassing van wetgewing en korrektiewebeleid binne die korrektiewe sisteem om sodoende in die doelwit te slaag om die veiligheid van die gemeenskap te verseker en die vermindering van die gevangenisbevolking te bewerkstellig. Die gevonniste oortreder, die gemeenskap en die verskillende rolspelers sal oor die langtermyn sukses behaal indien almal bereid is om hul onderskeie en beskeie deel by te dra. Die suksesvolle toepassing van beleid en die implementering van wetlike voorskrifte sal Suid-Afrika op die voorpunt plaas namate die betrokke wetgewing en korrektiewebeleid wasdom bereik.

Hoofstuk 8

SLOTBESKOUIING

8.1 INLEIDING

Die belangrikste doelwit van hierdie navorsing is om 'n *Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* in Hoofstukke 2, 3, 4, 5, 6 en 7 te identifiseer en te beskryf.

Die doel van hierdie hoofstuk is om aan die hand van die bespreking en ondersoek veral in Hoofstukke 3, 4, 5, 6 en 7 op die jongste verwickelinge wat betref die Suid-Afrikaanse korrektiewebeleid en wetgewing te fokus sowel as die implementering daarvan. Daar is terselfdertyd erkenning verleen aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede en binne hierdie verwysingsraamwerk word die ondersoek afgesluit met 'n penologiese beskouing.

8.2 OORSIG VAN DIE NAVORSING

Die oorsig en doel met hierdie navorsing is nie net om gegewens oor die onderwerp te versamel nie maar ook om aanbevelings met betrekking tot die navorsing te kan maak. Die insig wat deur hierdie navorsing verkry is, is om daarvoor te redeneer en te besin en om sodoende afleidings te maak wat sinvol is en terselfdertyd 'n beskeie bydrae tot die penologiese vakinhoud te kan lewer. Die soeke na waarheid wat met die navorsing gepaard gaan, is van groot betekenis en daarom is die ideaal en doelwit om kennis en insig uit te brei.

Aangesien die wetenskap 'n oop sisteem is, is die bedoeling met hierdie penologiese ondersoek dat dit tot verdere navorsing op hierdie gebied kan aanleiding gee en van

insiggewende waarde vir of die penoloog kan wees. Die kennis van en insig wat verkry is bied 'n beduidende rigting aan sodat verdere navorsing oor die onderwerp onderneem kan word. Vanuit hierdie ondersoek word die gevolgtrekking gemaak dat die Wet of andersins wetgewing die hoogste vlak van beleid in die korrektiewe stelsel is en omdat beleid voortdurend aangepas en vernuwe word na gelang van veranderde behoeftes en omstandighede op maatskaplike-, sosiale-, ekonomiese- en politieke terreine, behoort dit verder ontwikkel en nagevors te word omdat daar steeds ruimte tot verbetering bestaan.

Beleid en wetgewing kan sover teruggevoer word tot die ontstaan en ontwikkelingsgeskiedenis van sekere Europese lande se gevangenisstelsels en is die navorsing gevolg deur die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel. Die straf- en gevangenisstelsels wat destyds in Europa, veral in Nederland en Engeland in gebruik was het onder meer bygedra dat verskillende besture in die Kaap tot stand gekom het. Die koloniste wat vir die volksplanting aan die suidpunt van Afrika verantwoordelik was, was aanvanklik uit Nederland en later uit Engeland afkomstig en het hierdie koloniste saam met hulle uit Europa sekere gebruike, sedes, normas en gewoontes op elke terrein van die maatskaplike lewe sowel as op die gebied van misdaad sy bestryding gebring (Steyn 1958:12). Aangesien alle gebeure in 'n sekere sin histories van aard is het die ondersoeker dit raadsaam gevind om kortliks te fokus op die ontstaan en ontwikkeling van onder meer hierdie twee lande se gevangenisstelsels ten einde 'n voorstelling te kry van die agtergrond waaruit die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel, strafbeleid en wetgewing mettertyd ontwikkel het.

Derhalwe word 'n breë historiese oorsig in Hoofstuk 2 ten opsigte van die gevangenis as strafinrigting omskryf en terselfdertyd is die historiese ontwikkeling van strafmotiewe geïdentifiseer om tred te hou met die veranderinge in die strafbeleid sowel as die implementering en totstandkoming van wette wat vroeër in gevangenisstelsels ontstaan en plaasgevind het.

Die belangrikste gevolgtrekking in Hoofstuk 2 is daarin geleë dat 'n beskrywing oor die onderwerp betreklik onvolledig is indien die historiese gedeelte agterweë gelaat word. Dit is daarom belangrik om kortliks 'n historiese oorsig van die gevangenisstelsels in Nederland, Engeland en Suid-Afrika te bespreek en te ondersoek. Menigmaal is daar in hierdie ondersoek verwys na die ontwikkeling van die gevangenis as strafinrigting asook die historiese verwickelinge van die Suid-Afrikaanse Strafreë en die wetgewende ontwikkeling van die strafstelsel in Suid-Afrika.

Historiese gegewens van gevangenisstelsel en gepaardgaande verwickelinge in wetgewing en beleid in die verlede is belangrik in hierdie penologiese ondersoek wat rasionaal gerig is *op soeke na korrektiewebeleid en wetgewing*. Dit het veral 'n spesiale en 'n belangrike bydrae gelewer tot die gevangenisstelsel deurdat daar *met die tydsverloop 'n merkbare verandering en verbetering in die gevangenis as strafinrigting en in die strafregstelsel* in die Westerse Wêreld, asook in Suid-Afrika, ingetree het.

Hierbenewens verwys 'n Gevangenis-kommissaris in 'n verslag van 1925-1926 na die volgende *It is the policy of the administration to carry out its duty of protecting society by training offenders for citizenship; and that every change in the prison system is described to that end ... Prisons exist to protect society, and they can only give efficient protection in one of two ways, either (a) by removing the anti-social person from the community altogether or for a very long period; or (b) by bringing about some change in him* (Steyn 1958:32).

8.3 BEVINDINGE

In dié penologiese ondersoek het dit aan die lig gekom dat *geen strafinstelling normaal en doeltreffend kan funksioneer sonder 'n weldeurdagte en betekenisvolle korrektiewebeleid en wetgewing nie*. Gevolglik moet wetstoepers, beleidmakers en die strafstelsel toesien dat die nodige en doeltreffende maatreëls getref word vir die funksionele instelling, effektiwiteit en doeltreffendheid daarvan.

Bevinding in hoofstuk 3 is daarop gerig dat op die Internasionale penologiese terrein, die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem, te wete die Departement van Korrektiewe Dienste, 'n al hoé groter toegang verkry wat dinamies van aard is. Voortdurende navorsing en 'n dinamiese bestuurstyl, behoort deur departementele beleid en deur middel van wetsontwikkeling en wetsvoorskrifte deurlopend geëvalueer te word ten einde in pas te bly met Internasionale tendense. Dit beteken dat werknemers die bestuursfilosofie en besigheidstrategieë moet aanvaar en uitleef.

Oorbevolking van gevangenis is 'n wêreldwye verskynsel waarmee Suid-Afrika ook te kampe het. Kitsoplossings vir die probleem is daar nie en 'n groot verskeidenheid gekompliseerde veranderlikes moet verreken word wanneer daar oor 'n oplossing besin word. Om sigbare erkenning aan die probleem te gee is die bevinding dat verwikkeling in wetgewing en beleidformulering noodsaaklik is. Beleidmakers en wetgewers moet deurentyd poog om deur middel van vernuwe beleidsaanpassings en wetswysiging die gevangenisbevolking te verminder en om daardeur die gemeenskap te beveilig.

Die rasionaal op soeke na alternatiewe of verbeterde vonnisopsies word geag as die hoogste en belangrikste prioriteit in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel. Daarom behoort korrektiewe toesig óf die beleid oor parool onder meer beklemtoon te word en deur middel hiervan kan 'n verbeterde en gewysigde korrektiewebeleid en wetgewing gemanifesteer word in die korrektiewe sisteem. *Indien hierdie strategiese doelwitte bereik word dan eers kan Suid-Afrika se mense voel en sê dat hulle wêreld veilig is.*

Aangesien beleid nie staties is nie, soos in hierdie ondersoek aangedui is, word aanbeveel dat beleid en wetlike voorskrifte in die korrektiewe sisteem voortdurend nagevors, gewysig en aangepas word na gelang van veranderde behoeftes en omstandighede. Daarenteen kom voorvalle soos onder meer aanrandings en/of ontsnappings dikwels in gevangenis voor wat aanleiding gee tot verdere aanpassings of formulering van 'n vernuwe of veranderde korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte. Aparte afdelings en opgeleide personeel in die Departement Korrektiewe Dienste is daarenteendeel nodige vir die nodige navorsing op hierdie gebied.

Gevolgtik lei wetenskaplike navorsingsresultate tot verbeterde toepassings van beleid en wetgewing en kan aanpassings en wysigings ten opsigte van hierdie beleid en die toepaslike wetlike voorskrifte oor die langtermyn 'n effektiewe bydra tot die korrektiewe sisteem en strafregstelsel in Suid-Afrika lewer.

Die kernbegrippe oor beleid wat in hierdie ondersoek onder bespreking gekom het, is onder meer daarop gelet dat beleid 'n beplande gedragslyn is wat breër beginsels of reëls daarstel waarvolgens opgetree moet word. Na aanleiding van hierdie breër omskrywing van beleid in hierdie ondersoek is daar op verskeie beleidsake van die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel gefokus en gekonsentreer en die noodsaaklikheid daarvan is beklemtoon. In hierdie ondersoek is gekonsentreer op die jongste verwikkeling in wetgewing en korrektiewebeleid.

Derhalwe is bevind dat beleidformulering en die implementering van wetgewing lankal nie net die verantwoordelikheid van politici en topbestuur is nie. Bestuurders op laer vlakke kan weens hul ervaring waardevolle bydraes tot die uiteindelijke formulering van beleid lewer veral ten opsigte van die uitvoering, identifisering of implementering daarvan.

Vervolgens is die aanbeveling dat bestuurders (hoofde), beleidmakers en wetgewers oor voldoende bewegingsruimte moet beskik vir insette veral van die laer vlakke van bestuur om deur middel hiervan te verseker dat die beleidformuleringsproses en wetlike voorskrifte 'n wesentlike en betekenisvolle bydrae lewer tot die plaaslike penologiese kennissisteem. Om as wêreldklas gereken te kan word beteken dit dat besluitneming en beleidformulering tot die laagste moontlike vlak gedelegeer moet word. Deelnemende bestuur kan dus geleenthede vir personeel skep om betrokke te raak by die bestuur en ontwikkeling in die korrektiewe sisteem.

In hierdie ondersoek is die daarstelling van voordele van die beskrywende korrektiewebeleid en wetlike voorskrifte getipeer. Hierdeur bevorder dit eenvormige optrede,

koördinerings, stabiliteit en delegering asook die daarstelling en bekendstelling van beleid en skakel hierdeur herhalende werk, frustrasie en teenstrydige besluite uit. Die aanbeveling is dat alle wetgewers, beleidmakers en bestuurders (hoofde) en korrektiewe beamptes verplig behoort te word om streng volgens die voorgestelde riglyne te handel, daarvolgens optree en toesien dat hierdie doelwitte bereik word.

Daar word aanbeveel dat alle bestuurders (hoofde) in die korrektiewe stelsel moet toesien dat die korrektiewebeleid en die jongste wetgewende ontwikkeling na behore uitgevoer en geïmplementeer word. Operasionele bestuurder(s), as uitvoerders van korrektiewebeleid en wetgewing, is in 'n ideale posisie om leemtes te identifiseer en aanpassings te inisieer wat tot voordeel van die gevangenis, die korrektiewe stelsel en die gevangene is.

Vervolgens word aanbeveel dat die goeie vertrouens- en samewerking tussen die verskeie Staatsdepartemente, soos in die navorsing beskryf is naamlik die Departemente Justisie, Sielkundige Dienste, Gesondheids-, Maatskaplike Dienste, Onderwys, Korrektiewe Dienste en die Suid-Afrikaanse Polisie dienste behoue bly en 'n breë skakelnetwerk daarstel ten einde 'n greep op die oorbevolking in die gevangenis(se) te verkry, misdaad te bekamp, 'n veilige samelewing te verseker en om deur middel daarvan 'n beskeie bydra te lewer tot 'n meer doeltreffende wetgewing en beleidsformulering.

8.4 AANBEVELINGS VIR VERDERE NAVORSING

Weens die wye omvang van die onderwerp van hierdie ondersoek kon die ondersoeker nie 'n volledige raamwerk oor die jongste verwickelinge in die korrektiewebeleid en wetgewing in die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem aanraak nie. Derhalwe beveel sy aan dat toekomstige navorsing en ondersoek op hierdie gebied gedoen word tot uitbouing van die penologie as vakwetenskap om sodoende 'n bydra te lewer tot 'n meer doeltreffende korrektiewe sisteem.

Gevolglik dui hierdie penologiese ondersoek aan dat 'n meer diepgaande navorsing noodsaaklik is oor die Suid-Afrikaanse korrektiewebeleid en wetgewing. Aangesien hiervan behoort beleidmakers en wetgewers bewus gemaak te word van hul belangrike rolle *en dit kan slegs bereik word deur 'n kwalitatiewe studie.*

8.5 WAARDE VAN DIE STUDIE

Aangesien daar in die navorsing op die penitensiële penologie gefokus is, hou dit waarde in vir die penologie as vakwetenskap in en kan die kennis en insig terselfdertyd vir praktiese doeleindes aangewend word.

Vir die penologie as vakwetenskap is die waarde van die navorsing daarin geleë dat dit die bestaande kennis van veral penitensiële penologie uitgebou het. Dié bydrae wat die ondersoek tot die penologie as vakwetenskap lewer, word vervolgens kortliks toegelig.

- Die bespreking rakende *'n Vergelykende penologiese ondersoek rakende Korrektiewebeleid en Wetgewing* is die resultaat van die navorsingsmetodes, soos in Hoofstuk 1 beskryf is, wat onderneem is. Verskeie skrywers se bydrae is verwerk en in 'n eenheid saamgevoeg om insig te verskaf oor die gevangenisstelsels vanaf die vroegste tye. Hierteenoor is 'n geheelbeeld met betrekking tot die ontwikkeling en implementering van wetgewing en beleidsveranderinge in hierdie navorsing verskaf.
- In hoofstuk 2 is 'n historiese oorsig van die gevangenis as strafinrigting beskryf asook die historiese ontwikkeling van strafmotiewe. Benewens is daar gefokus op die historiese ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse gevangenisstelsel; die ontwikkeling van die Suid-Afrikaanse Strafbereg en die wetgewende ontwikkeling van die strafstelsel in Suid-Afrika.

- In hoofstuk 3 is gefokus op die ontstaan en huidige stand van die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem asook rasionaal die soeke na beleid en wetgewing. Hoofsaaklik is gefokus op die stelselmatige ontstaan, implementering en verbetering op die terrein van wetgewing en korrektiewebeleid in die korrektiewe stelsel. Kern aspekte en doelwitte van wetgewing en korrektiewebeleid sowel as die betekenis daarvan is onder meer in hierdie hoofstuk uitgelig en omskryf.
- In hoofstuk 4 is wetlike voorskrifte en korrektiewebeleid oor die Aanhoudingsadministrasie uitgelig en het Appèlle, Ongevonnisde gevangenes, Vreemdelinge/Verbode persone in die Republiek van Suid-Afrika, Dissiplinêre Stelsel, Toekenning van Amnestie/Spesiale Afslag van vonnis en Boetes en Borg, hierop betrekking.
- In hoofstuk 5 is die wetgewing en korrektiewebeleid rakende Veiligheid en Sekuriteit aangeraak. Daar is gefokus op die Veilige bewaking van die gevangene, Akkommodasie en skeiding van gevangenes, Toegangsbeheer, Geleide na gevangenis, howe, hospitale of klinieke en Visentering.
- In hoofstuk 6 is die korrektiewebeleid oor Gemeenskapskorreksies toegelig en het Dagparool en Voorbereiding vir Vrylating en die herinskakeling van die gevangene in die gemeenskap hierop betrekking asook die jongste wetlike aspekte.
- In hoofstuk 7 is die toepaslike wetgewing en korrektiewebeleid oor Behandelingsprogramme veral die Sielkundige Dienste, Onderwysprogramme (Deel I) en Maatskaplike Werkdienste ten opsigte van die gevangene bespreek sowel die wetgewing van toepassing daarop.

- In hierdie hoofstuk, Hoofstuk 8 is 'n penologiese oorsig van die ondersoek in oënskou geneem.

Die waarde van hierdie ondersoek is daarin geleë dat die toepassing van kennis met betrekking tot die jongste verwickeling in korrektiewebeleid en wetgewing en die uitvoering daarvan in die Suid-Afrikaanse korrektiewe sisteem tot uitbouing van die penologiese stelsel is en terselfdertyd erkenning te gee aan internasionale beginsels oor korrektiewe aangeleenthede.

Die kritiese gevolgtrekking van hierdie navorsing is daarin geleë dat die Grondwet misdadigers beskerm. Die bepaling van hierdie Wet sê onder meer dat die bepalings hou verband met die beskerming van alle burgers teen magsmisbruik en nie net misdadigers nie.

8.6 SLOTBESKOUIING

Verskeie ideale en doelwitte is deur middel van hierdie penologiese ondersoek bereik naamlik:

- om perspektief te verskaf met betrekking tot die jongste wetgewing in die korrektiewe stelsel en dit vanuit 'n penologiese oogpunt te benader
- om die rol van korrektiewebeleid binne die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel te wete, die Departement van Korrektiewe Dienste, te bespreek en verkenning daarvoor te doen
- om die rol wat wetgewing en die beleid in die verre verlede gespeel het te ondersoek en te identifiseer. Menigmaal is daar beklemtoon watter belangrike en verneme rol die veranderde, verbeterde en vernuwe wetgewing en korrektiewebeleid in gevangenisstelsels gespeel het veral ook in die Westerse wêreld

- om aanbevelings en gevolgtrekkings te kan maak vir die daarstelling en implementering vir 'n verbeterde of nuwe korrektiewebeleid en toepaslike wetgewing of/en wetswysigings in die Suid-Afrikaanse korrektiewe stelsel aan te bring wat aan internasionale standaarde moet voldoen ten einde die probleem van gevangenissetting te verminder en terselfdertyd om 'n veilige samelewing te verseker

Hierdeur het die navorser haar ideaal en doelwit in hierdie ondersoek en in haar proefskrif bereik naamlik

**“OM 'N VERGELYKENDE PENOLOGIESE ONDERSOEK RAKENDE
KORREKTIEWEBELEID EN WETGEWING VAN VROEËR EN HUIDIGLIKTE
IDENTIFISEER EN DAARDEUR 'N INSIGGEWENDE EN BELANGRIKE
BYDRA TE LEWER TOT DIE PENOLOGIESE SISTEM”**

BIBLIOGRAFIE

BABBIE, S. 1998. *THE PRACTICE OF SOCIAL RESEARCH*. (EIGHT EDITION). WADSWORTH PUBLISHING COMPANY. ALBANY NY.

BARNES, H.E. & TEETERS, N.K. 1959. *NEW HORIZONS IN CRIMINOLOGY*. NEW YORK. PRENTICE-HALL.

BLESS, C. & HIGSON-SMITH, C. 1995. *FUNDAMENTALS OF SOCIAL RESEARCH METHODS. AN AFRICAN PERSPECTIVE (SECOND EDITION)*. JUTA AND CO., LTD., KENWYN.

BOTES, P.S. JULIE 1975. *BEPLANNING, BELEID EN DOELWIT: 'N SEMANTIESE ONDERSOEK OM BEGRIPSPRESISERING TE VERKRY*. VOLUME LV. NO. 7, BLADSYE 13-15.

BRUYNS, H., GERICKE, M., KRIEL, J. & MALAN, G. 1997. *BESTUUR IN KORREKTIEWE DIENSTE*. HODDER & STOUGHTON. JOHANNESBURG, LONDON, SYDNEY, AUCKLAND.

BRUYNS, H.J. 1999. *ORGANISASIEVERNUWING: 'N PENOLOGIESE PERSPEKTIEF*. MA-VERHANDELING. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

BRYNARD, D.J. 1982. *HERSTRUKTURERINGSMOONTLIKHEDE VAN 'N GEVANGENISDIENS, MET VERWYSING NA DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISDIENS*. MA-VERHANDELING. UNIVERSITEIT VAN PRETORIA.

CALDWELL, R.G. 1956 & 1965. *CRIMINOLOGY*. NEW YORK. RONALD PRESS.

CILLIERS, C.H. 1980. *LYFSTRAF: GESKIEDKUNDIGE ONTWIKKELING EN PENOLOGIESE PERSPEKTIEF*. MA-VERHANDELING. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

CILLIERS, S.P. 1973. *MAATSKAPLIKE NAVORSING*. KOSMO-UITGEWERY EDMS. BPK. STELLENBOSCH.

CORNELISSEN, A. 2002. *RAPPORT: BLADSY 19. SÓ WORD ONS 'N GRONDWETLIKE LAND*.

CRESWELL, J.W. 1994. *RESEARCH DESIGN. QUALITATIVE & QUANTITATIVE APPROACHES*. SAGE & PUBLICATIONS, LONDON, NEW DELHI.

DE SMIDT, S.C. 1998. *'N PENOLOGIESE ONDERSOEK RAKENDE DIE ASSESSERING EN EVALUERING VAN OORTREDERS VIR KORREKTIEWE TOESIG*. D LITT ET PHIL-PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

DE VILLIERS. W.J. 1974. *BEGINSELS VAN GEDESENTRALISEERDE BESTUUR*. FRIER & MUNRO (EDMS) BPK. JOHANNESBURG.

DE WET, J.C. & SWANEPOEL, H.L. 1975. *STRAFREG. DERDE UITGAWE.* BUTTERWORTHS. DURBAN.

DE WET, J.C. & SWANEPOEL, H.L. 1985. *STRAFREG. VIERDE UITGAWE.* BUTTERWORTHS. DURBAN.

DU TOIT, J.M. 1975. *STATISTIESE METODEDES.* KOSMO-UITGEWERY (EDMS) BPK. NASIONALE BOEKDRUKKERY BEPERK, ELSIESRIVIER, KAAP.

DU PRÉ, N.J. APRIL 1974. 'N HISTORIESE OORSIG. NEXUS. VOLUME 3, NO. 4, BLADSYE 4-5 & BLADSYE 8-9.

DU PRÉ, N.J. 1974 & 1975. *DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISSE.* NEXUS. BLADSYE 14-16.

FOX, W., SCHWELLA, E. & WISSINK, H. UNIVERSITY OF STELLENBOSCH. 1991. *PUBLIC MANAGEMENT.* JUTA & COMPANY LTD., KENWYN.

GARDINER, F.G. & LANDSDOWN, C.W.H. 1957. *SOUTH AFRICAN CRIMINAL LAW AND PROCEDURE 1.* ED. CAPE TOWN AND JOHANNESBURG.

GILLIN, J.L. 1959. *CRIMINOLOGY AND PENOLOGY.* 3RD EDITION. NEW YORK. APPLETON-CENTURY-CROFTS.

GOODE, W.J. & HATT, P.K. 1952. *METHODS IN SOCIAL RESEARCH.* McGRAW-HILL BOOK COMPANY, NEW YORK, TORONTO, LONDON.

GRÜNHUT, M. 1972. *PENAL REFORM.* PATTERSON SMITH REPRINT SERIES, MONTCLAIR, NEW JERSEY.

HALLEMA, A. 1936. *IN EN OM DE GEVANGENIS.* UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ GEBR. BELINFANTE 'S-GRAVENHAGE.

HEIJDER, A. 1963. *BEWAKERS EN BEWAAKTEN.* J.A. BOOM EN ZOON UITG MEPPEL.

HINDE, R.S.E. 1973-1950. *THE BRITISH PENAL SYSTEM.* GERALD DUCKWORTH & CO. LTD., LONDON, WC2.

KACHELHOFFER, G.C. 1972. *DIE BETEKENIS VAN ONDERGESKIKTE WETGEWING VIR DIE ADMINISTRATIEFREG IN SUID-AFRIKA.* DOKTOR LEGUM IN DIE REGSGELEERDHEID PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN PRETORIA.

KING, N. 1994. *THE QUALITATIVES RESEARCH INTERVIEW.* IN CASSEL, C. & SNYMAN, G. (EDS). *ORGANIZATIONAL RESEARCH: A PRACTICAL GUIDE.* LONDON: SAGE.

KORN, R.R. & McCORKLE, L.W. 1959. *CRIMINOLOGY AND PENOLOGY.* NEW YORK. HOLT.

KRIEL, J. 1990. *DIE GEVANGENISHOOF AS MIDDELVLAKBESTUURDER*, D LITT ET PHIL- PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

KRITZINGER, M.S.B. & LABUSCHAGNE, F.J. 1979. *VERKLARENDE AFRIKAANSE WOORDEBOEK*. J.L. VAN SCHAIK (EDMS) BPK. PRETORIA.

KROON, J. (RED). 1986. EERSTE UITGAWE. *ALGEMENE BESTUUR*. HAUM OPVOEDKUNDIGE UITGEWERY, PRETORIA.

KROON, J. (RED). 1995. DERDE UITGAWE. *ALGEMENE BESTUUR*. KAGISO-TERSIËR, PRETORIA.

MARX, F.W. & VAN ASWEGEN, P.J. 1979. *DIE BEDRYFSEKONOMIE: 'N KORT OORSIG*. HAUM OPVOEDKUNDIGE UITGEWERY. PRETORIA.

MOUTON, J. & MARAIS, H.C. 1989. *METODOLOGIE VAN DIE GEESTESWETENSKAPPE: BASIESE BEGRIPPE*. PRETORIA RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING.

NESER, J.J. (RED.). 1989. *PENITENSIEËRE PENOLOGIE*. LEXICON UITGEWERS (EDMS) BPK., ISANDO.

NESER, J.J. 1980. *'N TEORETIESE-PRINSIPIËLE STUDIE OOR SEKERE ASPEKTE VAN DIE STRAF EN BEHANDELING VAN DIE OORTREDER VANUIT 'N PENOLOGIESE PERSPEKTIEF*. D LITT ET PHIL-PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

NESER, J.J., CILLIERS, C.H. & SWART, D.N. 1982 & 1985. *PENOLOGIE, STUDIE GIDS 1 VIR PNL201-G (FUNDAMENTELE PENOLOGIE)*. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

NESER, J.J., CILLIERS, C.H. & SWART, D.N. 1982. *PENOLOGIE, GIDS VIR PNL301-K (FUNDAMENTELE PENOLOGIE)*. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

NESER, J.J., CILLIERS, C.H. & SWART, D.N. 1984. *PENOLOGIE, GIDS 1 VIR PNL202-H (REGSPLEGENDE PENOLOGIE)*. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

PRUIS, ANDRÉ. 13 JANUARIE 2002. *WAAROM KLA DIE OUENS TOG SO? RAPPORT*. PERSPEKTIEF, BLADSY 13.

RADZINOWICZ, L. & TURNER, J.W.C. 1945. *THE MODERN APPROACH TO CRIMINAL LAW*. LONDON. MacMILLAN.

REID, S.T. 1981. *THE CORRECTIONAL SYSTEM AN INTRODUCTION*. HOLT, RINEHART AND WINSTON. NEWYORK.

REYNDERS, H.J.J. 1975. *DIE TAAK VAN DIE BEDRYFSLEIER*. J.L. VAN SCHAIK BEPERK, PRETORIA.

RUSCHE, G. & KIRCHHEIMER, D. 1969. *PUNISHMENT AND SOCIAL STRUCTURE*. NEW YORK: RUSSEL.

SEKARAN, UMA. 1984 & 1992. *RESEARCH METHODS FOR BUSINESS: A SKILL-BUILDING APPROACH*. SECOND EDITION. JOHN WILEY & SONS., INC. NEW YORK CHICHESTER, BRISBANE, TORONTO, SINGAPORE.

SMITH, P.R. 1971. *DIE MANLIKE KLEURLING JEUGOORTREDER IN DIE STAD - 'N VERGELYKENDE KRIMINOLOGIESE ONDERSOEK*. DLITT ET PHIL- PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA.

STEYN, D.G. 1958. *GEVANGENISORGANISASIE EN -BELEID IN SUID-AFRIKA*. D PHIL PROEFSKRIF. UNIVERSITEIT VAN PRETORIA, PRETORIA.

STEYN, D.G. 1959. *DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISWESE*. UNIE-BOEKHANDEL (EDMS), BPK., PRETORIA.

STEYN, D.G. 1961 *DIE NUWE WET OP GEVANGENISSE, 1959. (WET 8 VAN 1959)* PRETORIA.

VAN NIEKERK, W.P. 1987. *EIETYDSE BESTUUR*. BUTTERWORTH, DURBAN.

VAN ZYL, D.H. 1981. *BEGINSELS VAN REGSVERGELYKING*. BUTTERWORTH. DURBAN

VAN DER WALT, P.J. 1964. *SOSIOLOGIESE KLASSIFIKASIE VAN MISDADE*. NASOU: KAAPSTAD.

VAN DER WALT, P.J., CRONJE, G., SMIT, B.F. & VAN DER WESTHUIZEN, J. 1977 & 1985. *KRIMINOLOGIE 'N INLEIDING*. UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA & HAUM: PRETORIA.

VENTER, H.J. 1952 & 1954 . *RESIDIVISME*. HAUM. KAAPSTAD-PRETORIA.

VENTER, H.J. 1958 & 1959. *DIE GESKIEDENIS VAN DIE SUID-AFRIKAANSE GEVANGENISSTELSEL 1652-1958*. HAUM-KAAPSTAD-PRETORIA.

WEBB, S. & WEBB, B. 1963. *ENGLISH PRISONS UNDER LOCAL GOVERNMENT*. FRANK CASS AND CO. LTD.

WITSKRIF 6 MEI 1991. *UITBREIDING VAN DIE MISSIE VAN DIE DEPARTEMENT VAN KORREKTIEWE DIENSTE EN DIE INSTELLING VAN KORREKTIEWE TOESIG AS 'N ALTERNATIEWE VONNISOPSIE*.

INTERNASIONALE REëLS

STANDAARD MINIMUM REëLS : STANDARD MINIMUM RULES FOR THE TREATMENT OF PRISONERS AND RELATED RECOMMENDATIONS.

BEIJING REELS: UNITED NATIONS : STANDARD MINIMUM RULES FOR THE ADMINISTRATION OF JUVENILE JUSTICE.

WETTE IN SUID-AFRIKA

EERSTE OORTREDINGSWET, 1906 (WET NO 10 VAN 1906)

WET OP GEVANGENISSE EN VERBETERGESTICTEN, WET NO 13 VAN 1911

KRIMINELE PROCEDURE EN BEWIJSLEVERING, WET NO 31 VAN 1917

WET OP GEVANGENISSE, 1959, WET NO 8 VAN 1959

STRAFPROSESWET, WET NO 56 VAN 1955

STRAFPROSESWET, WET NO 51 VAN 1977

STRAFPROSESWET, WET NO 5 VAN 1991

WYSIGINGSWET OP LANDDROSHOWE, WET NO 118 VAN 1991

WET OP PROEFDIENSTE, WET NO 116 VAN 1991

GRONDWET VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA, NO 108 VAN 1996

WYSIGINGSWET OP AANGELEENTHEDE RAKENDE KORREKTIEWE DIENSTE EN TOESIG, 1991 (WET 122 VAN 1991)

WET OP KORREKTIEWE DIENSTE, 1998, WET NO 111 VAN 1998

AMPTELIKE SUID-AFRIKAANSE VERSLAE

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE OP STRAF- EN GEVANGENISHERVORMING. (LANDSDOWNKOMMISSIE). 1947. STAATSDRUKKER, PRETORIA.

KOMMISSIE VAN ONDERSOEK NA DIE STRAFSTELSEL VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA (VILJOENKOMMISSIE). 1974. STAATSDRUKKER, PRETORIA.

GEVANGENISDIENSORDERS

- ORDER 1:   BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE
                 APPÈLLE - HOOFSTUK 4
                 ONGEVONNISTE GEVANGENES - HOOFSTUK 5
                 VREEMDELINGE/VERBODE PERSONE IN DIE REPUBLIEK VAN SUID-
                 AFRIKA - HOOFSTUK 7
                 DISSIPLINêRE STELSEL - HOOFSTUK 15
                 TOEKENNING VAN AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS -
                 HOOFSTUK 23
                 BOETES EN BORG - HOOFSTUK 24
- ORDER 2:   BELEID RAKENDE VEILIGHEID EN SEKURITEIT
                 VEILIGE BEWAKING VAN GEVANGENES - HOOFSTUK 1
                 AKKOMMODASIE EN SKEIDING VAN GEVANGENES - HOOFSTUK 2
                 TOEGANGSBEHEER - HOOFSTUK 3
                 GELEIDE NA GEVANGENISSE, HOWE, HOSPITALE/KLINIEKE ENS -
                 HOOFSTUK 8
                 VISENTERING - HOOFSTUK 14
- ORDER 4:   BELEID RAKENDE GEMEENSKAPSDIENSKORREKSIES
                 DAGPAROOL - HOOFSTUK 2
                 VOORBEREIDING VIR VRYLATING EN HERINSKAKELING IN DIE
                 GEMEENSKAP - HOOFSTUK 3
- ORDER 5:   BELEID RAKENDE BEHANDELINGSPROGRAMME
                 SIELKUNDIGE DIENSTE - HOOFSTUK 1
                 ONDERWYSPROGRAMME, DEEL I - HOOFSTUK 3
                 MAATSKAPLIKE WERKDIENTE - HOOFSTUK 4

KORREKTIEWE DIENSTE REGULASIES

BYLAES

- BYLAE A: STANDAARD MINIMUM REëLS : STANDARD MINIMUM RULES FOR THE TREATMENT OF PRISONERS AND RELATED RECOMMENDATIONS**
- BYLAE B: BEIJING-REëLS : THE BEIJING RULES - UNITED NATIONS STANDARD MINIMUM RULES FOR THE ADMINISTRATION OF JUVENILE JUSTICE.**
- BYLAE C: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE: APPÈLLE**
- BYLAE D: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE: ONGEVONNISTE GEVANGENES**
- BYLAE E: BELEID RAKENDE AANHOUDINGSADMINISTRASIE: DISSIPLINêRE STELSEL**
- BYLAE F: BELEID RAKENDE AANDOUDINGSADMINISTRASIE: TOEKENNING VAN AMNESTIE/SPEZIALE AFSLAG VAN VONNIS**

BYLAE A
STANDAARD
MINIMUM REËLS

STANDARD MINIMUM RULES

for the

TREATMENT OF PRISONERS

and

RELATED

RECOMMENDATIONS

G.P.S. (L)

"Gereproduseer ingevolge die Staatsdrukker se Outeursregvergunning
7959 van 24-5-1983."

THE STANDARD MINIMUM RULES FOR THE TREATMENT OF PRISONERS AND RELATED RECOMMENDATIONS

BACKGROUND

The Standard Minimum Rules for the treatment of prisoners were originally drawn up and adopted in 1929 and revised in 1933 by the International Penal and Penitentiary Commission (I.P.P.C.), an inter-governmental organization. In 1934 the Rules were endorsed by the League of Nations.

During 1951 the I.P.P.C., before its dissolution on 31 December of that year, again revised the Rules. As a matter of academic interest, the International Penal and Penitentiary Commission, at dissolution, was reconstituted as a non-governmental organization, known as the International Penal and Penitentiary Foundation, the main object of which is mainly to promote studies regarding the prevention of crime and the treatment of offenders by means of scientific research, publications and instruction. Regular meetings are convened and the Republic of South Africa is officially represented by the Commissioner of Prisons.

The functions of the I.P.P.C. were taken over by the United Nations Organization which organized its First Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders at Geneva, Switzerland, from 22 August to 3 September, 1955, pursuant to a General Assembly resolution according to which the United Nations shall convene every five years an international congress similar to those previously organized by the I.P.P.C. Resolutions adopted at such international congresses shall be communicated to the Secretary-General.

The 1955 congress was a component of a broader scheme which also provides for the designation by Governments of representatives to act as correspondents with the United Nations Secretariat and the organization of regional meetings of advisory committees consisting of experts in this field.

The Commissioner of Prisons is the official correspondent of the Republic of South Africa with the United Nations Secretariat with regard to the prevention of crime and the treatment of offenders.

The Rules in their present form were adopted at the United Nations Congress in 1955. The Economic and Social Council of the United Nations, in its resolution 663C (xxiv) of 31 July 1957, approved the Rules and endorsed *inter alia* the Recommendations on the Selection and Training of Personnel for Penal and Correctional Institutions and the Recommendations on Open Penal and Correctional Institutions. (*) Governments were accordingly invited, among other things, to give favourable consideration to the adoption and application of the Standard Minimum Rules, and to take the other two groups of recommendations as fully as possible into account in their administration of penal and correctional institutions. The Council further recommended that the Secretary-General of the United Nations be informed every five years of the progress made with regard to their (i.e. the Standard Minimum Rules) application and that Governments arrange for the widest possible publicity to be given to the Rules.

The Republic of South Africa has adopted the Standard Minimum Rules in principle and has generally applied them subject to local legal, social, economic and geographical conditions. They are, in fact, pertinently reflected by the Prisons Act, 1959 (No. 8 of 1959), regulations thereunder, prison service orders and other departmental directives.

(*) Addendum.

ADDENDUM

NOTE

By resolution 663 C (XXIV) of 31 July 1957, the Economic and Social Council approved the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (p. 1) and endorsed *inter alia* the Recommendations on the Selection and Training of Personnel for Penal and Correctional Institutions (p. 7) and the Recommendations on Open Penal and Correctional Institutions (p. 10), as adopted by the First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, held at Geneva in 1955. According to this resolution, Governments were invited, among other things, to give favourable consideration to the adoption and application of the Standard Minimum Rules, and to take the other two groups of recommendations as fully as possible into account in their administration of penal and correctional institutions. The following texts are reproduced from the Report on the First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders (United Nations publication, Sales No.: 1956.IV.4).

A. Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners

Resolution Adopted on 30 August 1955

The First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders,

Having adopted the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners annexed to the present Resolution,

1. *Requests the Secretary-General, in accordance with paragraph (d) of the annex to resolution 415 (V) of the General Assembly of the United Nations, to submit these rules to the Social Commission of the Economic and Social Council for approval:*

2. *Expresses the hope that these rules be approved by the Economic and Social Council and, if deemed appropriate by the Council, by the General Assembly, and that they be transmitted to governments with the recommendation (a) that favourable consideration be given to their adoption and application in the administration of penal institutions, and (b) that the Secretary-General be informed every three(*) years of the progress made with regard to their application;*

3. *Expresses the wish that, in order to allow governments to keep themselves informed of the progress made in this respect, the Secretary-General be requested to publish in the International Review of Criminal Policy the information sent by governments in pursuance of paragraph 2, and that he be authorized to ask for supplementary information if necessary;*

4. *Expresses also the wish that the Secretary-General be requested to arrange that the widest possible publicity be given to these rules.*

Annex

STANDARD MINIMUM RULES FOR THE TREATMENT OF PRISONERS

PRELIMINARY OBSERVATIONS

1. The following rules are not intended to describe in detail a model system of penal institutions. They seek only, on the basis of the general consensus of contemporary thought and the

essential elements of the most adequate systems of today, to set out what is generally accepted as being good principle and practice in the treatment of prisoners and the management of institutions.

2. In view of the great variety of legal, social, economic and geographical conditions of the world, it is evident that not all of the rules are capable of application in all places and at all times. They should, however, serve to stimulate a constant endeavour to overcome practical difficulties in the way of their application, in the knowledge that they represent, as a whole, the minimum conditions which are accepted as suitable by the United Nations.

3. On the other hand, the rules cover a field in which thought is constantly developing. They are not intended to preclude experiment and practices, provided these are in harmony with the principles and seek to further the purposes which derive from the text of the rules as a whole. It will always be justifiable for the central prison administration to authorize departures from the rules in this spirit.

4. (1) Part I of the rules covers the general management of institutions, and is applicable to all categories of prisoners, criminal or civil, untried or convicted, including prisoners subject to "security measures" or corrective measures ordered by the judge.

(2) Part II contains rules applicable only to the special categories dealt with in each section. Nevertheless, the rules under section A, applicable to prisoners under sentence, shall be equally applicable to categories of prisoners dealt with in sections B, C and D, provided they do not conflict with the rules governing those categories and are for their benefit.

5. (1) The rules do not seek to regulate the management of institutions set aside for young persons such as Borstal institutions or correctional schools, but in general Part I would be equally applicable in such institutions.

(2) The category of young prisoners should include at least all young persons who come within the jurisdiction of juvenile courts. As a rule, such young persons should not be sentenced to imprisonment.

(*) The Economic and Social Council recommended that the Secretary-General of the United Nations be informed every five years.

PART I. RULES OF GENERAL APPLICATION

Basic Principle

6. (1) The following rules shall be applied impartially. There shall be no discrimination on grounds of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

(2) On the other hand, it is necessary to respect the religious beliefs and moral precepts of the group to which a prisoner belongs.

Register

7. (1) In every place where persons are imprisoned there shall be kept a bound registration book with numbered pages in which shall be entered in respect of each prisoner received:

- (a) Information concerning his identity;
- (b) The reasons for his commitment and the authority therefor;
- (c) The day and hour of his admission and release.

(2) No person shall be received in an institution without a valid commitment order of which the details shall have been previously entered in the register.

Separation of categories

8. The different categories of prisoners shall be kept in separate institutions or parts of institutions taking account of their sex, age, criminal record, the legal reason for their detention and the necessities of their treatment. Thus,

(a) Men and women shall so far as possible be detained in separate institutions, in an institution which receives both men and women the whole of the premises allocated to women shall be entirely separate;

(b) Untried prisoners shall be kept separate from convicted prisoners;

(c) Persons imprisoned for debt and other civil prisoners shall be kept separate from persons imprisoned by reason of a criminal offence;

(d) Young prisoners shall be kept separate from adults.

Accommodation

9. (1) Where sleeping accommodation is in individual cells or rooms, each prisoner shall occupy by night a cell or room by himself. If for special reasons, such as temporary overcrowding, it becomes necessary for the central prison administration to make an exception to this rule, it is not desirable to have two prisoners in a cell or room.

(2) Where dormitories are used, they shall be occupied by prisoners carefully selected as being suitable to associate with one another in those conditions. There shall be regular supervision by night, in keeping with the nature of the institution.

10. All accommodation provided for the use of prisoners and in particular all sleeping accommodation shall meet all requirements of health, due regard being paid to climatic conditions and particularly to cubic content of air, minimum floor space, lighting, heating and ventilation.

11. In all places where prisoners are required to live or work,

(a) The windows shall be large enough to enable the prisoners to read or work by natural light, and shall be so constructed that they can allow the entrance of fresh air whether or not there is artificial ventilation;

(b) Artificial light shall be provided sufficient for the prisoners to read or work without injury to eyesight.

12. The sanitary installations shall be adequate to enable every prisoner to comply with the needs of nature when necessary and in a clean and decent manner.

13. Adequate bathing and shower installations shall be provided so that every prisoner may be enabled and required to have a bath or shower, at a temperature suitable to the climate, as frequently as necessary for general hygiene according to season and geographical region, but at least once a week in a temperate climate.

14. All parts of an institution regularly used by prisoners shall be properly maintained and kept scrupulously clean at all times.

Personal Hygiene

15. Prisoners shall be required to keep their persons clean, and to this end they shall be provided with water and with such toilet articles as are necessary for health and cleanliness.

16. In order that prisoners may maintain a good appearance compatible with their self-respect, facilities shall be provided for the proper care of the hair and beard, and men shall be enabled to shave regularly.

Clothing and Bedding

17. (1) Every prisoner who is not allowed to wear his own clothing shall be provided with an outfit of clothing suitable for the climate and adequate to keep him in good health. Such clothing shall in no manner be degrading or humiliating.

(2) All clothing shall be clean and kept in proper condition. Underclothing shall be changed and washed as often as necessary for the maintenance of hygiene.

(3) In exceptional circumstances, whenever a prisoner is removed outside the institution for an authorized purpose, he shall be allowed to wear his own clothing or other inconspicuous clothing.

18. If prisoners are allowed to wear their own clothing, arrangements shall be made on their admission to the institution to ensure that it shall be clean and fit for use.

19. Every prisoner shall, in accordance with local or national standards, be provided with a separate bed, and with separate and sufficient bedding which shall be clean when issued, kept in good order and changed often enough to ensure its cleanliness.

Food

20. (1) Every prisoner shall be provided by the administration at the usual hours with food of nutritional value adequate for health and strength, of wholesome quality and well prepared and served.

(2) Drinking water shall be available to every prisoner whenever he needs it.

Exercise and Sport

21. (1) Every prisoner who is not employed in out-door work shall have at least one hour of suitable exercise in the open air daily if the weather permits.

(2) Young prisoners, and others of suitable age and physique, shall receive physical and recreational training during the period of exercise. To this end, space, installations and equipment should be provided.

Medical Services

22. (1) At every institution there shall be available the services of at least one qualified medical officer who should have some knowledge of psychiatry. The medical services should be organized in close relationship to the general health administration of the community or nation. They shall include a psychiatric service for the diagnosis and, in proper cases, the treatment of states of mental abnormality.

(2) Sick prisoners who require specialist treatment shall be transferred to specialized institutions or to civil hospitals. Where hospital facilities are provided in an institution, their equipment, furnishings and pharmaceutical supplies shall be proper for the medical care and treatment of sick prisoners, and there shall be a staff of suitably trained officers.

(3) The services of a qualified dental officer shall be available to every prisoner.

23. (1) In women's institutions there shall be special accommodation for all necessary pre-natal and post-natal care and treatment. Arrangements shall be made wherever practicable for children to be born in a hospital outside the institution. If a child is born in prison, this fact shall not be mentioned in the birth certificate.

(2) Where nursing infants are allowed to remain in the institution with their mothers, provision shall be made for a nursery staffed by qualified persons, where the infants shall be placed when they are not in the care of their mothers.

24. The medical officer shall see and examine every prisoner as soon as possible after his admission and thereafter as necessary, with a view particularly to the discovery of physical or mental illness and the taking of all necessary measures; the segregation of prisoners suspected of infectious or contagious conditions; the noting of physical or mental defects which might hamper rehabilitation, and the determination of the physical capacity of every prisoner for work.

25. (1) The medical officer shall have the care of the physical and mental health of the prisoners and should daily see all sick prisoners, all who complain of illness, and any prisoner to whom his attention is specially directed.

(2) The medical officer shall report to the director whenever he considers that a prisoner's physical or mental health has been or will be injuriously affected by continued imprisonment or by any condition of imprisonment.

26. (1) The medical officer shall regularly inspect and advise the director upon-

(a) the quantity, quality, preparation and service of food;

(b) the hygiene and cleanliness of the institution and the prisoners;

(c) the sanitation, heating, lighting and ventilation of the institution;

(d) the suitability and cleanliness of the prisoners' clothing and bedding;

(e) the observance of the rules concerning physical education and sports, in cases where there is no technical personnel in charge of these activities.

(2) The director shall take into consideration the reports and advice that the medical officer submits according to rules 25 (2) and 26 and, in case he concurs with the recommendations made, shall take immediate steps to give effect to those recommendations; if they are not within his competence or if he does not concur with them, he shall immediately submit his own report and the advice of the medical officer to higher authority.

Discipline and Punishment

27. Discipline and order shall be maintained with firmness, but with no more restriction than is necessary for safe custody and well-ordered community life.

28. (1) No prisoner shall be employed, in the service of the institution, in any disciplinary capacity.

(2) This rule shall not, however, impede the proper functioning of systems based on self-government, under which specified social, educational or sports activities or responsibilities are entrusted, under supervision, to prisoners who are formed into groups for the purposes of treatment.

29. The following shall always be determined by the law or by the regulation of the competent administrative authority:

(a) Conduct constituting a disciplinary offence;

(b) The types and duration of punishment which may be inflicted;

(c) The authority competent to impose such punishment.

30. (1) No prisoner shall be punished except in accordance with the terms of such law or regulation, and never twice for the same offence.

(2) No prisoner shall be punished unless he has been informed of the offence alleged against him and given a proper opportunity of presenting his defence. The competent authority shall conduct a thorough examination of the case.

(3) Where necessary and practicable the prisoner shall be allowed to make his defence through an interpreter.

31. Corporal punishment, punishment by placing in a dark cell, and all cruel, inhuman or degrading punishments shall be completely prohibited as punishments for disciplinary offences.

32. (1) Punishment by close confinement or reduction of diet shall never be inflicted unless the medical officer has examined the prisoner and certified in writing that he is fit to sustain it.

(2) The same shall apply to any other punishment that may be prejudicial to the physical or mental health of a prisoner. In no case may such punishment be contrary to or depart from the principle stated in rule 31.

(3) The medical officer shall visit daily prisoners undergoing such punishments and shall advise the director if he considers the termination or alteration of the punishment necessary on grounds of physical or mental health.

Instruments of Restraint

33. Instruments of restraint, such as handcuffs, chains, irons and strait-jackets, shall never be applied as a punishment. Furthermore, chains or irons shall not be used as restraints. Other instruments of restraint shall not be used except in the following circumstances:

(a) As a precaution against escape during a transfer, provided that they shall be removed when the prisoner appears before a judicial or administrative authority;

(b) on medical grounds by direction of the medical officer;

(c) by order of the director, if other methods of control fail, in order to prevent a prisoner from injuring himself or others or from damaging property; in such instances the director shall at once consult the medical officer and report to the higher administrative authority.

34. The patterns and manner of use of instruments of restraint shall be decided by the central prison administration. Such instruments must not be applied for any longer time than is strictly necessary.

Information to and Complaints by Prisoners

35. (1) Every prisoner on admission shall be provided with written information about the regulations governing the treatment of prisoners of his category, the disciplinary requirements of the institution, the authorized methods of seeking information and making complaints, and all such other matters as are necessary to enable him to understand both his rights and his obligations and to adapt himself to the life of the institution.

(2) If a prisoner is illiterate, the aforesaid information shall be conveyed to him orally.

36. (1) Every prisoner shall have the opportunity each week day of making requests or complaints to the director of the institution or the officer authorized to represent him.

(2) It shall be possible to make requests or complaints to the inspector of prisons during his inspection. The prisoner shall have the opportunity to talk to the inspector or to any other inspecting officer without the director or other members of the staff being present.

(3) Every prisoner shall be allowed to make a request or complaint, without censorship as to substance but in proper form, to the central prison administration, the judicial authority or other proper authorities through approved channels.

(4) Unless it is evidently frivolous or groundless, every request or complaint shall be promptly dealt with and replied to without undue delay.

Contact with the Outside World

37. Prisoners shall be allowed under necessary supervision to communicate with their family and reputable friends at regular intervals, both by correspondence and by receiving visits.

38. (1) Prisoners who are foreign nationals shall be allowed reasonable facilities to communicate with the diplomatic and consular representatives of the State to which they belong.

(2) Prisoners who are nationals of States without diplomatic or consular representation in the country and refugees or stateless persons shall be allowed similar facilities to communicate with the diplomatic representative of the State which takes charge of their interests or any national or international authority whose task it is to protect such persons.

39. Prisoners shall be kept informed regularly of the more important items of news by the reading of newspapers, periodicals or special institutional publications, by hearing wireless transmissions, by lectures or by any similar means as authorized or controlled by the administration.

Books

40. Every institution shall have a library for the use of all categories of prisoners, adequately stocked with both recreational and instructional books, and prisoners shall be encouraged to make full use of it.

Religion

41. (1) If the institution contains a sufficient number of prisoners of the same religion, a qualified representative of that religion shall be appointed or approved. If the number of prisoners justifies it and conditions permit, the arrangement should be on a full-time basis.

(2) A qualified representative appointed or approved under paragraph (1) shall be allowed to hold regular services and to pay pastoral visits in private to prisoners of his religion at proper times.

(3) Access to a qualified representative of any religion shall not be refused to any prisoner. On the other hand, if any prisoner should object to a visit of any religious representative, his attitude shall be fully respected.

42. So far as practicable, every prisoner shall be allowed to satisfy the needs of his religious life by attending the services provided in the institution and having in his possession the books of religious observance and instruction of his denomination.

Retention of Prisoners' Property

43. (1) All money, valuables, clothing and other effects belonging to a prisoner which, under the regulations of the institution he is not allowed to retain, shall on his admission to the institution be placed in safe custody. An inventory thereof shall be signed by the prisoner. Steps shall be taken to keep them in good condition.

(2) On the release of the prisoner all such articles and money shall be returned to him except in so far as he has been authorized to spend money or send any such property out of the institution, or it has been found necessary on hygienic grounds to destroy any article of clothing. The prisoner shall sign a receipt for the articles and money returned to him.

(3) Any money or effects received for a prisoner from outside shall be treated in the same way.

(4) If a prisoner brings in any drugs or medicine, the medical officer shall decide what use shall be made of them.

Notification of Death, Illness, Transfer, etc.

44. (1) Upon the death or serious illness of, or serious injury to a prisoner, or his removal to an institution for the treatment of mental affections, the director shall at once inform the spouse, if the prisoner is married, or the nearest relative and shall in any event inform any other person previously designated by the prisoner.

(2) A prisoner shall be informed at once of the death or serious illness of any near relative. In case of the critical illness of a near relative, the prisoner should be authorized, whenever circumstances allow, to go to his bedside either under escort or alone.

(3) Every prisoner shall have the right to inform at once his family of his imprisonment or his transfer to another institution.

Removal of Prisoners

45. (1) When prisoners are being removed to or from an institution, they shall be exposed to public view as little as possible, and proper safeguards shall be adopted to protect them from insult, curiosity and publicity in any form.

(2) The transport of prisoners in conveyances with inadequate ventilation or light, or in any way which would subject them to unnecessary physical hardship, shall be prohibited.

(3) The transport of prisoners shall be carried out at the expense of the administration and equal conditions shall obtain for all of them.

Institutional Personnel

46. (1) The prison administration, shall provide for the careful selection of every grade of the personnel, since it is on their integrity, humanity, professional capacity and personal suitability for the work that the proper administration of the institutions depends.

(2) The prison administration shall constantly seek to awaken and maintain in the minds both of the personnel and of the public the conviction that this work is a social service of great importance, and to this end all appropriate means of informing the public should be used.

(3) To secure the foregoing ends, personnel shall be appointed on a full-time basis as professional prison officers and have civil service status with security of tenure subject only to good conduct, efficiency and physical fitness. Salaries shall be adequate to attract and retain suitable men and women; employment benefits and conditions of service shall be favourable in view of the exacting nature of the work.

47. (1) The personnel shall possess an adequate standard of education and intelligence.

(2) Before entering on duty, the personnel shall be given a course of training in their general and specific duties and be required to pass theoretical and practical tests.

(3) After entering on duty and during their career, the personnel shall maintain and improve their knowledge and professional capacity by attending courses of in-service training to be organized at suitable intervals.

48. All members of the personnel shall at all times so conduct themselves and perform their duties as to influence the prisoners for good by their examples and to command their respect.

49. (1) So far as possible, the personnel shall include a sufficient number of specialists such as psychiatrists, psychologists, social workers, teachers and trade instructors.

(2) The services of social workers, teachers and trade instructors shall be secured on a permanent bases, without thereby excluding part-time or voluntary workers.

50. (1) The director of an institution should be adequately qualified for his task by character, administrative ability, suitable training and experience.

(2) He shall devote his entire time to his official duties and shall not be appointed on a part-time basis.

(3) He shall reside on the premises of the institution or in its immediate vicinity.

(4) When two or more institutions are under the authority of one director, he shall visit each of them at frequent intervals. A responsible resident official shall be in charge of each of these institutions.

51. (1) The director, his deputy, and the majority of the other personnel of the institution shall be able to speak the language of the greatest number of prisoners, or a language understood by the greatest number of them.

(2) Whenever necessary, the services of an interpreter shall be used.

52. (1) In institutions which are large enough to require the services of one or more full-time medical officers, at least one of them shall reside on the premises of the institution or in its immediate vicinity.

(2) In other institutions the medical officer shall visit daily and shall reside near enough to be able to attend without delay in cases of urgency.

53. (1) In an institution for both men and women, the part of the institution set aside for women shall be under the authority of a responsible woman officer who shall have the custody of the keys of all that part of the institution.

(2) No male member of the staff shall enter the part of the institution set aside for women unless accompanied by a woman officer.

(3) Women prisoners shall be attended and supervised only by women officers. This does not, however, preclude male members of the staff, particularly doctors and teachers, from carrying out their professional duties in institutions or parts of institutions set aside for women.

54. (1) Officers of the institutions shall not, in their relations with the prisoners, use force except in self-defence or in cases of attempted escape, or active or passive physical resistance to an order based on law or regulations. Officers who have recourse to force must use no more than is strictly necessary and must report the incident immediately to the director of the institution.

(2) Prison officers shall be given special physical training to enable them to restrain aggressive prisoners.

(3) Except in special circumstances, staff performing duties which bring them into direct contact with prisoners should not be armed. Furthermore, staff should in no circumstances be provided with arms unless they have been trained in their use.

Inspection

55. There shall be a regular inspection of penal institutions and services by qualified and experienced inspectors appointed by a competent authority. Their task shall be in particular to ensure that these institutions are administered in accordance with existing laws and regulations and with a view to bringing about the objectives of penal and correctional services.

PART II.—RULES APPLICABLE TO SPECIAL CATEGORIES

A. PRISONERS UNDER SENTENCE

Guiding Principles

56. The guiding principles hereafter are intended to show the spirit in which penal institutions should be administered and the purposes at which they should aim, in accordance with the declaration made under Preliminary Observation 1 of the present text.

57. Imprisonment and other measures which result in cutting off an offender from the outside world are afflictive by the very fact of taking from the person the right of self-determination by depriving him of his liberty. Therefore the prison system shall not, except as incidental to justifiable segregation or the maintenance of discipline, aggravate the suffering inherent in such a situation.

58. The purpose and justification of a sentence of imprisonment or a similar measure deprivative of liberty is ultimately to protect society against crime. This end can only be achieved if the period of imprisonment is used to ensure, so far as possible, that upon his return to society the offender is not only willing but able to lead a law-abiding and self-supporting life.

59. To this end, the institution should utilize all the remedial, educational, moral, spiritual and other forces and forms of assistance which are appropriate and available, and should seek to apply them according to the individual treatment needs of the prisoners.

60. (1) The régime of the institution should seek to minimize any differences between prison life and life at liberty which tend to lessen the responsibility of the prisoners or the respect due to their dignity as human beings.

(2) Before the completion of the sentence, it is desirable that the necessary steps be taken to ensure for the prisoner a gradual return to life in society. This aim may be achieved, depending on the case, by a pre-release régime organized in the same institution or in another appropriate institution, or by release on trial under some kind of supervision which must not be entrusted to the police but should be combined with effective social aid.

61. The treatment of prisoners should emphasize not their exclusion from the community, but their continuing part in it. Community agencies should, therefore, be enlisted wherever possible to assist the staff of the institution in the task of social rehabilitation of the prisoners. There should be in connexion with every institution social workers charged with the duty of maintaining and improving all desirable relations of a prisoner with his family and with valuable social agencies. Steps should be taken to safeguard, to the maximum extent compatible with the law and the sentence, the rights relating to civil interests, social security rights and other social benefits of prisoners.

62. The medical services of the institution shall seek to detect and shall treat any physical or mental illnesses or defects which may hamper a prisoner's rehabilitation. All necessary medical, surgical and psychiatric services shall be provided to that end.

63. (1) The fulfilment of these principles requires individualization of treatment and for this purpose a flexible system of classifying prisoners in groups; it is therefore desirable that such groups should be distributed in separate institutions suitable for the treatment of each group.

(2) These institutions need not provide the same degree of security for every group. It is desirable to provide varying degrees of security according to the needs of different groups. Open institutions, by the very fact that they provide no physical security against escape but rely on the self-discipline of the inmates, provide the conditions most favourable to rehabilitation for carefully selected prisoners.

(3) It is desirable that the number of prisoners in closed institutions should not be so large that the individualization of treatment is hindered. In some countries it is considered that the population of such institutions should not exceed five hundred. In open institutions the population should be as small as possible.

(4) On the other hand, it is undesirable to maintain prisons which are so small that proper facilities cannot be provided.

64. The duty of society does not end with a prisoner's release. There should, therefore, be governmental or private agencies capable of lending the released prisoner efficient after-care directed towards the lessening of prejudice against him and towards his social rehabilitation.

Treatment

65. The treatment of persons sentenced to imprisonment or a similar measure shall have as its purpose, so far as the length of the sentence permits, to establish in them the will to lead law-abiding and self-supporting lives after their release and to fit them to do so. The treatment shall be such as will encourage their self-respect and develop their sense of responsibility.

66. (1) To these ends, all appropriate means shall be used, including religious care in the countries where this is possible, education, vocational guidance and training, social casework, employment counselling, physical development and strengthening of moral character, in accordance with the individual needs of each prisoner, taking account of his social and criminal history, his physical and mental capacities and aptitudes, his personal temperament, the length of his sentence and his prospects after release.

(2) For every prisoner with a sentence of suitable length, the director shall receive, as soon as possible after his admission, full reports on all the matters referred to in the foregoing paragraph. Such reports shall always include a report by a medical officer, wherever possible qualified in psychiatry, on the physical and mental condition of the prisoner.

(3) The reports and other relevant documents shall be placed in an individual file. This file shall be kept up to date and classified in such a way that it can be consulted by the responsible personnel whenever the need arises.

Classification and Individualization

67. The purposes of classification shall be—

(a) to separate from others those prisoners who, by reason of their criminal records or bad characters, are likely to exercise a bad influence;

(b) to divide the prisoners into classes in order to facilitate their treatment with a view to their social rehabilitation.

68. So far as possible separate institutions or separate sections of an institution shall be used for the treatment of the different classes of prisoners.

69. As soon as possible after admission and after a study of the personality of each prisoner with a sentence of suitable length, a programme of treatment shall be prepared for him in the light of the knowledge obtained about his individual needs, his capacities and dispositions.

Privileges

70. Systems of privileges appropriate for the different classes of prisoners and the different methods of treatment shall be established at every institution, in order to encourage good conduct, develop a sense of responsibility and secure the interest and co-operation of the prisoners in their treatment.

Work

71. (1) Prison labour must not be of an afflictive nature.

(2) All prisoners under sentence shall be required to work, subject to their physical and mental fitness as determined by the medical officer.

(3) Sufficient work of a useful nature shall be provided to keep prisoners actively employed for a normal working day.

(4) So far as possible the work provided shall be such as will maintain or increase the prisoners' ability to earn an honest living after release.

(5) Vocational training in useful trades shall be provided for prisoners able to profit thereby and especially for young prisoners.

(6) Within the limits compatible with proper vocational selection and with the requirements of institutional administration and discipline, the prisoners shall be able to choose the type of work they wish to perform.

72. (1) The organization and methods of work in the institutions shall resemble as closely as possible those of similar work outside institutions, so as to prepare prisoners for the conditions of normal occupational life.

(2) The interests of the prisoners and of their vocational training, however, must not be subordinated to the purpose of making a financial profit from an industry in the institution.

73. (1) Preferably institutional industries and farms should be operated directly by the administration and not by private contractors.

(2) Where prisoners are employed in work not controlled by the administration, they shall always be under the supervision of the institution's personnel. Unless the work is for other departments of the government the full normal wages for such work shall be paid to the administration by the persons to whom the labour is supplied, account being taken of the output of the prisoners.

74. (1) The precautions laid down to protect the safety and health of free workmen shall be equally observed in institutions.

(2) Provision shall be made to indemnify prisoners against industrial injury, including occupational disease, on terms not less favourable than those extended by law to free workmen.

75. (1) The maximum daily and weekly working hours of the prisoners shall be fixed by law or by administrative regulation, taking into account local rules or custom in regard to the employment of free workmen.

(2) The hours so fixed shall leave one rest day a week and sufficient time for education and other activities required as part of the treatment and rehabilitation of the prisoners.

76. (1) There shall be a system of equitable remuneration of the work of prisoners.

(2) Under the system prisoners shall be allowed to spend at least a part of their earnings on approved articles for their own use and to send a part of their earnings to their family.

(3) The system should also provide that a part of the earnings should be set aside by the administration so as to constitute a savings fund to be handed over to the prisoner on his release.

Education and Recreation

77. (1) Provision shall be made for the further education of all prisoners capable of profiting thereby, including religious instruction in the countries where this is possible. The education of illiterates and young prisoners shall be compulsory and special attention shall be paid to it by the administration.

(2) So far as practicable, the education of prisoners shall be integrated with the educational system of the country so that after their release they may continue their education without difficulty.

78. Recreational and cultural activities shall be provided in all institutions for the benefit of the mental and physical health of prisoners.

Social Relations and After-care

79. Special attention shall be paid to the maintenance and improvement of such relations between a prisoner and his family as are desirable in the best interests of both.

80. From the beginning of a prisoner's sentence consideration shall be given to his future after release and he shall be encouraged and assisted to maintain or establish such relations with persons or agencies outside the institution as may promote the best interests of his family and his own social rehabilitation.

81. (1) Services and agencies, governmental or otherwise, which assist released prisoners to re-establish themselves in society shall ensure, as far as is possible and necessary, that released prisoners be provided with appropriate documents and identification papers, have suitable homes and work to go to, are suitably and adequately clothed having regard to the climate and season, and have sufficient means to reach their destination and maintain themselves in the period immediately following their release.

(2) The approved representatives of such agencies shall have all necessary access to the institution and to prisoners and shall be taken into consultation as to the future of a prisoner from the beginning of his sentence.

(3) It is desirable that the activities of such agencies shall be centralized or co-ordinated as far as possible in order to secure the best use of their efforts.

B. INSANE AND MENTALLY ABNORMAL PRISONERS

82. (1) Persons who are found to be insane shall not be detained in prisons and arrangements shall be made to remove them to mental institutions as soon as possible.

(2) Prisoners who suffer from other mental diseases or abnormalities shall be observed and treated in specialized institutions under medical management.

(3) During their stay in a prison, such prisoners shall be placed under the special supervision of a medical officer.

(4) The medical or psychiatric service of the penal institutions shall provide for the psychiatric treatment of all other prisoners who are in need of such treatment.

83. It is desirable that steps should be taken, by arrangement with the appropriate agencies, to ensure if necessary the continuation of psychiatric treatment after release and the provision of social-psychiatric after-care.

C. PRISONERS UNDER ARREST OR AWAITING TRIAL

84. (1) Persons arrested or imprisoned by reason of a criminal charge against them, who are detained either in police custody or in prison custody (jail) but have not yet been tried and sentenced, will be referred to as "untried prisoners" hereinafter in these rules.

(2) Unconvicted prisoners are presumed to be innocent and shall be treated as such.

(3) Without prejudice to legal rules for the protection of individual liberty or prescribing the procedure to be observed in respect of untried prisoners, these prisoners shall benefit by a special régime which is described in the following rules in its essential requirements only.

85. (1) Untried prisoners shall be kept separate from convicted prisoners.

(2) Young untried prisoners shall be kept separate from adults and shall in principle be detained in separate institutions.

86. Untried prisoners shall sleep singly in separate rooms, with the reservation of different local custom in respect of the climate.

RECOMMENDATIONS ON THE SELECTION AND TRAINING OF PERSONNEL FOR PENAL AND CORRECTIONAL INSTITUTIONS

A. MODERN CONCEPTION OF PRISON SERVICE

I. Prison Service in the Nature of a Social Service

(1) Attention is drawn to the change in the nature of prison staffs which results from the development in the conception of their duty from that of guards to that of members of an important social service demanding ability, appropriate training and good team work on the part of every member.

(2) An effort should be made to arouse and keep alive in the minds both of the public and of the staff an understanding of the nature of modern prison service. For this purpose all appropriate means of informing the public should be used.

II. Specialization of Functions

(1) This new conception is reflected in the tendency to add to the staff an increasing number of specialists, such as doctors, psychiatrists, psychologists, social workers, teachers, technical instructors.

(2) This is a healthy tendency and it is recommended that it should be favourably considered by governments even though additional expense would be involved.

III. Co-ordination

(1) The increasing specialization may, however, hamper an integrated approach to the treatment of prisoners and present problems in the co-ordination of the work of the various types of specialized staff.

(2) Consequently, in the treatment of prisoners, it is necessary to ensure that all the specialists concerned work together as a team.

(3) It is also considered necessary to ensure, by the appointment of a co-ordinating committee or otherwise, that all the specialized services follow a uniform approach. In this way the members of the staff will also have the advantage of gaining a clearer insight into the various aspects of the problems involved.

B. STATUS OF STAFF AND CONDITIONS OF SERVICE

IV. Civil Service Status

Full-time prison staff should have the status of civil servants, that is, they should—

(a) be employed by the government of the country or State and hence be governed by civil service rules;

(b) be recruited according to certain rules of selection such as competitive examination;

(c) have security of tenure subject only to good conduct, efficiency and physical fitness;

(d) have permanent status and be entitled to the advantages of a civil service career in such matters as promotion, social security, allowances, and retirement or pension benefits.

V. Full-time Employment

(1) Prison staff, with the exception of certain professional and technical grades, should devote their entire time to their duties and therefore be appointed on a full-time basis.

(2) In particular, the post of director of an institution must not be a part-time appointment.

(3) The services of social workers, teachers and trade instructors should be secured on a permanent basis, without thereby excluding part-time workers.

VI. Conditions of Service in General

(1) The conditions of service of institutional staff should be sufficient to attract and retain the best qualified persons.

87. Within the limits compatible with the good order of the institution, untried prisoners may, if they so desire, have their food procured at their own expense from the outside, either through the administration or through their family or friends. Otherwise, the administration shall provide their food.

88. (1) An untried prisoner shall be allowed to wear his own clothing if it is clean and suitable.

(2) If he wears prison dress, it shall be different from that supplied to convicted prisoners.

89. An untried prisoner shall always be offered opportunity to work, but shall not be required to work. If he chooses to work, he shall be paid for it.

90. An untried prisoner shall be allowed to procure at his own expense or at the expense of a third party such books, newspapers, writing materials and other means of occupation as are compatible with the interests of the administration of justice and the security and good order of the institution.

91. An untried prisoner shall be allowed to be visited and treated by his own doctor or dentist if there is reasonable ground for his application and he is able to pay any expenses incurred.

92. An untried prisoner shall be allowed to inform immediately his family of his detention and shall be given all reasonable facilities for communicating with his family and friends, and for receiving visits from them, subject only to such restrictions and supervision as are necessary in the interests of the administration of justice and of the security and good order of the institution.

93. For the purposes of his defence, an untried prisoner shall be allowed to apply for free legal aid where such aid is available, and to receive visits from his legal adviser with a view to his defence and to prepare and hand to him confidential instructions. For these purposes, he shall if he so desires be supplied with writing material. Interviews between the prisoner and his legal adviser may be within sight but not within the hearing of a police or institution official.

D. CIVIL PRISONERS

94. In countries where the law permits imprisonment for debt or by order of a court under any other non-criminal process, persons so imprisoned shall not be subjected to any greater restriction or severity than is necessary to ensure safe custody and good order. Their treatment shall be not less favourable than that of untried prisoners, with the reservation, however, that they may possibly be required to work.

B. SELECTION AND TRAINING OF PERSONNEL FOR PENAL AND CORRECTIONAL INSTITUTIONS

Resolution Adopted on 1 September 1955

The First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders,

Having adopted recommendations, annexed to the present resolution, on the question of the selection and training of personnel for penal and correctional institutions,

1. Requests the Secretary-General, in accordance with paragraph (d) of the annex to resolution 415 (V) of the General Assembly of the United Nations, to submit these recommendations to the Social Commission of the Economic and Social Council for approval;

2. Expresses the hope that the Economic and Social Council will endorse these recommendations and draw them to the attention of governments, recommending that governments take them as fully as possible into account in their practice and when considering legislative and administrative reforms;

3. Expresses also the wish that the Economic and Social Council request the Secretary-General to give the widest publicity to these recommendations and authorize him to collect periodically information on the matter from the various countries, and to publish such information.

(2) Salaries and other employment benefits should not be arbitrarily tied to those of other public servants but should be related to the work to be performed in a modern prison system, which is complex and arduous and is in the nature of an important social service.

(3) Sufficient and suitable living quarters should be provided for the prison staff in the vicinity of the institution.

VII. *Non-military Organization of the Staff*

(1) Prison staff should be organized on civilian lines with a division into ranks or grades as this type of administration requires.

(2) Custodial staff should be organized in accordance with the disciplinary rules of the penal institution in order to maintain the necessary grade distinctions and order.

(3) Staff should be specially recruited and not seconded from the armed forces or police or other public services.

VIII. *Carrying of Arms*

(1) Except in special circumstances, staff performing duties which bring them into direct contact with prisoners should not be armed.

(2) Staff should in no circumstances be provided with arms unless they have been trained in their use.

(3) It is desirable that prison staff should be responsible for guarding the enclosure of the institution.

C. RECRUITMENT OF STAFF

IX. *Competent Authority and General Administrative Methods*

(1) As far as possible recruitment should be centralized, in conformity with the structure of each State, and be under the direction of the superior or central prison administration.

(2) Where other State bodies such as a civil service commission are responsible for recruitment, the prison administration should not be required to accept a candidate whom they do not regard as suitable.

(3) Provision should be made to exclude political influence in appointments to the staff of the prison service.

X. *General Conditions of Recruitment*

(1) The prison administration should be particularly careful in the recruitment of staff, selecting only persons having the requisite qualities of integrity, humanitarian approach, competence and physical fitness.

(2) Members of the staff should be able to speak the language of the greatest number of prisoners or a language understood by the greatest number of them.

XI. *Custodial Staff*

(1) The educational standards and intelligence of this staff should be sufficient to enable them to carry out their duties effectively and to profit by whatever in-service training courses are provided.

(2) Suitable intelligence, vocational and physical tests for the scientific evaluation of the candidates' capacities are recommended in addition to the relevant competitive examinations.

(3) Candidates who have been admitted should serve a probationary period to allow the competent authorities to form an opinion of their personality, character and ability.

XII. *Higher Administration*

Special care should be taken in the appointment of persons who are to fill posts in the higher administration of the prison services; only persons who are suitably trained and have sufficient knowledge and experience should be considered.

XIII. *Directors or Executive Staff*

(1) The directors or assistant directors of institutions should be adequately qualified for their functions by reason of their character, administrative ability, training and experience.

(2) They should have a good educational background and a vocation for the work. The administration should endeavour to attract persons with specialized training which offers adequate preparation for prison service.

XIV. *Specialized and Administrative Staff*

(1) The staff performing specialized functions, including administrative functions, should possess the professional or technical qualifications required for each of the various functions in question.

(2) The recruitment of specialized staff should therefore be based on the professional training diplomas or university degrees evidencing their special training.

(3) It is recommended that preference should be given to candidates who, in addition to such professional qualifications, have a second degree or qualification, or specialized experience in prison work.

XV. *Staff of Women's Institutions*

The staff of women's institutions should consist of women. This does not, however, preclude male members of the staff, particularly doctors and teachers, from carrying out their professional duties in institutions or parts of institutions set aside for women. Female staff, whether lay or religious, should, as far as possible, possess the same qualifications as those required for appointment to institutions for men.

D. PROFESSIONAL TRAINING

XVI. *Training Prior to Final Appointment*

Before entering on duty, staff should be given a course of training in their general duties, with a view particularly to social problems, and in their specific duties and be required to pass theoretical and practical examinations.

XVII. *Custodial Staff*

(1) A programme of intensive professional training for custodial staff is recommended. The following might serve as an example for the organization of such training in three stages:

(2) The first stage should take place in a penal institution, its aim being to familiarize the candidate with the special problems of the profession and at the same time to ascertain whether he possesses the necessary qualities. During this initial phase, the candidate should not be given any responsibility, and his work should be constantly supervised by a member of the regular staff. The director should arrange an elementary course in practical subjects for the candidates.

(3) During the second stage, the candidate should attend a school or course organized by the superior or central prison administration, which should be responsible for the theoretical and practical training of officers in professional subjects. Special attention should be paid to the technique of relations with the prisoners, based on the elementary principles of psychology and criminology. The training courses should moreover comprise lessons on the elements of penology, prison administration, penal law and related matters.

(4) It is desirable that during the first two stages candidates should be admitted and trained in groups, so as to obviate the possibility of their being prematurely employed in the service and to facilitate the organization of courses of training.

(5) The third stage, intended for candidates who have satisfactorily completed the first two and shown the greatest interest and a vocation for the service, should consist of actual service during which they will be expected to show that they possess all the requisite qualifications. They should also be offered an opportunity to attend more advanced training courses in psychology, criminology, penal law, penology and related subjects.

XVIII. *Directors or Executive Staff*

(1) As methods vary greatly from country to country at the present time, the necessity for adequate training, which directors and assistant directors should have received prior to their appointment in conformity with paragraph XIII above, should be recognized as a general rule.

(2) Where persons from the outside with no previous experience of the work but with proved experience in similar fields are recruited as directors or assistant directors, they should, before taking up their duties, receive theoretical training and gain practical experience of prison work for a reasonable period, it being understood that a diploma granted by a specialized vocational school or a university degree in a relevant subject may be considered as sufficient theoretical training.

XIX. Specialized Staff

The initial training to be required from specialized staff is determined by the conditions of recruitment, as described in paragraph XIV above.

XX. Regional Training Institutes for Prison Personnel

The establishment of regional institutes for the training of the staff of penal and correctional institutions should be encouraged.

XXI. Physical Training and Instruction in the Use of Arms

(1) Prison officers shall be given special physical training to enable them to restrain aggressive prisoners by the means prescribed by the authorities in accordance with the relevant rules and regulations.

(2) Officers who are provided with arms shall be trained in their use and instructed in the regulations governing their use.

XXII. In-service Training

(1) After taking up their duties and during their career, staff should maintain and improve their knowledge and professional capacity by attending advanced courses of in-service training which are to be organized periodically.

(2) The in-service training of custodial staff should be concerned with questions of principle and technique rather than solely with rules and regulations.

(3) Whenever any type of special training is required it should be at the expense of the State and those undergoing training should receive the pay and allowances of their grade. Supplementary training to fit the officer for promotion may be at the expense of the officer and in his own time.

XXIII. Discussion Groups, Visits to Institutions, Seminars for Senior Personnel

(1) For senior staff, group discussions are recommended on matters of practical interest rather than on academic subjects, combined with visits to different types of institutions, including those outside the penal system. It would be desirable to invite specialists from other countries to participate in such meetings.

(2) It is also recommended that exchanges be organized between various countries in order to allow senior personnel to obtain practical experience in institutions of other countries.

XXIV. Joint Consultation, Visits and Meetings for all Grades of Staff

(1) Methods of joint consultation should be established to enable all grades of prison personnel to express their opinion on the methods used in the treatment of prisoners. Moreover, lectures, visits to other institutions and, if possible, regular seminars should be organized for all categories of staff.

(2) It is also recommended that meetings should be arranged at which the staff may exchange information and discuss questions of professional interest.

C. OPEN PENAL AND CORRECTIONAL INSTITUTIONS

Resolution Adopted on 29 August 1955

The First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders,

Having adopted recommendations, annexed to the present resolution on the question of open penal and correctional institutions,

1. Requests the Secretary-General, in accordance with paragraph (d) of the annex to resolution 415 (V) of the General Assembly of the United Nations, to submit these recommendations to the Social Commission of the Economic and Social Council for approval;

2. Expresses the hope that the Economic and Social Council will endorse these recommendations and draw them to the attention of governments, recommending that governments take them as fully as possible into account in their practice and when considering legislative and administrative reforms;

3. Expresses also the wish that the Economic and Social Council request the Secretary-General to give the widest publicity to these recommendations and authorize him to collect periodically information on the matter from the various countries, and to publish such information.

Annex

RECOMMENDATIONS ON OPEN PENAL AND CORRECTIONAL INSTITUTIONS

I. An open institution is characterized by the absence of material or physical precautions against escape (such as walls, locks, bars, armed or other special security guards), and by a system based on self-discipline and the inmate's sense of responsibility towards the group in which he lives. This system encourages the inmate to use the freedom accorded to him without abusing it. It is these characteristics which distinguish the open institution from other types of institutions, some of which are run on the same principles without, however, realizing them to the full.

II. The open institution ought, in principle, to be an independent establishment; it may, however, where necessary, form a separate annex to an institution of another type.

III. In accordance with each country's prison system, prisoners may be sent to such an institution either at the beginning of their sentence or after they have served part of it in an institution of a different type.

IV. The criterion governing the selection of prisoners for admission to an open institution should be, not the particular penal or correctional category to which the offender belongs, nor the length of his sentence, but his suitability for admission to an open institution and the fact that his social readjustment is more likely to be achieved by such a system than by treatment under other forms of detention. The selection should, as far as possible, be made on the basis of a medico-psychological examination and a social investigation.

V. Any inmate found incapable of adapting himself to treatment in an open institution or whose conduct is seriously detrimental to the proper control of the institution or has an unfortunate effect on the behaviour of other inmates should be transferred to an institution of a different type.

VI. The success of an open institution depends on the fulfilment of the following conditions in particular:

(a) If the institution is situated in the country, it should not be so isolated as to obstruct the purpose of the institution or to cause excessive inconvenience to the staff.

(b) With a view to their social rehabilitation, prisoners should be employed in work which will prepare them for useful and remunerative employment after release. While the provision of agricultural work is an advantage, it is desirable also to provide workshops in which the prisoners can receive vocational and industrial training.

(c) If the process of social readjustment is to take place in an atmosphere of trust, it is essential that the members of the staff should be acquainted with and understand the character and special needs of each prisoner and that they should be capable of exerting a wholesome moral influence. The selection of the staff should be governed by these considerations.

(d) For the same reason, the number of inmates should remain within such bounds as to enable the director and senior officers of the staff to become thoroughly acquainted with each prisoner.

(e) It is necessary to obtain the effective co-operation of the public in general and of the surrounding community in particular for the operation of open institutions. For this purpose it is therefore, among other things, necessary to inform the public of the aims and methods of each open institution, and also of the fact that the system applied in it requires a considerable moral effort on the part of the prisoner. In this connection, local and national media of information may play a valuable part.

VII. In applying the system of open institutions each country, with due regard for its particular social, economic and cultural conditions, should be guided by the following observations:

(a) Countries which are experimenting with the open system for the first time should refrain from laying down rigid and detailed regulations in advance for the operation of open institutions;

(b) during the experimental stage they should be guided by the methods of organization and the procedure already found to be effective in countries which are more advanced in this respect.

VIII. While in the open institution the risk of escape and the danger that the inmate may make improper use of his contacts with the outside world are admittedly greater than in other types of penal institutions, these disadvantages are amply outweighed by the following advantages, which make the open institution superior to the other types of institution:

(a) The open institution is more favourable to the social readjustment of the prisoners and at the same time more conducive to their physical and mental health.

(b) The flexibility inherent in the open system is expressed in a liberalization of the regulations; the tensions of prison life are relieved and discipline consequently improves. Moreover, the absence of material and physical constraint and the relations of greater confidence between prisoners and staff tend to create in the prisoners a genuine desire for social readjustment.

(c) The conditions of life in open institutions resemble more closely those of normal life. Consequently, desirable contacts can more easily be arranged with the outside world and the inmate can thus be brought to realize that he has not severed all

links with society; in this connection it might perhaps be possible to arrange, for instance, group walks, sporting competitions with outside teams, and even individual leave of absence, particularly for the purpose of preserving family ties.

(d) The same measure is less costly if applied in an open institution than in an institution of another type, in particular because of lower building costs and, in the case of an agricultural institution, the higher income obtained from cultivation, if cultivation is organized in a rational manner.

IX. In conclusion, the United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders-

(a) considers that the open institution marks an important step in the development of modern prison systems and represents one of the most successful applications of the principle of the individualization, of penalties with a view to social readjustment;

(b) believes that the system of open institutions could contribute to decreasing the disadvantages of short term sentences of imprisonment;

(c) consequently recommends the extension of the open system to the largest possible number of prisoners, subject to the fulfilment of the conditions set forth in the foregoing recommendations;

(d) recommends the compilation of statistics supplemented by follow-up studies conducted, in so far as possible, with the help of independent scientific authorities, which will make it possible to assess, from the point of view of recidivism and social rehabilitation, the results of treatment in open institutions.

BYLAE B
BEIJING REËLS

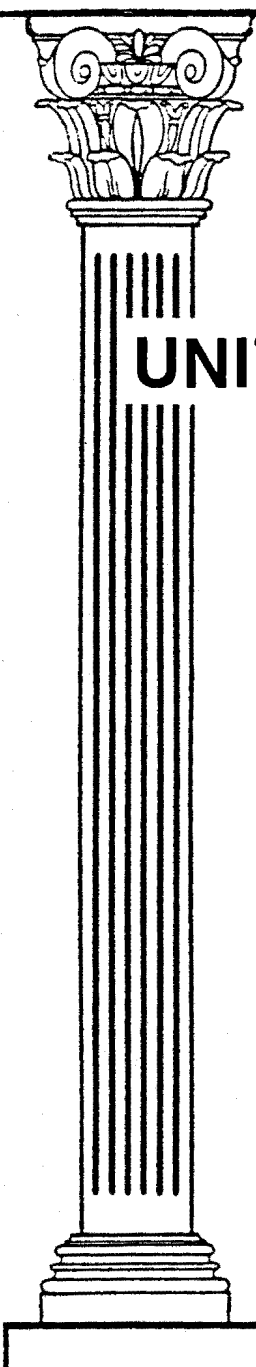

The Beijing Rules

**UNITED NATIONS
STANDARD MINIMUM RULES
FOR THE ADMINISTRATION
OF JUVENILE JUSTICE**

UNITED NATIONS

Department of Public Information

New York, 1986

United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (Beijing Rules)

PART ONE.

General principles

1. *Fundamental perspectives*

- 1.1 Member States shall seek, in conformity with their respective general interests, to further the well-being of the juvenile and her or his family.
- 1.2 Member States shall endeavour to develop conditions that will ensure for the juvenile a meaningful life in the community, which, during that period in life when she or he is most susceptible to deviant behaviour, will foster a process of personal development and education that is as free from crime and delinquency as possible.
- 1.3 Sufficient attention shall be given to positive measures that involve the full mobilization of all possible resources, including the family, volunteers and other community groups, as well as schools and other community institutions, for the purpose of promoting the well-being of the juvenile, with a view to reducing the need for intervention under the law, and of effectively, fairly and humanely dealing with the juvenile in conflict with the law.
- 1.4 Juvenile justice shall be conceived as an integral part of the national development process of each country, within a comprehensive framework of social justice for all juveniles, thus, at the same time, contributing to the protection of the young and the maintenance of a peaceful order in society.
- 1.5 These Rules shall be implemented in the context of economic, social and cultural conditions prevailing in each Member State.
- 1.6 Juvenile justice services shall be systematically developed and coordinated with a view to improving and sustaining the competence of personnel involved in the services, including their methods, approaches and attitudes.

Commentary

These broad fundamental perspectives refer to comprehensive social policy in general and aim at promoting juvenile welfare to the greatest possible extent, which will minimize the necessity of intervention by the juvenile justice system, and in turn, will reduce the harm that may be caused by any intervention. Such care measures for the young, before the onset of delinquency, are basic policy requisites designed to obviate the need for the application of the Rules.

Rules 1.1 to 1.3 point to the important role that a constructive social policy for juveniles will play, *inter alia*, in the prevention of juvenile crime and delinquency. Rule 1.4 defines juvenile justice as an integral part of social justice for juveniles, while rule 1.6 refers to the necessity of constantly improving juvenile justice, without falling behind the development of progressive social policy for juveniles in general and bearing in mind the need for consistent improvement of staff services.

Rule 1.5 seeks to take account of existing conditions in Member States which would cause the manner of implementation of particular rules necessarily to be different from the manner adopted in other States.

2. *Scope of the Rules and definitions used*

- 2.1 The following Standard Minimum Rules shall be applied to juvenile offenders impartially, without distinction of any kind, for example as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinions, national or social origin, property, birth or other status.
- 2.2 For purposes of these Rules, the following definitions shall be applied by Member States in a manner which is compatible with their respective legal systems and concepts:
  - (a) A *juvenile* is a child or young person who, under the respective legal systems, may be dealt with for an offence in a manner which is different from an adult;

Introduction

In 1980, the Sixth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, meeting in Caracas, Venezuela, set out several basic principles that it felt should be reflected in a set of rules to be developed for the administration of juvenile justice in order to protect the fundamental human rights of juveniles in trouble with the law. The rules could then serve as a model for United Nations Member States in the treatment of juvenile offenders. The Congress recommended that the Committee on Crime Prevention and Control, a standing committee of the Economic and Social Council, be requested to develop such rules.

During the years that followed, the Committee formulated the draft rules in collaboration with the United Nations Social Defence Research Institute, the United Nations regional institutes and the United Nations Secretariat. They were endorsed, in principle, by regional preparatory meetings for the Seventh United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, and amended and agreed upon at an Interregional Preparatory Meeting held at Beijing, China, from 14 to 18 May 1984.

Presented by the Economic and Social Council to the Seventh Congress, held at Milan, Italy, in August and September 1985, the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (known as "the Beijing Rules") were approved on 6 September 1985 by the Seventh Congress, which recommended them to the General Assembly for adoption. The Assembly adopted the Rules on 29 November, annexing them to its resolution 40/33.

The Rules, adapted to the aims and spirit of juvenile justice systems in all parts of the world—i.e. systems within diverse national settings and legal structures—set out what was accepted to be good general principle and practice in the administration of justice for juveniles. They represent the minimum conditions which are accepted as suitable by the United Nations for the handling of juvenile offenders under any system of dealing with such persons. Commentaries accompanying the text were intended to be read as an essential part of the document.

The Rules and commentaries are reproduced in this pamphlet.

The General Assembly,
Bearing in mind the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, as well as other international human rights instruments pertaining to the rights of young persons,

Also bearing in mind that 1985 was designated the International Youth Year: Participation, Development, Peace and that the international community has placed importance on the protection and promotion of the rights of the young, as witnessed by the significance attached to the Declaration of the Rights of the Child,

Recalling resolution 4 adopted by the Sixth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, which called for the development of standard minimum rules for the administration of juvenile justice and the care of juveniles, which could serve as a model for Member States,

Recalling also Economic and Social Council decision 1984/153 of 25 May 1984, by which the draft rules were forwarded to the Seventh United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, held at Milan, Italy, from 26 August to 6 September 1985, through the Interregional Preparatory Meeting, held at Beijing from 14 to 18 May 1984,

Recognizing that the young, owing to their early stage of human development, require particular care and assistance with regard to physical, mental and social development, and require legal protection in conditions of peace, freedom, dignity and security,

Considering that existing national legislation, policies and practices may well require review and amendment in view of the standards contained in the rules,

Considering further that, although such standards may seem difficult to achieve at present in view of existing social, economic, cultural, political and legal conditions, they are nevertheless intended to be attainable as a policy minimum,

1. *Notes with appreciation* the work carried out by the Committee on Crime Prevention and Control, the Secretary-General, the United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders and other United Nations institutes in the development of the Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice;

2. *Takes note with appreciation* of the report of the Secretary-General on the draft Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice;

3. *Commends* the Interregional Preparatory Meeting held at Beijing for having finalized the text of the rules submitted to the Seventh United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders for consideration and final action;

4. *Adopts* the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice

recommended by the Seventh Congress, contained in the annex to the present resolution, and approves the recommendation of the Seventh Congress that the Rules should be known as "the Beijing Rules";

5. *Invites* Member States to adapt, wherever this is necessary, their national legislation, policies and practices, particularly in training juvenile justice personnel, to the Beijing Rules and to bring the Rules to the attention of relevant authorities and the public in general;

6. *Calls upon* the Committee on Crime Prevention and Control to formulate measures for the effective implementation of the Beijing Rules, with the assistance of the United Nations institutes on the prevention of crime and the treatment of offenders;

7. *Invites* Member States to inform the Secretary-General on the implementation of the Beijing Rules and to report regularly to the Committee on Crime Prevention and Control on the results achieved;

8. *Requests* Member States and the Secretary-General to undertake research and to develop a data base with respect to effective policies and practices in the administration of juvenile justice;

9. *Requests* the Secretary-General and invites Member States to ensure the widest possible dissemination of the text of the Beijing Rules in all of the official languages of the United Nations, including the intensification of information activities in the field of juvenile justice;

10. *Requests* the Secretary-General to develop pilot projects on the implementation of the Beijing Rules;

11. *Requests* the Secretary-General and Member States to provide the necessary resources to ensure the successful implementation of the Beijing Rules, in particular in the areas of recruitment, training and exchange of personnel, research and evaluation, and the development of new alternatives to institutionalization;

12. *Requests* the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders to review the progress made in the implementation of the Beijing Rules and of the recommendations contained in the present resolution, under a separate agenda item on juvenile justice;

13. *Urges* all relevant organs of the United Nations system, in particular the regional commissions and specialized agencies, the United Nations institutes for the prevention of crime and the treatment of offenders, other intergovernmental organizations and non-governmental organizations to collaborate with the Secretariat and to take the necessary measures to ensure a concerted and sustained effort, within their respective fields of technical competence, to implement the principles contained in the Beijing Rules.

Adopted by the General Assembly
on 29 November 1985

- (b) An *offence* is any behaviour (act or omission) that is punishable by law under the respective legal systems;
- (c) A *juvenile offender* is a child or young person who is alleged to have committed or who has been found to have committed an offence.

2.3 Efforts shall be made to establish, in each national jurisdiction, a set of laws, rules and provisions specifically applicable to juvenile offenders and institutions and bodies entrusted with the functions of the administration of juvenile justice and designed:

- (a) To meet the varying needs of juvenile offenders, while protecting their basic rights;
- (b) To meet the needs of society;
- (c) To implement the following rules thoroughly and fairly.

Commentary

The Standard Minimum Rules are deliberately formulated so as to be applicable within different legal systems and, at the same time, to set some minimum standards for the handling of juvenile offenders under any definition of a juvenile and under any system of dealing with juvenile offenders. The Rules are always to be applied impartially and without distinction of any kind.

Rule 2.1 therefore stresses the importance of the Rules always being applied impartially and without distinction of any kind. The rule follows the formulation of principle 2 of the Declaration of the Rights of the Child.

Rule 2.2 defines "juvenile" and "offence" as the components of the notion of the "juvenile offender", who is the main subject of these Standard Minimum Rules (see, however, also rules 3 and 4). It should be noted that age limits will depend on, and are explicitly made dependent on, each respective legal system, thus fully respecting the economic, social, political, cultural and legal systems of Member States. This makes for a wide variety of ages coming under the definition of "juvenile", ranging from 7 years to 18 years or above. Such a variety seems inevitable in view of the different national legal systems and does not diminish the impact of these Standard Minimum Rules.

Rule 2.3 is addressed to the necessity of specific national legislation for the optimal implementation of these Standard Minimum Rules, both legally and practically.

3. *Extension of the Rules*

- 3.1 The relevant provisions of the Rules shall be applied not only to juvenile offenders but also to juveniles who may be proceeded against for any specific behaviour that would not be punishable if committed by an adult.
- 3.2 Efforts shall be made to extend the principles embodied in the Rules to all juveniles who are dealt with in welfare and care proceedings.
- 3.3 Efforts shall also be made to extend the principles embodied in the Rules to young adult offenders.

Commentary

Rule 3 extends the protection afforded by the Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice to cover:

(a) The so-called "status offences" prescribed in various national legal systems where the range of behaviour considered to be an offence is wider for juveniles than it is for adults (for example, truancy, school and family disobedience, public drunkenness, etc.) (rule 3.1);

(b) Juvenile welfare and care proceedings (rule 3.2);

(c) Proceedings dealing with young adult offenders, depending of course on each given age limit (rule 3.3).

The extension of the Rules to cover these three areas seems to be justified. Rule 3.1 provides minimum guarantees in those fields, and rule 3.2 is considered a desirable step in the direction of more fair, equitable and humane justice for all juveniles in conflict with the law.

4. *Age of criminal responsibility*

- 4.1 In those legal systems recognizing the concept of the age of criminal responsibility for juveniles, the beginning of that age shall not be fixed at too low an age level, bearing in mind the facts of emotional, mental and intellectual maturity.

Commentary

The minimum age of criminal responsibility differs widely owing to history and culture. The modern approach would be to consider whether a child can live up to the moral and psychological components of criminal responsibility; that is, whether a child, by virtue of her or his individual discernment and understand-

ing, can be held responsible for essentially anti-social behaviour. If the age of criminal responsibility is fixed too low or if there is no lower age limit at all, the notion of responsibility would become meaningless. In general, there is a close relationship between the notion of responsibility for delinquent or criminal behaviour and other social rights and responsibilities (such as marital status, civil majority, etc.).

Efforts should therefore be made to agree on a reasonable lowest age limit that is applicable internationally.

5. *Aims of juvenile justice*

5.1 The juvenile justice system shall emphasize the well-being of the juvenile and shall ensure that any reaction to juvenile offenders shall always be in proportion to the circumstances of both the offenders and the offence.

Commentary

Rule 5 refers to two of the most important objectives of juvenile justice. The first objective is the promotion of the well-being of the juvenile. This is the main focus of those legal systems in which juvenile offenders are dealt with by family courts or administrative authorities, but the well-being of the juvenile should also be emphasized in legal systems that follow the criminal court model, thus contributing to the avoidance of merely punitive sanctions. (See also rule 14.)

The second objective is "the principle of proportionality". This principle is well-known as an instrument for curbing punitive sanctions, mostly expressed in terms of just desert in relation to the gravity of the offence. The response to young offenders should be based on the consideration not only of the gravity of the offence but also of personal circumstances. The individual circumstances of the offender (for example social status, family situation, the harm caused by the offence or other factors affecting personal circumstances) should influence the proportionality of the reaction (for example by having regard to the offender's endeavour to indemnify the victim or to her or his willingness to turn to a wholesome and useful life).

By the same token, reactions aiming to ensure the welfare of the young offender may go beyond necessity and therefore infringe upon the fundamental rights of the young individual, as has been observed in some juvenile justice systems. Here, too, the proportionality of the reaction to

the circumstances of both the offender and the offence, including the victim, should be safeguarded.

In essence, rule 5 calls for no less and no more than a fair reaction in any given case of juvenile delinquency and crime. The issues combined in the rule may help to stimulate development in both regards: new and innovative types of reactions are as desirable as precautions against any undue widening of the net of formal social control over juveniles.

6. *Scope of discretion*

- 6.1 In view of the varying special needs of juveniles as well as the variety of measures available, appropriate scope for discretion shall be allowed at all stages of proceedings and at the different levels of juvenile justice administration, including investigation, prosecution, adjudication and the follow-up of dispositions.
- 6.2 Efforts shall be made, however, to ensure sufficient accountability at all stages and levels in the exercise of any such discretion.
- 6.3 Those who exercise discretion shall be specially qualified or trained to exercise it judiciously and in accordance with their functions and mandates.

Commentary

Rules 6.1, 6.2 and 6.3 combine several important features of effective, fair and humane juvenile justice administration: the need to permit the exercise of discretionary power at all significant levels of processing so that those who make determinations can take the actions deemed to be most appropriate in each individual case; and the need to provide checks and balances in order to curb any abuses of discretionary power and to safeguard the rights of the young offender. Accountability and professionalism are instruments best apt to curb broad discretion. Thus, professional qualifications and expert training are emphasized here as a valuable means of ensuring the judicious exercise of discretion in matters of juvenile offenders. (See also rules 1.6 and 2.2.) The formulation of specific guidelines on the exercise of discretion and the provision of systems of review, appeal and the like in order to permit scrutiny of decisions and accountability are emphasized in this context. Such mechanisms are not specified here, as they do not easily lend themselves to incorporation into international standard minimum rules, which cannot possibly cover all differences in justice systems.

7. Rights of juveniles

- 7.1 Basic procedural safeguards such as the presumption of innocence, the right to be notified of the charges, the right to remain silent, the right to counsel, the right to the presence of a parent or guardian, the right to confront and cross-examine witnesses and the right to appeal to a higher authority shall be guaranteed at all stages of proceedings.

Commentary

Rule 7.1 emphasizes some important points that represent essential elements for a fair and just trial and that are internationally recognized in existing human rights instruments. (See also rule 14.) The presumption of innocence, for instance, is also to be found in article 11 of the Universal Declaration of Human Rights and in article 14, paragraph 2, of the International Covenant on Civil and Political Rights.

Rules 14 *seq.* of these Standard Minimum Rules specify issues that are important for proceedings in juvenile cases, in particular, while rule 7.1 affirms the most basic procedural safeguards in a general way.

8. Protection of privacy

- 8.1 The juvenile's right to privacy shall be respected at all stages in order to avoid harm being caused to her or him by undue publicity or by the process of labelling.
- 8.2 In principle, no information that may lead to the identification of a juvenile offender shall be published.

Commentary

Rule 8 stresses the importance of the protection of the juvenile's right to privacy. Young persons are particularly susceptible to stigmatization. Criminological research into labelling processes has provided evidence of the detrimental effects (of different kinds) resulting from the permanent identification of young persons as "delinquent" or "criminal".

Rule 8 also stresses the importance of protecting the juvenile from the adverse effects that may result from the publication in the mass media of information about the case (for example the names of young offenders, alleged or convicted). The interest of the individual should be protected and upheld, at least in principle. (The general contents of rule 8 are further specified in rule 21.)

9. Saving clause

- 9.1 Nothing in these Rules shall be interpreted as precluding the application of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners adopted by the United Nations and other human rights instruments and standards recognized by the international community that relate to the care and protection of the young.

Commentary

Rule 9 is meant to avoid any misunderstanding in interpreting and implementing the present Rules in conformity with principles contained in relevant existing or emerging international human rights instruments and standards—such as the Universal Declaration of Human Rights; the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights and the International Covenant on Civil and Political Rights; and the Declaration of the Rights of the Child and the draft convention on the rights of the child. It should be understood that the application of the present Rules is without prejudice to any such international instruments which may contain provisions of wider application. (See also rule 27.)

PART TWO.

Investigation and prosecution

10. Initial contact

- 10.1 Upon the apprehension of a juvenile, her or his parents or guardian shall be immediately notified of such apprehension, and, where such immediate notification is not possible, the parents or guardian shall be notified within the shortest possible time thereafter.
- 10.2 A judge or other competent official or body shall, without delay, consider the issue of release.
- 10.3 Contacts between the law enforcement agencies and a juvenile offender shall be managed in such a way as to respect the legal status of the juvenile, promote the well-being of the juvenile and avoid harm to her or him, with due regard to the circumstances of the case.

Commentary

Rule 10.1 is in principle contained in rule 92 of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners.

The question of release (rule 10.2) shall be considered without delay by a judge or other competent official. The latter refers to any person or institution in the broadest sense of the term, including community boards or police authorities having power to release an arrested person. (See also the International Covenant on Civil and Political Rights, article 9, paragraph 3.)

Rule 10.3 deals with some fundamental aspects of the procedures and behaviour on the part of the police and other law enforcement officials in cases of juvenile crime. To "avoid harm" admittedly is flexible wording and covers many features of possible interaction (for example the use of harsh language, physical violence or exposure to the environment). Involvement in juvenile justice processes in itself can be "harmful" to juveniles; the term "avoid harm" should be broadly interpreted, therefore, as doing the least harm possible to the juvenile in the first instance, as well as any additional or undue harm. This is especially important in the initial contact with law enforcement agencies, which might profoundly influence the juvenile's attitude towards the State and society. Moreover, the success of any further intervention is largely dependent on such initial contacts. Compassion and kind firmness are important in these situations.

11. Diversion

- 11.1 Consideration shall be given, wherever appropriate, to dealing with juvenile offenders without resorting to formal trial by the competent authority, referred to in rule 14.1 below.
- 11.2 The police, the prosecution or other agencies dealing with juvenile cases shall be empowered to dispose of such cases, at their discretion, without recourse to formal hearings, in accordance with the criteria laid down for that purpose in the respective legal system and also in accordance with the principles contained in these Rules.
- 11.3 Any diversion involving referral to appropriate community or other services shall require the consent of the juvenile, or her or his parents or guardian, provided that such decision to refer a case shall be subject to review by a competent authority, upon application.

- 11.4 In order to facilitate the discretionary disposition of juvenile cases, efforts shall be made to provide for community programmes, such as temporary supervision and guidance, restitution, and compensation of victims.

Commentary

Diversion, involving removal from criminal justice processing and, frequently, redirection to community support services, is commonly practised on a formal and informal basis in many legal systems. This practice serves to hinder the negative effects of subsequent proceedings in juvenile justice administration (for example the stigma of conviction and sentence). In many cases, non-intervention would be the best response. Thus, diversion at the outset and without referral to alternative (social) services may be the optimal response. This is especially the case where the offence is of a non-serious nature and where the family, the school or other informal social control institutions have already reacted, or are likely to react, in an appropriate and constructive manner.

As stated in rule 11.2, diversion may be used at any point of decision-making—by the police, the prosecution or other agencies such as the courts, tribunals, boards or councils. It may be exercised by one authority or several or all authorities, according to the rules and policies of the respective systems and in line with the present Rules. It need not necessarily be limited to petty cases, thus rendering diversion an important instrument.

Rule 11.3 stresses the important requirement of securing the consent of the young offender (or the parent or guardian) to the recommended diversionary measure(s). (Diversion to community service without such consent would contradict the Abolition of Forced Labour Convention.) However, this consent should not be left unchallengeable, since it might sometimes be given out of sheer desperation on the part of the juvenile. The rule underlines that care should be taken to minimize the potential for coercion and intimidation at all levels in the diversion process. Juveniles should not feel pressured (for example in order to avoid court appearance) or be pressured into consenting to diversion programmes. Thus, it is advocated that provision should be made for an objective appraisal of the appropriateness of dispositions involving young offenders by a "competent authority upon application". (The "competent authority" may be different from that referred to in rule 14.)

Rule 11.4 recommends the provision of viable alternatives to juvenile justice processing in the form of community-based diversion. Programmes that involve settlement by victim restitution and those that seek to avoid future conflict with the law through temporary supervision and guidance are especially commended. The merits of individual cases would make diversion appropriate, even when more serious offences have been committed (for example first offence, the act having been committed under peer pressure, etc.).

12. Specialization within the police

12.1 In order to best fulfil their functions, police officers who frequently or exclusively deal with juveniles or who are primarily engaged in the prevention of juvenile crime shall be specially instructed and trained. In large cities, special police units should be established for that purpose.

Commentary

Rule 12 draws attention to the need for specialized training for all law enforcement officials who are involved in the administration of juvenile justice. As police are the first point of contact with the juvenile justice system, it is most important that they act in an informed and appropriate manner.

While the relationship between urbanization and crime is clearly complex, an increase in juvenile crime has been associated with the growth of large cities, particularly with rapid and unplanned growth. Specialized police units would therefore be indispensable, not only in the interest of implementing specific principles contained in the present instrument (such as rule 1.6) but more generally for improving the prevention and control of juvenile crime and the handling of juvenile offenders.

13. Detention pending trial

- 13.1 Detention pending trial shall be used only as a measure of last resort and for the shortest possible period of time.
- 13.2 Whenever possible, detention pending trial shall be replaced by alternative measures, such as close supervision, intensive care or placement with a family or in an educational setting or home.
- 13.3 Juveniles under detention pending trial shall be entitled to all rights and guarantees of the Standard Minimum Rules for the Treatment of

Prisoners adopted by the United Nations.

- 13.4 Juveniles under detention pending trial shall be kept separate from adults and shall be detained in a separate institution or in a separate part of an institution also holding adults.
- 13.5 While in custody, juveniles shall receive care, protection and all necessary individual assistance—social, educational, vocational, psychological, medical and physical—that they may require in view of their age, sex and personality.

Commentary

The danger to juveniles of “criminal contamination” while in detention pending trial must not be underestimated. It is therefore important to stress the need for alternative measures. By doing so, rule 13.1 encourages the devising of new and innovative measures to avoid such detention in the interest of the well-being of the juvenile.

Juveniles under detention pending trial are entitled to all the rights and guarantees of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners as well as the International Covenant on Civil and Political Rights, especially article 9 and article 10, paragraphs 2 (b) and 3.

Rule 13.4 does not prevent States from taking other measures against the negative influences of adult offenders which are at least as effective as the measures mentioned in the rule.

Different forms of assistance that may become necessary have been enumerated to draw attention to the broad range of particular needs of young detainees to be addressed (for example females or males, drug addicts, alcoholics, mentally ill juveniles, young persons suffering from the trauma, for example, of arrest, etc.).

Varying physical and psychological characteristics of young detainees may warrant classification measures by which some are kept separate while in detention pending trial, thus contributing to the avoidance of victimization and rendering more appropriate assistance.

The Sixth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, in its resolution 4 on juvenile justice standards, specified that the Rules, *inter alia*, should reflect the basic principle that pre-trial detention should be used only as a last resort, that no minors should be held in a facility where they are vulnerable to the negative influences of adult detainees and that account should always be taken of the needs particular to their stage of development.

PART THREE.

adjudication and disposition

14. *Competent authority to adjudicate*

- 14.1 Where the case of a juvenile offender has not been diverted (under rule 11), she or he shall be dealt with by the competent authority (court, tribunal, board, council, etc.) according to the principles of a fair and just trial.
- 14.2 The proceedings shall be conducive to the best interests of the juvenile and shall be conducted in an atmosphere of understanding, which shall allow the juvenile to participate therein and to express herself or himself freely.

Commentary

It is difficult to formulate a definition of the competent body or person that would universally describe an adjudicating authority. "Competent authority" is meant to include those who preside over courts or tribunals (composed of a single judge or of several members), including professional and lay magistrates as well as administrative boards (for example the Scottish and Scandinavian systems) or other more informal community and conflict resolution agencies of an adjudicatory nature.

The procedure for dealing with juvenile offenders shall in any case follow the minimum standards that are applied almost universally for any criminal defendant under the procedure known as "due process of law". In accordance with due process, a "fair and just trial" includes such basic safeguards as the presumption of innocence, the presentation and examination of witnesses, the common legal defences, the right to remain silent, the right to have the last word in a hearing, the right to appeal, etc. (See also rule 7.1.)

15. *Legal counsel, parents and guardians*

- 15.1 Throughout the proceedings the juvenile shall have the right to be represented by a legal adviser or to apply for free legal aid where there is provision for such aid in the country.
- 15.2 The parents or the guardian shall be entitled to participate in the

proceedings and may be required by the competent authority to attend them in the interest of the juvenile. They may, however, be denied participation by the competent authority if there are reasons to assume that such exclusion is necessary in the interest of the juvenile.

Commentary

Rule 15.1 uses terminology similar to that found in rule 93 of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners. Whereas legal counsel and free legal aid are needed to assure the juvenile legal assistance, the right of the parents or guardian to participate as stated in rule 15.2 should be viewed as general psychological and emotional assistance to the juvenile—a function extending throughout the procedure.

The competent authority's search for an adequate disposition of the case may profit, in particular, from the co-operation of the legal representatives of the juvenile (or, for that matter, some other personal assistant who the juvenile can and does really trust). Such concern can be thwarted if the presence of parents or guardians at the hearings plays a negative role, for instance, if they display a hostile attitude towards the juvenile; hence, the possibility of their exclusion must be provided for.

16. *Social inquiry reports*

- 16.1 In all cases except those involving minor offences, before the competent authority renders a final disposition prior to sentencing, the background and circumstances in which the juvenile is living or the conditions under which the offence has been committed shall be properly investigated so as to facilitate judicious adjudication of the case by the competent authority.

Commentary

Social inquiry reports (social reports or pre-sentence reports) are an indispensable aid in most legal proceedings involving juveniles. The competent authority should be informed of relevant facts about the juvenile, such as social and family background, school career, educational experiences, etc. For this purpose, some jurisdictions use special social services or personnel attached to the court or board. Other personnel, including probation officers, may serve the same function. The rule therefore requires that adequate social

services should be available to deliver social inquiry reports of a qualified nature.

17. *Guiding principles in adjudication and disposition*

- 17.1 The disposition of the competent authority shall be guided by the following principles:
- (a) The reaction taken shall always be in proportion not only to the circumstances and the gravity of the offence but also to the circumstances and the needs of the juvenile as well as to the needs of the society;
  - (b) Restrictions on the personal liberty of the juvenile shall be imposed only after careful consideration and shall be limited to the possible minimum;
  - (c) Deprivation of personal liberty shall not be imposed unless the juvenile is adjudicated of a serious act involving violence against another person or of persistence in committing other serious offences and unless there is no other appropriate response;
  - (d) The well-being of the juvenile shall be the guiding factor in the consideration of her or his case.
- 17.2 Capital punishment shall not be imposed for any crime committed by juveniles.
- 17.3 Juveniles shall not be subject to corporal punishment.
- 17.4 The competent authority shall have the power to discontinue the proceedings at any time.

Commentary

The main difficulty in formulating guidelines for the adjudication of young persons stems from the fact that there are unresolved conflicts of a philosophical nature, such as the following:

- (a) Rehabilitation versus just desert;
- (b) Assistance versus repression and punishment;
- (c) Reaction according to the singular merits of an individual case versus reaction according to the protection of society in general;
- (d) General deterrence versus individual incapacitation.

The conflict between these approaches is more pronounced in juvenile cases than in adult cases. With the variety of causes and reactions characterizing juvenile cases, these alternatives become intricately interwoven.

It is not the function of Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice to prescribe which approach is to be followed but rather to identify one that is most closely in consonance with internationally accepted principles. Therefore the essential elements as laid down in rule 17.1, in particular in subparagraphs (a) and (c), are mainly to be understood as practical guidelines that should ensure a common starting-point; if heeded by the concerned authorities (see also rule 5), they could contribute considerably to ensuring that the fundamental rights of juvenile offenders are protected, especially the fundamental rights of personal development and education.

Rule 17.1 (b) implies that strictly punitive approaches are not appropriate. Whereas in adult cases, and possibly also in cases of severe offences by juveniles, just desert and retributive sanctions might be considered to have some merit, in juvenile cases such considerations should always be outweighed by the interest of safeguarding the well-being and the future of the young person.

In line with resolution 8 of the Sixth United Nations Congress, rule 17.1 (b) encourages the use of alternatives to institutionalization to the maximum extent possible, bearing in mind the need to respond to the specific requirements of the young. Thus, full use should be made of the range of existing alternative sanctions and new alternative sanctions should be developed, bearing the public safety in mind. Probation should be granted to the greatest possible extent via suspended sentences, conditional sentences, board orders and other dispositions.

Rule 17.1 (c) corresponds to one of the guiding principles in resolution 4 of the Sixth Congress which aims at avoiding incarceration in the case of juveniles unless there is no other appropriate response that will protect the public safety.

The provision prohibiting capital punishment in rule 17.2 is in accordance with article 6, paragraph 5, of the International Covenant on Civil and Political Rights.

The provision against corporal punishment is in line with article 7 of the International Covenant on Civil and Political Rights and the Declaration on the Protection of All Persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, as well as the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment and the draft convention on the rights of the child.

The power to discontinue the proceedings at any time (rule 17.4) is a characteristic inherent in the handling of juvenile

offenders as opposed to adults. At any time, circumstances may become known to the competent authority which would make a complete cessation of the intervention appear to be the best disposition of the case.

18. Various disposition measures

- 18.1 A large variety of disposition measures shall be made available to the competent authority, allowing for flexibility so as to avoid institutionalization to the greatest extent possible. Such measures, some of which may be combined, include:
- (a) Care, guidance and supervision orders;
  - (b) Probation;
  - (c) Community service orders;
  - (d) Financial penalties, compensation and restitution;
  - (e) Intermediate treatment and other treatment orders;
  - (f) Orders to participate in group counselling and similar activities;
  - (g) Orders concerning foster care, living communities or other educational settings;
  - (h) Other relevant orders.
- 18.2 No juvenile shall be removed from parental supervision, whether partly or entirely, unless the circumstances of her or his case make this necessary.

Commentary

Rule 18.1 attempts to enumerate some of the important reactions and sanctions that have been practised and proved successful thus far, in different legal systems. On the whole they represent promising options that deserve replication and further development. The rule does not enumerate staffing requirements because of possible shortages of adequate staff in some regions; in those regions measures requiring less staff may be tried or developed.

The examples given in rule 18.1 have in common, above all, a reliance on and an appeal to the community for the effective implementation of alternative dispositions. Community-based correction is a traditional measure that has taken on many aspects. On that basis, relevant authorities should be encouraged to offer community-based services.

Rule 18.2 points to the importance of the family which, according to article 10, paragraph 1, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, is "the natural and fundamental group unit of society". Within the family, the parents have not only the right but also the responsibility to care for and supervise their chil-

dren. Rule 18.2, therefore, requires that the separation of children from their parents is a measure of last resort. It may be resorted to only when the facts of the case clearly warrant this grave step (for example child abuse).

19. Least possible use of institutionalization

- 19.1 The placement of a juvenile in an institution shall always be a disposition of last resort and for the minimum necessary period.

Commentary

Progressive criminology advocates the use of non-institutional over institutional treatment. Little or no difference has been found in terms of the success of institutionalization as compared to non-institutionalization. The many adverse influences on an individual that seem unavoidable within any institutional setting evidently cannot be outbalanced by treatment efforts. This is especially the case for juveniles, who are vulnerable to negative influences. Moreover, the negative effects, not only of loss of liberty but also of separation from the usual social environment, are certainly more acute for juveniles than for adults because of their early stage of development.

Rule 19 aims at restricting institutionalization in two regards: in quantity ("last resort") and in time ("minimum necessary period"). Rule 19 reflects one of the basic guiding principles of resolution 4 of the Sixth United Nations Congress: a juvenile offender should not be incarcerated unless there is no other appropriate response. The rule, therefore, makes the appeal that if a juvenile must be institutionalized, the loss of liberty should be restricted to the least possible degree, with special institutional arrangements for confinement and bearing in mind the differences in kinds of offenders, offences and institutions. In fact, priority should be given to "open" over "closed" institutions. Furthermore, any facility should be of a correctional or educational rather than of a prison type.

20. Avoidance of unnecessary delay

- 20.1 Each case shall from the outset be handled expeditiously, without any unnecessary delay.

Commentary

The speedy conduct of formal procedures in juvenile cases is a paramount concern.

Otherwise whatever good may be achieved by the procedure and the disposition is at risk. As time passes, the juvenile will find it increasingly difficult, if not impossible, to relate the procedure and disposition to the offence, both intellectually and psychologically.

21. Records

- 21.1 Records of juvenile offenders shall be kept strictly confidential and closed to third parties. Access to such records shall be limited to persons directly concerned with the disposition of the case at hand or other duly authorized persons.
- 21.2 Records of juvenile offenders shall not be used in adult proceedings in subsequent cases involving the same offender.

Commentary

The rule attempts to achieve a balance between conflicting interests connected with records or files: those of the police, prosecution and other authorities in improving control versus the interests of the juvenile offender. (See also rule 8.) "Other duly authorized persons" would generally include, among others, researchers.

22. Need for professionalism and training

- 22.1 Professional education, in-service training, refresher courses and other appropriate modes of instruction shall be utilized to establish and maintain the necessary professional competence of all personnel dealing with juvenile cases.
- 22.2 Juvenile justice personnel shall reflect the diversity of juveniles who come into contact with the juvenile justice system. Efforts shall be made to ensure the fair representation of women and minorities in juvenile justice agencies.

Commentary

The authorities competent for disposition may be persons with very different backgrounds (magistrates in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and in regions influenced by the common law system; legally trained judges in countries using Roman law and in regions influenced by them; and elsewhere elected or appointed laymen or jurists, members of community-based boards, etc.). For all these authorities, a minimum train-

ing in law, sociology, psychology, criminology and behavioural sciences would be required. This is considered as important as the organizational specialization and independence of the competent authority.

For social workers and probation officers, it might not be feasible to require professional specialization as a prerequisite for taking over any function dealing with juvenile offenders. Thus, professional on-the-job instruction would be minimum qualifications.

Professional qualifications are an essential element in ensuring the impartial and effective administration of juvenile justice. Accordingly, it is necessary to improve the recruitment, advancement and professional training of personnel and to provide them with the necessary means to enable them to properly fulfil their functions.

All political, social, sexual, racial, religious, cultural or any other kind of discrimination in the selection, appointment and advancement of juvenile justice personnel should be avoided in order to achieve impartiality in the administration of juvenile justice. This was recommended by the Sixth Congress. Furthermore, the Sixth Congress called on Member States to ensure the fair and equal treatment of women as criminal justice personnel and recommended that special measures should be taken to recruit, train and facilitate the advancement of female personnel in juvenile justice administration.

PART FOUR.

Non-institutional treatment

23. *Effective implementation of disposition*

- 23.1 Appropriate provisions shall be made for the implementation of orders of the competent authority, as referred to in rule 14.1 above, by that authority itself or by some other authority as circumstances may require.
- 23.2 Such provisions shall include the power to modify the orders as the competent authority may deem necessary from time to time, provided that such modification shall be determined in accordance with the principles contained in these Rules.

Commentary

Disposition in juvenile cases, more so than in adult cases, tends to influence the offender's life for a long period of time.

The avoidance of negative influences through adult offenders and the safeguarding of the well-being of juveniles in an institutional setting, as stipulated in rule 26.3, are in line with one of the basic guiding principles of the Rules, as set out by the Sixth Congress in its resolution 4. The rule does not prevent States from taking other measures against the negative influences of adult offenders, which are at least as effective as the measures mentioned in the rule. (See also rule 13.4.)

Rule 26.4 addresses the fact that female offenders normally receive less attention than their male counterparts, as pointed out by the Sixth Congress. In particular, resolution 9 of the Sixth Congress calls for the fair treatment of female offenders at every stage of criminal justice processes and for special attention to their particular problems and needs while in custody. Moreover, this rule should also be considered in the light of the Caracas Declaration of the Sixth Congress, which, *inter alia*, calls for equal treatment in criminal justice administration, and against the background of the Declaration on the Elimination of Discrimination against Women and the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women.

The right of access (rule 26.5) follows from the provisions of rules 7.1, 10.1, 15.2 and 18.2. Inter-ministerial and inter-departmental co-operation (rule 26.6) are of particular importance in the interest of generally enhancing the quality of institutional treatment and training.

27. Application of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners adopted by the United Nations

- 27.1 The Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners and related recommendations shall be applicable as far as relevant to the treatment of juvenile offenders in institutions, including those in detention pending adjudication.
- 27.2 Efforts shall be made to implement the relevant principles laid down in the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners to the largest possible extent so as to meet the varying needs of juveniles specific to their age, sex and personality.

Commentary

The Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners were among the first instruments of this kind to be promul-

gated by the United Nations. It is generally agreed that they have had a world-wide impact. Although there are still countries where implementation is more an aspiration than a fact, those Standard Minimum Rules continue to be an important influence in the humane and equitable administration of correctional institutions.

Some essential protections covering juvenile offenders in institutions are contained in the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (accommodation, architecture, bedding, clothing, complaints and requests, contact with the outside world, food, medical care, religious service, separation of ages, staffing, work, etc.) as are provisions concerning punishment and discipline, and restraint for dangerous offenders. It would not be appropriate to modify those Standard Minimum Rules according to the particular characteristics of institutions for juvenile offenders within the scope of the Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice.

Rule 27 focuses on the necessary requirements for juveniles in institutions (rule 27.1) as well as on the varying needs specific to their age, sex and personality (rule 27.2). Thus, the objectives and content of the rule interrelates to the relevant provisions of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners.

28. Frequent and early recourse to conditional release

- 28.1 Conditional release from an institution shall be used by the appropriate authority to the greatest possible extent, and shall be granted at the earliest possible time.
- 28.2 Juveniles released conditionally from an institution shall be assisted and supervised by an appropriate authority and shall receive full support by the community.

Commentary

The power to order conditional release may rest with the competent authority, as mentioned in rule 14.1, or with some other authority. In view of this, it is adequate to refer here to the "appropriate" rather than to the "competent" authority.

Circumstances permitting, conditional release shall be preferred to serving a full sentence. Upon evidence of satisfactory progress towards rehabilitation, even offenders who had been deemed dangerous at the time of their institutionalization can be conditionally released whenever feasible. Like probation, such release may be conditional on the satisfactory fulfilment

of the requirements specified by the relevant authorities for a period of time established in the decision, for example relating to "good behaviour" of the offender, attendance in community programmes, residence in half-way houses, etc.

In the case of offenders conditionally released from an institution, assistance and supervision by a probation or other officer (particularly where probation has not yet been adopted) should be provided and community support should be encouraged.

29. *Semi-institutional arrangements*

29.1 Efforts shall be made to provide semi-institutional arrangements, such as half-way houses, educational homes, day-time training centres and other such appropriate arrangements that may assist juveniles in their proper reintegration into society.

Commentary

The importance of care following a period of institutionalization should not be underestimated. This rule emphasizes the necessity of forming a net of semi-institutional arrangements.

This rule also emphasizes the need for a diverse range of facilities and services designed to meet the different needs of young offenders re-entering the community and to provide guidance and structural support as an important step towards successful reintegration into society.

PART SIX.

Research, planning, policy formulation and evaluation

30. *Research as a basis for planning, policy formulation and evaluation*

30.1 Efforts shall be made to organize and promote necessary research as a basis for effective planning and policy formulation.

30.2 Efforts shall be made to review and appraise periodically the trends, problems and causes of juvenile delinquency and crime as well as the varying particular needs of juveniles in custody.

30.3 Efforts shall be made to establish a regular evaluative research mecha-

nism built into the system of juvenile justice administration and to collect and analyse relevant data and information for appropriate assessment and future improvement and reform of the administration.

30.4 The delivery of services in juvenile justice administration shall be systematically planned and implemented as an integral part of national development efforts.

Commentary

The utilization of research as a basis for an informed juvenile justice policy is widely acknowledged as an important mechanism for keeping practices abreast of advances in knowledge and the continuing development and improvement of the juvenile justice system. The mutual feedback between research and policy is especially important in juvenile justice. With rapid and often drastic changes in the life-styles of the young and in the forms and dimensions of juvenile crime, the societal and justice responses to juvenile crime and delinquency quickly become outmoded and inadequate.

Rule 30 thus establishes standards for integrating research into the process of policy formulation and application in juvenile justice administration. The rule draws particular attention to the need for regular review and evaluation of existing programmes and measures and for planning within the broader context of overall development objectives.

A constant appraisal of the needs of juveniles, as well as the trends and problems of delinquency, is a prerequisite for improving the methods of formulating appropriate policies and establishing adequate interventions, at both formal and informal levels. In this context, research by independent persons and bodies should be facilitated by responsible agencies, and it may be valuable to obtain and to take into account the views of juveniles themselves, not only those who come into contact with the system.

The process of planning must particularly emphasize a more effective and equitable system for the delivery of necessary services. Towards that end, there should be a comprehensive and regular assessment of the wide-ranging, particular needs and problems of juveniles and an identification of clear-cut priorities. In that connection, there should also be a co-ordination in the use of existing resources, including alternatives and community support that would be suitable in setting up specific procedures designed to implement and monitor established programmes.

NAME: .....
NAAM: .....
REGISTRATION NUMBER: .....
REGISTRASIENOMMER: .....
ADDRESS: .....
ADRES: .....
.....
.....

The Director of Public Prosecutions
Die Direkteur van Openbare Vervolgings
Private Bag X .....
Privaatsak X.....
.....
.....

NAME: .....
NAAM: .....
REGISTRATION NUMBER: .....
REGISTRASIENOMMER: .....
ADDRESS: .....
ADRES: .....
.....
.....

- THE CLERK OF THE COURT
DIE KLERK VAN DIE HOF
  - REGISTRAR OF THE HIGH COURT
GRIFFIER VAN DIE HOËRHOF
- .....
.....

Appeals

BYLAE C
WETGEWING EN BELEID :
AANHOUDINGSADMINISTRASIE
APËLLE

REPRESENTATIONS REGARDING: .....
VERTOë AANGAANDE: .....
DATE OF SENTENCE: .....
DATUM VAN VONNIS: .....
COURT: .....
HOF: .....
SENTENCE(S): .....
VONNIS(SE): .....
PLACE: .....
PLEK: .....
CASE NUMBER: .....
SAAKNOMMER: .....
CHARGE(S) (OFFENCE(S)): .....
AANKLAG(TE) (OORTREDING(S)): .....
MOTIVATION: .....
MOTIVERING: .....

* DELETE WHICHEVER IS NOT APPLICABLE
* SKRAP WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE

LIST OF RETURNS/COMPUTER REPORTS
LYS VAN OPGAWES/REKENAARVERSLAE

Paragraph in B-Order Paragraaf in B-Order	Contents Inhoud	Frequency Frekwensie
6.4	Awaiting-trials in detention for longer than three (3) months	Monthly
6.4	Verhoorafwagtendes langer as drie (3) maande in bewaring	Maandeliks

CONTROLLER, CHECKER AND EXECUTOR
KONTROLEUR, NASIENER EN UITVOERDER

Paragraph in B-Order Paragraaf in B-Order	Content Inhoud	Executor of task Uitvoerder van taak	Checker Nasiener	Controller Kontroleur	Controller Kontroleur
6.8	Discussions, Magistrates, State Prosecutors and South African Police Services regarding unsentenced prisoners in detention for longer than three (3) months (Control minutes)	Area Manager/ Head of Prison			
6.8	Samesprekings, Landdroste, Staatsaanklaers en Suid-Afrikaanse Polisie diens ten opsigte van gevangenes langer as drie (3) maande in bewaring (Kontroleer notules)	Areabestuurder/ Hoof van die Gevangenis			

CONTROLLER, CHECKER AND EXECUTOR
KONTROLEUR, NASIENER EN UITVOERDER

Paragraph in B-Order Paragraaf in B-Order	Contents Inhoud	Executor of task Uitvoerder van taak	Checker Nasiener	Controller Kontroleur	Controller Kontroleur
2.1.2(r)	Checking of informal hearings – G117(b) – Register for informal hearing – G363(a) – Capture on computer	Disciplinary Official (Daily)	Supervisor: Internal Custody (Daily)	Division Head: Operational Services (Monthly)	Head of the Prison (Monthly)
2.1.2(r)	Nasien van informele verhore – G117(b) – Register vir informele verhore – G363(a) – Vaslegging op rekenaar	Dissiplinêre Beampte (Daaglik)	Toesighouer: Binnebewaking (Daaglik)	Afdelingshoof: Operasionele Dienste (Maandeliks)	Hoof van die Gevangenis (Maandeliks)

Paragraph in B-Order Paragraaf in B-Order	Contents Inhoud	Executor of task Uitvoerder van taak	Checker Nasiener	Controller Kontroleur	Controller Kontroleur
3.2.2(a)	<p>Checking of formal hearings</p> <ul style="list-style-type: none"> - G117(b) - Register for formal hearing - G363(a) printout - Capture on computer 	Disciplinary Official (Daily)	Supervisor: Internal Custody (Daily)	Division Head: Operational Services (Monthly)	Head of the Prison (Monthly)
3.2.2(a)	<p>Nasien van formele verhore</p> <ul style="list-style-type: none"> - G117(b) - Register vir formele verhore - G363(a) rekenaaruitdruk - Vaslegging op rekenaar 	Dissiplinêre Beampte (Daagliks)	Toesighouer: Binnebewaking (Daagliks)	Afdelingshoof: Operasionele Dienste (Maandeliks)	Hoof van die Gevangenis (Maandeliks)

Paragraph in B-Order Paragraaf in B-Order	Contents Inhoud	Executor of task Uitvoerder van taak	Checker Nasiener	Controller Kontroleur	Controller Kontroleur
9.1	Controlling of disciplinary hearings	Disciplinary Official (Daily)	Division Head: Operational Services (Monthly)	Head of the Prison (Monthly)	
9.1	Kontrolering van dissiplinêre verhore	Dissiplinêre Beampte (Daagliks)	Afdelingshoof: Operasionele Dienste (Maandeliks)	Hoof van die Gevangenis (Maandeliks)	

CRITERIA OF AWARDING SPECIAL REMISSION OF SENTENCE**ESCAPE**

- Prisoner Z & X escape and prisoner A informs the official and helps to re-arrest the escapees = 3 months
- Prisoner Y sees prisoner Z & X escape gives information but did not help to re-arrest the escapees = 1 month
- Prisoner Z escapes from prison and is re-admitted for another crime and official does not notice that he/she is an escapee, prisoner Y points out that escapee = 1 month
- Prisoners in the cell grill/grilled the windows with the aim of escape and prisoner Y informs the officials before the escape takes place = 3 months
- Air Force prisoners have manufactured a cell key and prisoner Y informs the officials and such self-made keys are found = 6 months
- Prisoner Y gives information that prisoner X is in possession of visitor's card of prisoner Z when the working team leave the prison and that prisoner does not belong to that working team aiming to escape = 1 month

ATTACK/ASSAULT

- Prisoner Z & X attack/assault a prisoner/official with weapon and prisoner Y disarms the attackers and saves the life of such person = 6 months
- Prisoner Y has seen prisoners attacking/assaulting an official/prisoner but did not help the victims but he testifies in court against the attackers = 3 months
- Prisoner Y has seen prisoners assaulting a prisoner/official and raises alarm for help = 1 month
- Prisoner Y sees prisoner Z trying to hang him/herself and he/she informs the officials and saves the life of prisoner Z. = 1 month
- A gang of prisoners plan to hold officials hostage, prisoner Y & B tip the officials, and officials find that gang in possession of weapons = 3 months
- A gang of prisoners hold officials hostage and other brave prisoner attacks those gang prisoners and officials are saved = 18 months

- Prisoner Y finds an official being seriously injured/ill while guarding prisoners in the team, and this prisoner go and help and inform other officials
= 1 month
- Prisoner Y discovers that the official is very ill/injured and his/her fire-arm is not safe, this prisoner hands over that fire-arm to other officials for safety
= 6 months
- Prisoner Y, after discovering that the official in charge of his/her working team is very ill, takes the fire-arm for safety and there is no help nearby, and orders other inmates to carry that official and return to prison without escort and hands over the fire-arm to the prison authorities
= 12 months
- During the night, prisoner Y discovers that a cell door is not locked and he/she informs the official
= 1 month
- A prisoner helped the SAPS to trace his/her syndicates and the police have recommended that the prisoner be given special remission of sentence
= 3 months

DAGGA/MANDRAX

- Prisoner Y gives information that a prisoner/official smuggles dagga/mandrax and this prisoner helps towards the arrest of the official. Mandrax/dagga found in the possession of that official/prisoner. SAPS case
= 3 months
- Prisoner Y gives information that prisoner X is in possession of dagga (small quantity) not SAPS case
= 1 month
- Prisoner Y gives information about big quantity of mandrax/dagga hidden somewhere and the official found that dagga
= 1 month

FIRE-ARM

- Prisoner Y gives information that an official is smuggling fire-arm to the prisoners and the official is arrested and found guilty
= 12 months
- Prisoner Y gives information that prisoner X is in possession of fire-arm and the fire-arm is discovered
= 6 months
- Prisoner Y picks up a fire-arm and hands it over to the prison authorities
= 3 months
- Prisoner Y picks up live ammunitions one or more
= Thanks

- Develop an implement or device to save State money, e.g. a machine was broken and the prisoner repaired it in which the State was going to pay a lot of money = 6 months

Note: A prisoner who picks up a lost item which is not dangerous and hands it over to the owner or authorities does not qualify for special remission of sentence.